Papiery literata
Adama Goszczyńskiego
[1805-1876]

1

Ostatni Gierałtowski

Na kępie w koło wodami oblanej
Starych swych stawów, w cieniu swoich dębów
Dom Gierałtowskich wiekiem przyłamany
Jeszcze się z swoich nie rozwiał zrębów, –
Gałązką chmielu, porosły parkanek
Strzeże podwórca – a wązkim pomostem
Drożyna sitem zwieczona i chrustem,
Prowadzi gościa przed szlachecki ganek. –
Zaś za domem jak staremi laty
Ściele się ogród w kwatery, w kwadraty
Przecięte długim szpalerem grabowym. –
W rogu altana zatoczona kołem –
Z swym ośmiokątnym marmurowym stołem,
Już mchem porosły, pęknięty na poły
Poszczerbiony, Dawniej ten stół wesoły
Był drobnej dziatwie zabawą, weselem
I starszych ludzi czasem rozweselał –
Potrącon gałęzią grabową
Dzwonił jak dzwonek na kościelnej wieży
Czasami jednak stół ten starożytny

Werzony

~~Potrącon~~ wydawał głos ~~smutny~~ chiwnie ponury

~~Ten dzwon marmurowy~~ stół

Dzwonił jakoby na obrzęd grobowy

W dniu tym ~~dzieciszyńskie, jak króliki~~ przestraszone dzieci ~~uciekały~~

~~białe przestraszone~~ rozbiegały się po ogrodzie

a starsi ~~rozweseleni~~ ... wzruszeni

... smutnieli, ~~biorąc to za~~ jakby po niedobrą niedobry

wróżbę, ~~że~~ przepowiednią nieszczęścia.

Staremi czasy ten dworek na kępie ~~wodami~~ ... pławami

oblany był ~~siedzibą~~, rodzinnem gniazdem Gierałtowskich. Wzdłuż ściany domu i w oplotach podwórza porozpinane suszyły się sieci, więcierze i saki. Gierałtowscy bowiem, jak wszystka szlachta Oświęcima i Zatora, od prawieków do cechu rybackiego wpisani, chodowali rybę, to jest karpia. Rozsiadywali się z swoją kadzią pod Sukiennicami na krakowskim rynku albo płynęli na ~~spuszczali rybę~~ rybnej łodzi ... Wisłą do Warszawy. Stąd ~~te~~ szlachta ta dostała nazwę panów karpików; bratem karpikiem witano szlachcica na sejmiku w Proszowicach, na jarmarku i odpuście, wszelkim kole i wobozie.

Gierałtowski był karpikiem z dziada i pradziada

2

Ród liczny za Piastów, powoli drobniał z wieka-
mi: zaś w r. 1650 acz było kilka niewiast tego ro-
du zamężnych po szlachcie(x), po panku i więcej
rzeczy(x) pozostał jeden tylko z tego gniazda imie-
nia pan Mateusz na Gierałtowicach Gierałtowski —
Za młodu Mateuszek bawił na dworze pa-
na Wielkorządcy Odrowąża w Stryszowie —
pod Kalwaryą; stolnik Wilkoński ~~tytułowany~~
~~stolnikiem~~ był mu ojcem chrzestnym
W 18tym roku życia Mateusz przybył do domu ojca, —
a ten wyprawiał go do rybnego rzemiosła.
Był to chłopak żwawy, sprytny, do każdej
rzeczy ciekawy, często z lipiny wystrugać
sobie skrzypeczki i skleić, z klonowej gałąz-
ki jednolitej wyrobić łańcuszek. ~~Włóczył~~
Wyuczył się też i wyćwiczył na szczudłach na
szczudłach, na których niekiedy milową
odbywał drogę. — ba, dłuższą
~~Tośmy~~ Był to dzień kiedy stary Gierałto-
wski wyprawiał ~~Mateuszka~~ synka pod opieką

(x) Zamiast po mieście

starego szypra z szescioma skrzyniami do
Warszawy. Była to pierwsza woda Mateuszka,
a tegoż dnia na intencyę szczęśliwej żeglugi
i dobrego targu odbyła się solenna wotywa
w Gierałtowskim Kościele. Po sutej uczcie we
dworze ksiądz z kościelnym przyborem, są-
siedzi i bracia karpiki długim ciągiem pu-
ścili się ku brzegom Wisły. Przyhalowane
do lądu skrzynie odebrały pokropienie
święcone, pstre ~~żagielki~~ mozaiczne zafurkotały na
wietrze, puściła lina a skrzynie porwała
Wisła.— Po dwumiesięcznym czasie wrócił
szyper z Mateuszkiem, bryką ładowną Norym-
bergskiemi ~~korzeniem~~ bakaliami, piwzderkiem gdańskim,
piernikiem toruńskim i płatami pasowe-
go sukna, które Dania ~~podówczas czasy~~ Warnacy dosta-
rczała Polsce, na podszewki do sukmanek
ordobe [illegible] czapki.

jin Letni

W obecnym czasie pan Mateusz po śmierci
rodzica odziedziczył tegoż rzemiosło i dom
i wioskę, i stawy z swoją rybą, sadzawki rzna-
rybkiem i [illegible], więcierze i saki i całe
bogactwo rybiego rzemiosła. I miała być
nowa woda, spust ryb do Warszawy, —
skrzynie z swym szyprem czekały na Wiśle —
i dom Gierałtowski napełnił się licznym
gościem: Przybyły siostry z drobiazgiem
swych dzieci, mnogo przyjaciół i sąsiadów,
i zaroił się dom pana Mateusza braćmi
Karpiłkami: Stół się rozciągnął rozdłużył
jak długa była sień we dworze. A dzień
był postu, więc raki na zupę, szczupak
z chrzanem stanął za mięso, karp z słodką
podlewą za potrawę - pieczony lin i karaś
za pieczeń, i ikra zaprawowana miodem
służyła za wety; Rybę obłaną [illegible] się winem
wedle przysłowia; post pisces, vinum misces.

a wilią spustu,

Dzień ten zaczął się wesoło i przytoczył się do zmroku pośród żartów, opowiadań różnych przygód i dykteryjek rybackich. O wieczornym chłodzie, przy świetle księżyca goście przeszli się do ogrodu, albowiem jak wyżej pisano —

Za domem ogród w kwatery, kwadraty
Przecięte długim szpalerem grabowym
W rogu altana, z stołem marmurowym
A stół ten stary dziatki rozweselał
A dziś radości dzieci i starym udzielał.

I kiedy wszyscy obsiedli murawę, która okrągłą ławę stół ten marmurowy otaczała i ciągnęła się rybacka gawęda, a kielich obchodził swoją kolej, jeden z chłopców obecny dziatwy na tej biesiadzie, przy brzegu do altany podniósł leżący na ziemi drążek grabowy i całą siłą swej rękę uderzył w stół marmurowy.

jął bić i dzwonić w stół marm

Ale stół, kroplami rosy zawilgły, na to uderzenie odezwał się ponuro, zajęczał boleśnie. Przestraszony chłopczyk uciekać począł, goście zamilkli i nie długo bawiąc żegnali gospodarza, zabierali się do odjazdu. I dom Gierałtowskich był znowu pusty, cichy, bo i obie siostry zdziwaczałe, jakoby spłoszone wróżbą, kazały zajeżdżać swoim kolaskom i odjechały. —

Zapadła noc, ale Gierałtowski nie kładł się na posłanie. W swym alkierzu gdzie się paliła oliwa przed wizerunkiem Ukrzyżowanego siedział gospodarz w swoim krześle, w dawnych przypomnieniach pogrążony, zadumany. Ciemności i cisza otaczała go, niekiedy tylko na dworze zrywał się wiatr, gałęziami grabiny potrząsały o szyby —

przesuwał się księżyc, podnosił się od ziemi — blade miał światło

Gierałtowski pogrążony siedział w swoim krześle a myśli były smutne — dumał — marzył

Wtem w ciszy otwarły się drzwi obie połowy a w progu stanął, wiekiem przygarbiony, smutny starzec. Gierałtowski poznaje w wchodzącym Stolnika Wilkońskiego pana na Stryszowie. Zadziwiony osłupiały chciałby przemówić, ale w piersiach nie było głosu, chce powstać ale nie ma siły. —

Lampa gaśnie — ciemność

Gierałtowski przeciera oczy, budzi się, rozgląda po izbie. Wilkońskiego już nie było. —

Przez okienny otwór wpada światło poranku i wchodzi szyper z ostatnią wiadomością

pańską gotowy do drogi. W skrzynie z rybami rzeczkę od ..., na rzeki
gora do żeglugi sposobna. Ale ...
A tam zatentent, dziedziniec pod kopy-
tem konia i wbiega posłaniec z listem
z czarną pieczęcią; posłaniec wysłany
ze Stryszowa, a pismo donosi o śmierci
Stolnika

Pogrzeb.

Opis domu, izby, gdzie stawiany katafalk
Księża, goście, lud —
Spowiedź; Opis kaplicy grobu Chrystusa
w Kalwaryi; Opis domku, w którym mieszka
zakonnik, stróż grobu Chrystusa. Był to pa-
bożny, świętego życia pustelnik Ksiądz
Pacyfik, 90letni starzec. wysoki — chudy
Gierałtowski stanąwszy przed furtą
tej pustelni, pociągnął za drzwiczek
pochwycił drewniany wiszący krzyż u furty
pociągnął — wewnątrz muru — odezwał się dzwon

zaczerkały brytany — opiekunowie pustelnika
szpak zawołał swoje ~~gości~~ — ~~gości~~"

zagwizdał — grzesznik idzie —

gił ~~spowiedział się~~, ~~nie pragnie spowie-~~
~~dzi~~; — uklęknął i ~~tak~~ zaczął ~~swoją~~
~~spowiedź~~ przed konfesjonałem — i zaczął swą
spowiedź

1 Miałem lat 14, kiedy ojciec oddał
mnie na dwór pana stolnika —
Dobry był to pan, pokochał mnie jak
własne dziecię, był bowiem bezdzietny,
ze mną odprawiał pacierze, śpiewał
godzinki itd. — Z nim do kościoła na pri-
marye, w adwencie na roraty, z latar-
ką w ręku i brał mnie na przecha-
dzkę. bądź ~~wodnie~~ do kaplicy upadku, (co stała w połowie góry) bądź
do wody Śgo Wojciecha, która ~~ocem~~
ocembrowana czysta była jak kryształ
a stolnik tą wodą zwilżał ~~swoje~~ oczy
A moja służba była panu miła, ~~bo~~
chciał mieć mnie zawsze przy sobie
w nocy sypiałem przy jego łóżku na
sienniku na ziemi, zasypialiśmy

krzepił ostatnie oko

rarem, ale pan mnie budził skoro świt, wołając: surge puer, ~~hora matutina~~.

Jednego razu zjechała ~~tu~~ siostra pana stolnika, zamężna, mieszkająca w Sandomierskiej ziemi. Bawiła blisko tydzień nareszcie żegnała i zbierała się do wyjazdu. Była to już wilia wyjazdu w

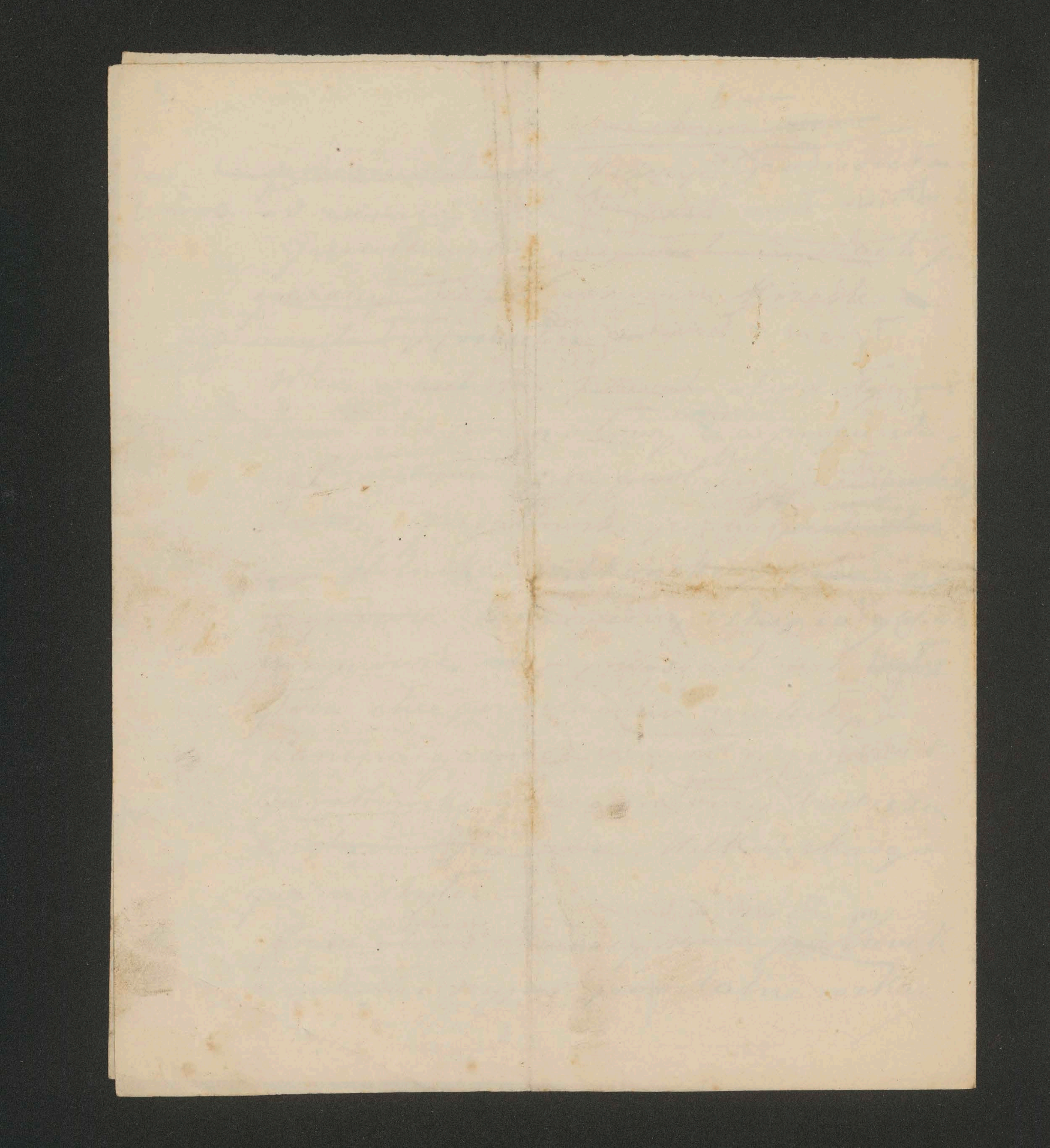
~~Kareta zaciągnięta stała pod domem, Hurba ... – ... – ...~~

przesuwał się księżyc, podnosił się
od ziemi; stał blady przyświecał mieć światło

Gierałtowski wszystkie myślach po-
grążony siedział w swoim krześle a
jego myśli były smutne — drzemał — marzył

Wtem w ciszy powoli otwarty się
drzwi obie swe połowy a w progu sta-
nął, wiekiem przygarbiony, znużony
starzec. Gierałtowski poznał w wchodzą-
cym Stolnika Wilkońskiego pana na
Stryszowie. Zadziwiony ustąpił chciał
przemówić, ale w piersiach nie było
głosu, chce powstać ale nie ma siły. —
Lampa gaśnie — ciemność wypełnia się
Gierałtowski przeciera oczy, budząc się
wygląda po izbie. Wilkońskiego
już nie było. —

Przez otwór okiennicy wpada już ranek
i wchodzi szyper po ostatnie rozkaz

Na swojej kępie, wodami oblanej
Starych swych stawów, w cieniu swoich dębów
Dom Gerałtowskich stare ~~swoje ściany~~
Jeszcze się z starych nie rozwiązał zrębów
Wyschła ~~już~~ fosa z swoim sitowem porostem
Strzeże ~~Obejścia~~ podwórza a wszystkim pomostem
Wbiega drożyna zatacza się w kółko
~~Przed~~ ganek, piękną ozdobny kopułką —
Zasię za domem, jak staremi laty
Ogród w kwatery z bukszpanu, w kwadraty,
Środkiem szpalerek ciągnie się grabowy
W kręgu altana zatoczona kołem
Z swym ośmiokątnym marmurowym stołem
~~Zwierciadłu~~ Stół mchem porosły, pęknięty na poły
I poszczerbiony. — Dawniejszemi laty
Był drobnej dziatwie zabawą, uciechą.

I starszych ludzi czasem rozweselał,
Uderzon bowiem gałęzią grabową
Dzwonił jak dzwonek na kościelnej wieży.
Bywało jednak stół ten marmurowy
Dzwonił jakoby na obrzęd grobowy.
Wtenczas spłoszone dzieci uciekały, rozbie-
gały się po ogrodzie, ale i starsi smutnieli
jakoby pod wrażeniem niedobrej wróżby, prze-
powiedni nieszczęścia.
Dawnemi czasy ten dworek na Kępie stawami
oblany był siedzibą Gierałtowskich rodzinnem
ich gniazdem. Wzdłuż ściany domu w płotach
podworza porozpinane suszyły się włoki,
więcierze i saki. Gierałtowscy bowiem, (jak
wszystka szlachta Oświęcima i Zatora) od pra-
wieków do cechu rybaków wpisani, chodowali rybę,
to jest karpia. Rozsiadywali się z swoją kadzią
pod Sukiennicami na krakowskim rynku

albo pływali na rybnej skrzyni Wisłą do Warszawy;
stąd szlachta ta dostała nazwę panów Karpików;
bratem Karpikiem witano szlachcica na sejmiku
w Proszowicach, w rycerskim kole i w obozie,
na jarmarku i odpuście. Gierałtowski był Karpikiem
z dziada i pradziada. Ród liczny za Piastów
powoli drobniał, zaś w r. 1650 acz było kilka niewiast
tego rodu zamężnych, po saku i więcierzu pozostał
tylko jeden tego gniazda z imienia pan Mateusz
Gierałtowski na Gierałtowicach. Za młodu
Mateuszek bawił na dworze pana Wilkońskiego
Odrowąża w Stryszowie pod Kalwaryą. Stolnik
Wilkoński był mu ojcem chrzestnym. W ~~18~~ 20^tym^
roku życia Mateusz już w domu ojca, – a ten
wprawiał go do rybnego rzemiosła. Był to chłopak
sprytny, do każdej rzeczy ciekawy, szyto z lipiny
wystrugał sobie skrzypeczki i skleić; z klonowej
gałązki jednolity wyrobić tańcuszek. Wyuczył

się też i wyćwiczył w chodzeniu na szczudłach, na których niekiedy miłową ba dłuższą odbywał gonitwę.

Byłto głośny dzień, kiedy stary Gierał-towski wyprawiał synka pod opieką starego szypra z sześcioma skrzyniami do Warszawy. Była to pierwsza woda Mateuszka, a tegoż dnia na intencyę szczęśliwej żeglugi i dobrego targu, odbyła się solenna wotywa w gierałtowskim kościele. Po sutej uczcie we dworze ksiądz z koś-cielnym przyborem, sąsiedzi i bracia karpiki długim cugiem puścili się ku brzegom Wisły. Przyhalowane do lądu skrzynie odebrały pokropienie święcone, pstre proporczyki zafurkotały na wietrze, puszczona lina a skrzynie poszły Wisłą. – Po dwumiesięcznym czasie wrócił szyper z Mate-uszkiem, bryką ładowną Norymbergską bakalią, purderkiem gdańskim, piernikiem toruńskim i płatami pąsowego sukna, które Dania

✝ miasto Gdansko ✝ Warszawie

~~Warszawie~~ mazurom dostarczała na podszewki do sukmanek włościanom Krakowskim, na ~~przy~~ ozdobę rogatej czapki. —

Wobecnym czasie ~~pan~~ Mateusz ~~acz~~ ~~czterdziesto~~ trzy-letni, ~~po zmarłym ojcu~~ odziedziczył po ojcu wioskę i rybę i ~~całe bogactwo~~ i rybaczą ojcowskiego zamiostał, i miała być nowa woda do Warszawy, dom Gierałtowskich ~~zaroił~~ załudniał się gościem, przybyły siostry z drobiazgiem swych dziatek i panowie sąsiady, bracia Karpiki: Stół się rozdłużył jak długą była sień we dworze a że to był dzień postu, więc rak ~~rak~~ zaprawił zupę, szczupak z chrzanem stanął za mięso, za potrawę Karp z słodką podlewą, potem szła ikra z kaszą zaprawną, pieczony lin i karaś zakończył biesiadę, rybę oblano winem, wedle przysłowia: post pisces, vinum misces.

Dzień toczył się wesoło do swego wieczora, goście przeszli do ogrodu, albowiem jak wyżej pisano:

pradenta
jasien

jaglany

Za domem ogród w kwatery, kwadraty
Przecięty długim szpalerem grabowym
W rogu altana z stołem marmurowym,
A stół ten drobne dziatki rozweselał
Tego wesela i starym udzielał.

Goście obsiedli kołem altanową ławę, kielich obchodził swą koleją wśród żartów dykteryjek rybackich i opowiadań i przygód flisackiego życia, wtenczas jeden z chłopaków obecnej dziatwy na biesiadzie, wbiegł do altany z konarkiem darniny i całą siłą ośmioletniej ręki uderzył w stół marmurowy, ale stół dnia onego za- ~~dzwonił dziwnie~~ smutnym tonem i ponurym.

od stołu wyrwał się prz[illegible] ~~[illegible]~~

Biedny dzwon płacze - zawołał chłopak zasmucony, zamilkli goście, przerwała się gawęda, po niedługiej chwili, już i żegnali gospodarza i obie siostry jakoby spłoszone niedobrą wróżbą zabierały się do odjazdu. Gierałtowski został sam, dwór przed chwilą gwarny, teraz pusty i cichy, zadumał się

Gierałtowski, przysiadłszy krzesła siedział smutny w przypomnieniach dawnych czasów pogrążony. Ściemniło się, na dworze huczał wiatr, szumiały drzewa kołysane burzą biły o szyby okien i miotały okiennicami. Gierałtowski nie kładł się na spoczynek, w swoim alkierzu, w swoim starem krześle siedział smutny. Była może północna godzina, kiedy z cicha powoli otwarły się po drzwiczki alkowy, w progu stanął starzec przygarbiony wiekiem, milczący, blady; był to stolnik Wilkoński; gospodarz zadziwiony, osłupiały chce mówić, w piersiach nie ma głosu, sili się powstać z siedzenia - nie ma siły, gaśnie lampa przed obrazem ukrzyżowanego, ciemność rozpościera się po izbie - postać Wilkońskiego zanurza się w ciemności. Gierałtowski budzi się ze snu a przez szczeliny okiennicy przebija już światło

poranka, szyper wchodzi do izby po ostatni
rozkaz pański, skrzynie z rybami czekają
u brzegów Wisły, czeladź do drogi gotowa, a czas
spokojny, niebo pogodne, dzień bez wiatru, ale
w tej właśnie chwili słychać tętent pędzącego
konia z podworza — wbiega posłaniec z listem.
List na czarną pieczęć — pismo wysłane ze
Stryszowa — niesie wiadomość o śmierci stolnika —
zaproszenie na pogrzeb — na chleb żałobny.

Pogrzeb.

Dziedzic Stryszow

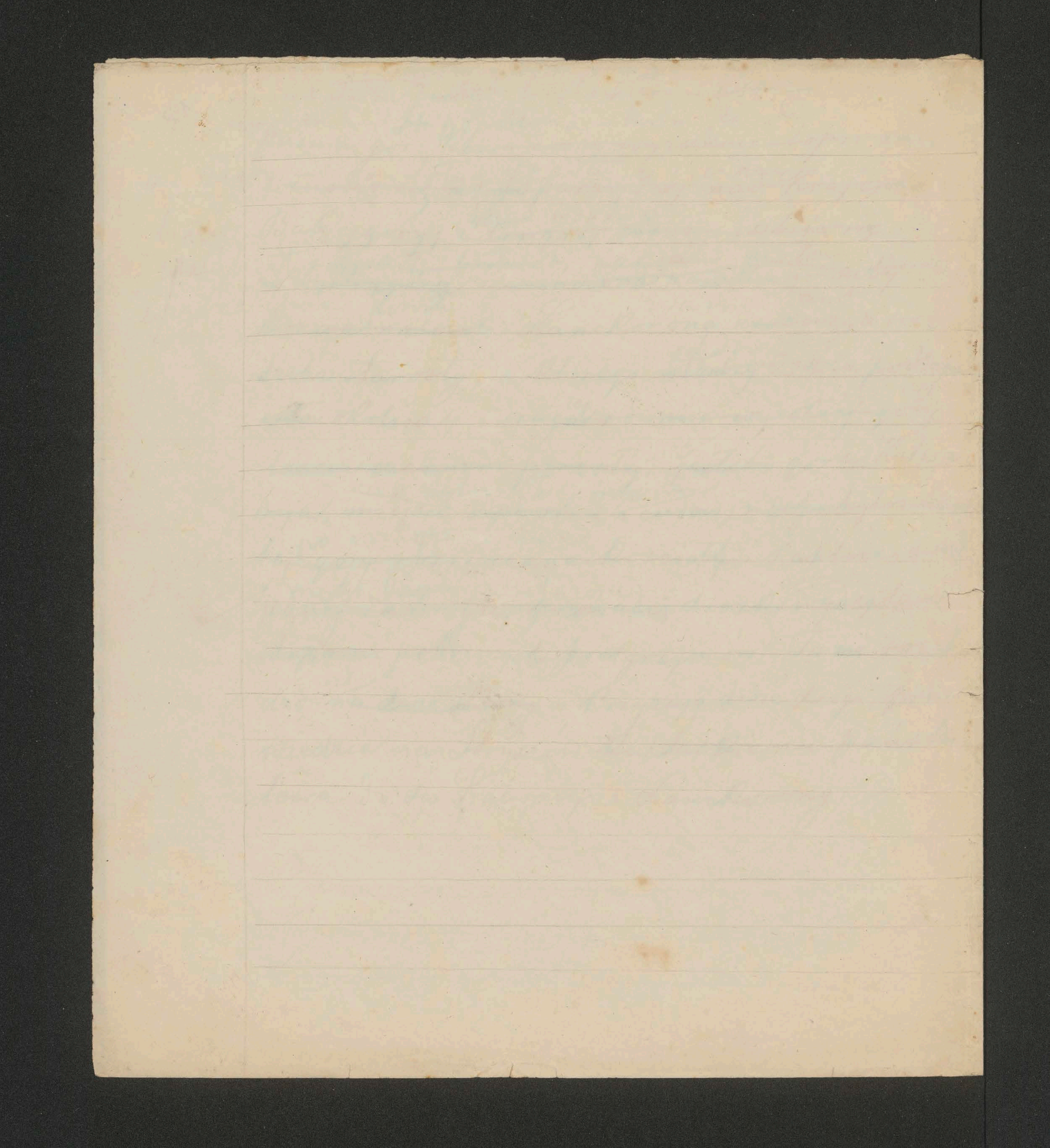
Wilkoński Odrowąż Stolnik Sandomierski
leżał w otwartej trumnie na katafalku, gradusze
kirem nakryte — mnogo świec jarzących się pali —
oświeca izbę, której ściany obite czarnem
suknem, okna zasłonięte oponami — dwoch
księży zakonu OO. Bernardynów Kalwaryjskich
odśpiewuje smutne wilie. ~~Zasmuceni~~ Smutni słudzy
stoją całą gromadką — słychać cichy płacz i
wzdychania — lud góralski tłoczy się u wnijścia —
niewiasty klęczą i modlą się — w przyległej

komnacie krewni, przyjaciele, sąsiedzi bliżsi
i dalsi z smutnemi twarze cichą prowadzą roz-
mowę i bliżsi i dalsi przybyli wszyscy oddać
ostatnią cześć i usługę przyjacielowi, patryarsze
który przeniósł się na łono wiecz-
ności; jeden drugiego pyta: a gdzie
wychowanek Stolnika, który był mu ojcem i
dobrodziejem.

Gierałtowski wyjechał z rana już i wieczór
i noc nadchodzi a jego niema.

Tymczasem Gierałtowski w drodze, skoro wyje-
chał na ostatnią górę z której szczytu gwałtow-
nym spadem zbiega droga ku głębokiej kotli-
nie gór, której długim pasmem rozciągnięta
zieleni się wieś bogata w sady i jarzębinę,
w tym miejscu, ~~gdzie~~ coś się zaciemnia gajem jodłowym
które to miejsce lud Bugajem zowie na pamiątkę
gajów dawnych bogów, z wierzchowiska góry
skąd oko z jednej strony widzi piętrzące się

pasma gór, które coraz wyższemi stopniami wznoszą się aż do panującej nad krajem Babiejgóry; z drugiej strony wzbija się w bystrą górą uwieńczoną zamkiem niby korona na czole Lanckoroną zwaną, a się. dziba starosty, a którego władzy i sądu podlega cała okolica; i drugą równie wysokiej góry lasem czarnym porosłej; jest to góra Kalwa. rya, miejsce odpustów i cudów, na pochyłościach tej góry rozrzucane kościoły i kaplice, a od jednej do drugiej prowadzą drożki wydeptane stopami pobożnych pielgrzymów. Tu się rozcho. dzą na dwie strony i krzyżują dwie drogi, prawa wiedzie na Stryszów ku suskiemu państwu, lewa do św Kalwaryi i Lanckorony. –

Na Kępie w koło wodami oblanéj
Swych starych stawów w cieniu swoich dębów
Dom Gierołtowskich
Jeszcze się z swoich nie rozwięzał zrębów
Jnaczym się chmielem porosły parkanek
Strzeże podwórca
A wązka droga przebiegłszy bramę
Zatacza swą koléj przed szlachecki ganek
Po obu bokach domu
Dwa narożniki kopułką nakryte
Za domem jak staremi laty
Ogród w kwatery, w kwadraty
Przecięty długim szpalerem grabowym
W rogu altana
Z swym ośmiokątnym stołem marmurowym
Bywał on dzieci zabawą, weselem
Uderzon bowiem gałęzią grabową
Dzwonił tak dziwięcznie, miło i wesoło
Niekiedy jednak stół ten marmurowy
Zbudzony dawał głos smutny i grobowy

Na kępie w koło wodami oblanej
Swych starych stawów w cieniu swoich dębów
Dom Gierołtowskich
Jeszcze się z swoich nie rozwiązał zrębów
Pnącym się chmielem porosły parkanek
Strzeże podwórca.
A wązka droga przebiegłszy bramę
Zatacza swą kolej przed szlachecki ganek.
Po obu bokach domu
Dwa narożniki kopułką nakryte.
Za domem jak staremi laty
Ogród w kwatery, w kwadraty
Przecięty długim szpalerem grabowym.
W rogu altana
Z swym ośmiokątnym stołem marmurowym
Bywał on dzieci zabawą, weselem
Uderzon bowiem gałęzią grabową
Dzwonił tak dźwięcznie, miło i wesoło.
Niekiedy jednak stół ten marmurowy
Zbudzony dawał głos smutny i grobowy.

Uderzony wydawał głos dziwnie ponury—
dzwonił jakoby na obrzęd grobowy. Prze„
straszone dzieci rozbiegały się po ogrodzie,
starsi smutnieli, jakby pod wrażeniem nie„
dobréj wróżby, przepowiedni nieszczęścia.
Staremi czasy ten dworek na kępie, oblany
był stawami, był siedzibą, rodzinnem gniazdem
Gierałtowskich. Wzdłuż ściany domu, po
opłotach podwórza porozpinane suszyły się
włoki, więcierze i saki. Gierałtowscy bowiem,
(jak wszystka szlachta Oświęcima i Zatora) od
prawieków do cechu rybaków wpisani, chodowali
rybę, to jest karpia. Rozsiadywali się z swoją
kadzią pod Sukiennicami na krakowskim
rynku, albo pływali na rybnéj skrzyni Wisłą
do Warszawy; ztąd szlachta ta dostała nazwę
panów karpików; bratem karpikiem

pąsowego sukna, które Dama ~~Warszawy~~ w Warszawie
dostarczała ~~Polsce~~ na podszewki do sukmanek
na przyozdobę krakowskiej czapki. —
W obecnym czasie pan Mateusz acz czterdziesto-
letni po zmarłym ojcu odziedziczył wioskę i
stawy i ryby i całe bogactwo ojcowskiego
niemiosta i miała być nowa woda
do Warszawy, dom Gierałtowskich zaroił się gośćmi,
przybyły siostry z drobiazgiem swych dziatek
i panowie sąsiady, bracia Karpiki. Stół się
rozdłużył jak długa była sień we dworze, a że
to był dzień postu, więc rak zaprawił zupę,
szczupak z chrzanem stanął za mięso, za
potrawę karp z słodką podlewą, ~~pieczony~~ potem ikra
z kaszą zaprawna, pieczony lin i karaś zakończył
biesiadę; Rybę oblano winem, wedle
przysłowia: post pisces, vinum misces.
Dzień toczył się wesoło do swego wieczora;
goście przeszli do ogrodu, albowiem jak wyżej
pisano

Za domem ogród w kwatery, kwadraty
Przecięty długim szpalerem grabowym
W rogu altana z stołem marmurowym,
A stół ten ~~kiedy~~ dzbanek dziatki rozweselił
Tego wesela i starym udzielił.
Goście obsiedli kołem ławę altanową, kielich
~~Kielich~~ obchodził swoją kolej, wśród żartów
dykteryjek rybackich i przygód życia, i opowiadań, [illegible] wtenczas
jeden z chłopaków obecnej dziatwy na
biesiadzie, wbiegł do altany i konarkiem
darniny ~~jął bić i dzwonić~~ i całą siłą uderzył w stół marmurowy;
ale stół dnia ~~tego~~ owego ~~z~~adzwonił dzwonie
smutnym i ponurym tonem

"

Lei Dezydery Do Dezyderego

witano szlachcica na sejmiku w Proszowicach,
w rycerskim kole i w oborze, na jarmarku
i odpuście. Gierałtowski był karpikiem
z dziada i pradziada. Ród liczny za Piastów
powoli drobniał, zaś w r. 1650 acz było kilka
niewiast tego rodu zamężnych, po saku(x) i
więcierzu(x) pozostał tylko jeden tego gniazda
z imienia pan Mateusz Gierałtowski na
Gierałtowicach. Za młodu Mateuszek bawił
na dworze pana Wilkońskiego Odrowąża
w Stryszowie pod Kalwaryą. Stolnik Wilkoński
był mu ojcem chrzestnym. W 18tym roku życia
Mateusz już w domu ojca, – a ten wprawiał
go do rybnego rzemiosła. Było chłopak
żwawy, sprytny, do każdéj rzeczy ciekawy,
czy to z lipiny wystrugać sobie skrzypeczki i
skleić; z klonowéj gałęzki jednolity wyrobić

X

tańcuszek. Wyuczył się też i wyćwiczył w cho-
dzeniu na szczudłach, na których niekiedy
milową ba dłuższą odbywał ~~drogę~~ gonitwę

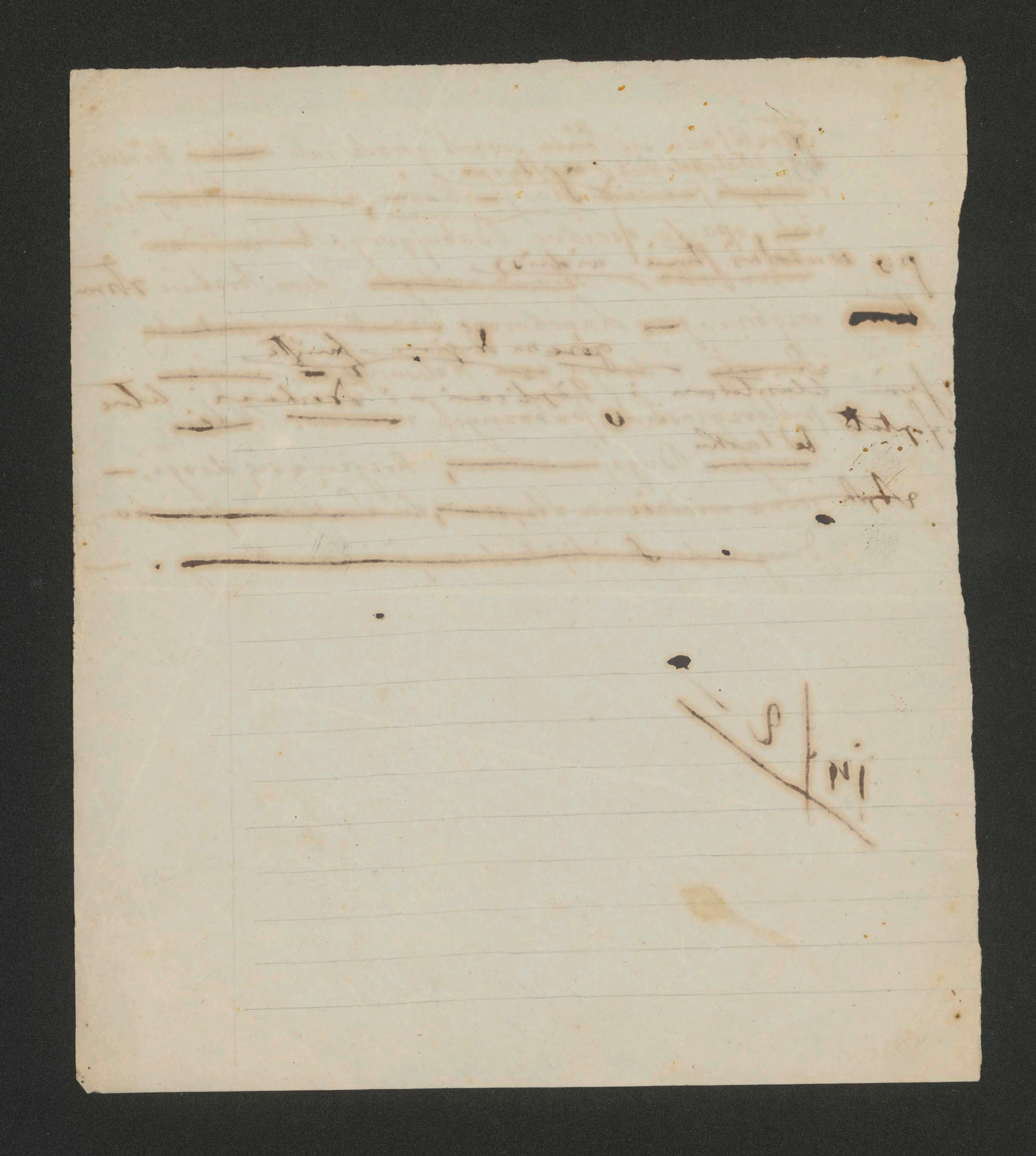
Byłto głośny dzień kiedy stary Gierał-
towski wyprawiał synka pod opiekę starego
szypra z sześcioma skrzyniami do Warszawy.
Była to pierwsza woda Mateuszka, a tegoż dnia
na intencyę szczęśliwej żeglugi i dobrego
targu, odbyła się solenna wotywa w Gierałtowskim
kościele. Po sutej uczcie we dworze ksiądz
z kościelnym przyborem, sąsiedzi i bracia
karpiki długim ciągiem puścili się ku brzegom
Wisły. Przyhalowane do lądu skrzynie ode-
brały pokropienie święcone, pstre proporcyki
zafurkotały na wietrze, puszczona lina a
skrzynie poszły Wisłą. — Po dwumiesięcznym
czasie wrócił szyper z Mateuszkiem, bryką
ładowną Norymbergską bakalią, puzderkiem
gdańskim, piernikiem toruńskim i ptakami

górale zawada 18

Rozkłada się po całe swoich górach całe ~~wielkie~~ Królestwo Wielopolskich, ~~ze Styrpa~~
~~Vidacych po swoich Staryn Konia~~, ~~od rzeki Raby~~ do
Soły oparte o ścianę Babiejgóry: ~~ku wschodowi~~
po wschodniej stronie ~~widzisz~~ [illegible]
~~widzi pobło i stronę rozległą~~ dwa bratnie ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ wzgórza, góra Lanckorony ~~z zamkiem i siedzibą~~ i góra Kalwaryi
~~Starosty i druga góra Kalwaryjska, miejsce~~ góra z drugiej ~~świętą~~
swoim klasztorem i kaplicami i drożkami ~~klasztorem i kaplicami i drożkami~~ które
i szczytem pielgrzymstwo pobożnych i ~~cudów~~. ~~W tem~~
~~W łatkowym miejscu~~ Bugajem ~~zwane~~, krzyżują się drogi, —
~~A ta~~ ~~jedna wiedzie na Styrpów, ku Suskiemu państwu,~~
~~druga do Świętej Kalwaryi i Lanckorony~~. —

jny | 2

Stryszowa
Dobki
cał 16 i 10
Tumbowice
Dobrycal górale
26
60
60
15 60

Szanowny Wice Prezesie!

Wyczytałem w onegdajszym czasie, że Namiestnicza Komisyja Krakowa zawezwała komitet o przyśpiesze= nie odpowiedzi w kwestyi prawa, które ogranicza procent, to mnie znagliło zakomunikować Wmu Panu kilka uwag (do których uporządkowanie czasu mi nie starczy) zawsze w tej myśli że moje pobieżne uwagi dojdą do Jego rąk, przed finalnie zredagowaną odpo= wiedzią P. Ministrowi. — Konkluzya, na podstawie większości głosów, zapadła, ponieważ była tylko wyrazem przekonania większości członków Towarzystwa, że prawo ograniczające procent, bezwzględnie zniesione sprowa= dzi w obecnym czasie, ~~krajowi~~ szkodliwe następstwa; — zarazem wskazane zostały pewne warunki, po których dopełnieniu dopiero, owe prawo uchylone być może; — Komitet, mając sobie poleconą ~~tylko~~ Redakcyę odpowie= dzi Panu Ministrowi, tem poleceniem mu danem nie jest związany i ograniczon tak dalece, ażeby nie mógł i niemiał, oprócz przykazanych mu na sesyi, inne także przytoczyć motiwa, celem silniejszego poparcia swojego zdania. Ale i Ministeryum, jeżeli uzna stosownem oprzeć się na powadze danej mu odpowiedzi przez Komitet Towarzystwa rolniczego Krakowskiego, tem łatwiej pójdzie za tą odpowiedzią,

jak skoro takowa ~~dokładna~~ relacya poparta będzie
o stanie materyjalnym naszego ziemiaństwa, o sto=
sunkach miejscowych i naturze interessów tej klasy
mieszkańców, którzy stan rolniczy stanowią w Galicyi;
z drugiej zaś strony, rozumiem że Towarzystwo
rolnicze poczuwać by się musiało również do obowiąz=
ku odpowiedzialności ~~niemal~~ w obec całego ziemiaństwa
gdyby aktem nie dosyc umotywowanem a jednak rozstrzygającym sprawę (która wycho=
dzi z koła czysto rolniczego) sprowadziła następstwa
~~wielkiej~~ ~~liczbie~~ ogółowi ziemian szkodliwe. —
Nasze Towarzystwo albowiem reprezentuje ziemiań=
stwo urzędownie, nie prezentuje je jednak moralnie,
chyba tylko do ograniczonej liczby rzeczywistych
swych członków; powtórzę, nie reprezentuje wszystkich
ziemian, już dla tego, że wstęp do Korporacyi
Towarzystwa nie jest pozostawion wolnej woli każdego
ziemianina, obywatela kraju; sam Statut Towarzystwa
czyni pewne restrykcye, co do niektórych osób, tem samym
takowych z grona radzących wyklucza, i w ten czas
nawet, kiedy na obradę wchodzą sprawy decydujące
o losie nienależących do Towarzystwa Ziemian; ci w ten
czas, powtórzyć będą mogli owe znane Radzą
De nobis, sine nos.!

b. r.

Podniesiona sprawa na sessyi 3go Czerwca była rzeczywiście jedną z najważniejszych spraw, jakie kiedykolwiek rozbierane bywały na przeszłych zgromadzeniach Towarzystwa; dotyka najliczniejszą klassę mieszkańców kraju, rozstrzyga o doli lub niedoli tysiąca rodzien x) sięga w daleką przyszłość nietylko; ale gdyby rozstrzygniętą została przez Rząd aktem bezwzględnego zniesienia prawa, które ~~[illegible]~~ ogranicza procent, do pewnéj ~~tylko~~ tegoż wysokości, ten akt rządowy będzie prawem, które, (wbrew uznanemu po wszystkie czasy Axiomatowi, że żadne prawo wstecz nie ~~działa~~ oddziaływać będzie na niezliczoną ilość interessów zawiązanych pod zasłoną praw które moc swoję dziś utracą; Zastonięci starem prawem pod niem bezpieczni i o swą przyszłość spokojni, dzisiejsi dłużnicy poddać się będą musieli woli dawnych swych wierzycieli; tych wola będzie dla nich prawem jakie zaś prawo dyktuje kapitalista temu, który znaglony potrzebą szuka u niego pomocy, to każdemu wiadomo.

---

x) Przytoczę przykład jeden z tysiąca, Starym zwyczajem rodzina, spadłą na nię fortunkę po Rodzicach, dzieli się w ten sposób: Syn bierze wioskę, córki otrzymują spłatę. Wartość wioska 30,000 fl która 5 procent zatem 1500 fl oddaje brat za równo, z siostrami pobiera z swéj ziemi roczną kwotę 500 fl co się stanie z właścicielem ziemi na któréj dziś cięży obowiązek płacenia rocznych 1000 fl

Podajemy się wszelkiemu Rządowemu prawu wedle niego organizują się nasze domowe sprawy, ale jak skoro wolno nam zabrać głos w przedmiocie prawa, będącego w projekcie, na teraz, mając na oku, na myśli, na uwadze i na sumieniu dolę bratnich nam ziemian, zubożały kraj nasz) nasze stosunki domowe, właściwość naszego położenia, miarę zasobów i summę tych ciężarów, które gniotą naszą ziemię, użyjemy całej siły naszej mowy, ażeby nam dostarczyła kolorów do obrazu, już nie pomyślności, — ale tego ubóstwa, nędzy i upadku, do jakiego chyliła się (w przeważnej większości) ziemiaństwo w Galicyi i z tej przyczyny zasługuje na szczególne uwzględnienie. Kwestya nam przekazana do opiniowania nad nią; podaje nam właśnie najstosowniejszą do tego chwilę. —

Dając Panu Ministrowi wierny obraz rzeczywistego stanu rzeczy w Kraju, na tem pewniejsze tegóż uwzględnienie liczyć możemy. —

---

jak skoro w moc nowego prawa, rodzeństwo żąda od właściciela ziemi kwoty procentowej podwyższonej do 1500 fl.

Czyliż w takim wypadku nowe prawo nie działa wstecz? Układ rodzinny zawarty pod osłoną prawa dawnego; traci swoją moc i obowiązywanie, — ze szkodą jednej, z zyskiem drugiej;

[signature]

Jeżeli zaś i ta nadzieja nas omyli; nie my przedsięweźmiemy tę nową probę, powiem niebezpieczną, dla Kraju, i dla narodu; Która proba wrazie jéj nieudania się, będzie ~~nowé~~ nowym ciosem zadanym naszym ziemianom, naszym braciom. Nie mamy bowiem szczęścia w uczynionych probach; za każdą taką probą chociaż w innym rodzaju zrobioną, w 31szym, 46tym; 63em roku pociągnął się cały szereg klęsk materyjalnych i narodowych. Każda proba sprowadzała nowy rozbiór Kraju między obcych; do liczby motywów na poparcie naszego zdania, dodałbym daléj i te uwagę: że prawo cywilne nie daje swojéj sankcyi ugodzie, którą zawiera złożony chorobą z swojem lekarzem; unieważnia ugodę między klijentem a tegoż adwokatem; — Ale stósunek dłużnika do swego wierzyciela należy do téj saméj kategoryi; jest to stosunek członka przyciśniętego potrzebą pożyczki do zamożnego Kapitalisty; stosunek zupełnéj zawisłości pierwszego od drugiego. —

Pominę niektóre charakteryzujące własciwości naszego narodu; tegoż cnoty i błędy, z jednéj strony, skora wola do poświęcenia się, do ofiar materyjalnych dla wyższéj idei, z drugiéj — pewna lekomyślność, która pochopnemi nas czyni do marnowania grosza, robienia nienagło-

potrzebą pożyczek, jak skoro ułatwioną mamy do
tego drogę; te obie właściwości jedne chwalebne,
drugie zgubne, w równéj mierze przynoszą nam
materyjalne straty, ~~w przeciągu lat~~ sprowadziły
obecne zubożenie się wielu ziemiańskich rodzin;
ale zarazem zbijają to twierdzenie niektórych, i
jakoby ułatwienie zaciągania nowych długów
na ziemi, i które ~~[illegible]~~ ma być skutkiem zniesienia
prawa o lichwie; takie znowu ułatwienie przyniesie ~~nam~~
korzyści krajowi, ziemiaństwu pożyczać zbawne,

Co się ~~zaś~~ naszego kraju ~~nas wyjątkowo~~ tyczy, nie ~~jest~~ może być nam ~~także~~
obojętną druga także ~~strona~~ poruszonéj kwestyi ~~o lichwie~~,
ta jest, obyczajowa i moralna, ~~nie mniéj~~ i połączona z nią
strona narodowa, którą z uwagi spuszczać nie
godzi się, bo do uwagi, ~~że zmiana prawodawstwa~~
~~o lichwie~~ uprawnienie lichwy ~~takowej~~ i wprowadzenie
takowéj ~~[illegible]~~ w nasze stosunki, w krajowy i
domowy obyczaj; chociażby norma naszych
spraw i interessów krzyżować się miała ze starym
zwyczajem ~~naszym~~ i moralnem naszem przekonaniem,
przyjmiemy tę nową normę, dla ~~[illegible] ogólnego~~
dobra kraju i ~~tém łatwiéj~~, jeżeli w niéj wi=
dzimy jawny ~~niechybny~~ środek, którego ~~użyciem~~
upadłe rolnictwo ~~się~~ podźwignie, ~~uwolni się~~
[illegible] ziemia od przygniatających ją ciężarów;
kraj zubożały stanie się zamożnym ~~i~~ nastąpi

nowa era ogólnej pomyślności; ~~Którą nam wróżą.~~ Otóż zachodzi pytanie czy ~~obok~~ rolnictwo nasze liczyć ~~może~~ na zbawienność tego środka, kiedy ~~właśnie~~ właściwy Rząd Pruskiego Kraju, gdzie rolnictwo, jak wiadomo, zamożne, bogate, kwitnące, uorganizowane, ~~nie korzyść~~ ~~wcale~~ ~~tu~~ nie widzi korzyści, owszem ~~ale~~ upatruje niebezpieczeństwo grożące właścicielom ziemi, ~~i na~~ wprowadzając ~~ugodzę~~ nowe prawo o lichwie czyni zarazem dla majątków ziemskich dwie i nader ważne restrykcye i wyjątki, mniemam, że to odwołanie się do zrobionej restrykcyi Pruskiego Rządu w interesie właścicieli ziemi, zamieszczone ~~być~~ winno by ~~winno~~ w odpowiedzi do Pana Ministra, i tym więcej, że Rząd Pruski uczynił te restrykcye w skutku umotywowanych przedstawień, reprezentantów Pruskiego ziemiaństwa. —

Tych kilka pobieżnie skreślonych uwag powierzam W. Panu z prośbą, ażeby zakomunikować ~~być mogły~~ raczył komissyi zajętej redakcyą odpowiedzi na odezwanie się Pana Ministra, gdzie sam Pan Minister wypowiada swą wątpliwość, azali zmiana prawa, (o którém mowa,) nieokaże się szkodliwą dla rolnictwa. Pan Minister zażądał od nas informacyi i pewnego pouczenia się o stanie i stósunkach galicyjskiego ziemiaństwa.

Niezapominajmy o tem, że nasze zdanie jako reprezentantów ziemian naszych Braci ważyć się będzie z przeciwnem nam zdaniem abstrakcyjnych teoretyków i utopistów, i walczyć z wymownym głosem tej klassy mieszkańców których sfera i potęgi, mianowicie w Galicyi podnosi się w miarę zubożenia właścicieli ziemi, którzy w projekcie Rządowym widzą otwierającą się nową drogę wiodzącą do ich ultra-egoistycznych celów. —

W każdym razie pragnę, ażeby W. Pan uważał podane mu uwagi dzisiejsze, jako odezwę adresowaną do Komitetu; jako taka pozostanie w aktach Towarzystwa rolniczego — na którą się powołując wolno mi będzie powiedzieć:

Salvavi animam meam. —

A Gorczyński

Adam Gorczyński

ur. 1805

poseł i pisarz

Pan Słomański

Szlachcic który był na dziedzictwie
trochę źle gospodarował - stracił -
przedał wieś - wziął dzierżawę -
stracił - narzeka na wszystkich
choć sam winien - ma córkę -
a teraz siedzi w mieście - mieszka
w Kamienicy u Kupca - dobrego
człowieka - który go przyjął
gratis - bo kiedyś pokumali
się -
Córka kocha się w P. Józefie
Jest to syn bogatego Dziedzica
ten naturalnie przeciwny, potem
widząc miłość syna - zgadza się
i przybywa sam do ojca
poznają się z nim - zezwala -

Tyżi ojciec Słomackiego
połomus whontusm — teb [illegible]
dyktyorach pełno wszystkie —
Słomacki go pamięta —
~~Potem~~ Słomacki w scenie
jednej — bardzo wiele dziękuje
Kupcowi — że go przyjął — a
Kupiec się wzruszył — prosi został
został pobi [illegible] —

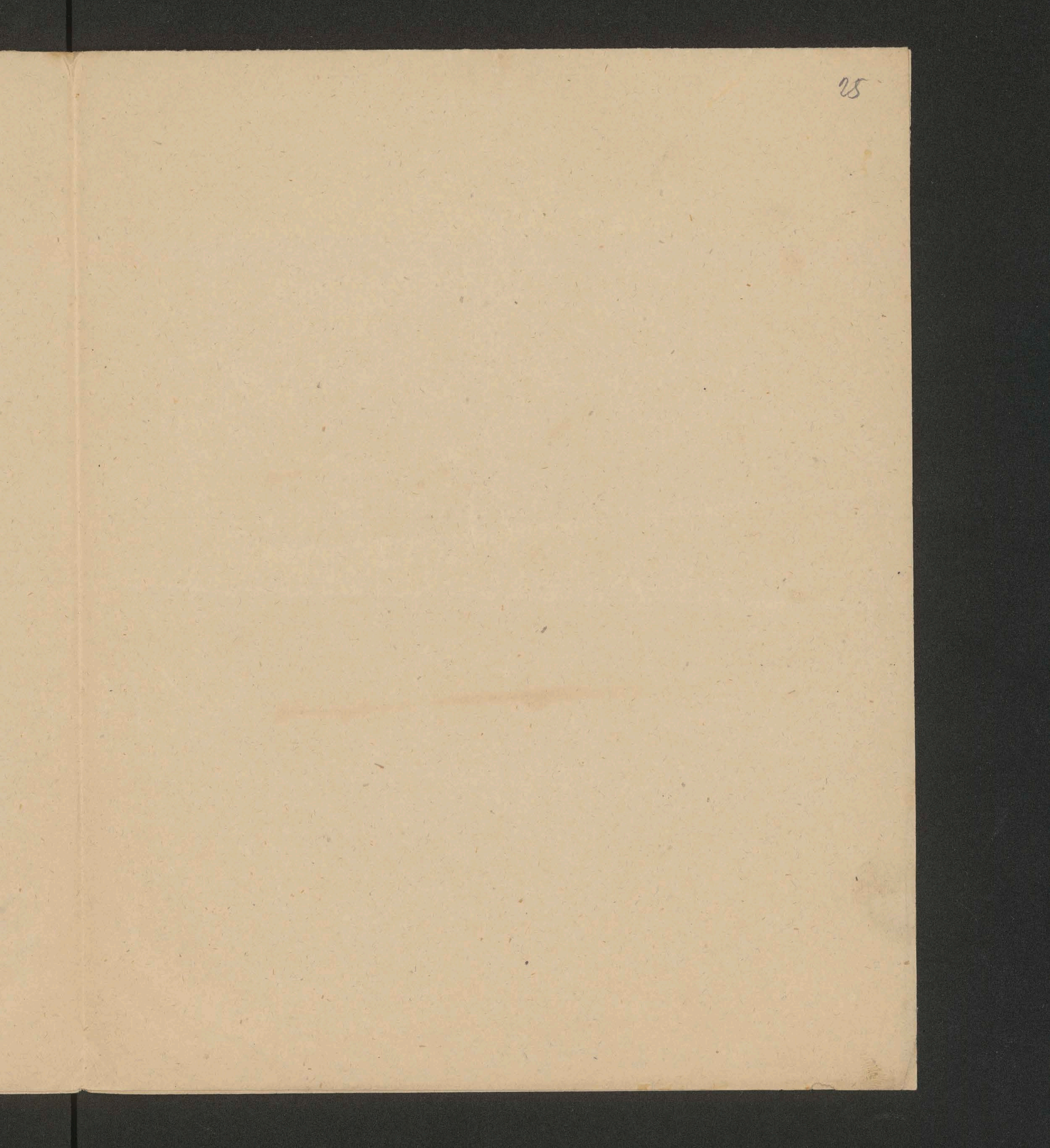
Zachodzi zmiana

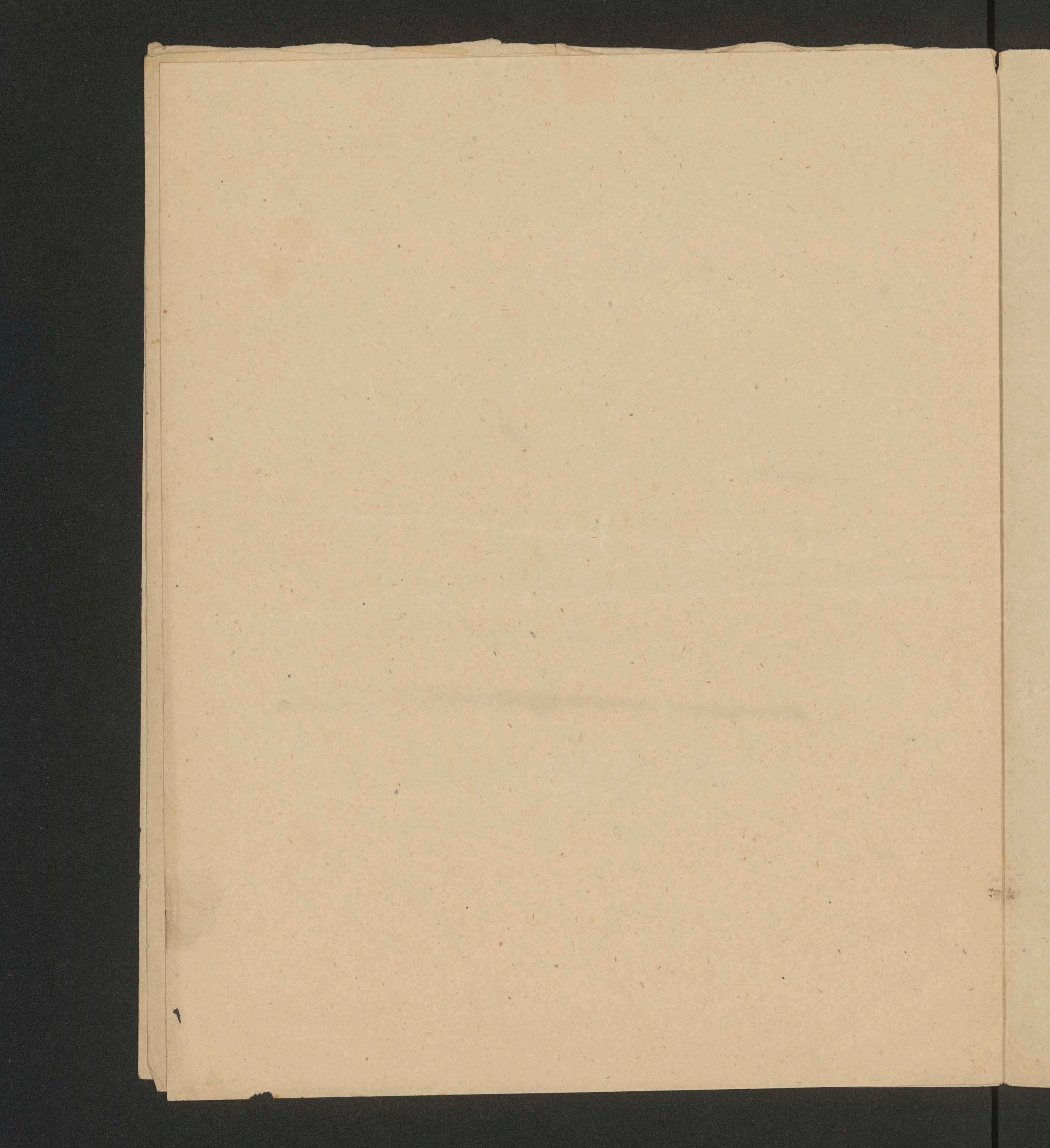
pod koniec aktu przychodzi list
z Augustowskiego i Numerek
Kuryerka Warszawskiego —
z tego dowiaduje się Słomacki
że jakiś ojciec jego Chorowy

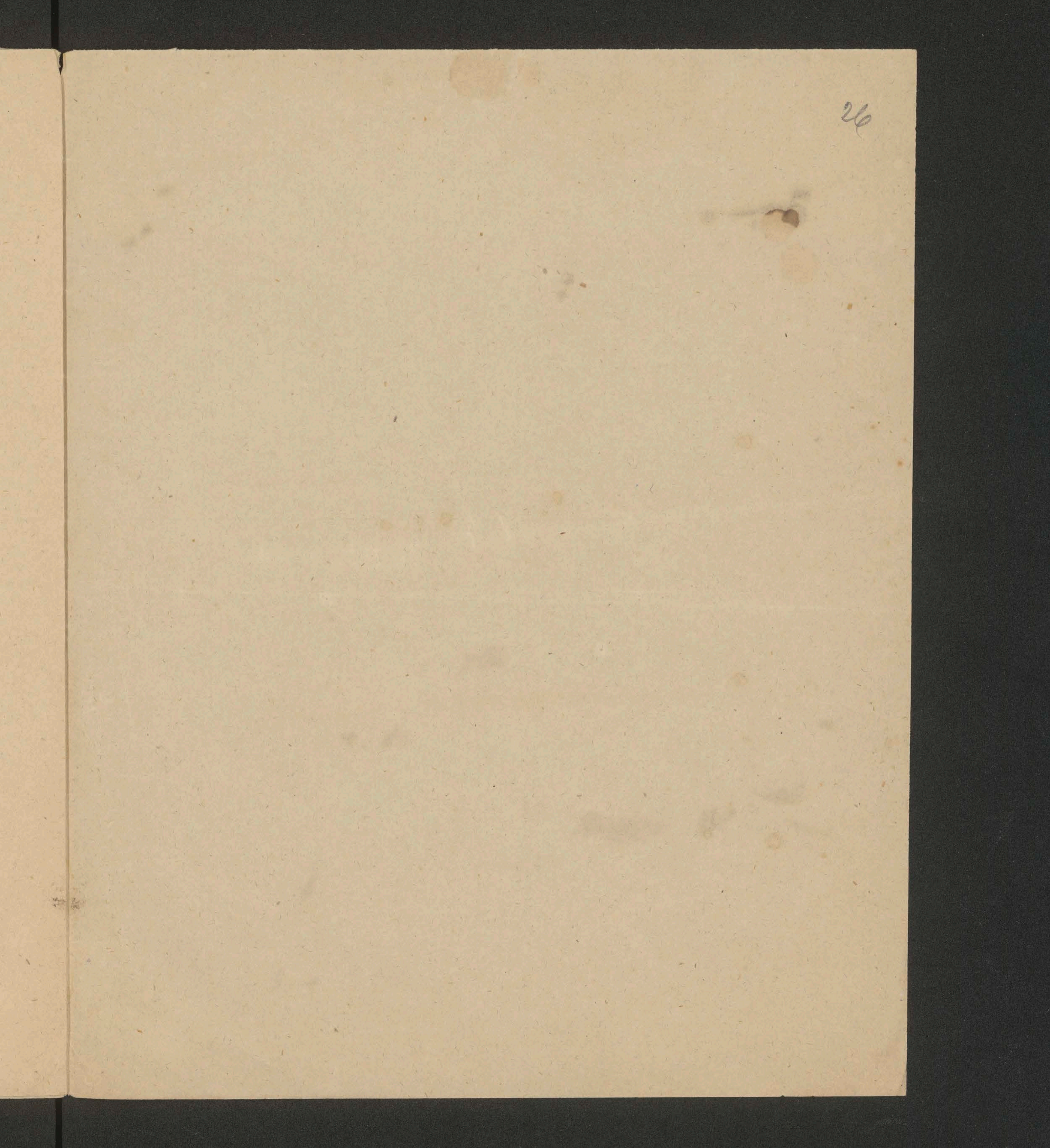
który co rok na swoje imieniny
posyłał mu — srebrny dukata
przez lat 80 — umarł i
zapisał mu cały milion —
Kuryerek to potwierdza
stomachi — chodzi
sapie — rzuca się na Kanapie
zakłada Kapelusz na głowie
krzyczy — monosyllabami —

Kurtyna zapada

Akt II
krzyczy przy nim stary Ojciec
córka i stary lokaj —
On się nie rusza — albo
tak z myśli że zwaryował

27

Wróżba Cyganki

Pan Wójt
Ewusia } córki
Felicia }
Pani Marta ich babka
Podgrzyp

—

Scena I

Ewusia z jednej strony Felicia z drugiej siedzą zadumane —

Ewus. Wszystko

Felicia Wszystko

Ewusia Ach Felicio —

Felicia ach Ewusiu

Ewusia — Co to z tego będzie —

Felicia. Ach nie wiem

Ewusia Ach — ja nie wiem.

Ewusia – Coś okropnego –

Felusia – Coś okropnego

Ewusia nasz Tata poszedł – ~~do pasieki~~

Felusia Poszedł do pasiecznika

Ewusia Mówił – że On wybiera się
do Rzymu –

Felusia ~~Do Rzymu~~ pasiecznik to mówił,

Ewusia – Ale nie pasiecznik – tylko Tata
to mówił ~~Tata~~

Felusia Że mnie Tata ~~Pani~~ mówił – że
On myśli ~~wybiera~~ się na jarmark – do
Zgierza –

Ewusia. Ale cóż ty mówisz – ten pobożny
pielgrzym – ~~ten na jarmark~~
który bawi u nas od ~~tygodnia~~
miesiąca, ten święty człowiek
~~wybiera~~ myśli o jarmarku. –

Felusia. Ale bo ja myślę o Panu
Wołczynie –

Ewusia (do siebie) ach a ja myślę
o pielgrzymie –

Felusia Gdybyż mi ta wróżba — Czarki

Ewusia — Przystańmy — drżący — szczęśliwa

Felusia A teraz ptaszęta obiedwie —
rozwijają — zbliżają się do siebie
całują się i ptaszą =
Wtem turkot pojazdu — obie
odskakują od siebie i biegną

Ewusia Ach to pewnie on — nasz [illegible]

Felusia — ~~pewnie~~ Pan Walery —
biegną do drzwi — te się otwierają
wchodzi Pani Malska —

Scena

Co? Pani Malska i ktoś takiż ze mną

Obie razem — Babunia (
nasza Babunia)

Pani M. Dzieci — ~~moje~~ jak się macie
dzieci —

Obie Zdrowe ptaszki Boga całujemy
ręce kochanej Babuni całujemy

Pani M. całuje je wesoło —

Pani M. Ha co niespokojności widzę w nim

dzisiaj —

Obie. Nic nie

Pani M. Gniewam się bardzo znów ~~[illegible]~~

ojciec przyjechał do was —

Obie. Cieszymy się radujemy i dziękujemy

kochanej Babci — całujemy po rękach

Pani M. Ale do tych kawalerów drzwi

zostaną z wami — zostańcie — tylko

tak cichusieńko ani minutę dłużej.

Elwira. Upraszamy — nie pozwolimy bowiem

Zofia. Nie pozwolimy.

Pani M. — potem o tem — Teraz pomówię

mi — niech się rozkroi — a ty

~~jeszcze~~ ta

do Łobaja Bartłomieja

Łobaj. Jestem —

Pani M. Pomów rzeczy —

Łobaj. ~~[illegible]~~ Idę —

Pani M. Nie ~~chudzą~~ – czekaj

Lokaj Czekam

Pani M. Jakże pozwolisz rzeczy

Lokaj – rzeczy –

Pani M. Zawołam posłać po konwała

~~Lokaj~~ ~~trzeba~~ zatratować się Chorążanka

Lokaj. Zatratować – po kotodzija

Pani M. Nich rozbieje – a potem poślesz

~~Lokaj~~ – ~~rozbije~~ ~~Jak~~ – pośle –

~~Pani M. [illegible]~~

Pani M. Opatrzy kolasę —

Lokaj – ~~Opatrzy~~ – Jadę – wyjdę

Pani Mat.

Otóż moje dzieci – wszystkim się

wystroiłam się po tej drodze a to

Dla was jedynie dla was —

Otóż Babunia taka dobra kochana

Pani M. A więcej co ci stało

Obi. — O Pani coś takiego

Pani M. Stłukły mi się okulary — a

aż to przypomnę mi ~~nowe~~ te listy —

coście ~~przed~~ [illegible] pisały do mnie.

Ja ~~bystra~~ stara bez okularów — jak ślepa —

~~Co to robić~~ brothers rada — ~~[illegible]~~ trzeba jechać

Każda swój odczytanie

~~do~~ i ~~ot~~ przyniosę wam te listy ~~to~~ —

Dobywa dwa listy — Ewusia — któryż

to twój mowe

Ew. — ~~[illegible]~~ ten — moja Babuniu — od Niny

Telusia — a mój to może ten od Niny —

Pani M. No — dobra czasu — siadam

Siada. Ewusia tyś starsza — zacznij z

tej pierwszej —

Ewusia czyta Droga kochana Babciu

jesteśmy z Tadkiem zdrowe — Nic się

u nas nowego nie stało — tylko

przed niedzielą — była Cyganka

30

we dworze — która wszystko widziano
równe rzeczy, — ~~a~~ i ~~mnie wszystko~~

Pani ~~ciekawości~~ też — równe rzeczy — cóż dalej —

Ewusia że mnie wszystko takie ciekawości —
zapytania się wróżki

Pani M wróżki —

Ew. a wróżka — przepowiedziała mi z [illegible]

że ja

Pani M że ja

Ewu. Ciszej — zakocham się w starszym

~~a pójdę~~ ~~a~~ — na to niebo

Pani M Co? co? ~~panie~~ ciszej? starszej?
nie słyszę — ~~ciszej~~

Ewu. trochę głośniej, zakocham się w
starszym

Pani M patrzy na nią

Ewusia — a potem pójdę za niektórego

Pani M Co.. co.. nie słyszę —

La-bruyere ~~maxime~~ [?] Characteres [?]
La roche ~~fouc...~~ foucauld [?] pensées [?]

Grypiawkowa [?]

Dy Kaßo [?]

Komeraże

Nie może być

Pani Nor. ~~[illegible]~~ — po stokroć
chodzi do kościoła — wstąpiła — naraz zaplątała
~~znowu~~ idzie do domu / potem ~~znowu~~
wieczorem wychodzi się razem

Nie może być — Co pani mówi — nowalia ~~[illegible]~~?
— A słyszała pani — bardzo chora —
Bardzo stary — A kometa, ona zapięcie? ~~a [illegible]~~
dyktatorowie — ~~[illegible]~~ i przepiękna —
nie obiegły — Pan [illegible] — dosłownie —
przepych — Nie może być, co pani mówi! — Ale przyjęła
nie tak jak mówią — pokazuje się głupstwo
Głupstwo ~~[illegible]~~ nie może być —
Cóż pani mówi, że pod przyjęła Lecz
10. tysięcy a więc, a pod kandydacie
za 7 sióstr, po niebogiej siostry [illegible] —
która idzie za mąż
~~Nie może być~~ — Idzie za mąż — nie może być, ale nie
ona — pani, że on nie jest taki bogaty, jak
głosili — a nie Pani, że [illegible] — taki jest
pretendentem ale — jakiś niedawno
wypędzony z ~~[illegible]~~ teatru = Ha ha — ale
czy on taki dynamiczny bogaty = —

obrno wiechy lokaja, wotaja

Lokaja tapin on wołał — tezyć

mej bochanko — a cor tam u Państwo

Jak widz proszę Pani — kyemo

U Państwo to tam wszystko, gorzej

durno Igra niekończącej przez Pani —

A cóż kochany ten sam — Szarmoc —

On już dawno go ...

Tak, wiemy go już o to ... kochan

but Z ... i osobno na fantasy

... to ... mają kochanka ... przyjdzie

inny przyjdzie Ni teraz mają kochanka

ach. nie ... mówić ze

Aż kochanki przyjdą kochanka

Ale dobrze — przeciw potrzeba —

tak Dzy

Te już wytrzymają kochanki

... proszę pięknie —

ale Ona ja nawet wracam do domu

Con ci tak, pilno ... kochanki

Pani być potrzebuję — A cor o tym

o tej godzinie wcale u nas

... pan na Rynek ...

... chodzi ... wiosną

Ni wolno ... cichi

zapewnie
~~Bo~~ w domu mają gości codziennie
Ale to wielko [illegible]
Tak nie cierpię tego gwaru, ani wiele -
Tak — ale —
~~ale Ja [illegible]~~ na obiadziech ~~[illegible]~~
tyle dano potraw — naturalnie — a stoło
potrawy — ~~ale~~ a potem herbata
U nas ~~nie~~ tego herbaty
~~Tego~~ nie tego herbaty — tylko herbatka
herbatka ~~tylko~~, a cóż tam [illegible]
herbatę tego — ~~[illegible]~~ wygoda
A ~~to nie~~ to nie tego
~~A [illegible]~~ ani w [illegible]
~~[illegible] wszystkie [illegible]~~ ale tato
~~ale~~ Pani je utrzyma w
domu pokoju
~~[illegible]~~ Pani w [illegible] tak bardzo
Pani bardzo [illegible] ~~[illegible]~~
z [illegible] tak — to [illegible]
w domu — ale [illegible] regularnie
i dano też [illegible]
Jak — ale [illegible]

J [illegible]
[illegible]

Narzeczeni

Dwoje, którzy jedni tylko kochają,
którym się zdaje, że kiedy słabo
cały świat [illegible] – w dzień ich
[illegible] – niebo się rozpadnie
[illegible] z bystrych miłości ich – czym i że
[illegible] razem niemożliwi [illegible] dobitnie
[illegible] faworyta – [illegible] [illegible]
który na świecie jeden tylko
im potrzebny – [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] – czy [illegible]
[illegible] – raz [illegible] –
[illegible] [illegible] – ale [illegible] – do [illegible]
niemowa [illegible] – ale [illegible] – z apetytem
[illegible] [illegible] [illegible] i [illegible]
I obaj – [illegible]
mogą bywać [illegible] – [illegible] obaj i [illegible]
[illegible] w [illegible] – i [illegible] [illegible] [illegible]

Ona pewne zwierzę

Wie że nie zajrzy w — czy nad
Kiedy kto umarł [illegible] widzi wicher
upada — ~~co przepada tylko~~ stłumiony
~~tylko~~ jej nie [illegible] — na [illegible] i tak
dotknięte
chodzi i chodzi — ~~[illegible]~~ wyżej [illegible]
widzenia twarzy Pana [illegible] —

Jego Doktora — siada [illegible] całe
dnie [illegible] ze [illegible] morze [illegible] —
innego —
Dorasty która zajrzy [illegible] zajrzy
~~[illegible]~~ szyba — i stanął którego
~~[illegible]~~ dzy [illegible] nie morze — [illegible]
[illegible] i [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] —
Olena [illegible] [illegible]
Zobaczycie że ja ~~[illegible]~~ zastoruje
Zobaczycie że ja tylko [illegible]
jako [illegible] do [illegible] —

Jest to magnatka — która mi [illegible] z
[illegible] — [illegible] na [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible]

Strasz[illegible] / [illegible]

34

Druga także się bawiła w poezyi ostatniej
i z niektórą literaturą — bo się czytać
uczyła nie wystarczała w niej albo
mniej jak wszystkich arystokratyczna
szkaparella — nigdy nie pisząc
zawsze narzeka [illegible] — ale w niej jednej [illegible]
narzeka [illegible] a je
pełno francuskich [illegible] pomimo [illegible]
odwraca od książki — ale ktoś się nie [illegible]
dzień cały [illegible] czytać
charakterystyczne, że [illegible] jak
[illegible] ma [illegible]
awersyę — [illegible] do
polskich książek — polska książka
jest dla niej coś — jakby [illegible]
niedogotowanego — jakiś pisz o [illegible]
[illegible] dla [illegible] —
Za starzyzna — [illegible]
[illegible] dla [illegible] niemieckie

i [illegible] na skrzypki

Ma [illegible] i [illegible], które [illegible] na
całe [illegible] na [illegible] sobie
i [illegible] ~~[illegible]~~ gdy, [illegible]
~~[illegible]~~
Dwa razy do roku [illegible] w illuzyi
~~[illegible]~~ losowej
~~[illegible]~~ wyciągnięciu ~~[illegible]~~ – to
illuzya od [illegible] [illegible] –
Zaczyna grywać wszystko albo
preferansa ale gdy [illegible] karty
[illegible] nie był [illegible] Tuzy
[illegible], [illegible], [illegible]
Narzeka ciągle [illegible] nie wystarcza
a doktor [illegible] karety
uważając że był [illegible] [illegible]
jeden list.
a [illegible] zawsze [illegible] sobie – na [illegible]
w kieszeni [illegible] doktora
przepatrzył go swoim okiem
~~[illegible]~~ – i [illegible] to [illegible]
we [illegible] i wczoraj
[illegible] [illegible]

W pokoju [illegible]
Jan doktor [illegible]
[illegible]

albo

Jej dyskursa – o niczem = albo
a potem zawsze straszny drugiej n-[illegible]

Zobaczycie że ja zachoruję
Zobaczycie że ja będę [illegible] pojutrze
Zobaczycie że ja nie będę umiała
czem zapłacić doktora
Zobaczycie że ja nie będę miała
Muszę kapelusz na lato

Famiglia
[illegible] przychodzi – ciągle nabolały
na nią
Nie mogę pojąć – nie mogę
Aniołki – doskonałe

Cały świat – beczka swoje rzeczki
którą dają jej dzieci zmartwienia
bo pomimo wszystkie szczęścia
wszystkie szczęście – nie dorzuć do
świętości – arystokratyzmu –
~~Matka innej~~ Familia – ~~mieszcz~~ które przesąd
cały świat to jej pokaz
nie lubi pokłonów – bo te zjawiają
jakieś ~~[illegible]~~ ofiary –
~~jakieś~~ stronnictwa – składki –
ach Narzeka na rzeczy – a je pomarańcze
– Matka jeść pomarańczami jej lżej
– Niedźwiadek wisi
ale coś – kiedy tylko pamiętnie
mi dobrze robi.
Doktor to jakiś Bożek – bo jak
wchodzi – ~~jakaś~~ cała świetlica światła
w pokoju – ale ten Bożek ~~szczególny~~ otwiera szklanki
i ~~biorą~~ zapisuje ~~bankructwa~~.

a Doktor to pierwszego piętra —
boć doktorowie 2go i 3go piętra
z podaszu — pałacowi i z podmieszczania
~~Piętra~~ Piętra są — w kamienicach
w teatrze — w mieście — bo ~~tamtego~~
~~to I piętro~~ przeciętna Ulica
to I piętro — po przeciwnej stronie
do II piętra — zatułki — do rzeczy
podmiarowe ... do zaległe.

Inna znowu

Stróżka – rzecz tylko ~~w towarzystwie~~
cierpiących – [illegible] [illegible]

Jeśli chcesz poznać [illegible]
a [illegible] i panne [illegible]
czarną [illegible] której to jest
podobna [illegible] być cierpiącej
[illegible] znikł
mata [illegible] zawsze [illegible] przy niej –
mata cierpiące mowie i zawsze – a

Pani ~~Eudoxia~~ [illegible]
Strojna

opowiada niesłychanie
wyobrażenie jej – [illegible]
na Kaukazie a mianowicie
w ogrodzie – i dziwne [illegible]
wieje zimno patrząc ja
siedziałam na kamieniu
~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ i drzewa [illegible]
Lubi [illegible] – na marginesie
[illegible] [illegible]

Chorzy i Doktorzy

Ta choruje na ~~wypracowanie~~ zmianę swojej twarzyczki
I ja byłam na piętrze — wtedy bywają
jako niedzielnie — brudka — rzeźba
z pierwszego ~~piętra~~ ~~[illegible]~~
ta sama [illegible] jak ją całowali
[illegible] — Troja ich ulica i ten
i ten [illegible] mi się — gdyby
[illegible]! [illegible] Księżniczka
[illegible] — [illegible] [illegible]
stało się do mnie — Baronowa
szkoli za mnie — Xiądz [illegible]
opowiadał się o mnie —
ja do teatru nie chodzę, bo
~~wszystko~~ odkąd obaczyłam za
loży na I piętrze, Kapelusze u których
siostry [illegible] — damskiej
żadna Kapelusza nie [illegible]
[illegible] — loży I° piętra

Marudny

Anastazy Zimnowski Meratitor

Chyliczkorki

Pierwszy przedmiot komedji

aby - była nasza - krajowa

miejscowa

polska - obraz - z naszego

społeczeństwa - w stosunkach

naszych ludzi - typy nasze

Dzienniku P. Prospera nie jest

miejscową polską = obraz

Prosper, jego żona - może i kilka

innych postaci typowych w stolicy

ale cały obraz jakoś nie

polski - Tati - Goldberg -

ta śpiewaczka - że to postaci

wyjątkowe nie są typowe

ale jest tu trzy charaktery

które wyjątkowo pojawiają się

nie zwyczajnie ich widać może

dlatego że się boją - albo że

nie mają wstępu do społeczeństwa

39

~~Część.~~

Komedye Arystofana —:

—:— Goldoni

—:— Moliera

—:— Fredro —

~~Gdzie~~ Vaudeville francuskie

Naśladowania Vaudevillów

posse. Schwank-Lustspiel

Komedie, charakterystiki

Volksgemälde — Genre-Sceene

— przy naszym ~~tragedye~~ dramat i komedye

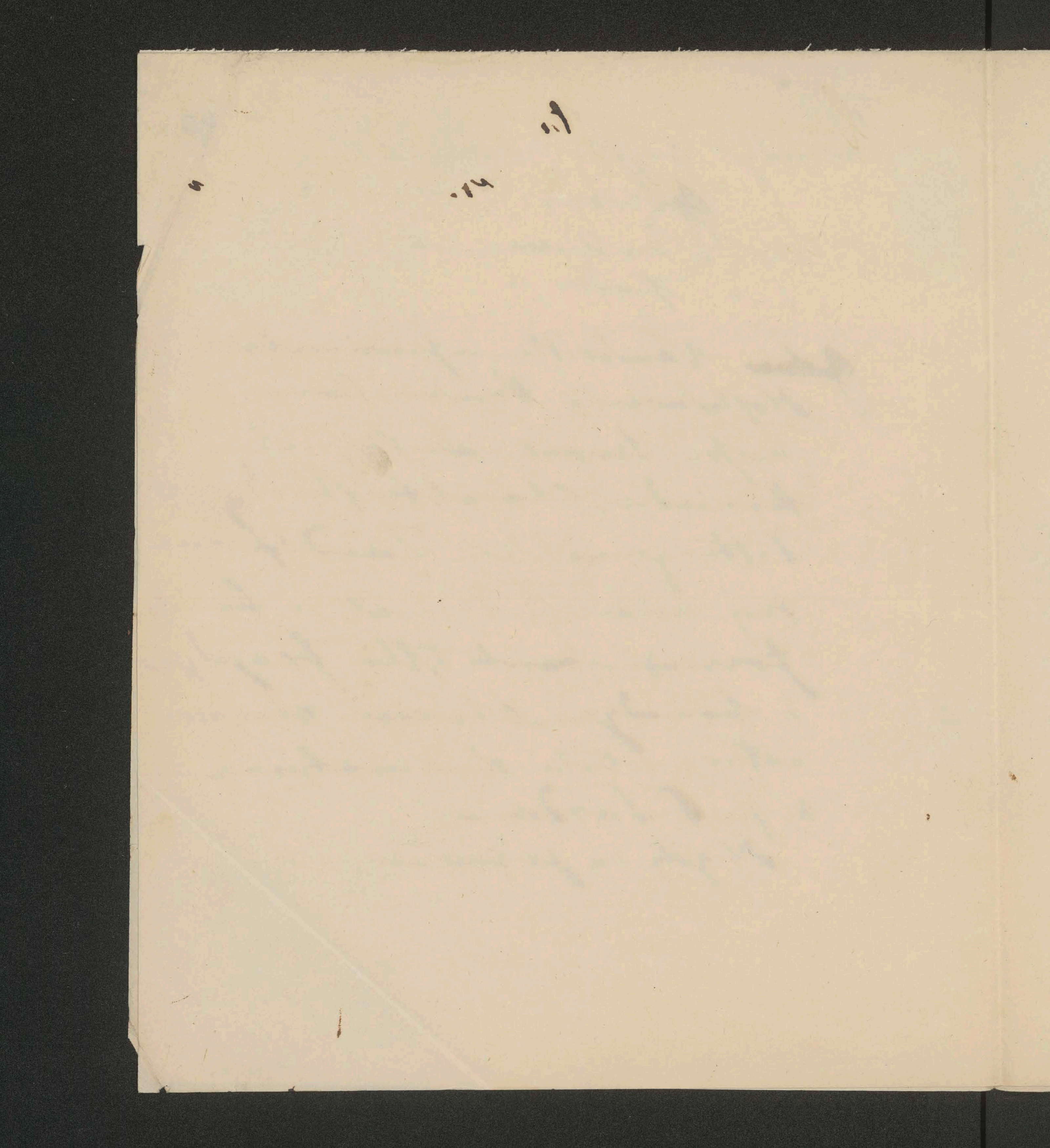
Francuzi — ~~niebyło~~ tylko tragedye

i komedye — stosując alegorye

natura sztuki dramatyczna

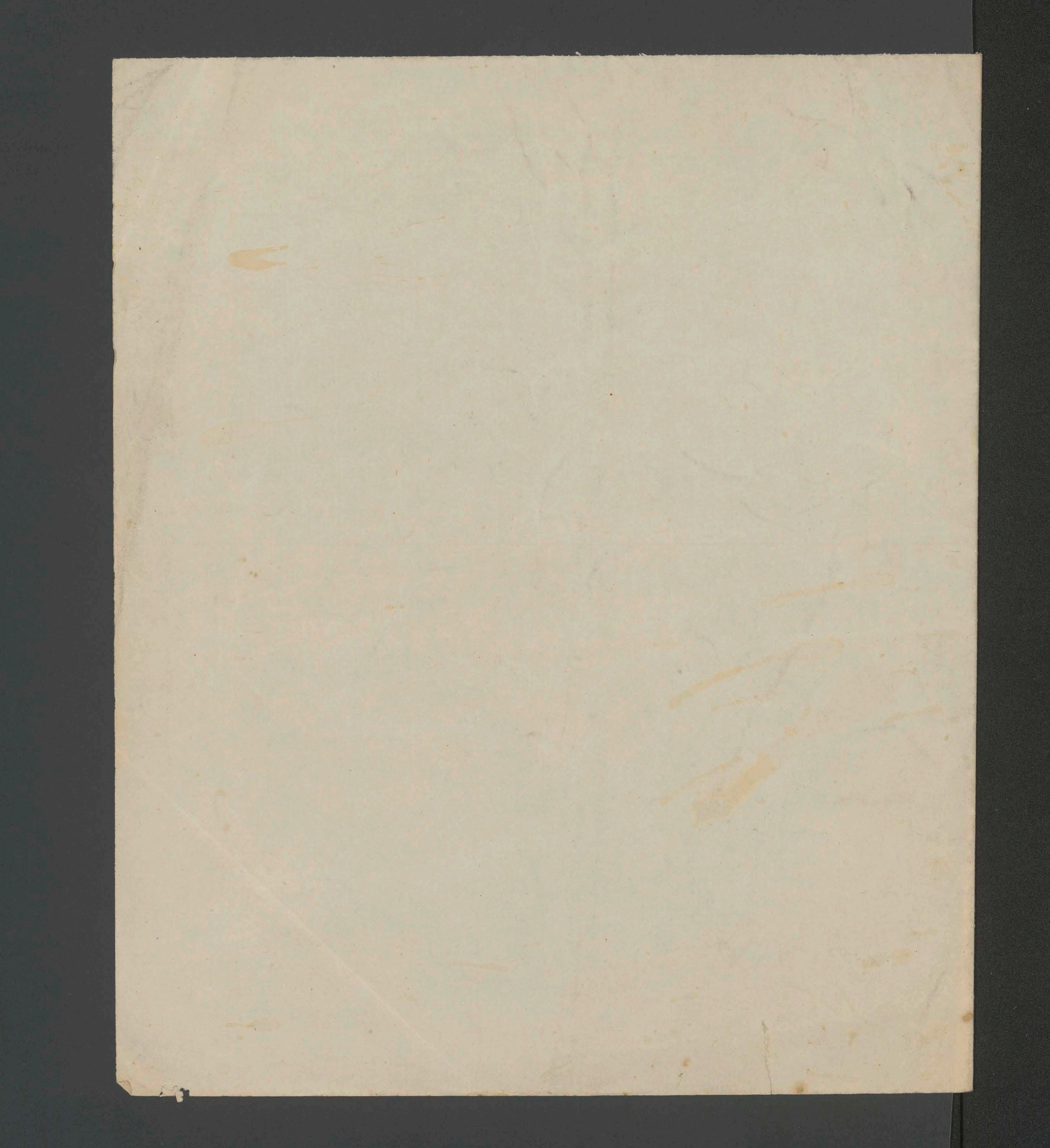
n. p. V. Sardou —.

Nigdy za prozą —

[illegible] – [illegible] je l'ai dit
– le secret d'ennuyer c'est de tout
dire –

41

wszystkiego

Jam i ofiarowałem ~~ale~~

Urzędnik prywatny

Bo przecież Ja jestem z familii

Ogdrasilich – mój wuj i ojciec

stryjowy był urzędnikiem

prywatnym w kluczu

Kosterbinieckim

ale on ją podrzucał pod swoją

familię bo mój się pisał

Kosterbińskim

Ja jestem ostatni ~~tego~~

imienia Kosterbińskim

jam na Litwie jest Pedinia

Ojciec go ciągle komponował

bo wszędzie stąd z kiedy

wrócił zaraz do Pani Stanisławy

Zawsze swoją wspomnienie z czasu

której miała swój fortepian

44

Jak będzie który myśli głośno

Całość powieści o to, wstrzymanie – publiczne ~~publiczny~~

~~[illegible]~~ i zagadki życia na ulicy

Jest ~~to~~ przeciwieństwo zgoda z domu na

ulice ~~[illegible]~~ cnoty i piękności

Wiara i idea a satyra na kobieta Ito

jest ~~[illegible]~~ komedya – nasza

Czy zerwać trzeba wszę ambicya ci wspaniała

ale jest świda, które potrzeba zetrzeć na

proch ambicy won wydała.

Nieszczęsne myśli

Jak ustała tak wspaniała tak piękna a

tak niewierna, tak tagodna a tak bezwstydna

tak tylkna a tak płocha

Człowiek ostateczny dzisiaj jest wzorem ludzi

którzy pracą dochodzą prawdy i światła

kształcąc się i doskonalać – który w

ofierze Bogu – pokonaną i zdeptaną

pychę, fałsz i ciemnotę – które po

walce – przezwyciężony –

jest to jakaś dama gruba która idzie ku świątyni cnoty od swej blask od wolnej piękna przy niej na ~~[illegible]~~ Tartaku który ~~prawda~~ mowa ~~[illegible]~~ zwierciadło [illegible]

~~Zwiedzieć~~ że Geniusz tylko ma

~~który raz [illegible]~~ dostrzega tę znaczącego

zarysu – i formę którą ~~[illegible]~~

przybiera którą ~~odbiera~~ swoje wyobrażenie myśli i

prawdy – bliźniego, ~~[illegible]~~ może się

stać – dla wszystkich – ~~A za jego~~

ścieżką którą idąc ~~[illegible]~~ ~~nie~~ znaczył po

ziemi ~~którędy~~ cisnący się szalnie wydeptują w ~~[illegible]~~ bity

gościniec — za Geniusz tylko wiecznie

się ogon naśladowców. —

I dwudziestu pisarzy jeden ~~[illegible]~~

~~[illegible]~~ – ~~[illegible]~~

może autor dopełnić ~~[illegible]~~ !

—

Laakon

Scena Scena ...

Czarny pobiegnie w strone skały z tłukiem

~~To on — biada mi — czarny twój mordercą~~

~~A królowa straty, on na ciebie godzi~~ —

I już wyskoczył na wzgórze —"

To oni — o biada — tu ~~przy mojem~~ boku przy mojem sercu

~~Ty przy mem sercu~~ —

Przy piersiach moich zostań lutogorze!

Za ~~ciebie~~ nie pomnę — ja ciebie zasłonię.

Sztukaj ~~co~~ ...

(Burżywoj wchodzi)

Bur. ~~...~~ Wsslowo

wandy — — ~~Przybywaj~~ — ~~...~~

O przedni — ~~...~~

~~...~~ — i publiczna

~~przybywaj~~ wspaniale

~~tu biwaki~~

przybywaj

~~Nim straty~~

~~...~~

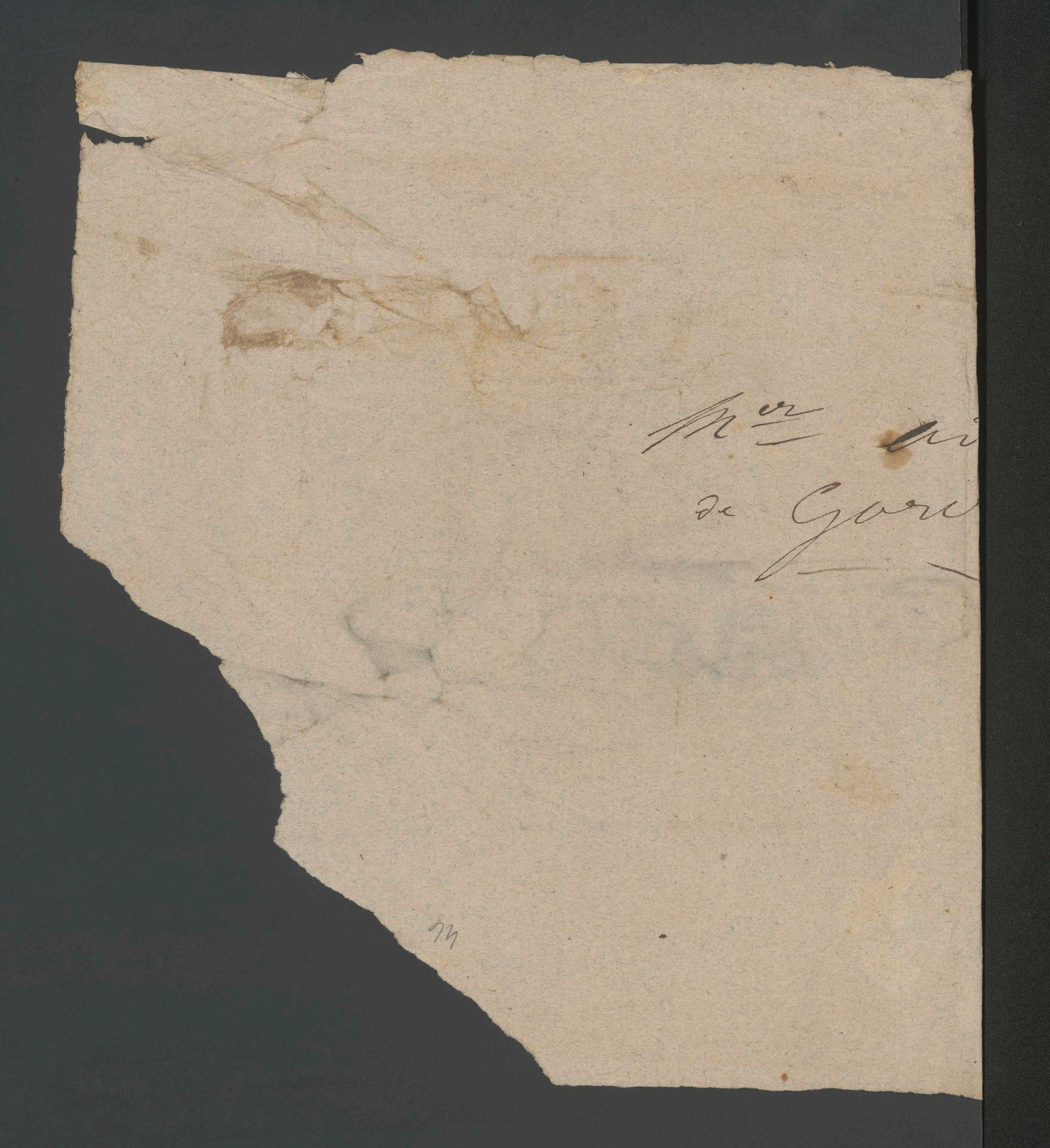
45

Na siedzą p. piętrze – może
fajki – cygara – (palący?)
~~Szyldwach?~~ – mam swoje
Jakie zdrowy towar – a bolu
nie ~~[illegible]~~ leżyj panu
Jak było tak jest –
Radziłem do kościoła nie
P. brat nie zawiedzie
i nie zachodzi [illegible]
~~[illegible]~~ na jaki miesiąc
od księży –
~~To tam~~ [illegible] ~~[illegible]~~ już
~~[illegible]~~
powiedz to tam jak
umarłemu kadzidło. –
Co Doktorowa mówi
~~Doktor~~ [illegible] – mi pytam
się doktorów – ~~[illegible]~~ mi
~~[illegible]~~ [illegible]
~~[illegible]~~ pan
pierwsze [illegible] wygrana
\# okno.

P. brat wspomniał że ma coś
do mnie – coś się dowiem

Na [illegible] [illegible]
zapisać perfumy

i ja mam koniec – pisanie
[illegible] to już więcej
~~[illegible]~~ [illegible]
czas już schodzić – [illegible]
[illegible] i zapomnieć
czasami o Kazimierzu –
ja [illegible] rad [illegible] [illegible]

Mr. ...
de Gor...

94

Więc już polskie mnożą pieśni po polsku i piszą —

ale ~~jeszcze nie nauczyły~~ ich umnięć się czytać po polsku —

trudno to widzieć ~~dla~~ jeszcze

~~jeszcze~~ ~~tysiące~~ ~~pań~~ nie czytające ~~po polsku~~ —

polskich książek — ~~Ale~~ już czas i wielki czas

~~Ch~~ Najwyższa chluba ~~naszym i u nas~~ czasy i u nas polski i chwała ciału

te która pierwsza przestanie czytać francuskie romanse —

francuskie romanse — czytać polskie książki interesować się nimi i literaturą. — + tej

~~czyta~~ pielgrzyma - Pani Ziemięckiej + któraż

z dam naszych go zna. trzyma go. która

go czyta - powtarzamy pytanie — któraż

z pań naszych to czyta -? — jest to pismo

najmoralniejsze — które znałam — czyni

mar sami — tu jest religii nauka i

~~chrześcijańska~~ zabawa — nie tu która

trucizne ma na dnie słodkiej czary.

ale pod słodyczą — języka — stylu, uczuć

samej — jest i słodsze moralnej

nauki —

Takie jest pismo pielgrzym p. Zie

wydaw co miesiąc w Warsz —

[illegible] kosztuje rocz. 7 f 30 —

pismo obrazą nieznane tylko w
kilku Exemplarzach – przyczyna ~~Xięgi~~
pamiętnik Xięgi – ~~Dano~~ ale
Dzieła od pielgrzyma ~~[illegible]~~ przyszły
do Romans P. Sue – do światłej
literatury polskiej – gdzie nie czytała nie
~~wierzę~~ – nie dał rozbierać nie chwalić
nie zajmiesz się – się uwodzi – –
nie rad skrzywdzeniom – powiedział
tylko ktamistu – gdzie na tej powierzchni
gdzie najnowaliwszej – gdzie ~~[illegible]~~
dobra wiara
dobroć ocukana oduła – deptana
zarzucana z najobrzydliwiej z krótko
rozm –
czytała 18
literaci z polski się ~~[illegible]~~ mistrzowi
do Paryża – gdzie ~~[illegible]~~ pierwsze razy
kartki – zawierają tyle bezcenne
uwaga wzięły się z lektury
paryża –

przed rokiem cała Galicya czytała wszystko
o niej mówiła, rozbierała – umysła w
dziś cała Galicya czyta tu mysterie [illegible]
[illegible] – o tych ~~tych~~ obrót [illegible]
[illegible] – gazeta – [illegible] [illegible] –

przykłady – wiadomości [illegible] ~~[illegible]~~ powiększenia wiedzy
uniwersytetami [illegible] – i [illegible] P. Biam
[illegible] pismami [illegible] te –
o sztukach pięknych – o malarstwie – rozpr
[illegible] – | gdzie tak mało
Bibliografia – [illegible] [illegible] – [illegible]
powieści – treścią interesujące – opisami [illegible]
[illegible] – tendencye oznaczone zawsze moralnej –
[illegible] nauki – jest i poezya – utwory
wysokich talentów – a nigdy nigdzie może
się poezye – pani Gabrielli [illegible] która [illegible]
jest Mickiewiczem [illegible] poetami – ona
[illegible] poetkami polskiemi – względem z
[illegible] [illegible] – są prawdziwie –

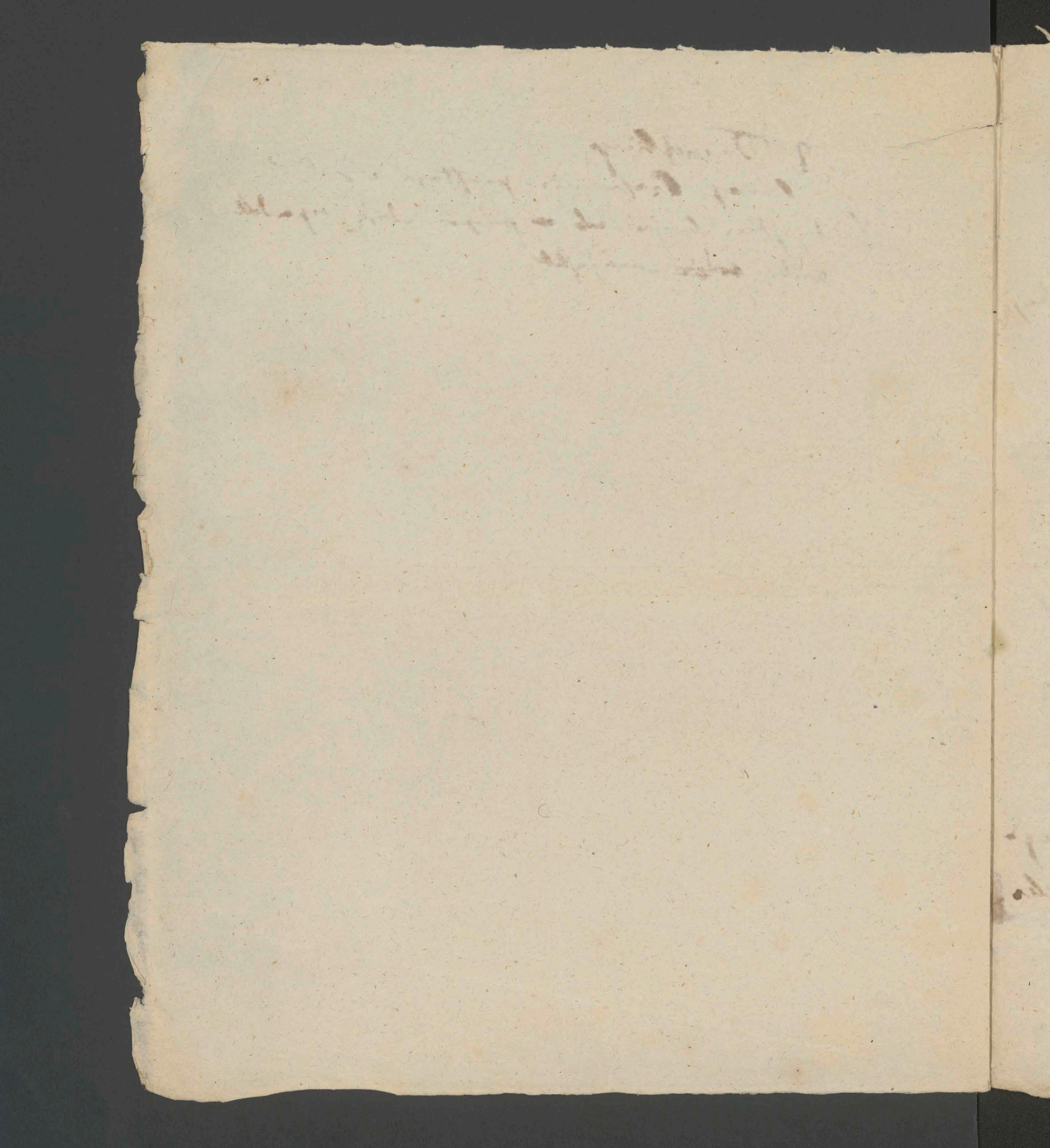
Stawam – gdy [illegible] pismo to Pielgrzym
wydawane ~~[illegible]~~ Ziemięckiej ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ autorki dzieła o Edukacyi Kobiet
(prócz innych pism wielu) to dawno już
uczony – iż ta co się zastanawiała nad
~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ wychowaniem i kształceniem płci
do której sama należy – jest zupełnie –
~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ tą która – w uczonej
~~[illegible]~~ podumaniem wierzę w to. że współ-
czesnych – gdy sobie poczniecie – ~~[illegible]~~
edukacya [illegible] – towarzyć – a ~~[illegible]~~ –
wiec wy panie, ~~[illegible]~~ zabawy potrzebujące zastanawiania nie wolnej
Czytające po całych dniach – które
czytające – ~~po~~ 6 dni w tygodniu – ale
dzień jeden poświęcić Panu, dzień święty ~~[illegible]~~
na przeczytanie czegoś bardzo religijnego
byłoby to na zbudowanie duszy dziecka ~~[illegible]~~
a i na pociechę – naradę – iż uczciwie
~~[illegible]~~ polski – ~~po polsku czytając~~ –
~~[illegible]~~ mają wszystko ~~[illegible]~~ i polskie

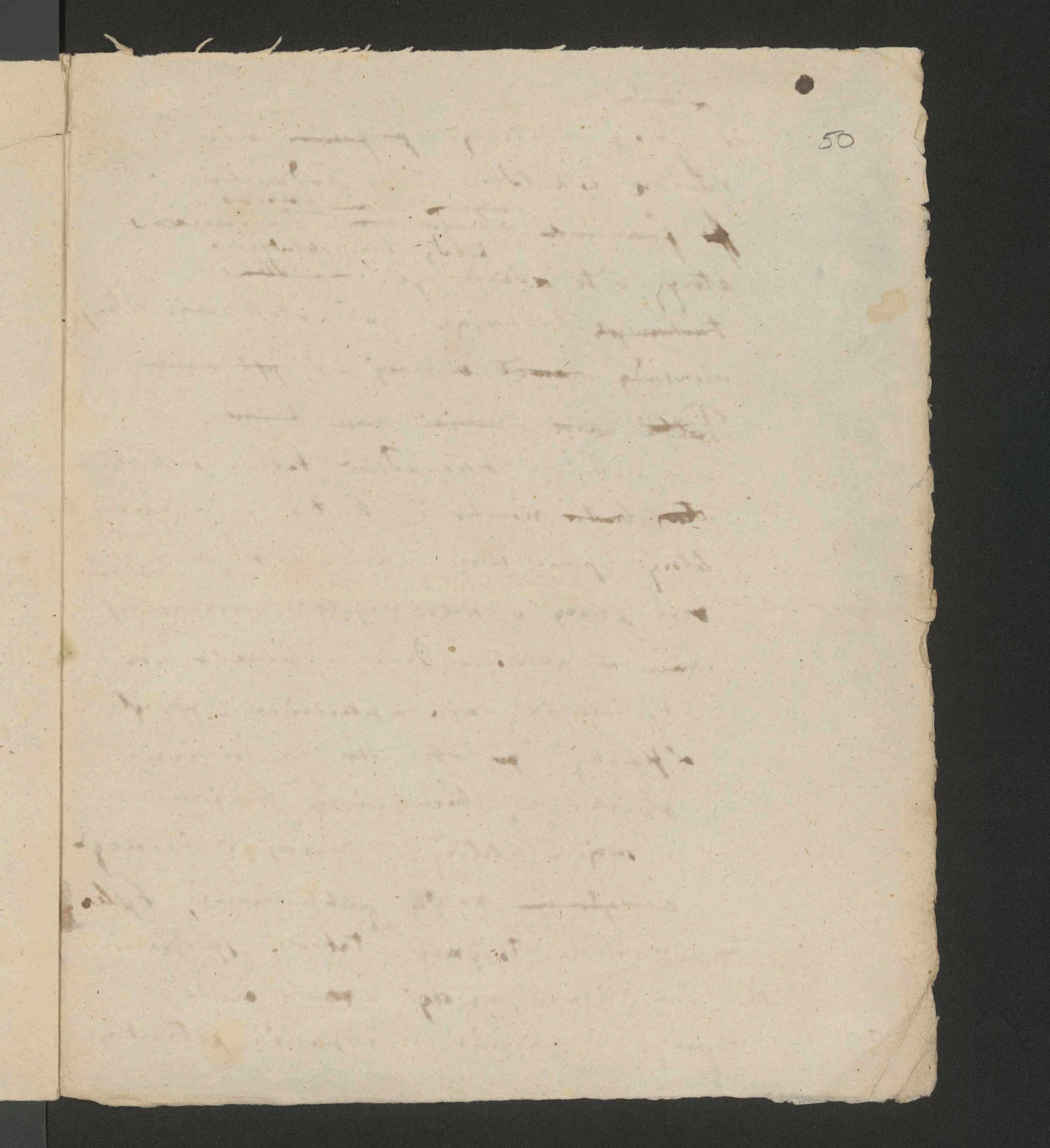
Z Tarnowskiego

Skoro Czasu nie przestają [illegible]

świętych starych bojów ~~[illegible]~~ przepowiadają upadek

ich ~~[illegible]~~ majestat

~~a twoje~~

a twoje admiracye ~~[illegible]~~ mię

składasz w kościele i w podróżach

~~[illegible]~~ ~~obcych~~ panowań

których o te admiracye ~~[illegible]~~ kiedy im składane

~~[illegible]~~ kochających go potem nie dbając

niewdzięczną ~~nawet o niej – i jest jeszcze~~

~~[illegible]~~

nie możesz nagradzać temu robotnikowi

~~który~~ ~~[illegible]~~ ziomkowi – który składane

który – pracę swoje nam poświęca –

~~[illegible]~~ pracy o nas myśli – nam pisze

~~nam~~ i poświęca dni i noce – a co

odpoczywania nam w pamięci – przyjęte

od Szarlej. – ~~[illegible]~~ obca dla malowania

obrazów – zbiera fakty krajowe

i swoje – który – nie mając innego

~~[illegible]~~ przyjęte publiczności, tylko

tę z ziomków stojącej – takowej sprzyjania

od takowej łaski, uwagi – ~~[illegible]~~ oczekiwania

nagrody. a naucisz – i wsparcia potrzebuje

Tutaj cały naród polubił
tyś to [illegible] [illegible] [illegible]
jak Bóg [illegible]
wtenczas tę drogę przydzie [illegible].

przyjdzie [illegible]
musi być gieniusz artysty
z walki zwarzania obecnie
wyjdzie zwycięsko

Dziś robota [illegible]
gorszy niż owo typy swojej
inkarnacyje, czy na inne
zacięcie ~~[illegible]~~ w kształcie malarskim
jest faktem może więcej więcej
Dziś widok wspaniały robota
professor Rubensa – trzyszt [illegible] [illegible]
pod [illegible] [illegible]
U nas znamiennie jest robota Stattlera –

On gotowy

Umrzeć z rozpaczy – że mu jeszcze tak mało
Do zabijania bliźnich pozostało.–

Śmiałko ptaszę – głos obu
O jak wiele z tą pasją też weszło do grobu.

Szczęśliwy lata i żyje dobrze i umiera

Odźwiernym serca –
Co dla kraju robił – przecie nasz dzięto
czysto – jak przez kanał złoty.

jak do ula –
Nie godzi się zazierać – ani można zgoła
Co tam w wiernej układce – pierwsza robi przemota

pismem go ~~nazywa~~ zowie
Bo się od niej żadnych ~~nowinek~~ plotek nie dowie

Strzelał w rybie oko

Obyś spędził wieczór złoty

pytają się u bramy janczara – i (szwajcara)

Czy ja myszka – chce – ziem ziarneczko w komorze
Dom gospodarski wymorze

Jeden mi dodawał żadła.

Im bardziej się dzwoni biją – tym on głośniej dzwoni.

Tito się o wszystkich tasbe stara. żadnej nie ma

zabił sto tysięcy

~~Nie ukręcił~~ jednego nie ukręcił.

Syndyk klasztoru

w kurej torsy – a świat szerzbe od szarpaka

Ciekawsze jak ogon pawi tyle ma oczy –

Z głupiego przyjaciel twardy.

U niego myśl za namkiem. choć usta otworem.

Jak na zegarze nie bijące – ~~z tablicy~~

index pokaże która godzina

przez jej pytel wszystko w inną postać się

przewidzi.

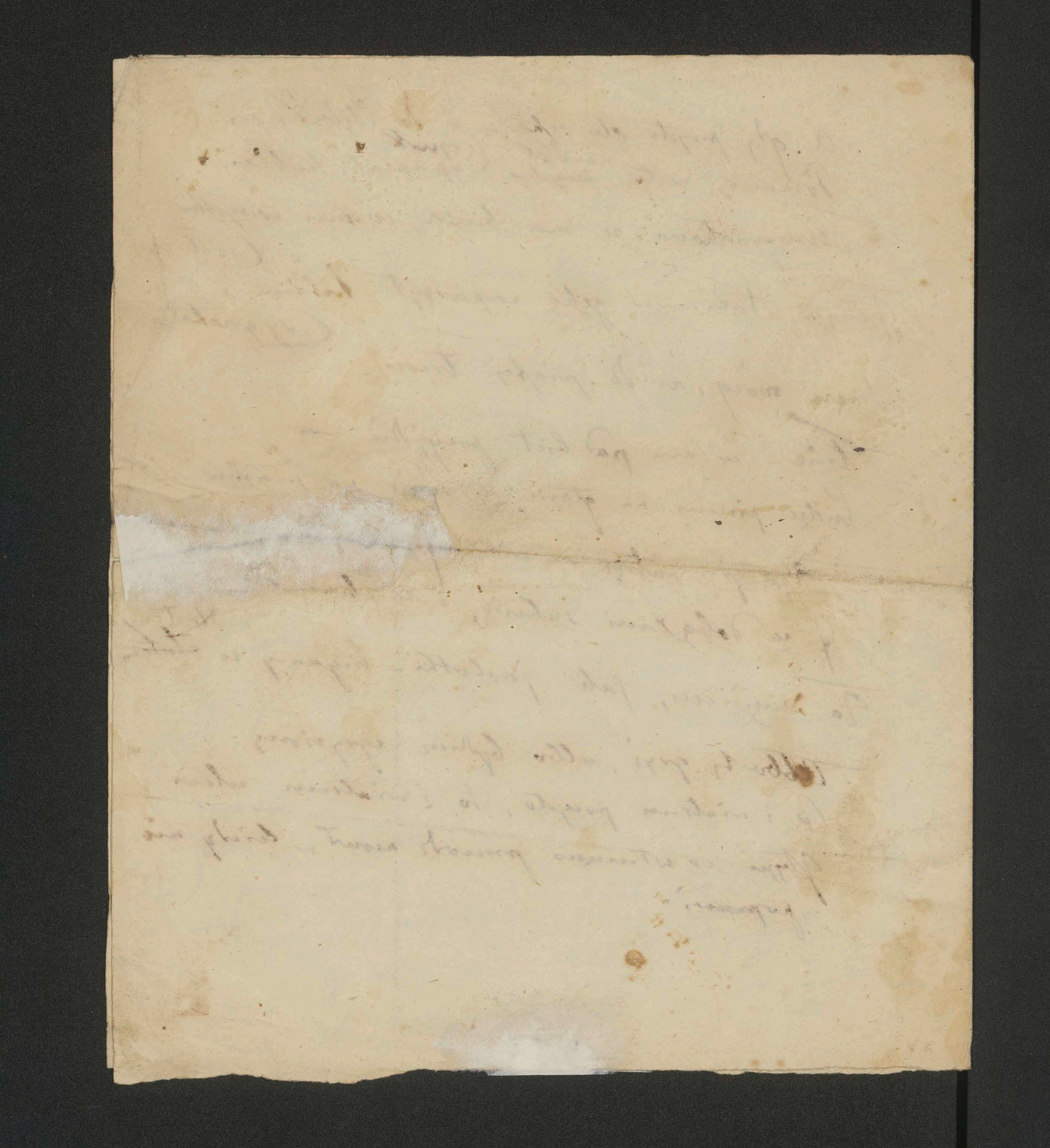
Jakiś kamień na ~~Kasztan~~ na gołębdi

i gniazdo potyka – a nie wygnieść

Pani Tibi – Jolka – tibi – roti.

A gdy przyszło ich szukać – i do składu[2] nici
Poznano, że to ~~język~~ [nawołał języczek] wyszarpał kobieci
Mniemałem że ma biesa, co mu wszystko [ściśnięty]
Żebym takiemu gębę zapaczył łabiem i [sygnetem].

Smaże mózg, aż do piątej treści
~~Twe~~ – co mu pod kiet przyszłe –
Cudze piszemy na głazie a swoje na piasku –
Ja gdy patrzę na nie – (pieniądze ~~~~ za obiad stanie)
I za dobrą mi sukienkę
Za wszystkim, jak jaskółki – biegamy za ~~stołem~~ [Latem]
~~Albo~~ gryzi, albo będziem wgryzieni.
Co z wiatrem przyszło, to z wiatrem idzie
Głupi co w tamtym przewodzi mowę – kiedy nie
~~popamięci~~.

Życie kawalera jest to dejeuner a la fourchette

wesołe - wrażliwe - nieporządne - ale kuszące

szumne - pijane - ~~[illegible]~~ a potem - ~~[illegible]~~ próżne

flaszki i ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ porozstawiane pod

stoły - zmieszane talerze, ~~[illegible]~~ kieliszki

potłuczone - a potem jeszcze dzień pusty? długi -

Życie żonatego - to śniadanie domowe - spokojne

~~[illegible]~~ swobodne - wygodne - zdrowe

Niepewne to co posiadamy w sercu cudzym

Jestem gotów - dać się uwięzić twoim oczom

Jeden Giermek może dać dyspozycyą wszystkim
jeśli przyjmie w sobie typ krajowy
jak go wyjaśni — [illegible] [illegible]
bo gdyby to tylko znane — marzenie rzecz byłaby [illegible] dokonanego
dopełnione,
Jeśli siłą i blaskiem pomysłów —
rozpaczą wszystkim [illegible]
[illegible] wyżej ~~od pana~~ przypomni — ~~jeśli~~ od potęgi
wstrząśnie fanat
zafanatyzuje nami — zatrudni go
tajemnic potęgami — że nami [illegible]
go [illegible] w tym państwie — jeśli
imię jego stanie jest głośnym
odbije się w pałacu i chatkach
i tam drogę ~~[illegible]~~ swoją ~~koronę~~
~~[illegible]~~ te jasno określoną — zostawi
i wskaże jaka to [illegible] prawda
Do porównania sztuki — o wtenczas
siła ~~[illegible]~~ moralna — [illegible] ~~[illegible]~~ inną z natury
[illegible] — [illegible] uwagę dość
[illegible] — [illegible] — i całą falangę [illegible]
jak [illegible], [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] drogi

Bo sztuka nie ma [illegible] innej

tylko [illegible] – jako [illegible] naśladownictwa

przymuszenia [illegible] sztuki i tworzenia

którą przyjęła [illegible] od swego

mistrza, jest [illegible] naśladownictwem

[illegible] to [illegible] całych

szeregu [illegible] artystów minoris gentium

którzy [illegible] klasyę w [illegible]

[illegible] utorowaną drogą [illegible]

[illegible] – ta droga [illegible]

[illegible] dziecka do [illegible]

stawy wspólnej [illegible] jej adeptom

Taka sztuka [illegible] rości

i wielkie [illegible] stanie

wyższe [illegible] –

[illegible] prowadzą [illegible]

[illegible] do panteonu –

co [illegible] bohaterów – bogów

[illegible] liczba

[illegible] ich cuda

[illegible] nie [illegible]

[illegible]

Ah ți [illegible]

D[illegible] [illegible]

Cuge turba

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] i [illegible]

[illegible] si

Na ti [illegible] 33

35

175

Ot. Jan [illegible] [illegible] 57

O [illegible]

Ja
Z respektu [illegible]

pokornie

Co? Za wybór [illegible]

masz protekcji =

Wybór
Z krajem nie [illegible]

Z [illegible]

Ja tobie – [illegible] wszystkich

gdy nie [illegible]

ukorzyć

~~mat protek~~

Sił [illegible] –

Oddam [illegible]

On mi [illegible] zrobić

Zostawiam

Zawsze mi [illegible] nigdzie

Prowadzić [illegible] zawsze

Wstań

[illegible] – ja [illegible] dałem

[illegible]

Z [illegible] zawadzić prawo

Spowiednik

O Pordepce –

prośbie [illegible] –

Jest przyjaciel

Już pisałem?

Niech zostanie na pamięć

On z galantom

Ach to

Będzie karta – co mi dała

zaraz [illegible]

odwagi [illegible]

Ja to [illegible]

Którzy [illegible] O Danielu

Z [illegible]

Który

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~ razem

Gdyś nas [illegible]

A co [illegible] ta Krajem

[illegible] O. gradusach schodów

Ta dziewczyna była zawsze
kiedy się w którejś spadły do nóg

I prosi o [illegible] —

— ale ale

Pod jakimś obliczem się pozorem
Zawsze [illegible] się porzyła
niejedna wybrana [illegible] tamże
samo
Stała stroją na ganku
Przypatrzała gdy patrzała
Ja na dole i na warcie
Nasze chustki [illegible] stało
Jakby [illegible] jakieś śmieszny
Świateł mówił przed sobą.
Potem spuścił : na oczy
oczy
Jak uchodzi nadstawia [illegible]
[illegible]
Ja pochyliłem odjąłem
chustki
I potem uwierzyli
Do [illegible] mówił przeczytał
Wtem ku [illegible]
Droga
I patrzała sobie we mnie

patrzy
I to
I wszystka
pod wnet
Co [illegible]
w [illegible]
[illegible]
patrz tak.
jak
[illegible]
chwilowo
[illegible]
oczy
[illegible]

~~Ogrodnik~~

Gro ogrodów, Ohi pnący się świata

Słychać dumki wszystkie

Dźwięcz czyjeś świata

ogródek tak

schron się

Ja czekam [illegible] się

Dziś taj jasna melodja

Tylko zwania i ostrono

A doktorowie wstanie

Więc jak ta przygoda stary

Upadnij do nóg

Pani Wrajen

Ja pojmowa raz Komendanta

Za tobą —

Złota epoleti

Kolista

i naszi

wstania

Wstania

Z całą [illegible]

[illegible]

mam

17 stupka

~~kat~~ ½ cy ~~Jerka~~

~~Otw~~

a ja

Od krajczyj ma rozkaz
Dominikani ja
~~Od wygrać~~ – ja dojść
Oknuka i papier a sobą mam
Napisać – jak szybko
P. Xawery – kadet –
~~Najmniej~~ sługa Pani
o to dobra teraz tylko

Ja będę się starać
faworyzować
Komendanta

A ja fawor – Jaśnie pani
~~trwający~~ – Będzie miała alianta
~~Jako~~ hiszpańskie epolette

~~Już się tylko~~ pamiętać
nie oddalać

Ja nie będę czekać

~~Ogrodnik idzie~~

Zaraz

Kolorowcina

Obrombki po 2 tobie długie

~~Ba~~ Gdyby który Boże zawarcij
Na gardło zaraz
Bez w apellacji
Ziaś Kadeta śmierć i
w Jednym głosie zgurt
Komendanta
Zostawać ma
Bez folgi pod 1 gd podpadać
~~J~~ Na gardło ma być
godzinę
Skracając to dwiciki
~~Gar~~ Gardłem Karany
Ćwiczeń jedny bydło
od 1 godziny

Bez folgi osądzon będzie

Pachołek 50 plag w

gdy który z tych
~~Strzec~~ Boże

Na gardło
albo na ucięci
lewej ręki

Na zniszczeniu w rejestrze

Gęsta muzyka i
piszczałami

Co po dwóch stajach wybierać
przez gardło trawi

~~Pod wyciąganiem z obozu~~

Obie koło się nie wyciągnie

kiedy się powraca czata
przeciwko mej
wyjechaw

par rycerski

jest
Opatrznie strzeż Boże fortuna

Gdyż był w potrzebie podał

mieszek dziurawy

swary

trzeba
maciaj ochraniać
a odwodzić od gałęzka

f. Larch
pri, to gerurii taun gdw vmit
Frapell

Kościoły – [illegible]
dają obrazek

61

Die Rückfahrt [illegible] ist klein und
ausgezeichnet [illegible] auch außerordentl-
[illegible] nicht daß [illegible] wenigen
[illegible] Kunstwerk keine
[illegible] [illegible]
und [illegible] Kunst und [illegible]-
[illegible] und [illegible]
Aufführungen und Darstellungen

Scena jest to świątek tam
nie dosyć dowcipu, intrygi
zaciekawi —
scena nie jest salonem i co
w salonie uchodzi za rzecz
dobrą i skończoną — i ~~[illegible]~~
ważny od osiąga — na scenie nie

Ta verità, vince quella verità.

Domek i ołtarzyk
X. Jabłonowska

Domki wobecna
Twarzy Dobrowojnowie stan

Rejowska D.
stara –
w domu Strickland
i Bóg

Twarz gospod.
Twarz zaniknięta

Uczony nie żyje, ale uczy się [illegible]

jak żyć potrzeba

Taka rozumiała zagadki których

głowa nie mogła

[illegible] oczami

Zjechała z drogi [illegible] w pole

Ten umarł [illegible]

ale obraz trwał [illegible]

[illegible] kontrastów

Bez pytania nieraz rozumiem

bez rozumu życia bez życia

umiera

w istocie na dobrze [illegible]

w [illegible] lat

Magazin

für

Literatur des Auslandes

Kraszewski

M 44

Świstawka [illegible] do łodzi

ubić [illegible] na piasku

kawał ugotować – po trochu

wprzęgać – jak rozstygnie

do formy i do łodzi

upalić [illegible] – trochę

[illegible] prosto

do [illegible] wyskoczy

jak [illegible] – odjechać

[illegible] – a [illegible]

piany dać [illegible]

potem do formy [illegible]

do łodzi [illegible]

~~mego a w stronę życia~~

wolna ... [illegible]

wrsidzin

X. Jakubowski 10 Serm

w Adalegze

praca wytrwała.

jeżeli kiedy to drugi [illegible]

tej owce uwiecznione

reprezentować mgła

~~ale to mało by reprezen~~

przez dopełnieni postani

wniknięcia w duch [illegible] Dawid

ale stał sam być

reprezentantem potem nie

[illegible] ale ~~[illegible]~~ potem

zdarzało mi się jest

to Dunaj

Comedie n'entre pas dans le vif des
moeurs de leur temps - ils representent
d'une façon superficielle - et d'un trait
leger - la société actuelle - ils sont point
par la ou du moins altérés les traditions
de la comedie - de dernier realisme
[illegible] [illegible] - [illegible] [illegible]
[illegible] pour retrouver la trace en
consultant nos pieces de theatre -
Moliere [illegible] en disaient beaucoup
sur les moeurs de son temps -
le premier echec de la noblesse
se debattant contre l'argent ou
partisans avec lui - [illegible]
Lesage - Regnard - marquent
les vicissitudes d'une société, qui se
corrompt et s'amoindrit
attitude d'un monde qui a vivre
le sentiment de sa destruction
prochaine => Répertoire [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] idée - des moeurs
et de tendances de tel ou tel
moment

Zarzuceni

dowcipy francuskie

Chory na imaginacyę

na pamięć

wiązadło Mapioli

[illegible] at [illegible] ocentanes

Łatka w jedwabnym polka tremblante
zaszedł jaz
Teka niechciana [illegible]
Ta [illegible] jakby
wypadała z domu
gdzie pożar się
wszczął.

Ocean gór conde
conserve sa
Olimpiade –
La [illegible] plus
[illegible] zwija swoje
[illegible]

Tron zawsze czerwona
ligazijen i konserwatyjni
Dbam
Olimpiade –

Tenkaż mało [illegible]

Obrót się [illegible]
i zatoneły w [illegible]
[illegible] –

65

uczniów przy kolegi dobrać
wspominając się to kwiaty z rodzinnego
kraju

Je bois au Lanzi l'habit –
mais j'ai vidé les poches.

ptaszek najpiękniej śpiewa po
deszczu –

po tej katastrofie niektóre
najsłodsze napisałem.

Bonjour et amitié

Nie był to żołnierz po pierwszej
batalii –

Z otworzyła uśmiechem serce
a więc tam weszło niektóre

Światło Boże pokazało w kolebce

[illegible]

to wszystko i czas

zagadka — za w której

mężczyzna z jakiej całą

paletę — i w jakiej

zmieszane razem

niektóre tylko

gatunki farb

jak to —

a ja aż tak drżę.

Dziecko — zaraz

jakaś szarość

zmieszana [illegible]

i wyrazem —

dotąd i ...

i [illegible] co w niej

[illegible]

[illegible]

[illegible]

zawsze czego szukałem

[illegible]

des passions — des habitudes —

Il abuse de sa position —

Vous avez 25 ans — une santé robuste, un tailleur très humble un crédit respectable — un nom respectable et ni amusant je m'ennuie

Des rideaux déchirés — cela a huit jours. Voilà pourquoi la semaine a été si mauvaise pour moi.

Une lettre.

Les domestiques lisent les notres — odczytam jego —

ma chère

Je pense à toi en fais sant la chambre de Mons — en battant ses habits —

mon cœur déborde

mad

la preuve d'amour que l'on puisse donner à une femme c'est de ne pas l'avertir qu'on l'aime. Cette preuve M^s

trois mois je la donne —

La vraie passion a de l'éloquence sans le savoir — je me confie à la sincérité de la mienne —

Un mot de M qui me délivre des plus respectueux remords

C'est décent, un peu léger mais cela se pèse dans la balance de l'amour propre

pas même un mot !

V^s êtes un insolent. je V^s remercie

Il fait ses premières armes

Il choisit bien son temps.

mets le — à la porte

~~Mme~~ trop attaché à son maître — trop détaché

Elle l'aime comme une cousine

Adieu tak ottago barro

Wiesz jej znowu mówić prawdę

[illegible] ~~[illegible]~~ —

ci o boty

Dopiero pierwsza ~~[illegible]~~

mon ami — tu grilles de me paraître brillant — moi j'ai des goûts solides — si nous allions déjeuner

Allez Toby

[illegible] bon.

Le [illegible] un grand professeur

[illegible] mal on

[illegible] obiat [illegible],

Faites du bruit — tant que V^s voudrez — je l'ai entendu

Délicieux de [illegible]

[illegible]

w [illegible] domu

[illegible] w [illegible]

[illegible] ~~[illegible]~~

Nazywa [illegible] ~~[illegible]~~

~~[illegible]~~ [illegible]

Nazywają [illegible] marzyciel — bo

[illegible] —

Oh [illegible] — 16 lat

[illegible] tak [illegible] poeta

za mąż

Jam [illegible] poeta, ah —

Ca [illegible] to [illegible]

[illegible] Panna

permettez M^s de V. féliciter de la grâce avec laquelle V^s rendez le bien pour le mal — je le vois

[illegible] [illegible]

Artystów [illegible] [illegible]
pisałki, [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible]
Ale [illegible] [illegible] na [illegible] [illegible] pędzli [illegible]
obok [illegible] trawy
Jak [illegible] [illegible]

pierwsze piętro
[illegible] na dole
[illegible] [illegible]

Który
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] na [illegible] [illegible] generałach
tam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
tam [illegible] [illegible] a
[illegible] [illegible] [illegible] na [illegible] obrazów

wystawa w [illegible] [illegible]
Lokal [illegible] [illegible]
na [illegible]

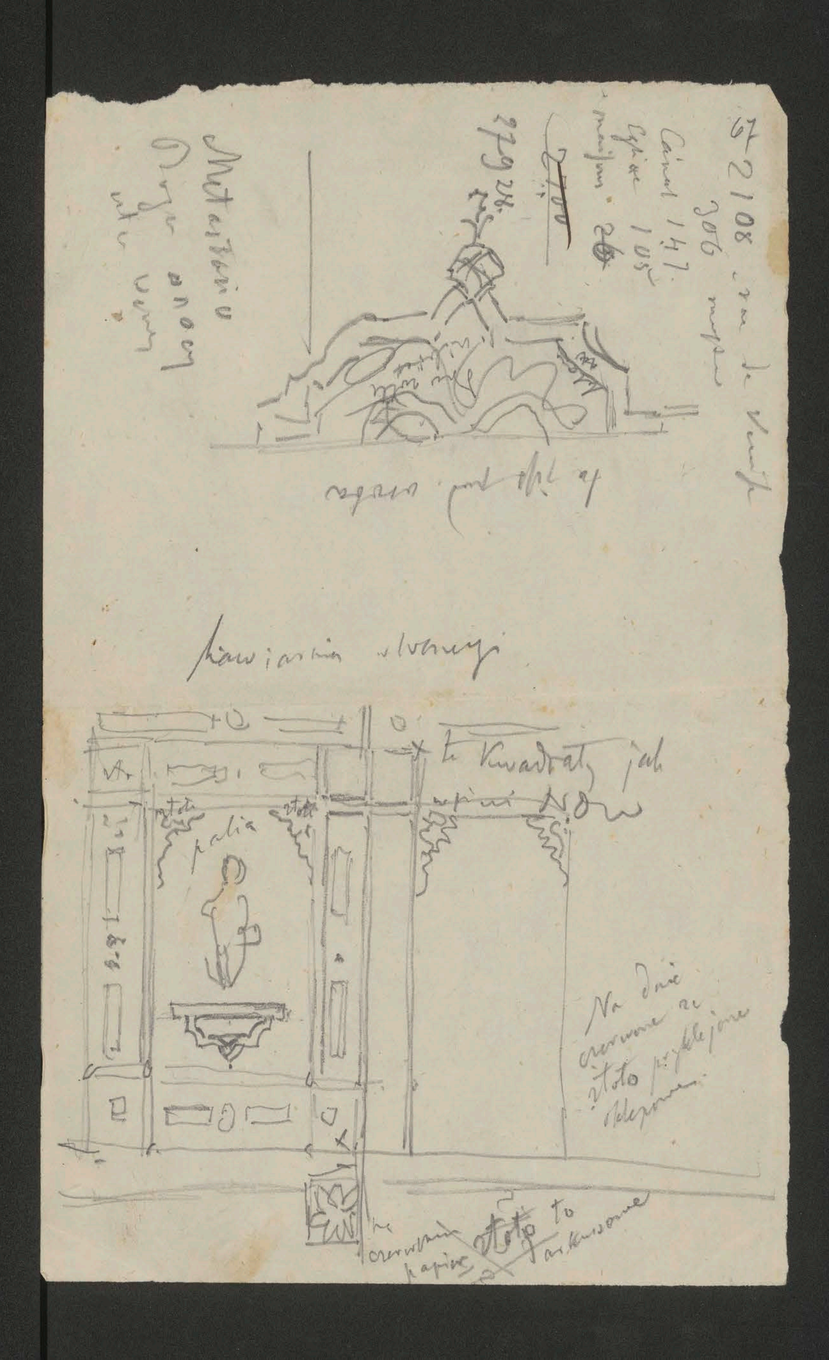
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] 13 [illegible]

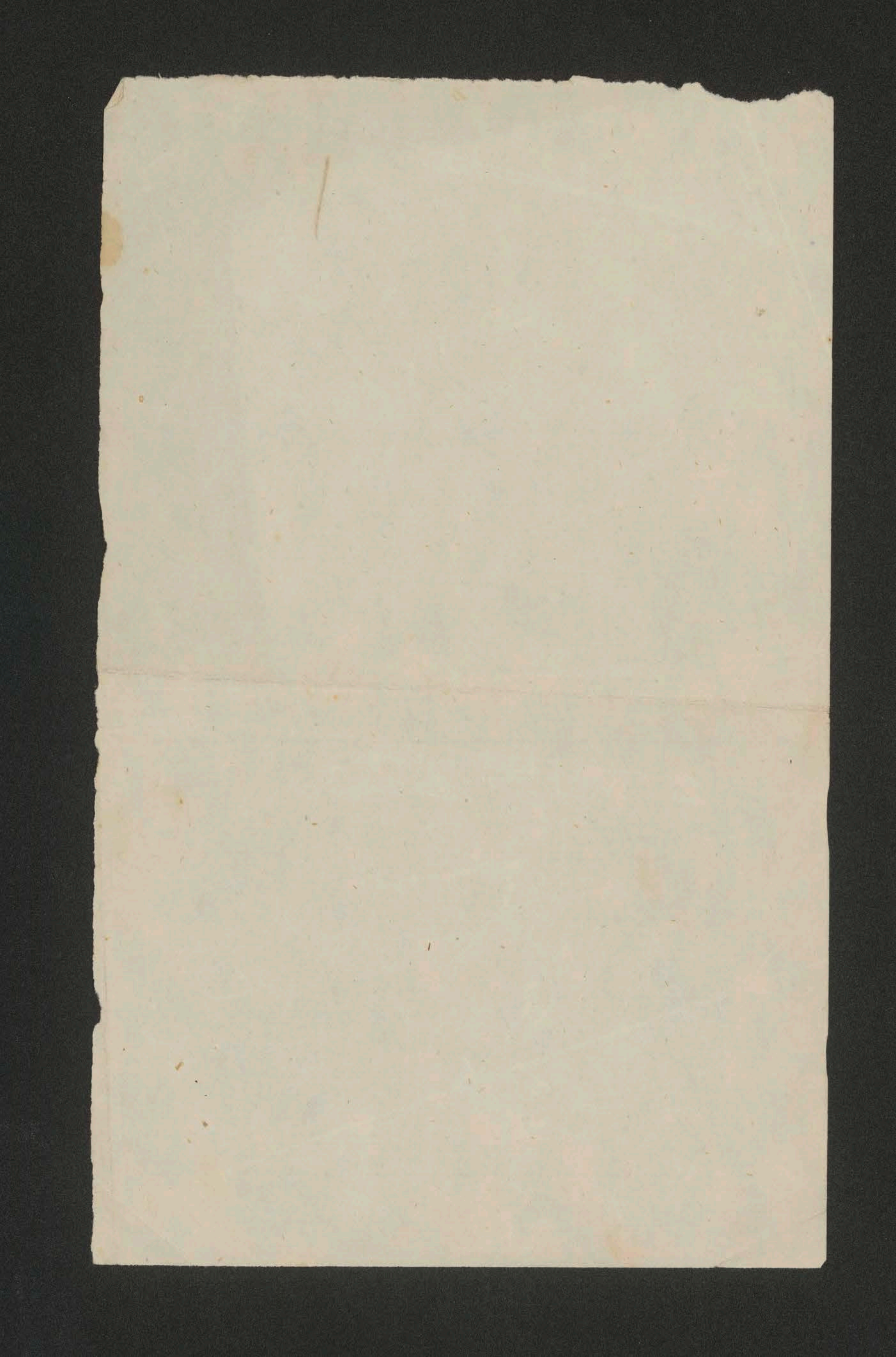
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] do [illegible] i [illegible]
[illegible] do [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
i [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] – [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Karabinie [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Dobre
Ale [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] od [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
i [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
i [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

te Kwadraty jak
palia
Na drzwi
czerwone ze
złoto
to

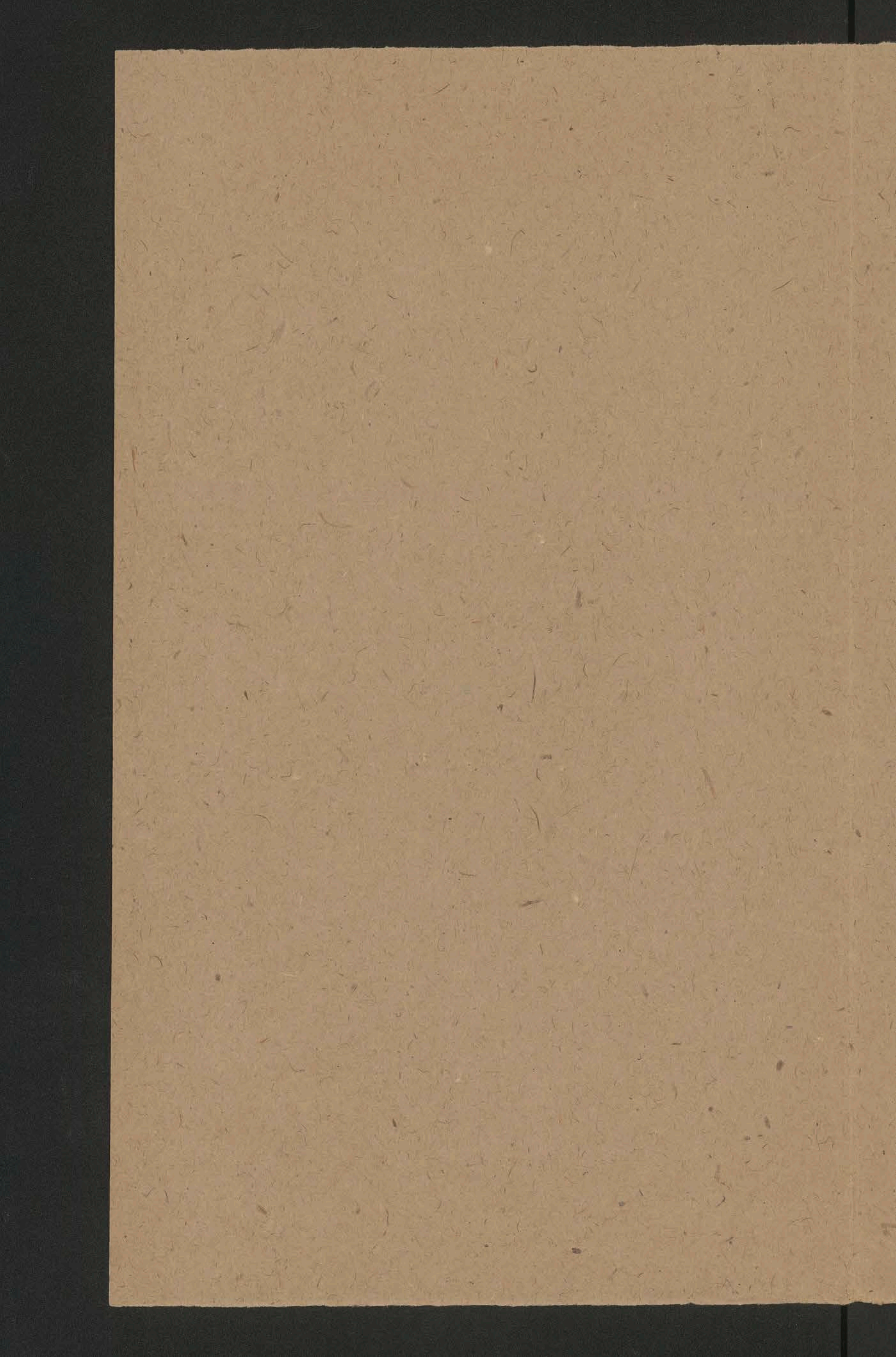

Listy Franciszka Ilesića

do Zygmunta Gaczyńskiego (zm. 1962)

1930 - 1931 (4) + wizytówka, wyc. z gazety

1. gazeta

Jlt Wielmożny Panie,

może Pan nie zapomniał
o profesorze jugosłowiańskim
który 26. VIII. b. r. zawitał
do Brzeźnicy i miał za-
szczyt, być nawet gościnnie
przyjętym przez JW Państwo.
W feljtonie, co go napisałem
dla lublańskiego dziennika
„Jutro", opisałem między
innem też dwór brzeźnicki;
wczoraj posłałem 1 egzem-

wraz pisma na krakowski
adres Pana.

Pan pamięta, co mi dało
specjalny powód do przyjazdu
do Brzeźnicy: chodzi mi
o literacką pozostałość ś.p.
Ojca JW Pana, Adama,
władanie o jego korespon=
dencję, notatki itd.

Pan był łaskaw przyrzec
mi, że mi Pan rzeczy
przygotowuje. Nie mogłem
wtedy przedsięwziąć, bieżąco mi
było zatem możliwie, przy=

jechać do Brzeźnicy. Teraz
mi się zdaje, żebym mógł
przybyć do Brzeźnicy około
1. XII. b. r. Będę miano-
wicie 29. XI. Kongres hi-
storyków polskich w Warszawie
i prawdopodobnie wezmę w
nim udział.

Czyby Pan był łaskaw zawia-
domić mnie, czybym mógł w tych
u Pana, na dworze brzeźnickim
pracować?

Proszę o łaskawe oddanie
się ukłonów JW Pani Małżonce
oraz Panu

oddany

Dr Fr. Ilesicz,
prof. univ.

Zagreb, Universytet
18. X. 30. Jugosławja.

70

Wielmożny Pan

Zygmunt Gorczyński

Ziemianin itd.

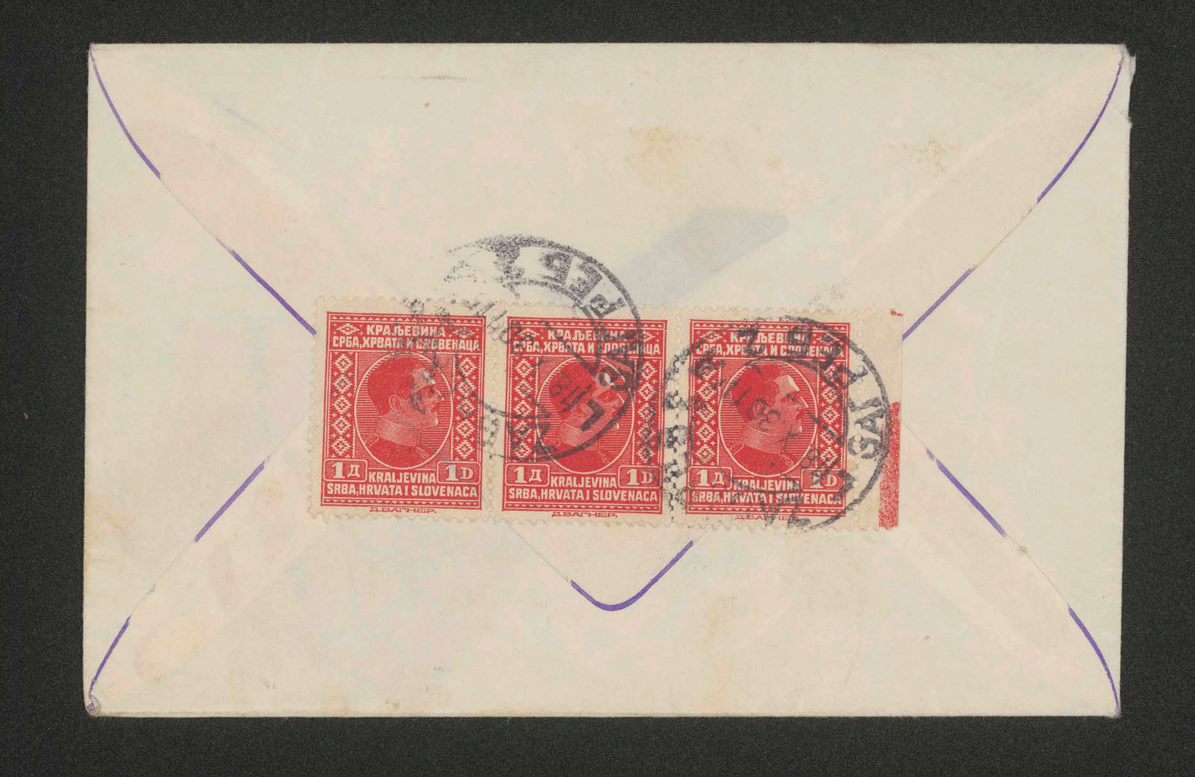
Brzeźnica

koło Skawiny

(woj. krakowskie)

Polska

(Pologne)

КРАЉЕВИНА
СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА
1 Д
KRALJEVINA
1 D
SRBA, HRVATA I SLOVENACA
Д.ВАГНЕР.
КРАЉЕВИНА
СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА
1 Д
KRALJEVINA
1 D
SRBA, HRVATA I SLOVENACA
Д.ВАГНЕР.
КРАЉЕВИНА
СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА
1 Д
KRALJEVINA
1 D
SRBA, HRVATA I SLOVENACA

71

Wielmożny Panie,

bardzo serdecznie dziękuję
za uprzejmy list z dnia 24. VI. 30.
Dnia 29. VI. wyjechałem do
Warszawy, aby wziąć udział
w Zjeździe historyków polskich.
Miałem na Zjeździe też referat,
spodziewałem się, że mi się uda
wpaść w drodze powrotnej do
Boreśnicy i do miłego domu
Szanownych Państwa, ale stało

./.

się inaczej; pracowałem parę
dni jeszcze w bibljotece Rappers-
wilskiej w Warszawie, a potem
było już za późno, bo miałem
urlop tylko do 10. XII.

Teraz wątpię, żebym mógł
przed sierpniem czy wrześ-
niem znowu przyjechać do
Polski.

Pozwolę sobie zapytać o
coś, raczej spytać się:
Czy by [illegible] Pana korespon-
dencji ś. p. dziadka, o ile
się ona zachowała, nie mógł

mnie do Zagrzebia posłać w liście poleconym? Ja wszystko bardzo sumiennie wracam. Oczywiście, proszę tylko i nic więcej.

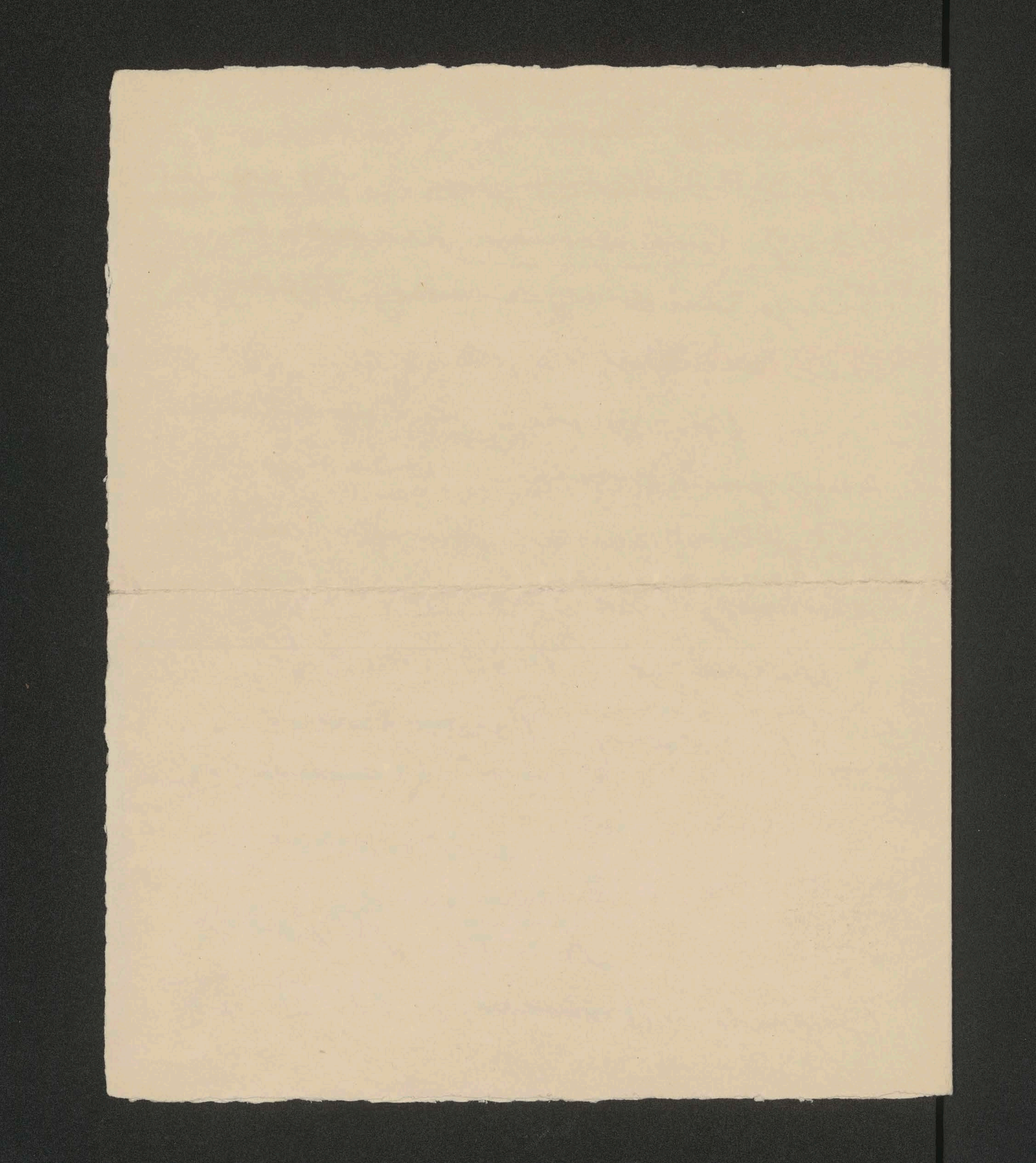
Na razie życzę Wielmożnym Państwu wesołych Świąt i szczęśliwego nowego roku, pamiętając zawsze i wszędzie o Polsce i Łużycach

wyrazy Poważania i szacunku

oddany

Dr. Fr. Ilesicz,

Zagreb, Maksimir, 12. XII. 20.

73

Jaśnie Wielmożny Pan

Zygmunt Gorczyński

Ziemianin itd.

Brzeźnica

koło Skawiny

(woj. krakowskie)

Polska

(Pologne)

КРАЉЕВИНА
СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА
1 Д
KRALJEVINA
SRBA, HRVATA I SLOVENACA
1 D

Zagreb, 19. XI. 31

DOPISNICA

Serdecznie dziękuję Wielmożnym Państwu za miłą pamięć. Było w moim planie w zeszłym wrześniu odwiedzić znowu Brzeźnicę, ale nie zdążyłem. Kiedyś już będzie.

Zawsze [illegible]-nego Państwa oddany

Dr. F. Ilešič

Wielmożny Pan
Zygmunt Gorczyński
Ziemianin
Brzeźnica
(Dwór)
koło Krakowa
(woj. krakowskie)

Polska

KARTA
KRALJEVINE JUGOSLAVIJE
SA PODELOM NA BANOVINE
OBJAŠNJENJE
SEDIŠTE BANSKE UPRAVE
" " Okruž. Inspekt.
" " Pojedinih Srez.
Železn.
norm.
Dupli kolosek
Jedan "
Uski
BANOVINE:
I. Dravska II. Savska III. Vrbaska IV. Primorska
V. Drinska VI. Dunavska VII. Moravska
VIII. Zetska IX. Vardarska
PREŠTAMPAVANJE ZABRANJENO
od GRINVIČA
AUSTRIJA
MADŽARSKA
RUMUNIJA
BUGARSKA
ALBANIJA
GRČKA
JADRANSKO MORE
LJUBLJANA
ZAGREB
BANJA LUKA
SARAJEVO
BEOGRAD
SPLIT
CETINJE
SKOPLJE
NIŠ
SOFIJA
SOLUN
Dubrovnik
ZADAR
RIJEKA
TRST
ANCONA
BARI
SKADAR
ELBASAN
KAPOSVAR
PEČUJ
SEGEDIN
ARAD
TEMIŠVAR
TURNU SEVERINU
KRAJOVA
PETROSENJ
RESICZA
KECSKEMET
NAGYKANIZCA
Maribor
Novi Sad
Mostar
Niksić
Kragujevac
Kruševac
Prizren
Priština
Bitolj
Ohrid

Zagreb, 9. XII. 31

Serdecznie dziękuję za łaskawie mi przysłane gazety. Bardzo łaskawie i miło ułożony jest artykuł w pierwszej dzielni[illegible] pytałem się, kto to napisał, później odgadnąłem.

Kłaniam się Pani Matjorce, a Pana serdecznie pozdrawiam wszyst[illegible]

Dr Fr. Ilešič

Foto i Naklada S M Zagreb, Oktogon 1/I

Wielmożny Pan

Zygmunt Gorczyński

Ziemianin

Brzeźnica

koło Skawiny

(woj. krakowskie)

75

Пола (Polegne)

ЈУГОСЛАВИЈА 50 p 50 JUGOSLAVIJA

ЈУГОСЛАВИЈА 1 Д JUGOSLAVIJA

ZAGREB 2 10 12 31 10-11

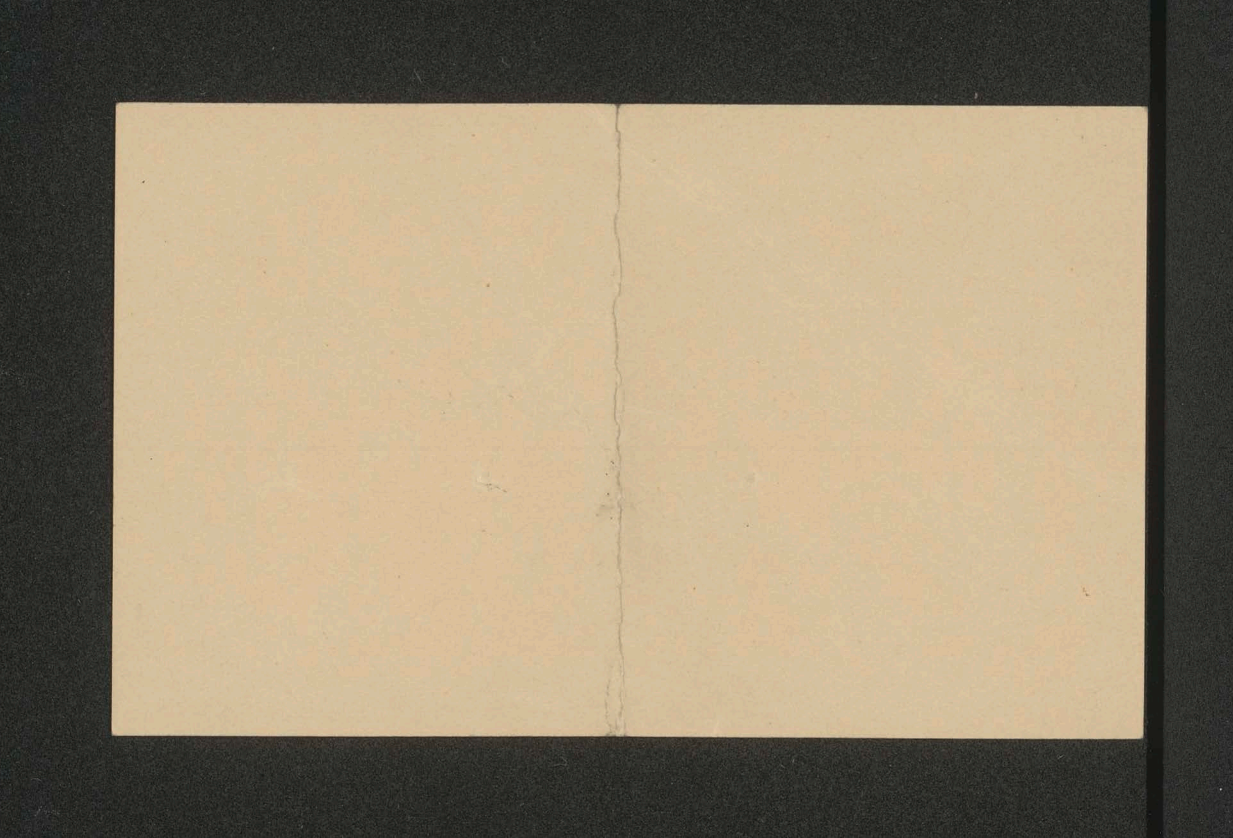
Zagreb. Preradoviçev trg
Prya Hrv. Stedionica

76

Dr. Fr. Ilešić

prof. univ.

Zagreb

Poštnina plačana v gotovini.
Leto XI., št. 210

Ljubljana, četrtek 11. septembra 1930

Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica 4. — Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842; Praha čislo 78.180; Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din, za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Aretacija poljskih poslancev

Volilni blok levičarskih strank in centruma – Aretacija bivšega min. predsednika Witosa

Varšava, 10. septembra, s. Levičarske stranke in centrum objavljajo skupen proglas, da je pet strank in sicer poljska socialistična stranka, kmetska stranka Wyz Wolenie, Piastova stranka, Kmetska zveza ter narodna delavska stranka ustanovili skupen volilni blok, ki bo na podlagi skupnega volilnega programa postavil skupne kandidatne liste.

Varšava, 10. septembra, s. V pretekli noči je bilo v Varšavi in v provinci aretiranih več sejmskih poslancev. Od teh poslancev je več organizatorjev opozicijskega kongresa v Krakovu dne 29. julija, na katerem je bilo izrečenih mnogo ostrih napadov proti državnemu predsedniku. V Varšavi je bilo aretiranih devet bivših sejmskih poslancev, med njimi dr. Leiberman in Barlicki (poljska socialistična stranka) in Kiernik (kmetska zveza). V provinci je bil med drugimi aretiran bivši ministrski predsednik Witos.

Varšava, 10. septembra, s. O aretacijah opozicijskih voditeljev poročajo, da so bile izvršene na podlagi odloka notranjega ministrstva. Aretacije se bodo še nadaljevale. Aretiranih bo tudi nekaj novinarjev opozicijskega tiska. Mnogo aretacij je bilo izvršenih tudi v vzhodni Galiciji med člani ukrajinske manjšine.

Varšava, 10. septembra. g. K aretacijam opozicijskih poslancev poročajo, da je bilo doslej aretiranih 22 opozicijskih poslancev. Aretacije so se danes dopoldne nadaljevale. Tudi v Lvovu so bili aretirani 4 ukrajinski poslanci. Posamezni poslanci so bili aretirani v poslopju Sejma. Pisalne mize poslancev so zapečatili, njihovo vsebino pa izročili policijski direkciji. Aretirani poslanci so bili prepeljani v državno jetnišnico v Brestu. Očividno namerava Pilsudski zrušiti opozicijski blok. Aretacije so po vsej Poljski vzbudile veliko pozornost. Kot nosilec kandidatne liste opozicijskega bloka je bil postavljen sejmski maršal Daszynski. Zanimivo je, da so se aretacije izvršile na direktno povelje notranjega ministra brez sodnega naloga.

Pritegnitev Avstrije in Madžarske v agrarni blok

Konferenca zunanjih ministrov Male antante je sklenila, da povabi Avstrijo in Madžarsko v agrarni blok

Ženeva, 10. septembra. s. Danes je bila konferenca zastopnikov Male antante, da se doseže skupno naziranje v vprašanju agrarnega bloka in nameravane pritegnitve Avstrije in Madžarske. Na tej konferenci je jugoslovenski zunanji minister dr. Marinković obrazložil svoje naziranje, ki stremi za tem, naj bi se še letos Avstrija in Madžarska povabili na agrarno konferenco. Pred tem naj bi se vršila še pogajanja z Dunajem in Budimpešto. Dr. Beneš je izjavil, da bi bilo primerno pričeti ta pogajanja še v času bivanja dr. Schobra v Ženevi, v kolikor bi bilo to mogoče brez strokovnjakov. Konference se je udeležil tudi francoski diplomat Massigli.

Sodelovanje agrarnih držav

Poljsko mnenje o mednarodnem gospodarskem sodelovanju — Podlaga za konsolidacijo miru v srednji Evropi

Varšava, 10. septembra. AA. »Gazeta Poljska« ugotavlja v uvodnem članku pod naslovom »Pacifistično sodelovanje«, da varšavsko konferenco osmih agrarnih evropskih držav priznavajo in cenijo politični krogi v vsej Evropi tako kakor zasluži. Ta konferenca, ki ji je smoter skupna obramba pred gospodarsko krizo, je konstruktiven akt in je v soglasju s temeljnimi principi dela za konsolidacijo miru. Vsako tesnejše sodelovanje na polju mednarodne gospodarske solidarnosti pa spravlja v sklad tudi napore, storjene na polju proizvajanja in izmenjave produktov, kar pripravlja dosego onih smotrov, katerih presoja bi bila z izključno političnega stališča nemogoča.

Pomen varšavske poljedelske konference se kaže zlasti v dejstvu, da se je na njej razpravljalo o blagostanju 95 milijonov prebivalcev držav, zastopanih na njej. Toda blagodejna vloga te konference ne bo omejena samo na gospodarstvo. Povoljno bo učinkovala tudi na delo za konsolidacijo miru v srednjem delu evropskega kontinenta, zlasti pa v državah, ki so izpostavljene nevarnostim, zaradi katerih morajo misliti tudi na nesoglasja in spore, ker se še vedno nahajajo na gotovi primitivni stopnji razvoja. Držeč se strogo okvira gospodarskega značaja je Poljska s svojo iniciativo pri sklicanju te konference izpolnila poslanstvo ojačevanja mednarodne solidarnosti in poravnanja protiračunov. Konferenca v Varšavi je v zvezi z nedavnimi konferencami v Sinaji in Bukarešti in predstavlja dragoceno podlago za ustvaritev tudi drugih pogodb na še širših gospodarskih terenih, ki bodo eden izmed najvažnejših predmetov mednarodnih pogajanj.

Razburljiv komunistični proces v Budimpešti

Sodna razprava proti 22 komunistom, ki neprestano manifestirajo za rdečo internacijonalo

Budimpešta, 10. septembra s. Pred tukajšnjim kazenskim sodiščem se je danes pričela razprava proti skupini 22 komunistov. Ob tej priliki je prišlo v dvorani do velikih nemirov. Ko je predsednik otvoril razpravo, so se obtoženci dvignili s sedežev ter so pričeli vzklikati komunistični internacijonali in komunističnemu tisku. Državni pravdnik je takoj dvignil obtožbo proti obtožencem zaradi upora. Sodni dvor si je pridržal odločitev ter je pričel izpraševati obtožence o njihovih osebnih podatkih. Obtoženci niso hoteli odgovarjati ter so ostro napadali sodni dvor. Predsednik je nato odredil, da se obtožencem zvežejo roke, ter pustil odstraniti tudi občinstvo iz dvorane. Tudi nato je le težko uspelo dobiti od obtožencev podatke, ker so venomer vzklikali komunistični internacijonali. Končno je predsednik kaznoval več obtožencev z zaporom od 2 do 5 dni.

Nemško-ruske vojaške zveze

Berlin, 10. septembra. d. Ministrstvo za državno obrambo je objavilo včeraj demanti izjav bivšega državnozborskega poslanca Künstlerja na nekem nedeljskem shodu socialnodemokratske stranke, da so se častniki državne brambe dogovorili z ruskim vojaškim atašejem in nemškimi komunisti o volilnem proglasu komunistične stranke. Ministrstvo za državno obrambo imenuje trditve Künstlerja fantastične in nezaslišane ter ga poziva, naj javno pove, kdaj in kje so se ti sestanki vršili, kdo izmed častnikov se jih je udeležil in kakšne dokaze more doprinesti za svoje izjave. Ako bo Künstler ostal dokaze za svoje trditve dolžan, pravi nadalje vladna izjava, se bo sam označil za obrekovalca, proti kateremu si pridržuje ministrstvo za državno obrambo pravico uvedbe sodnega postopanja. Nadalje izjavlja ministrstvo, da niso častniki, ki so po Künstlerjevih izjavah zaposleni v Rusiji, v nobeni zvezi z ministrstvom za državno brambo.

»Zeppelin« dospel v Moskvo

Moskva, 10. septembra AA. Semkaj je opoldne priletel »Grof Zeppelin«.

Moskva, 10. septembra AA. Zrakoplov »Grof Zeppelin« je odletel iz Moskve, da se vrne v Friedrichshafen, danes ob 5. popoldne.

Enotna fronta madžarske opozicije

Budimpešta, 10. septembra. d. Na včerajšnjem zborovanju državnega kongresa madžarske socijalnodemokratske stranke je poročal Jakob Weltner o boju za demokratizacijo Madžarske ter je izjavil, da obstoja na Madžarskem samo navidezen parlamentarizem in da ne more biti nobenega govora o svoboščinah državljanov. V resoluciji, ki jo je predlagal, se poziva stranka, naj povabi vse meščanske opozicijske skupine v parlamentu k osnovanju skupne fronte proti diktaturi in reakciji. Ako ne bo odstranjen sedanji volilni sistem in ne bo upeljana splošna volilna pravica, bo nastalo za socialno demokratsko stranko vprašanje, ali bi ne bilo umestno, da ne sodeluje več v parlamentu. Resolucijo Weltnerja je kongres po daljši debati sprejel.

Zita proti civilnemu zakonu nadvojvode Albrehta

Budimpešta, 10. septembra AA. Upravitelj dvora bivše cesarice Zite grof Josip Hunayady je poslal listom komunike, da je nadvojvoda Albreht obiskal bivšo cesarico Zito z namenom, da dobi za svoj civilni zakon njeno odobrenje. Toda bivša cesarica Zita je v imenu starejšine rodbine odklonila odobritev civilnega zakona, češ, da je bil sklenjen brez njene vednosti in brez njene odobritve. Cesarica Zita najstrožje obsoja ta korak nadvojvode Albrehta.

OTVORITEV SKUPŠČINE DRUŠTVA NARODOV

Posvetovanja vodilnih državnikov o panevropski uniji — Za predsednika skupščine DN je bil izvoljen rumunski delegat Titulescu

Ženeva, 10. septembra. d. Včeraj popoldne so se vršili razgovori med posameznimi državniki o stališču, ki naj ga zavzamejo na zasedanju skupščine Društva narodov. V krogih delegatov tvori predmet najživahnejših razgovorov ponedeljkova konferenca evropskih držav o Briandovem načrtu Panevrope, o katerem bo po njenem sklepu razpravljal plenum DN. Zaenkrat je skoro gotovo, da se ne more računati s pozitivnim sodelovanjem Anglije. Nasprotno pa kažejo pritrdilne izjave posameznih delegatov, zlasti dr. Marinkovića, ki je prvi govoril v smislu francoske spomenice, nadalje Mironesca, Zaleskega, Venizelosa in Procopa, da je načrt o evropskem sodelovanju našel mnogo več zagovornikov, kakor se je splošno smatralo. V ženevskih krogih poudarjajo, da plenum DN sam sicer ne bo mogel mnogo ustvariti, da pa more vsekakor mnogo storiti za direktno sporazumevanje med prizadetimi državami, kakor se je že zgodilo v vprašanju locarnskih pogodb in splošne razorožitve.

V hotelu Beau Rivage so se včeraj sestali zunanji ministri Male antante k posvetovanju o svojih smernicah na sedanjem zasedanju DN.

Avstrijski zvezni kancelar dr. Schober je imel včeraj več razgovorov z vodilnimi državniki o gospodarskih zadevah in stališču Avstrije glede na vprašanje Panevrope. Sestal se je z Briandom in Curtiusom, zvečer pa je sprejel italijanskega zunanjega ministra Grandija, ki je ostal dalje časa pri njem. Pri razgovorih so posamezni državniki označili svoja naziranja o panevropskem vprašanju. Dr. Schober jih je tudi informiral o avstrijskem gospodarskem položaju.

Ženeva, 10. septembra. d. Bivši ministrski predsednik Herriot je včeraj dospel iz Lyona v Ženevo, da poseti zunanjega ministra Brianda. Ob tej priliki je izjavil, da odstopitev Briandovega načrta v razpravo v skupščini Društva narodov ne pomeni nobenega neuspeha. Kar je mogel Briand doseči v sedanjih razmerah, se je zgodilo. Trajalo bo pač leto dni, da bomo dospeli do prvega konkretnega uspeha v panevropskem vprašanju.

Ženeva, 10. septembra. AA. Enajsto skupščino Društva narodov je otvoril poslevodeči predsednik Zumela (Venezuela). V svojem govoru je podal sliko lani izvršenega dela. Uspehi so bili veliki, čeprav so nastale razne zapreke, je poudarjal. Povsod raste vera v idejo Društva narodov. Najvažnejše naloge se tičejo miru in gospodarskega vprašanja, nadalje izpopolnitve pakta ter obsežne gospodarske akcije vseh članov Društva narodov. Semkaj spada tudi plemenita zamisel Brianda.

Po otvoritvenem govru Zumele je bil izvoljen odbor za verifikacijo pooblastil delegatov, ki jih je takoj med otvoritvenim govorom pregledal. Delegati so se sporazumeli, da izvolijo za predsednika skupščin Društva narodov bivšega rumunskega zunanjega ministra in sedanjega poslanika v Londonu Titulesca, ki je dobil 46 glasov. Titulescu je sprejel izvolitev ter je v kratkem govoru naglasil pomen letošnjega zasedanja.

Ženeva, 10. septembra AA. Na tej skupščini DN je zastopanih 52 držav. Med delegati je osem ministrskih predsednikov in dvajset zunanjih ministrov.

V otvoritvenem govoru je predsednik omenil delo, ki ga je dodelila zadnja skupščina Društva narodov raznim organizmom te velike mednarodne organizacije. Ob tej priliki je predsednik pripomnil, da bi hoteli nekteri krogi Društva narodov, da se pospeši njeno delo in prilagodi mednarodnemu ritmu in njihovemu upanju. Predsednik je nadalje dejal, da dela tako velike mednarodne organizacije ne morejo napredovati tako hitro. Ko je očrtal napore Društva narodov v vprašanju juridične organizacije miru, razorožitve, gospodarskih sporazumov in borbe proti mamilom, je poudarjal važnost spravljivosti, ki naj bi vladala pri razpravah Društva narodov, ki naj z medsebojnimi koncesijami reši v blagor človeštva vsa vprašanja. Posebno je naglasil važnost Briandovega načrta, ki naj služi za končno konsolidacijo, zbližanje in pomirjenje Evrope. Nato je omenil umrle: Stresemanna, Nansena in Lorda Balfourja.

Končno je predsednik omenil, da je sprožil veliko idejo Društva narodov Boliviar na panamskem kongresu, ki se je vršil pred 100 leti.

Nato je pristopila skupščina k izvolitvi svojega predsednika. Novo izvoljeni predsednik Titulescu se je zahvalil za čast in pozval skupščino na vzajemno in uspešno delo. Nato je izrazil upanje, da bo mednarodno sodelovanje s pomočjo dobre volje in z medsebojnim razumevanjem premagalo vse ovire.

Skupščina je sklenila, da se konstituira kakor običajno vsako leto šest komisij, ki bodo obravnavale razna vprašanja dnevnega reda.

Popoldne so se sestale te komisije, da izvolijo svoje predsednike. Prva komisija, ki se bavi z juridičnimi in ustavnimi vprašanji, je izvolila za predsednika italijanskega delegata Scialoja. Druga komisija, ki se bavi z vprašanji tehnične organizacije, je določila za svojega predsednika nizozemskega zastopnika Colina. Tretja komisija za vprašanje razorožitve, je izvolila grškega delegata Politisa. Finančna komisija je izvolila za predsednika Cartona de Wiarta. Peta komisija, ki se bavi s socialnimi in humanitarnimi vprašanji, je izvolila madžarskega delegata grofa Apponya. Končno je bil izvoljen za predsednika šeste komisije, ki obravnava razna politična vprašanja, kanadski delegat Robert Borden.

Nadalje je skupščina Društva narodov izvolila za podpredsednike francoskega zunanjega ministra Brianda, bolivijskega delegata Costa du Relsa, nemškega zunanjega ministra Curtiusa, angleškega zunanjega ministra Hendersona, japonskega delegata Matsudeiro in španskega delegata Quinonesa de Leona.

Vseh šest podpredsednikov in šest predsednikov komisij skupno s predsednikom komisije za dnevni red princem Varnvaidyo so konstituirali skupščinski odbor.

Nove članice DN

Ženeva, 10. septembra d. V krogih Dn se razpravlja o vprašanju, ali namerava Turčija v bližnjem času vstopiti v Društvo narodov, za kar obstojajo gotovi znaki. Tudi druge, zlasti pa južno-ameriške države so baje pokazale pripravljenost vstopiti v Društvo narodov.

Stalen manjšinski odbor pri DN

Newyork, 10. septembra d. International Law Association je na svojem zasedanju sprejela predlog, da se pozove Društvo narodov, naj ustanovi stalen manjšinski odbor v svrho boljše zagotovitve varstva narodnih manjšin. Posebna naloga tega odbora naj bi bila preiskovanje, v koliko se pravice manjšin v raznih državah na prikrit način omejujejo s splošno zakonodajo.

Pritožba madžarskih Slovakov

Praga, 10. septembra AA. »Československa Republika« piše: Ker madžarski tisk neprestano naglaša manjšinsko vprašanje z edinim ciljem revizije trianonske pogodbe, je treba to propagando označiti kot sterilno in pogubno ter jo obsoditi tem bolj, ker se ve, kako Madžari postopajo s svojimi narodnimi manjšinami. To dokazuje tudi najnovejši memorandum Slovakov v Madžarski na Društvo narodov

Zakon o notarjih podpisan

Na ozemlju ljubljanskega višjega deželnega sodišča dobi zakon obvezno moč že dva meseca po svoji objavi

Beograd, 10. septembra, p. Na predlog ministra pravde je Nj. Vel. kralj podpisal zakon o javnih beležnikih (notarjih). Javni beležnik more biti samo naš državljan, star najmanj trideset let, ki je dovršil pravno fakulteto v naši državi ter ima najmanj 5 let prakse, od teh vsaj dve leti pri javnem beležniku in eno leto na sodišču ter je položil sodniški ali odvetniški izpit. Za javnega beležnika so lahko postavljeni tudi državni pravobranilci, predsedniki zbornih sodišč in univerzitetni profesorji prava. Na sedežu vsakega sreskega sodišča se ustanovi praviloma po eno notarsko mesto. Pri večjem številu prebivalstva bo ustanovljeno po eno mesto na vsakih 30.000 duš. V mestih preko 40.000 prebivalcev more postaviti minister pravde že na vsakih 20.000 duš po enega notarja. V roku dveh mesecev bo minister pravde določil število javnih beležnikov in njihove sedeže. V tem času se stavijo na razpoloženje vsi dosedanji javni beležniki. Novi zakon o javnih beležnikih dobi obvezno moč na teritoriju višjega deželnega sodišča v Ljubljani dva meseca po obnarodovanju, na teritoriju Srbije pa, ko bo minister pravde to s posebno uredbo določil.

Primorci na Oplencu

Beograd, 10. septembra. M. Kraljevska zadužbina na Oplencu je bila tudi danes cilj mnogobrojnih deputacij, ki prihajajo iz vseh krajev naše države in celo iz inozemstva, da se poklonijo na grobovih vožda Karagjorgja in kralja Petra I. Med drugimi se je poklonila danes na grobovih na Oplencu deputacija Primorcev pod vodstvom zaslužnih narodnih borcev dr. Dinka Trinajstića, prof. Špinčiča in drugih odličnih narodnjakov s Krka, Kastva, Omišlja in Aleksandrova. Deputacija je položila na grob vožda Karadjordje in kralja Petra dva krasna venca. Popoldne je deputacijo sprejel v daljši avdijenci Nj. Vel. kralj.

Napredovanje v državni službi

Beograd, 10. septembra p. »Službene Novine« objavljajo ukaz o napredovanju v višjo skupino višjih poljedelskih svetnikov banske uprave v Ljubljani Frana Trampuža in Viktorja Zajca.

Najlepša cesta v Beogradu

Beograd, 10. septembra p. Danes je bila na svečan način izročena javnemu prometu novo zgrajena cesta Beograd-Dedinje, ki vodi do kraljevega dvorca. Cesta je dolga pet kilometrov ter je v vsej dolžini asfaltirana. To je najlepša cesta med Beogradom in okolico. Svečanosti je prisostvoval tudi kraljev zastopnik, upravnik dvora general Vuković. Otvoritveni govor je imel beograjski župan inž. Nešić.

Povratek zagrebškega nadškofa

Zagreb, 10. septembra. č. Včeraj se je vrnil iz Ljubljane v Zagreb nadškof dr. Ante Bauer, ki se je mudil na VII. mednarodnem akademskem misijonskem kongresu v Ljubljani ter ob tej priliki obiskal v spremstvu nuncija Pellegrinetija tudi nadškofa dr. Antona Jegliča v Gornjem gradu. Nadškof dr. Bauer se je vrnil v Zagreb v spremstvu svojega tajnika dr. Slamića zaradi nujnih opravkov, dasiravno kongres še ni zaključen.

Tuje vojne delegacije v Kragujevcu

Beograd, 10. septembra. č. Danes dopoldne sta prispeli v Kragujevac delegaciji češkoslovaške in rumunske vojske, ki sta prisostvovali velikim svečanostim na Banjici. Na čelu češkoslovaške vojaške delegacije je bil načelnik generalnega štaba general Sirovy v spremstvu beograjskega češkoslovaškega poslanika Fliederja in generala Stanisavljevića. Goste je pozdravil upravnik kragujevaških vojaških zavodov general Pavlović. Takoj za Čehoslovaki je prispela v Kragujevac skupina rumunske vojaške delegacije z načelnikom rumunskega generalnega štaba generalom Samsonovićem. Ko so gostje obiskali vse oddelke zavoda, jim je bil prirejen v oficirskem domu svečan obed.

Važna seja jugoslovenskih mest v Ljubljani

Zagreb, 10. septembra. č. Dne 29. t. m. se bo vršila v Ljubljani seja Zveze mest. Na seji bodo razpravljali predvsem o vprašanju najemninskih doklad in o posledicah, ki bodo nastopile po ukinjenju tega finančnega vira v komunalnih dohodkih zainteresiranih mestnih občin. Na seji bodo sklenili zaprositi ministrstvo financ, naj se naredba o ukinjenju najemninskih doklad ukine ali vsaj odloži uveljavljenje naredbe do 1. januarja 1932.

Češkoslovaško priznanje naši vojski

Beograd, 10. septembra. č. Načelnik generalnega štaba ČSR general Jan Sirovy je dal ob priliki poslednje smotre naše oborožene sile izredno značilno izjavo. Po ugotovitvi, da ni sedaj prvič prisostvoval smotri jugoslovenske vojske, ki jo je imel čast opazovati že ob priliki kraljevske poroke, je dejal general Sirovy, da je najnovejša smotra dne 6. t. m. nudila vsakemu gledalcu vtis izredne vojne sile Jugoslavije. Ta smotra je manifestirala velik napredek jugoslovenske vojne tehnike. General Sirovy je bil osebno naravnost zadivljen nad jugoslovensko vojsko in njenim uporabljanjem najnovejših vojaških pridobitev. Jugoslovenska vojska je v vsakem pogledu svetovni vojaški reprezentant. Organizatorji te poslednje smotre so v polni meri dosegli svoj cilj.

Sanacija hrvatskih seljaških zadrug

Sarajevo, 10. septembra. č. Danes se je vršila tukaj skupščina Saveza hrvatskih seljačkih zadrug, ki ji je prisostvoval tudi minister socijalne politike in narodnega zdravja g. Nikola Preka. Navzočih je bilo 42 delegatov raznih zadrug, včlanjenih v Savezu. Predsednik Saveza dr. Luka Čabrajić je pozdravil ministra ter predlagal pozdravni brzojavki Nj. Vel. kralju in predsedniku ministrskega sveta generalu Živkoviću. Obe brzojavki sta bili z navdušenjem sprejeti. Nato je bilo podano poročilo zlasti o težkočah, ki jih je imel Savez zaradi svojih zvez s Hrvatsko seljačko banko, ki je propadla. Vlada je zagotovila Savezu kredit v znesku 3,300.000 Din, s čemer je Savez saniran. V Savezu je bilo včlanjenih 100 zadrug s 13.400 člani. V stečaj je prišlo od teh zadrug sedem.

EVROPSKI LISTI O JUSTIFIKACIJI

Vedno jačji odmev tržaške tragedije v vsem evropskem tisku — Nove sodbe vodilnih češkoslovaških listov

Odmev tržaške sodbe in njene izvršitve je po vsej Evropi vedno jačji in globlji. Celo izredno rezervirani in prej Italijanom nego Jugoslovenom naklonjeni angleški tisk izraža svoje mnenje na način, ki je za angleške običaje zelo oster. Kljub intervenciji italijanskega poslanika nadaljujejo tudi češkoslovaški listi s komentarji k tržaški tragediji. Italijanski listi pa se sedaj omejujejo le na polemiko s članki evropskega časopisja povodom tržaške justifikacije.

Italijanska intervencija tudi v Bratislavi

Bratislava, 10. septembra. M. Tudi bratislavski italijanski konzul Balbieri je včeraj pri pokrajinski vladi protestiral zaradi pisave češkoslovaškega tiska. Prejel je odgovor, da je češkoslovaški tisk svoboden. Današnji bratislavski listi ogorčeno zavračajo »predrznost Mussolinijevega agenta«, kakor se izraža »Slovenski Dennik« ter naglašajo, da fašisti ne bodo učili češkoslovaških novinarjev dostojnosti. Nikdar še ni kak češkoslovaški novinar rabil tako prostaških izrazov, kakor jih vsak dan mrgoli v fašističnem tisku, kadar je govora o Slovanih. V ostalem pa naj se gospod konzul samo spomni, kako je poročal fašistični tisk o Tukovem procesu.

„Preračunana provokacija“

Pariz, 10. septembra. M. »Temps« poroča, da so bile vesti o že izvršeni justifikaciji prvi dan znane v Beogradu samo zelo omejenemu krogu. Objava v listih je bila zabranjena, da bi se javnost preveč ne razburila. To se je zgodilo s posebnim ozirom na velike svečanosti, ki so se vršile tega dne v Beogradu povodom izročitve novih polkovnih zastav. Na teh svečanostih se je zbrala stotisočglava množica, na katero bi lahko imela vest o strašnem dogodku v Trstu katastrofalen vpliv. Dejstvo, da so bile tržaške žrtve fašizma ustreljene baš tega dne, smatrajo v vseh krogih za preračunano provokacijo, ki naj bi izzvala mase, zbrane tega dne v Beogradu, k nepremišljenim dejanjem.

Grški listi

Atene, 10. septembra. M. Vsi grški listi, med njimi najuglednejši »Elefteron Vima«, »Proia« in drugi objavljajo apel jugoslovenskih beguncev iz Italije in ga spremljajo z obširnimi komentarji. »Elefteron Vima« vidi v tržaškem procesu in njegovem koncu slab znak in naglaša, da se zaenkrat ne more niti oceniti vsa težina tega izzivanja. Na vsak način pa bo, pravi list, kri, ki je bila prelita v Bazovici, ustvarila globok prepad med Italijo in Jugoslavijo.

Fašistična pohvala

Pariz, 10. septembra. AA. Havas poroča iz Rima, da prinaša zadnja številka uradnega lista fašistične stranke vest, da je bil pohvaljen bataljon črnih srajc, ki je izvršil smrtno obsodbo nad štirimi Jugosloveni.

Še več smrtnih obsodb?

Rimski »Foglio d'ordini«, uradno glasilo vodstva fašistične stranke je izdalo o justifikaciji v Trstu dnevno povelje, ki pravi med drugim: »Meč fašistične pravice je padel na njihovo glavo. Fašistična revolucija je pripravljena se braniti to- in onstran meje. Svinčene krogle so v rezervi za naslednje zločince. Mnogo jih je še, ki zaslužijo svinčenko. Prejeli jo bodo. Fašistična revolucija postaja bolj in bolj neizprosna. Italijan je bil nekdaj dobričina, Italijan fašist pa je prežet z drugačnim duhom!«

„Barbarstvo“

Bratislava, 10. septembra. M. »Slovenski Dennik« objavlja danes članek pod naslovom »Barbarstvo«. Uvodoma opisuje zgodovinski položaj Slovencev ob Jadranskem morju ter v slovenskem ozemlju v okolici Trsta. Poprej je te Slovence zatirala Avstrija, sedaj pa so izpostavljeni najhujšemu terorju fašizma. Opisujoč zadnje dogodke in preselitev izrednega tribunala v Trst, poudarja list, da je že s tem bilo dovolj jasno izraženo, kakšna bo sodba. Znano je, da je bilo že poprej sklenjeno, da morajo vsaj glavni obtoženci biti obsojeni na smrt. Fašisti niti niso smatrali za potrebno, da bi se držali vsaj formalnosti. Razprava v Trstu ne zasluži imena razprave, ker se tam ni razpravljalo, marveč samo obsojalo.

V svojih nadaljnjih izvajanjih naglaša list, da so Slovenci v Julijski Benečiji pod najstrašnejšim jarmom. »Nimajo pravice do svojega narodnega obstoja, nimajo šol, uničujejo jih gospodarsko in socijalno. Z njimi postopajo z barbarskimi metodami, o čemer priča že sam proces. Način, kako se je vodila razprava in kako je proces končal, dokazuje, da fašistom ni šlo za obrambo države, nego samo za provokacijo celokupnega jugoslovenskega naroda. Kdo je kriv za to barbarstvo? Kriva sta fašistični režim in njegov diktator Mussolini. On je v prvi vrsti odgovoren za to, da je slovenski del jugoslovenskega naroda v Italiji zatiran na tako strašen in gnusen način. To, kar počenja fašizem, je barbarstvo, ki mu ga v zgodovini ni primere. Nikjer na svetu ne izvršujejo obsodb na tako barbarski način. V ostalem pa se Mussoliniju ne čudimo. Njegove metode povsem odgovarjajo boljševiškim metodam, metodam ljudi, s katerimi se je družil nekoč, ko še ni bil vsemogoč, marveč priprost delavec. Ko je pred leti posetila deputacija italijanskih fašistov Moskvo, jo je Ljenin vprašal, kaj dela Mussolini. Ljenin je obžaloval, da Mussolini ni prišel v Rusijo, češ, da bi bil izvrsten vodja zloglasne boljševiške čeke. Ljenin je dobro poznal Mussolinija še iz Švice, kjer sta bila nekoč dobra prijatelja. V Italiji uvaja sedaj Mussolini Ljeninove metode, kar dovolj jasno dokazuje tržaški proces. Vsa poštena evropska javnost se mora združiti in aktivno pomagati onim, ki rušijo fašistični režim v Italiji, kajti civilizirana Evropa se mora zavedati, da pomeni ta režim stalno vojno nevarnost in lahko zaneti v Evropi nov svetovni požar. Barbarskega fašističnega izzivanja mora biti konec.«

List objavlja tudi slike tržaških žrtev in sliko Mussolinija s pristavkom, da morejo čitatelji lista spoznati, kako izgleda človek, ki nosi odgovornost za zločin v Trstu.

Novi češki glasovi

Praga, 10. septembra h. Organ ministrskega predsednika »Venkov« objavlja danes uvodni članek pod naslovom »Dejanje brez blagoslova«, ki veli med drugim: »Najtežja preizkušnja je bila tržaška obsodba seveda za Jugoslavijo. Jugoslavija je sicer vzdihnila, ni pa trenila z očesom. Jugoslovenski listi so objavili samo dejstva ter komentarje inozemskih časopisov. Disciplina, ki smo jo v teh težkih trenutkih opazili v jugoslovenskem časopisju, je naravnost edinstvena. So rane, ki se sicer zacelijo, vendar pa ne za vedno. Ali je v interesu humanih idealov, ki so jih postavili po vojni, da se zadajo take rane? Poznali smo Italijo kot močno in veliko državo. V tržaški razsodbi pa smo zaman iskali veličine Italije.«

»Pravo Lidu« objavlja oster članek pod naslovom: »Smrtne obsodbe in politični zločini«, ki veli, da gnusna in zahrbtna obsodba žali domovino Garibaldija, Cavourja in Mazzinija. Vsi listi beležijo plemenito in čvrsto stališče Jugoslavije v tej zadevi.

Tudi današnji praški listi razpravljajo dalje o tržaških justifikacijah ter objavljajo dobesedne prevode žaljivih člankov italijanskega časopisja, o katerih se izražajo z gnusom. Vsi praški večerniki objavljajo pohvalo, ki so jo dali fašistični vodje bataljonom miličnikov, ki je izvršil justifikacijo ter se zgražajo nad tem.

Sodba uglednega londonskega lista

Londonski »Manchester Guardian« piše o tržaški tragediji: Obsojenci spadajo k oni kategoriji teroristov, do katerih liberalni svetovni nazor ni brez simpatij. Zaradi tega so bili poslani v Ženevo protesti in prošnje v brezupni nadi, da bi rešili življenje obtožencev. Brzina, s katero se je izvršila justifikacija, je premišljen udarec v obraz vsem onim, ki se bojujejo za svobodo. Ustreljeni Slovenci so videli v fašizmu sistematično borbo za raznarodovanje in zasužnjenje; proti temu fašizmu niso imeli drugega orožja, kakor nekdaj njihovi sedanji zasužnjevalci: veleizdajo. Borili so se proti fašizmu tako kakor nekdaj Italija proti Avstriji in fašizem se obnaša tako kakor Avstrija nekdaj. Za one, ki poznajo zgodovino, je ta slučaj podučen in markanten.«

Apel francoske lige za zaščito človeških pravi[illegible]

Pariz, 10. septembra. d. »Volonté« objavlja apel francoske lige za zaščito človeških pravic. Apel se bavi s fašistično razsodbo v Trstu in pravi, da je sodišče imelo, še preden je bila izrečena odsodba, ukaz, da mora biti sodba najstrožja in takoj izvršena. Apel dalje poudarja dejstvo, da je italijanska vlada ukinila Slovanom šole in ostale kulturne ustanove in da je brez razloga aretirala 600 svojih slovanskih državljanov v Trstu, na Goriškem in v Istri; preganjanje, ki ga vrši fašistična milica proti svojim slovanskim sodržavljanom, ima svrho, da razpali strasti državljanov Jugoslavije, da bi se le ti čutili primorane, da z orožjem intervenirajo.

Liga poziva javno mišljenje vsega sveta, da protestira proti dozdevni pravici, ki je v resnici samo zločin in kršitev pravic narodnih manjšin, njihovih jezikov in običajev.

»Volonté« dostavlja: »Če pomislimo, da liga za zaščito človeških pravic predstavlja organizacijo cveta francoske inteligence in da šteje nad 100.000 članov, si moremo misliti, kakšen vtis je napravil ta apel na javno mišljenje. Razen tega je treba vedeti, da ta liga dela na zbližanju med Francijo in Nemčijo in da je njen apel moral živo odjekniti v Franciji.«

Okrepitev protifašizma

Pariz, 10. septembra. M. Organ protifašistov »Liberta« objavlja apel italijanskih emigrantov, naslovljen na vse kulturne narode, poroča o tržaški sodbi in pravi: »Ves proces se je vršil pod sugestijo fašističnega tiska, ki je moral po diktatu od zgoraj pisati o krivdi obtožencev, ki bi se bila morala šele na razpravi dokazati. Toda to se ni niti poskušalo, nego je bila smrtna obsodba že v naprej določena, ker je fašizmu potrebna. V nobeni drugi državi taka stvar ni mogoča. V Angliji na primer se kaznuje vsak novinar, ki bi pred razglasitvijo sodbe pisal o krivdi obtoženca, dokler ta krivda s sodbo ni dokazana. Tržaški proces pa ni dosegel zaželjenega cilja. Baš nasprotno. Prepričal je vso Evropo o nevarnosti, ki jo predstavlja fašizem, in je ohrabil tudi one, ki si doslej še niso upali na plan proti fašizmu. Protifašistični pokret je s tem procesom neizmerno pridobil in ni več daleč čas, ko bodo to resnico spoznali tudi fašisti sami...«

Vtis justifikacije na južnotirolske Nemce

Dunaj, 10. sept. d. »Mittagszeitung« poroča o justifikaciji štirih Slovencev in pravi, da je justifikacija silno odjeknila v Južnem Tirolu, kjer pričakujejo, da se lahko tudi njim vsak čas kaj takega zgodi. Južni Tirolci, ki žive na Dunaju, poudarjajo, da je streljanje v Trstu pokazalo, da so vse narodne manjšine v Italiji izročene fašističnemu nasilju. Čeprav je bil sklenjen prijateljski pakt med Avstrijo in Italijo, je vendar življenje neznosno tudi za Nemce pod Italijo.

»Arbeiterzeitung« beleži komentarje fašističnih listov, ki vidijo v tržaški obsodbi dokaz, da Italija brani evropsko kulturo pred balkanizacijo. »Arbeiterzeitung« pravi k temu: »Zelo dobro je, da so nam to povedali, ker bi drugače na tako misel najbrž nihče na svetu ne prišel.«

Samozatajevanje Jugoslavije

Pariz, 10. septembra. M. Ruski emigrantski list »Vozrodjenje« objavlja daljši članek pod naslovom »Jugoslavija in tržaški umori«. V članku pravi med drugim:

»Vest o justifikaciji štirih Slovencev v Trstu so držali v Beogradu v tajnosti, da bi preprečili demonstracije, ki bi jih mogla izzvati vest med ogromno maso, zbrano tega dne v prestolnici k veliki in pomembni svečanosti ob priliki izročitve novih polkovnih zastav. Ni nobenega dvoma, da je bila [illegible]acija pri Bazovici namenoma izvršena baš tega dne, vrhutega pa še tik ob meji. V sodbi in v načinu justifikacije se zrcali zavestna italijanska provokacija, ki bo morebiti imela resne posledice v bodočih odnošajih med Jugoslavijo in Italijo. Jugoslovenska vlada je storila vse, da pomiri duhove ter prepreči vsak incident, vendar pa se je bati, da bo fašistično postopanje v Trstu izzvalo med jugoslovenskim narodom tako burjo ogorčenja, da bo celo vlada kljub vsej svoji energiji ostala brez moči napram splošnemu narodnemu protestu.«

Kolo srbskih sester v počastitev tržaških žrtev

Beograd, 10. septembra, p. Na sinočnji seji odbora Kola srbskih sester se je predsednica ga. Grujić v zelo toplih besedah spomnila slovanskih žrtev, ki so padle te dni. Razložila je njihovo delo, ki mora ostati v trajnem spominu. Odbor je globoko ganjen soglasno sklenil, da vpiše vse štiri žrtve v istrski akademski klub kot dobrotvorne člane z vsoto 1000 Din za vsakega.

Krvavi spopadi na Krasu?

Senzacionalna vest uglednega češkega lista — Fašistične kazenske ekspedicije — Obsežne varnostne odredbe v Trstu

Praga, 10. septembra, M. Današnje »Lidove Noviny« poročajo: »Po zadnjih vesteh iz Julijske Krajine je prišlo pri Sv. Petru na Krasu do spopada med fašisti in protifašisti. Vnela se je pravcata bitka, v kateri je bilo na obeh straneh več ranjenih in mrtvih. Končno je prišlo ojačenje milice, ki je nato protifašiste razgnala. Za kazen je bilo zažganih več hiš in poslopij, ki so last Slovencev. Tudi v drugih krajih Julijske Benečije je prišlo do spopadov. Za prihodnje dni napovedujejo fašisti kazenske ekspedicije v tržaški in goriški okolici. Aretacije Slovencev se nadaljujejo. V Julijski Krajini ni nobene slovenske rodbine, ki bi ne imela vsaj po enega svojca v tržaških in goriških ječah. Ponekod so bili aretirane cele rodbine, tako n. pr. v Postojni, Sv. Petru, Proseku in še nekaterih drugih krajih.

Praga, 10. septembra. M. »Lidove Noviny« poročajo iz Trsta, da izgleda mesto kakor v vojnem stanju. Vojaštvo in milica sta v najstrožji pripravljenosti. List poroča nadalje, da je vest o justifikaciji izzvala v Ljubljani, Zagrebu in drugih mestih silno ogorčenje ter da so oblasti izdale stroge ukrepe proti demonstracijam. Beograjski diplomati menijo, zaključuje list svoje poročilo, da bo tržaški dogodek imel velike politične posledice, ker je sedaj ves svet opozorjen na položaj jugoslovenske narodne manjšine v Italiji.

Aretacije v zvezi s Kukčevo smrtjo

Tržaški »Il Piccolo« od 9. t. m. trdi, da je imel pokojni Kukec tesne zveze z Bidovcem in Valenčičem. Slednji ga je baje peljal večkrat tudi s svojim avtomobilom. Dalje poroča isti list, da so v zvezi s Kukčevo smrtjo aretirali v Postojni nekega Slovenca, ki je znan po svojem proti-italijanskem mišljenju in ki je isti dan, ko je Kukec umoril Moisea, vozil Kukca z avtomobilom. Pri mrtvem Kukcu so našli baje razne zapiske, iz katerih je razvidno, s katerimi osebami je bil Kukec v zvezi. Vse te osebe so, kakor pravi »Piccolo« aretirane.

Katastrofalna poplava v Bombayu

Bombay, 10. septembra g. Velika poplavna katastrofa je zadela mesto Bombay. Zaradi močnega deževja, ki je trajalo nad 40 ur, je mesto popolnoma pod vodo. Mnogo hiš se je porušilo. Več oseb je bilo ubitih. Prebivalstvo beži iz mesta. Občuti se pomanjkanje živil. Telefonske in brzojavne proge so prekinjene in je mesto odrezano od ostalega sveta.

Nova omejitev naseljevanja v Ameriki

Washington, 10. septembra AA. Hoover namerava baje uvesti nove določbe zoper priseljevanje iz Evrope. Po teh določbah bo priselitev odvisna od tega, v koliko je v kraju priselitve razvita brezposelnost.

Šest ljudi z letalom vred zgorelo

Merida (Yukatan), 10. septembra s. Velikansko vodno letalo, last mehiške vlade, je treščilo pri vaji na tla ter zgorelo, pri čemer je našlo smrt vseh 6 potnikov.

Le še nekaj dni nas loči od zaključka velesejma

Čeprav je letošnji jesenski velesejem prvikrat prirejen kot 14dnevna prireditev, vendar ni opažati, da bi zanimanje popuščalo. Nasprotno, dejstvo, da nas loči le še nekaj dni od zaključka, je zadnje dni privabilo in bo še privabilo na razstavišče mnogo zamudnikov. Velesejmsko sliko pa zlasti oživlja zadnje dni poset šol in večjih skupin izletnikov. Včeraj je razstavo posetil med drugimi madžarski poslanik v Parizu baron Villani v spremstvu ravnatelja dr. Böhma. Tudi v kupčijskem oziru se velesejmsko poslovanje nadalje prav ugodno razvija. Ker je v nedeljo pred zaključkom pričakovati zopet velik naval na razstavišče, opozarjamo zlasti zunanje interesente, da imajo le še v petek in soboto možnost, da si razstavo kolikor toliko v miru ogledajo.

Mednarodni šahovski turnir v Frankfurtu

Frankfurt, 10. septembra. h. Danes se je nadaljevala včeraj prekinjena partija med Pircem in Kashdanom. Tudi današnje nadaljevanje ni prineslo odločitve. Partija se je še enkrat prekinila. Prekinjena partija Przepiorka-Thomas se je končala remis. V današnjem IV. kolu je Niemcovič premagal prof. Mannheimerja, Colle pa Przepiorko. Remis so ostale partije Sämisch-Pirc, Ahues-List in Mieses-Orbach. Partija Kashdan-Thomas je bila prekinjena. Stanje po IV. kolu je naslednje: Ahues 2 in pol, Kashdan 2 (2), Pirc, Niemcovič, Colle 2 (1) Mieses 2, List, Thomas 1 in pol (1), Przepiorka, Sämisch 1 in pol, prof. Mannheimer 1, Orbach pol (1). Jutri igra Pirc s Thomasom.

Prevrat v Argentini

Beograd, 10. septembra AA. S strani poslaništva republike Argentine smo naprošeni, da objavimo sledeče: Pokret, ki ga vodi general Uriburu s podporo vojske, mornarice in meščanstva, je imel za rezultat ostavko predsednika Irigoyena in podpredsednika Martineza. General Uriburu je sestavil meščansko vlado ter izjavil, da se bo strogo držal predpisov ustave in da bo skoro klical narod na volitve. Nova vlada je položila prisego in bila pozdravljena od vsega prebivalstva. V vsej državi vlada red in mir.

Hugenberg za sodelovanje z narodnimi socialisti

Berlin, 10. septembra. s. Na volilnem zborovanju v Potsdamu je Hugenberg snoči podal senzacijonalno izjavo o sodelovanju nemških nacijonalcev z narodnimi socialisti v novoizvoljenem državnem zboru. Hugenberg je med drugim izjavil, da ne uvidi, zakaj ne bi nemški nacijonalci prišli v državni zbor skupno z narodnimi socialisti s 150 mandati. Nemško-nacijonalna ljudska stranka hoče v novem državnem zboru sodelovati z narodnimi socialisti, čeprav ima gotove dvome glede na njihove gospodarske teorije. Šele ko bo Nemčija zopet zdrava in čista, bo postala zopet cesarstvo.

Staroslovenska liturgija v ČSR

Praga, 10. septembra AA. Ko katoliški listi proslavljajo 500-letnico ustanovitve samostana Emausy v bližini Prage, ki ga je ustanovil češki kralj Karol IV., zahteva »Narodna politika«, naj se tudi na Češkoslovaškem v rimskokatoliški cerkvi uvede kot liturgijski jezik staroslovenščina, češ, da je bil samostan Emausy v to svrho ustanovljen.

Kongres ruskih učenjakov v Sofiji

Sofija, 10. septembra AA. Konec tega tedna bo tu peti kongres ruskih učenjakov v emigraciji. Udeleži se ga okoli 60 učenjakov. Na čelu jim bo znanstvenik in politik Miljukov.

Bolgarska umetniška razstava

Sofija, 10. septembra AA. V prostorih bolgarske slikarske akademije je bila otvorjena letošnja jesenska umetniška razstava. Razstavljenih je več ko 300 del. Razstava je zelo dobro obiskana. Ministrstvo za prosveto je kupilo 30 del. Med slikarji se najbolj odlikujejo s svojimi deli: Tirak Stipik, Žitkova Uzunova, Živko Uzunov, Stojkov, Georgijev, Popov, Hristov, Boris Danev, med kiparji pa Dimitrijev in drugi.

Fuzija čikaških zločincev

Newyork, 10. septembra. o. Zadnji energični nastopi čikaške policije proti zločinskim organizacijam so dali glavnemu voditelju teh organizacij Caponiju povod za pomirjenje nasprotnih organizacij in organizacijo enotne fronte proti čikaški policiji. Tako je bila včeraj tudi sklenjena fuzija vseh zločinskih organizacij pod vodstvom Caponija. Čikaški listi prinašajo obširna poročila o tem edinstvenem kongresu, ki je sklenil to združitev, ne da bi bil najmanj moten od policije, odgovorne za zatiranje zločinstva. Capone je pozval vse bivše tekmece, naj se pridružijo njegovi organizaciji pod geslom »Vsi za vse«. Ustanovil je celo nekako »ministrstvo«, ki bo vodilo in upravljalo razne zločinske oddelke. Razdelil je celo čikaško mesto na več okrajev, ki ima vsak načelnika, da skrbi za pravilno funkcijoniranje organizacije. V svojem »ministrstvu« ima tudi vojne tajnike, ki so priznani kot zanesljivi pristaši in dobri strelci.

Seveda so poročila o tej velikanski zločinski organizaciji zbudila ogromno senzacijo in sedaj javnost napeto pričakuje, kaj bo storila policija proti smelosti zločincev, ki presega že vse meje in ograža bolj kot kdaj varnost ter imetje čikaškega prebivalstva.

Afričanka preplavala Rokavski preliv

London, 10. septembra AA. Južnoafriško dekle Peggy Duncan je preplavalo Rokavski preliv. Startala je snoči ob 8.20 v bližini Grizneza. Bila je davi v bližini zapadnega vhoda v doversko luko, kjer ni eno uro skoro nič napredovala. Plavala je nato vzhodno in dosegla South Foreland ob 12.45. Preplavala je preliv v 16 in pol ure. Rekordni čas za ženske je 14 ur 34 minut, ki ga je dosegla miss Ederle pred štirimi leti. V isti sezoni je najhitreje preplaval Rokavski preliv Michel, in sicer v 11 urah in 5 minutah.

Odlikovanja

Red Jugoslovenske krone IV. razreda so dobili: dr. Iv. Ahčin, Fr. Smodej, Fran Bonač, Stanko Virant, dr. Ivan Vasič, dr. Fran Windischer, Golouh Rudolf, dr. Milan Gorišek, Luka Držečnik, Franjo Žebot, Saša Železnikar, Oton Župančič, dr. Alojzij Juvan, Evgen Jarc, Jan. Kalan, dr. Maks Kovačič, Al. Kurent, Jos. Klekl, Rih. Karba, Maks Kostanjec, Iv. Lipold, dr. Ivan Lovrenčič, dr. Miroslav Lukan, dr. Fran Lipold, dr. Drago Marušič, dr. A. Novačan, Rasto Pustoslemšek, Filip Perič, Josip Pipenbacher, Ciril Pirc, Albin Prepeluh, dr. Lj. Pivko, Ivan Piber, dr. Dinko Puc, Jos. Petejan, Adolf Ribnikar, Jakob Ramovš, dr. Vladimir Ravnihar, Josip Smertnik, Janko Sajovic, dr. Ivan Sajovic, dr. Senčar Matej, Ivan Urek, dr. Ivan Fermec, dr. Josip Hadži, dr. Josip Hacin, Anton Beg, Vekoslav Špindler, dr. Fran Šalamun.

Jugoslovensko krono V. reda so dobili: Ahac Jožef, dr. Kozma Ahačič, Ivan Avsenek, Jos. Ambrožič, Valentin Babnik, Jos. Benko, Ivan Baš, Jože Burgar, Ivan Brodar, Gvidon Birola, dr. Joža Bohinjec, dr. Leonhard Boecio, Franc Krulc, Mihael Brenčič, dr. Alojzij Bratković, Ivan Veršič, Aleks. Vilhar, Jos. Wester, Gustav Vodušek, Mirko Weinberger, Franc Vilčnik, Vinko Vrhnjak, Martin Vrečko, dr. Alojz Goričan, Florjan Gajšek, Matija Goričar, Franc Globočnik, Andrej Čufer, Oton Detela, Oskar Dračar, Jos. Dular, Ferd. Erker, Edvard Ivanuša, Anton Žagar, Franc Zupančič, Hubert Završnik, Ivan Zakotnik, ing. Fran Zupančič, Jakob Zemljič, Franc Zemljič, Matko Zelar, dr. Joža Zdolšek, Evgen Ivanc, Josip Janežič, Rado Jereb, Ivan Jerman, Avg. Jenko, Ivan Janžekovič, Alojzij Janžekovič, Jakob Jan, dr. Bogdan Koritnik, Anton Košir, Ivan Kregar, dr. Ernest Kalan, Franc Kolenc, Franc Kratnar, Franc Kristan, Ignac Kotnik, Anton Križnar, dr. Josip Krevelj, Aleks. Knez, Ivan Krvina, dr. Miha Krek, Karl Kovač, Martin Kores, dr. Viktor Kac, Jožef Kranjc, Anton Koder, Anton Klinc, Edmund Kastelic, Jurij Kugovnik, Ludvik Kuharič, Franjo Kočevar, Franc Lipej, Štefan Litrop, Ivan Lončar, Hinko Lebinger, Josip Lavtižar, Ivan Lovrač, Stanko Lenarčič, Josip Lipič, Franc Lenard, Alojzij Mihelčič, Peter Mravljak, dr. Anton Melik, Anton Mernik, Mavricij Maver, Anton Marinček, Ivan Mohorič, Anton Meden, Fran Mavrič, Valentin Markež, dr. Franc Majer, Anton Malgaj, Josip Matko, Anton Mahen, Ferdinand Novak, dr. Franc Novak, Franjo Orehek, Gabrijel Oblak, dr. Maks Obersnel, Josip Omladič, Miloš Oset, Josip Ogorevc, Franc Ogrizek, Filip Omladič, Joško Pfeifer, Franc Podergaj, Ludvik Plavšak, Anton Proha, dr. M. Peterlin, J. Palma, I. Pipan, dr. Pučnik, Hinko Pogačnik, Rupert Pivec, Ferdo Pinter, Jos. Perko, Franjo Pahernik, Lovro Petovar, Anton Pogačnik, Andrej Pirc, dr. Fran Roš, Jak. Rajh, Sr. Robič, dr. J. Režek, Iv. Rus, ind. inž. Alfred Rogelj, Iv. Rus, pos., Anton Rojina, Mat. Ripelj, Zdrav. Rus, dr. Ernest Rekar, Martin Steblovnik, Iv. Šerbinek, Rud. Stermecky, Vlado Stare, Hen. Snoj, dr. Iv. Stojan, Alojz. Sagaj, Miha Skale, Mat. Tomazin, Iv. Tavčar, Fran Terseglav, Al. Tekavc.

Filip Uratnik, Franc Faflik, Martin Frece, Anton Fazarinc, Franc Flor, Maks Fock, Rudolf Baleschini, Fran Hohniec, župnik, Rado Hribar, Fr. Hohnjec, Maks Cukala, Jerko Cukli, Fr. Čeh, dr. Iv. Cesnik, Al. Čižek, Iv. Štrcin, Fr. Štiglic, dr. Franc Šavnik, Alojz Šmid, dr. Boštjan Schaubach, Karl Šiftar, Ivan Šinkovec, Pavlin Bitnar, Nemanič Josip in Mazele Julij.

Nenadna smrt

Ljubljana, 10. septembra.

Ko je sinoči pred 20. uro prišel neki deček po cigarete v trafiko na Gosposvetski cesti blizu gostilne »Novi svet«, ni našel nikogar v lokalu. Deček je potrpežljivo čakal, da se odkod pojavi prodajalec ali prodajalka. Med tem je stopil v trafiko neki gospod, povprašal dečka, kje se nahaja prodajalec, in se slučajno nagnil preko pulta. Tedaj pa je zagledal na tleh ležečega prodajalca, višjega sodnega oficiala v pokoju Karla Franka, negibnega in očividno že mrtvega. Zadela ga je kap. Zdravnik dr. Rus, ki je bil poklican k Franku, je mogel ugotoviti le smrt.

Samomor beograjskega profesorja

Zemun, 10. septembra p. V zemunskem »Grandhotelu« je v minuli noči iz neznanega vzroka izvršil samomor znani beograjski profesor Aleksander Stratanov. Snoči je v hotelu najel sobo in se takoj zaklenil. Davi so ga našli v postelji s prestreljeno glavo.

Šest ljudi zgorelo pri požaru

Napulj, 10. septembra AA. V neki koči v vasi blizu Napulja je izbruhnil požar, ki je upepelil kočo. V njej je bilo šest ljudi, ki so zgoreli.

Hmelj

Žalec, 10. septembra. k. Pri nezmanjšanem povpraševanju se je prodajalo blago pri učvrščenih dosedanjih cenah. Prodana je doslej domala skoro polovica letošnjega hmeljskega pridelka.

Žatec, 10. septembra h. Položaj na trgu je neizpremenjen. Cene 400—450 Kč. Cene za prima blago so čvrste.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Bolj nestalno, oblačnost spremenljiva, zmerno toplo. — Včerajšnja situacija: V skrajnem severnem delu kontinenta kakor tudi v severnem delu Afrike prevladuje anticiklom, ki se je razdelil, dočim prevladuje v centralnem področju kontinenta nižji pritisk, ki povzroča nestalno oblačnost in nenadna deževja. Pritisk je v splošnem padel na severozapadu in vzhodu za 0.1 do 2 mm, v primorju pa je za toliko narastel, gibal se je med 760 do 764 mm. Jutranje temperature so narastle za 1 do 6 stopinj Celzija in so le lokalno padle v nekaterih krajih Bosne. Gibale so se od 13 do 19 stopinj Celzija v zaledju, v primorju pa med 20 in 23 stopinjami. Nebo je bilo včeraj zjutraj na severu in severozapadu večinoma oblačno, ponekod megleno, dočim je bilo na vzhodu vedro in jasno, prav tako tudi na jugu. Vetrovi so bili slabi, večinoma z juga ali vzhoda. Morje je bilo mirno ali le malenkostno valovito. Njegova temperatura je znašala v Splitu včeraj zjutraj 23 stopinj Celzija.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Nobene bistvene spremembe oblačnega in nezanesljivega vremena.

Naši kraji in ljudje

Rodbina ustreljenega Miloša v Ljubljani

Ljubljana, 10. septembra.

Davi so prispeli z osebnim vlakom iz Trsta v Ljubljano svojci v soboto ustreljenega Zvonimira Miloša, oče Julij, mati Marija, sestra Darinka in mlajši brat Davor. Ostali so v Ljubljani samo dve uri, nato pa se ob pol 10. odpeljali z brzovlakom v Zagreb, kjer sta že več mesecev Zvonimirjev brat in sestra Dušan in Marija. Ta dva sta bila odšla iz Trsta že takoj po Zvonimirjevi aretaciji spomladi, ker jima tam ni bilo več obstanka.

Miloševi pripovedujejo, da so se odpeljali iz Trsta ob 1. ponoči. Razprodali so tam vse, kar so imeli, trgovino in pohištvo. Z denarjem so skupno z Bidovčevim očetom najeli in plačali še privatno advokata, ki je bil uradno določen za branitelja njunih sinov. Plačali so mu za vsakega klijenta po 30 tisoč lir, torej skupno 60.000 lir. Zdaj so brez premoženja.

Zaprtega Zvonimira sta smeli pred razpravo obiskati samo mati in sestra. Pozneje tudi ti dve nista mogli več do njega; tudi k razpravi jim ni bilo mogoče priti v sodno dvorano. Mlajši brat Davor je bil med razpravo aretiran, vendar pa že po štirih urah zopet izpuščen. V soboto zjutraj so izvedeli, da je bil Zvonimir s tremi svojimi tovariši obsojen na smrt in že tudi ustreljen. Kje so pokopani, pa niso mogli dognati.

Miloševi izgledajo izmučeno, onemoglo. Z bledih koščenih obrazov se jim čita grozno duševno trpljenje zadnjih mesecev, posebno še zadnjih dni. Nič ne tožijo in ne jokajo; ni več solz v njihovih očeh.

Ob pol 10. so se odpeljali proti Zagrebu k Dušanu in Mariji.

France Valenčič,
četrti med tržaškimi obsojenci in ustreljenci. Star je bil 33 let, po poklicu pa prokurist pri neki lesni tvrdki. Bil je ljubezniv in inteligenten mladenič pri vseh znancih izredno priljubljen. Obtožen je bil, da je eden glavnih organizatorjev slovenskega omladinskega pokreta, da je dobavljal orožje svojim tovarišem in preskrbel tudi bombo ki je bila položena v poslopju fašističnega glasila »Popolo di Trieste«.

Zofija Frančeskinijeva
roj. Korže, poročena s trgovcem Hilacijem Frančeskinijem v Gorici, je bila v tržaškem procesu obsojena na dve leti ječe.

Nesreča nemškega avtomobilista

Rajhenburg, 10. septembra.

Včeraj zvečer je privozil z osebnim potniškim avtomobilom znamke Oppel neki nemški zdravnik s soprogo iz Ludwigshafna po cesti med Rajhenburgom in Blanco.

Na mestu, kjer križa glavno cesto železnica, je hud ovinek, ki ga pa potnik ni opazil in se je z vso silo zaletel v zaprte zatvornice. Zaradi sunka in nizkega težkega avta so se k sreči zatvornice odbile, voznik pa je z vso silo zavrl avto, ki je nenadoma obstal sredi železniške proge tako pokvarjen, da ga ni mogel spraviti ne naprej in ne nazaj. Komaj sta se potnika vsa prestrašena in z lažjimi praskami izmotala iz avtomobila, je v nekaj trenutkih privozil ljubljanski večerni osebni vlak, ki pride na postajo Videm-Krško ob 21.15. Vlak se je zaletel v stoječi avto, ga vrgel praznega kakih 15 m proč na nasip in ga tako pokvaril, da bodo uporabljivi le še posamezni deli.

Sreča v nesreči je bila ta, da so se zatvornice odbile, ker bi sicer nesreča gotovo zahtevala smrtne žrtve.

Jako fin nastop potnika se s priznanjem komentira. Takoj po nesreči je namreč izjavil, da niti železnice niti železniškega osobja ne zadene nobena krivda in je nesrečni primer pripisati zgolj naključju, da ni na ovinku zapazil pravočasno zaprtih zatvornic.

K slovesu Julija Betetta

Danes zjutraj odhaja z monakovskim brzovlakom na enoletni angažma v Monakovo najodličnejši član našega opernega ansambla, Julij Betetto. Že v vojnem času je posetil domovino in priredil samostojne koncerte z nepozabnimi interpretacijami zlasti Adamičevih in Pavčičevih samospevov. Ko je bivši upravnik opere, Matej Hubad zbiral slovenski operni ansambl, je sledil Betetto pozivu svojega prvega učitelja in ostal pri nas do danes, dasi ga je Dunaj skušal znova pridržati in čeprav mu je ondotno umetniško življenje nudilo vse drugih pobud nego jih je mogel dobiti v svoji ožji domovini.

Betettove operne kreacije (Kecol, Lotario, Basilio, Župan, Kralj, Tref itd.) so po svoji originalnosti in umetniški usovršenosti vedno ostavile vtisk popolnosti: tako zaradi zmagujočega, polnega glasu in vzorne vokalizacije, kakor po samonikli igri in tipični maski. Njegov visoki bas je bil neprekosljiv v kantileni klasikov (Mozart, Beethoven), a tudi koncertne partije v veliki svetovnih delih (Verdi: Requiem itd.) so ostavile trajne vzore lepega oratorijskega petja.

Betetto je bil tudi predsednik Udruženja slovenskih igralcev. Njegov kolegijalni nastop in priprosto-svetska tehtnost njegove besede je vsekdar uspešno reševala stanovske zadeve v prilog celokupnega igralskega stanu.

Njegova šola za solo-petje je hvaležnim gojencem ugladila praktično in teoretično smer do cilja — pevskega poklica. Betetto je kot *stalni* steber slovenske opere v najtežjih časih ostal doma, ko je mnoge druge naše pevce gnalo sicer razumljivo hrepenenje po razmahu v svet. Preverjeni smo, da bo njegova odsotnost le začasna. Široki krog njegovih znancev in častilcev le želi, da bi nam ga tujina ob letu vrnila zdravega in bogatejšega po delu in po razmahu. Srečno pot in do veselega svidenja!

Najstarejša učiteljska garda izumira

Ljubljana, 10. septembra.

V ponedeljek 8. t. m. popoldne se je vil skromen pogreb z dolnjega konca Dolenjske ceste za Gradom k Sv. Križu.

Bil je to pogreb enega, pravzaprav drugega najstarejšega učiteljskega veterana še izza konkordatske dobe na bivšem Kranjskem, Franca Klinarja, staroupokojenega nadučitelja, ki je bil že v 89. letu starosti.

Pokojni je pričel svoje učiteljsko službovanje 1861. leta. Tedaj je bila šola še popolnoma podrejena cerkvi, odnosno nekaterim mogočnim cerkvenim gospodom, ki so zahtevali brezpogojno udanost v vsem in povsod. O tem vedo marsikaj povedati še živeči nad 80 let stari učitelji. Pet ali šest jih je še.

No, pokojni učitelj Klinar tudi tedaj ni klonil. Ostal je zvest svojim učiteljskim idealom vse življenje. Bil je v svojem naprednem prepričanju do konca svojega življenja neomahljiv.

Služboval je na več krajih, a poslednja in najdaljša njegova služba je bila na Hrušici pri Ljubljani. Od tu se je preselil pred več kot 20 let kot upokojenec v Ljubljano. Tu si je postavil iz prihrankov svoje pičle učiteljske plače majhno hišico na Dolenjski cesti pod Rakovnikom in preživel kot staroupokojenec svoja zadnja leta prav skromno. Poleg pouka se je pokojni pečal s posebno vnemo s sadjerejo, posebno s požlahtnovanjem in prežlahtnovanjem raznih vrst sadja. V mlajših letih pa tudi s preskušanjem vsakovrstnih rastlinskih semen. Sadni vrt okrog njegove hišice je trud njegovega dela. Vsa drevesca je pred leti sam zasadil in požlahtnil.

In zadnji blagoslov, ko se ga je odneslo iz hiše, ni prejel pod streho, kakor je navada, ampak pod drevjem na njegovem vrtu, kar nekako simbolizira njegovo delo v tej stroki.

Možu neomahljivega značaja, oraču in sejalcu na prosvetnem polju bodi ohranjen blag spomin!

Požar na Količevem

Radomlje, 10. septembra.

V minuli noči okrog polnoči je iz neznanega vzroka nastal ogenj v lesenem stanovanjskem in gospodarskem poslopju posestnice vdove Cepudrove na Količevem. Požar je opazil v bližini se nahajajoči Jakob Kaplja, delavec v Bonačevi tovarni. Stekel je takoj na kraj nesreče, pa že ni mogel več odpreti vrat, da bi izpustil živino, ker se je ogenj bliskoma razširil na vse poslopje, ki je bilo krito s slamo.

Bonačeva tvornica je s sireno alarmirala delavce in opozorila na požar sosede in gasilce. Na mesto požara so prispela gasilna društva Vir z ročno, Radomlje z motorno in Dob istotako z ročno brizgalno. Gasilci so se takoj lotili dela in posrečilo se jim je, požar v kratkem času omejiti. Poslopje vdove Cepudrove je zgorelo do tal z vso krmo in živino, to je z 1 kravo, 1 telico in okrog 50 kokoši.

Sumi se, da je nastal ogenj na podu, kjer so se nahajale kokoši. Najbrž je kak kokošji tat po neprevidnosti vrgel vžigalico v slamo. Orožništvo je takoj uvedlo preiskavo in baje že aretiralo dva osumljenca. Sreča v nesreči je, da vdova Cepudrova usodno noč ni prenočevala doma, nego pri svoji hčerki v vasi, kajti sicer bi prav lahko postala tudi sama žrtev požara.

I. državna strelska tekma

Ljubljana, 9. septembra.

Strelstvo je eden izmed najstarejših in najlepših sportov. Gojili so ga prav tako uspešno in z veliko ljubeznijo stari narodi, kakor ga goje danes v vseh delih sveta.

Strelstvo gojijo dandanes posebno Angleži, Francozi in Nemci, zelo razvito pa je tudi pri naših južnih bratih, pri Srbih, čijih strelske družine so prenesli tudi k nam. Med Slovenci je najstarejša strelska organizacija Družba ostrostrelcev, ki je šele pred kratkim praznovala svoj 100letni obstoj.

Zmagovalec državnih strelskih tekem
veletrgovec Gorup iz Zagreba, ki si je priboril naslov državnega strelskega prvaka in je že nekaj let sem najboljši strelec v državi.

Prav uspešno pa goje strelstvo v slovenskih pokrajinah tudi lovci, čijih društvo SLD vsako leto prireja strelske tekme.

Ali žal opazujemo, da zanimanje za te, pred leti tako animirane prireditve, pada od leta do leta. Dočim se je pred leti strelskih tekem v Ljubljani udeležilo na stotine lovcev in strelcev, je bila slaba udeležba že lansko leto, ki se je še bolj skrčila letos, kljub temu, da se je zadnja leta poleg lovcev, vojaštva in ostrostrelcev udeležujeta tudi strelski družini iz Maribora in iz Ljubljane.

Prva leta so prihajali na tekmo iz vseh delov države, letos pa so bili izvzemši par članov iz Kranja, dveh ali treh Zagrebčanov in nekaj Mariborčanov, sami Ljubljančani in še teh je bilo manj kakor druga leta.

Treba bo ugotoviti, kje da je temu povod, kajti škoda bi bilo, da bi nekoč tako animirane strelske tekme izostale.

Delni povod bodo najbrž tehnične pomanjkljivosti, za katere pa absolutno lovce ne zadene krivda, nadalje dandanes draga municija in nekoliko pomanjkljiva organizacija. Strelci pa so se pritoževali tudi nad baje neprimernimi darili, za katere je vsak tekmovalec, če jih je skušal biti deležen, moral izmetati velike vsote denarja.

Če bi bilo več tekmovalcev in bi se streljanje hitreje vršilo, bi bili stroški gotovo boljše kriti pri večji udeležbi.

Tehničnega izboljšanja bi bilo želeti posebno pri streljanju na leteče golobe in bežeče zajce. Pri golobih je potrebno, da se najde kak ugodnejši prostor, mogoče nekoliko bolj desno od sedanjega kritja, kjer bo strelcu dana možnost, da lahko strelja tudi na golobe, leteče na levo od kritja.

Prostor na bežeče zajce pa je bil letos izbran tako neugodno, da so bili zadetki zaradi kratke proge, kjer se je videlo zajca bežati, le slučajni. Najbrž pa tudi prožila pri zajcih niso funkcijonirala.

Če se bodo lovske strelske tekme vršile še v nadalje na vojaškem strelišču, bo v prihodnje treba skrbeti, da bodo odpravljeni vsi omenjeni nedostatki, treba pa bo urediti tudi jačje sodelovanje lovcev v kritjih in boljši pouk vojakom, ki pomagajo lovcem.

Pri letošnji lovski strelski tekmi, ki jo je priredila »Osrednja uprava lovskih udruženj kraljevine Jugoslavije« in se je imenovala I. državna strelska tekma, so se najbolj odlikovali naslednji strelci: Na vojaško tarčo, ležečo bojno meto, je najbolje streljal narednik Ristič; kot drugi pa je bil trgovec Gorup iz Zagreba. Na stoječo bojno meto je bil prvak Gorup, drugi pa polkovnik Novaković; na bojne bočno stoječe mete sta bila najboljša strelca Gorup in major Risto Vučinić.

Pri tekmovanju na tarče oblastne strelske družine na 100 m so se odlikovali I. Gorazd in Heinrihar Minko; na 200 m pa dr. Robič iz Maribora in Jeglič iz Kranja. Na tarčo ostrostrelcev »Emona« sta najbolje streljala puškar Albin Šifrer in viš. sod. svetnik dr. Kaiser.

Najlepše uspehe pri lovskih tarčah pa so dosegli: Na srnjaka dr. Robič in Gorup; na lovsko krožno tarčo mag. pharm. Bakarčič in Gorup; na »Zlatoroga« zopet Gorup in dr. Robič; na bežečega jelena veleindustrijalec Fran Heinrihar in kapetan Peer; na leteče golobe veleindustrijalec Jakil in J. Kranjc iz Maribora; na bežečega zajca Krajnc in dr. Kaiser; pri malokaliberskem streljanju pa sta bila prvaka Gorup in Galič.

Kakor vidimo iz doseženih uspehov, je bil izbran za prvaka pri vojaškem in ostalem streljanju trgovec Gorup iz Zagreba.

Kljub ne preobili udeležbi je bilo, izvzeto vojaško streljanje, izstreljenih nad štiri tisoč strelov.

Lov na divje prašiče

Poljčane, 10. septembra.

Nekaj več kot deset let bo od tega, kar so se v naših gozdovih zadnjikrat pojavile divje svinje in so jih tedaj tudi nekaj pokončali. Sicer se je pa še tu pa tam včasih kdo širokoustil, da je srečal divjega prasca, vendar so bile to samo bajke nedeljskih lovcev. Zdaj pa je prišlo iz šale do resnice...

Te dni se je namreč pojavila v tukajšnjih gozdovih kar cela četica divjih prašičev, ki hodijo ponoči na bližnje njive uničevat poljske pridelke. Kar ne požrejo, pa pomandrajo. Tako so se te črne pošasti te dni oglasile pri kmetih Debelaku in Zvonšaku in uničevale koruzo in krompir ter razrile vso njivo. Opazili so jih dalje tudi v bližnjem trgu Studenice, kamor so se prišle hladit in valjat v mlako. Videli so jih tudi ljudje, ko so šli k jutranji maši, kako so stopale preko ceste, potem ko so se napile vode v Beli in nato izginile v bližnji Zalončev gozd, kjer so se najbrž zadrževale čez noč. Po izpovedi očividcev šteje nevarna tolpa kakih 13 divjih svinj.

Ljudstvo je zaradi tega nenavadnega pojava silno vznemirjeno, ker ima upravičen strah pred divjo zverjadjo. Pa tudi škoda, ki jo povzročajo svinje na svojih nočnih pohodih, je občutna. Takoj so bili seveda alarmirani o tem nezaželjenem posetu naši lovci, ki so se v nedeljo odzvali v obilnem številu. Ker pa se je proti večeru vsul gost dež, ki je trajal skoro vso noč, so se morali brez uspeha vrniti. Vendar so vedno na straži, zato uspeh gotovo ne bo izostal. To pa je tudi splošna želja vsega, predvsem kmečkega prebivalstva.

Krvav pretep pri Sv. Juriju

Hrastnik, 10. septembra.

Kot vsako leto, so tudi v ponedeljek in že v nedeljo zvečer odšle velike množice delavcev in kmetov k Sv. Juriju, oddaljenem 3 ure od Hrastnika, kjer se na praznik »male maše« po končani maši vrši okoli cerkve nekaka veselica. Že v nedeljo na večer je odšla tudi godba iz Hrastnika, kar še bolj privlači zlasti madino na ta dan k Sv. Juriju. Ker je pač pri nas žalosten pojav, da se mora seveda zlasti ob takih prilikah napajati ljudstvo z alkoholom, so se tudi ob tej priliki pokazale nadvse žalostne posledice. Kot zadnjič na Kumu, ni moglo ostati brez pretepa. Nihče izmed prisotnih, med katerimi je pač vladalo najboljše razpoloženje, ni slutil, da bo postal še tega dne žrtev pretepa mlad mož, dočim sta dva druga odnesla težke poškodbe.

Ko se je na večer precejšnja skupina vračala proti Kouku na dom, je med njimi nastal prepir, nakar je Ivan Mejač iz Turja udaril z nekim topim predmetom Toneta Laznika iz Kouka in ga ranil na glavi. Ko pa so se že pomirili, se je Laznik spomnil, da je pozabil dežnik in se je napotil nazaj. Na poti je pa v gozdu obležal. Od močnega udarca po glavi mu je počila žila in zaradi krvavitve v možgane je padel v nezavest. Našli so ga drugi dan ob 9. zjutraj, nakar je čez pol ure izdihnil. Pokojnik, star šele 27 let, je bil poročen in je zapustil ubogi ženi 3 otročiče. Preje je delal pri rudniku in je pred 2 leti prevzel domačijo na Kouku.

Žalostno je, da ta pretep ni bil edini, ampak sta odnesla od Sv. Jurija resne poškodbe tudi Franc Laznik, bratranec pokojnega Laznika in pa neki Krče, ki oba delata pri rudniku v Hrastniku. Bila sta nevarno ranjena in je zlasti stanje prvega prav resno.

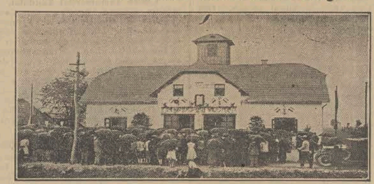
Zopet jasen dokaz, kako žalostne posledice ima alkohol.

Javni telovadni nastop Sokola v Višnji gori

O lepi telovadni prireditvi višnjegorskega Sokola minulo nedeljo je že obširno poročal »Ponedeljek«. Z nastopom je društvo proslavilo 10-letnico svojega obstoja, ki se je razvila v lepo patriotično manifestacijo. Višnjegorski Sokol je dokazal, da je vsa Višnja gora in nje okolica v njegovem taboru, kar naj mu bo v vzpodbudo za nadaljnje delo. Slika predstavlja nastop ljubljanske vrste z mednarodnimi telovadci pri vajah na drogu.

Novi Gasilski dom na Barju

Barjanski gasilci so v nedeljo z blagoslovitvijo otvorili svoj novi dom, ki jim je po svoji obsežnosti in opremi v ponos. Za dograditev doma gre zasluga predsedniku društva g. Verbincu in mestni občini ljubljanski, ki je društvu izdatno pomagala. Slika predstavlja moment pri blagoslovitvi, ko je lepo slavnost deloma motil naliv.

Domače vesti

* **Kraljica zopet na Bledu.** Nj. Vel. kraljica Marija se je s prestolonaslednikom Petrom iz Beograda vrnila zopet na Bled.

* **Ostavka na državno službo.** Dr. Matej Rabič, zdravnik državnega zdravilišča v Topolščici, je podal ostavko na državno službo.

* **Službeni list kraljevske banske uprave Dravske banovine** objavlja v 24. številki: zakon o izpremembah in dopolnitvah v zakonu o narodnih šolah; pravilnik o posebni izobrazbi strokovnjakov za živila in odredbo o ustanovitvi zdravstvenih občin v področju Dravske banovine.

* **Še nova razmestitev finančne kontrole.** Od službenega okoliša ukinjenega oddelka finančne kontrole v Planini pri Sevnici pripada politična občina Jurkloster razen katastralne občine Mrzlo polje, dalje katastralna občina Trobendol iz politične občine Št. Rupert nad Laškim oddelku finančne kontrole v Laškem (v službeni okoliš tega oddelka spada torej zdaj cela politična občina Št. Rupert nad Laškim), politični občini Golobinjek in Planina pri Sevnici sta prideljeni oddelku finančne kontrole v Sevnici, politične občine Planinska vas, Presečno in Sv. Vid pri Planini oddelku finančne kontrole v Kozjem, politični občini Dobie in Loke in pa katastralna občina Mrzlo polje iz politične občine Jurkloster pa oddelku finančne kontrole pri Sv. Juriju ob juž. železnici. — Od službenega okoliša ukinjenega oddelka finančne kontrole pri Sv. Juriju ob Ščavnici pripadata politična občina Ivanjci in katastralna občina Stavešinci iz politične občine Očeslavci glavnemu oddelku finančne kontrole v Gornji Radgoni, politične občine: Grobonoš, Sv. Jurij ob Ščavnici, Kraljevci, Okoslavci in Očeslavci razen katastralne občine Stavešinci oddelku finančne kontrole v Radencih, politične občine: Bolahnečici, Galušak, Moravci, Mala Nedelja, Slaptinci in Tezbegovci oddelku finančne kontrole v Ljutomeru, politične občine: Andrenci, Sv. Anton, Cogetinci, Smolinci in Župetinci oddelku finančne kontrole pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, katastralne občine: Gibina, Rjavci in Slavšina iz politične občine Sv. Andraž v Slov. goricah pa oddelku finančne kontrole v Ptuju. — Od službenega okoliša ukinjenega glavnega oddelka finančne kontrole v Petrovcih pripadajo politične občine: Andrijanci, Dankovci, Mačkovci, Moščanci, Pečarevci, Peskovci, Gor. Petrovci in Stanjevci glavnemu oddelku finančne kontrole v Hodošu, politične občine: Lucova, Olovci, Poznanovci, Prosečka vas in Šulinci oddelku finančne kontrole v Martinji, politični občini: Košarovci in Kuštanovci pa oddelku finančne kontrole v Domanjševcih.

* **Poroka.** Danes se poroči v župni cerkvi v Celju g. Mato Prašnikar iz Trbovelj z gdč. Cirilo Smodičevo z Dobovca. Mnogo sreče!

* **Na XI. mednarodnem kongresu evropske dentistovske zveze** bo zastopal Zadrugo koncesijoniranih zobotehnikov Dravske banovine v Ljubljani kot delegat g. Ivan Radovan.

* **Narodna ženska zveza** javlja članicam, da bo 14. t. m. v Sarajevu posvečen novi dom Kola srbskih sester. Članice slovenskih ženskih društev, ki se žele udeležiti slovesnosti, morajo imeti legitimacijo s podpisom predsednice in tajnice društva, ki ga bodo zastopale. Dovoljen je za vožnjo 50% popust. Kakor običajno, se kupi cel vozni listek do Sarajeva, ki velja za brezplačen povratek. V ta namen morajo udeleženke dati svojo društveno legitimacijo overoviti od tajništva Kola srbskih sester v Sarajevu.

* **Dijakom v vednost! Brezplačno dobiš po izbiri lepo leposlovno knjigo, če kupiš šolskih knjig vsaj za 100 Din v knjigarni Tiskovne zadruge v Ljubljani, Prešernova ulica 54. Čim večji je kupni znesek, tem večja je izbira. Ne zamudite prilike, ki Vam jo nudi omenjena knjigarna!**

* **Umetniška Matica** sporoča svojim članom, da bodo prejeli letos edicije že pred Božičem. Obe sliki slikarja Ivana Kosa ter monografina slikarjev bratov Vidmarjev bodo nadvse zadovoljile ljubitelje naše upodabljajoče umetnosti. Rok za priglasitev novih članov je do 30. t. m. Vse člane pa, ki še niso poravnali svojih obveznosti, prosimo, da to store sigurno do tega termina. Tudi vse poverjenike prosimo, da do tega časa zaključijo s pridobivanjem članstva, da pošljejo bloke in članarino za vse člane. Vse pa, ki se zanimajo za umetnost, opozarjamo na izredno ugodnost, ki jo nudi Umetniška Matica. Za letnih 24 Din dve sliki ter ena monografija. Priglasite se za člane — ker bomo izdali le toliko edicij, kolikor se bo priglasilo članov do 30. t. m. — **Odbor Umet. Mat. v Ljubljani.**

* **Svečana otvoritev Masarykovega doma v Hercegovcu.** V Hercegovcu v Savski banovini sta bila preteklo nedeljo na svečan način otvorjena Masarykov dom in Benešova češkoslovaška šola. Slavnostni otvoritvi so prisostvovali zastopniki oblastev in mnogo sveta iz Hercegovca in okolice. Godba je odsvirala jugoslovensko in češkoslovaško himno, nakar je predsednik Češke besede s slavnostnim govorom otvoril novo poslopje. Poudaril je, da so tamkajšnji Čehoslovaki z lastnimi sredstvi zgradili novo šolo. Ataše češkoslovaškega poslaništva v Beogradu je v imenu ministra dr. Beneša pozdravil navzoče ter jim čestital, da so si postavili Masarykov dom, ki naj bo kulturno žarišče za tamkajšnje Čehoslovake. Zastopnik ministrstva za gozdove in rudnike ter šolski nadzornik sta Čehom čestitala na lepem uspehu. Lepa svečanost se je zaključila z domoljubno pesmijo »Hej Slovani!«. Nj. Vel. kralju Aleksandru je bila odposlana pozdravna brzojavka.

* **Za reformo farmacevtskih študij.** V Sarajevu se je v zadnjih dneh vršil kongres Unije lekarnarjev. Zastopanih je bilo na kongresu devet držav. Tajnik Kurtich je prečital poročilo o delovanju Unije, kar je kongres vzel na znanje, potem pa je razpravljal o reformi farmacevtskih študij. Sprejet je bil predlog, naj bi se takoj po maturi pričel teoretični študij in naj bi se šele potem vršila praksa. Prihodnji kongres se bo vršil leta 1931. v Varšavi.

* **Smrtna kosa.** V Radečah pri Zidanem mostu je 6. t. m. umrl g. Filip Frank, državni mostninar v pokoju, svak g. Josipa Christofa iz Ljubljane. Pogreb pokojnega se je vršil v torek dopoldne ob mnogobrojni udeležbi občinstva, ki je prihitelo od blizu in daleč, da spremlja pokojnega na njegovi zadnji poti. Pokojnik je bil povsod spoštovan in priljubljen. Svojo trnjevo pot je sklenil v 79. letu starosti, zapustivši užaloščeno soprogo in tri sinove. — V Kumanovem je preminila rojakinja ga Matilda Potočnikova rojena Vrenkova, soproga narednika vodnika. Truplo pokojnice se bo prepeljalo v Ljubljano. — Rodbini Merharjevi v Dolenji vasi pri Ribnici je preminil edini sinček Bogdan. — V ljubljanski bolnišnici je umrl v starosti komaj 18 let g. Stanko Novak z Ježice. — Pokojnikom blag spomin, žalujočim naše sožalje!

* **Naša emigracija v juniju.** Po statističnih podatkih izseljeniškega komisarijata v Zagrebu je šlo v juniju iz naše države v prekmorske države 771 izseljencev. Od 1. januarja do konca junija je šlo iz naše države 1377 izseljencev ali za 18 odstotkov manj, kakor v istem razdobju lanskega leta. Iz savske banovine jih je šlo 243, iz dunavske 184, iz primorske 113, iz dravske 89, iz vardarske 83, iz zetske 34, iz vrbaske 16, iz drinske 7 in s teritorija mesta Beograda 2. Od teh je bilo 363 kmetovalcev, 96 kvalificiranih in 101 nekvalificiran delavec, 86 pripadnikov svobodne profesije in 125 rodbinskih članov. V Ameriko jih je šlo 262, v Argentino 228, v Kanado 114, v Urugvaj 68, v Avstralijo 13, v Braziliji 11 itd. V evropske države je šlo v juniju 840 naših izseljencev, od teh samo v Francijo 820. Od 1. januarja do konca junija je šlo v evropske države 16.424 naših izseljencev in sicer v Francijo 7814, v Nemčijo 3096, v Belgijo 1224, v Avstrijo 1163, na Češkoslovaško 536, v Turčijo 461, v Rumunijo 452, na Madžarsko 325, v Italijo 294, na Holandsko 293, v Grčijo 250, v Švico 157 itd.

* **Čuden samomorilni kandidat.** V osiješkem »Grand hotelu« zaposleni ruski emigrant Danilo Usakov je v nedeljo zvečer skočil v Dravo, hoteč izvršiti samomor. Pasanti pa so ga potegnili iz vode in mu rešili življenje. Pred skokom v Dravo je vrgel v reko tudi svojo denarnico, v kateri je imel 5000 Din, ker ni maral da bi se kdo drugi okoristil z njegovim denarjem. Denarnico je voda odnesla in jo niso našli.

* **Danes je izšla** nova številka »Romana«. V trafikah po 2 Din. Četrtletna naročnina 20 Din.

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

Številke za označbo kraja pomenijo: 1 čas opazovanja, 2 stanje barometra, 3 temperaturo, 4 relativno vlago v %, 5 smer in brzino vetra, 6 oblačnost 1—10, 7 padavine v mm, 8 vrsta padavin.

10. septembra 1930.

Ljubljana: 7. 761.7, 15, 90, mirno, megla, 10. **Maribor:** 7. 760.9, 16, 88, mirno, 9. **Mostar:** 7. 761.9, 18, 85, mirno, 0. **Zagreb:** 7. 761.2, 16, 91, NNW 2, 9. **Beograd:** 7. 762.7, 18, 75, SE 2, 0. **Sarajevo:** 7. 763.6, 13, 80, E 2, 0. **Skoplje:** 7. 763.8, 17, 75, mirno, 0. **Kumbor:** 7. 760.9, 21, 80, ENE 4, 0. **Split:** 7. 761.7, 22, 65, ENE 4, 1. **Rab:** 7. 761.5, 23, 80, SE 2, 8. **Vis:** 7. ni depeše.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 20.4, najnižja 14.7, v Mariboru 15.8, v Mostaru 16, v Zagrebu 15, v Beogradu 15, v Sarajevu 11, v Skoplju 11, v Splitu 22.

Solnce vzhaja ob 5.32, zahaja ob 18.20, luna vzhaja ob 19.35, zahaja ob 8.50.

Iz Ljubljane

u— **V ljubljanski operi se bo pela danes** Verdijeva opera »Aida« z go. Vilfan-Kunčevo v naslovni in glavni partiji. Radamesa poje priljubljeni Mario Šimenc, Amneris izvrstna naša ga. Thierryjeva, Ramfisa poje prvič na našem odru g. Križaj, Amonasro g. Primožič, Kralj g. Zupan in drugi. Zasedba partij je prvovrstna, zato opozarjamo vse ljubitelje naše opere na to zanimivo, užitka polno predstavo. Dirigira g. Neffat. Predprodaja vstopnic pri dnevni blagajni.

u— **Razpis ljubljanskega gledališkega abonmaja.** Vse stare, kakor tudi nove gledališke abonente opozarjamo, da se sprejemajo priglasi za letošnji gledališki abonma dnevno v veži dramskega gledališča od 9. do 12. in od 15. do 17. ure. Gledališki abonma z globoko znižanimi cenami, ki se poleg tega plačuje v osmih zaporednih mesečnih obrokih, velja za sezono 1930-31 in sicer za 38 predstav. Od teh 20 dramskih in 18 opernih in operetnih. Uprava opozarja stare abonente, da so jim lanski sedeži rezervirani še danes ves dan. Od jutri naprej pa se ne rezervira nikomur več nobenega mesta. Vabimo k razpisu.

u— **Udruženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov, sekcija Ljubljana,** priredi za svoje člane in njihove goste skupen obisk lovske in gozdarske razstave pod strokovnim vodstvom. Sestanek udeležencev v soboto 13. t. m. ob 15. pred glavnim vhodom na velesejmišče.

u— **K svečanosti pozdrava nove polkovne zastave.** Naprošeni smo za objavo, da se je svečanosti udeležilo osobje direkcije državnih železnic in njenih ljubljanskih edinic polnoštevilno s pomočnikom direktorja g. inž. Klodičem Maksom na čelu, dočim se direktor g. dr. Borko slovesnosti ni mogel udeležiti, ker je bil službeno odsoten zaradi spremljanja dvornega vlaka.

u— **Pogreb vpokojenega kapetana Matije Kumpa.** Včeraj ob 2. popoldne se je vršil iz hiše žalosti v Šelenburgovi ulici i pogreb nenadno preminulega bivšega kapetana g. Matije Kumpa. Na njegovi zadnji poti je igrala pokojniku kot rezervnemu častniku vojaška godba. Voz s krsto so spremljali vojaki, zadaj v sprevodu pa je korakala častna vojaška četa, ki je oddala na pokopališču častno salvo. Na njegovi zadnji poti je spremljalo pokojnika, poleg sorodnikov ... veliko število njegovih prijateljev in znancev ter veliko ostalega občinstva.

u— **Moški zbor Glasbene Matice** bo imel redno vajo izjemoma v petek 12. t. m. namesto v četrtek ob 20. V četrtek 11. t. m. vsi člani (samo moški) na glavni kolodvor ob tričetrt na 19.!

u— **G. Rude Trošt iz Amerike** vabi vse svoje nekdanje srednješolske tovariše in prijatelje na prijateljski sestanek na 20. t. m. zvečer v hotelu Tivoli v Ljubljani. To bo obenem 20letnica mature ljubljanskih srednjih šol. Tovariši z dežele so seveda še posebno dobro došli!

u— **Izlet članov Rdečega križa.** Samaritanska četa krajevnega odbora Rdečega križa v Ljubljani priredi 14. t. m. izlet v Kamniško Bistrico. Odhod z glavnega kolodvora ob 5.40. Člani in članice se po tem potu vabijo k skupnemu izletu.

u— **Nesreča na nesrečo.** Pred tednom smo poročali o požaru na Ježici, ko so pogoreli mizarju Štefeljnu hiša, pod, hlev, šupa in svinjak. Ogenj so zanetili sosedovi otroci. Ker je bil hlev obokan, je Štefelj vanj spravil kravo in konja, misleč, da bo za silo še dober, dokler si ne pripravi drugega prostora. Deževje zadnjih dni pa je razmočilo zidovje in včeraj ob 14. je zabobnelo dvakrat po vrsti ter se je hlev razvalil in pokopal pod seboj kravo in konja. Naravnost čudežno se je krava kmalu dvignila iz razvalin; odbit ima en rog, nekaj odrte kože in na eno nogo je dobila udarec, da težko stopa na njo. Hujše se je zgodilo s konjem, ki ga je zidovje tako zasulo, da so ga sosedje, ki so hitro pritekli na pomoč, z največjo težavo oprostili kamenja in opeke. Na telesu nima sicer vidnih poškodb, na glavo pa ga je rušeči se zid tako pritisnil, da mu je udrl čelno kost in ni upanja, da bi še ozdravel, zaradi česar ga je moral lastnik oddati konjskemu mesarju. Štefelj je tako zaradi požara dvakrat nesrečen in ga vsakdo pomiluje. Konj je bil vreden 3000 Din, a sedaj je dobil zanj komaj 400 Din.

u— **Sladoled na cesti.** Ob priliki cerkvenega shoda na Rakovniku na praznik so se pojavili tamkaj tudi številni prodajalci sladoleda, ki so ponujali sladko ambrozijo v nakup romarjem. Med drugimi je bil tamkaj tudi sladoledar Anton H., kateremu pa je prišel nagajat konkurent, Bosanec Džemal Abduran. Ta je tudi delil večje porcije, zaradi česar je postal Tone naravnost besen. V navalu jeze je stopil k Džemalovem vozičku in ga nenadoma prevrnil tako, da se je prevrnila posoda in se je razlezel sladoled po cesti. Preplašeni Džemal je hitel na stražnico, kjer je zadevo naznanil, med tem pa so zajemali sladoled, ki je bil zastonj, številni otroci, ki so našli na stvari svoj »hec«. Anton H., ki je oškodoval Džemala za okrog 300 Din, se bo moral zaradi svoje hude jeze zagovarjati na sodišču.

u— **Od doma izginila.** V petek je od doma izginila Marija Gestrinova, dijakinja II. državne realne gimnazije v Ljubljani, stara 12 let. Za svoja leta je velike postave, suhljata, ima podolgast obraz, modre oči ter plave pristrižene lase. Oblečena je bila v zelenkastobelo križasto obleko; čevlje ima ponošene, lakaste. Kdor kaj ve o njej, ga prosi njena mati, naj ji sporoči na naslov: Marija Gestrinova, Ljubljana, Poljanska cesta 19-I.

u— **Poskušen samomor v policijskih zaporih.** Policija je pretečeno soboto aretirala na velesejmišču 16letnega krznarskega vajenca Vladimira P., ki so ga zalotili pri vlomu v neki paviljon. Aretiranca so spravili v policijski zapor, kjer pa se je skušal v torek dopoldne zadušiti. V samomorilnem namenu, si je ovil, ker ni imel drugega pri roki, okrog vratu svoj suknjič, s katerim se je tako močno tiščal, da je naposled padel v nezavest. V nezavestnem stanju so ga našli stražniki, ki so takoj obvestili policijskega zdravnika. Ta je nudil mlademu samomorilnemu kandidatu pomoč, nakar so fanta premestili med druge aretirance, tako da bo v družbi in ne bo mogel znova poskusiti samomora.

u— **Hud par.** Marija P., stanujoča v baraki na Grudnovem nabrežju, je prišla predvčerajšnjim v gostilno pri Sodčku na Žabjaku v že močno vinjenem stanju. Zahtevala je od natakarice Elizabete Lavrenčičeve liter vina, ki ga ji pa omenjena glede na njeno stanje ni hotela dati. Marička jo je nato začela zmerjati, da je bilo joj. Bljuvala je iz sebe take psovke, da jih na Žabjaku že dolgo niso čuli. Slednjič se je natakarice lotila tudi dejansko in jo ugriznila v levo stran prsi. Hudo žensko so domači naposled potisnili na cesto, kjer je razgrajala in zmerjala dalje, da je hitelo vse vkupaj. Priskočil pa je na pomoč tudi njen mož, ki se je zaletel v natakarico in jo pričel oblagati z zaušnicami. Zaradi hrupa je prihitel stražnik, nakar so pijano žensko naložili v zelenega Henrika in jo odpeljali v zapore. Marija P. ter njen mož Viljem povzročata v tamošnji okolici vedno hude prepire, zaradi česar bosta kot nadležneža najbrže izgnana iz mesta.

u— **Ukradeno kolo.** Zidar France Martič, stanujoč v Mostah, je imel predsinočnim opravila v Mencingerjevi ulici, kjer je za hip pustil svoje kolo pred hišo št. 19 brez nadzorstva. Vrnivši se iz hiše, Martič ni več našel svojega kolesa na mestu, ker ga mu je med tem že opeljal neznan tat. Markičevo kolo je znamke »A. Gorec«, črno pleskano, vredno 1000 Din.

u— **Stanovanjske podgane.** Tatovi, ki se ob ugodnih prilikah vtihotapljajo v tuja stanovanja, niso redki. Bili so na poslu že tekom poletja, še bolj podjetni pa postajajo sedaj na jesen. S svojim obiskom so se neprijetno uveljavili pretekli torek tudi v stanovanju Angele Mlakarjeve v Soteski št. 6. Zlikovci so odprli vrata s pomočjo ponarejenega ključa in ukradli iz stanovanja modro moško obleko, vredno 800 Din. V veži je imela Mlakarjeva tudi v škafu namočeno perilo in se je eden izmed tatov polastil tudi mokre moške srajce, tako da je imenovana oškodovana skupno za 900 Din.

u— **Poljska tatvina.** Posestnik Anton Boc z Glinc je že dalje časa opazoval, da zahajajo na njegovo njivo v Mestnem logu poljski tatovi, ki jih dolgo časa ni mogel izslediti. Predvčerajšnjim na vse zgodaj zjutraj se je ponovno podal na prežo in res zalotil 15letno Angelo O. z Glinc, ki je baš rezala salato na sosednji njivi. Nabrane je imela že celo košaro, ko se je nenadoma pojavil pred njo g. Boc. Dekle je zbežalo, vendar jo je g. Boc dohitel in pridržal. Naznanil jo je na policijski stražnici na Glincah, ki je na podlagi poizvedovanja dognala, da je kradel na Bocovi njivi tudi neki T., ki redi doma kar tri prašiče, a nima nikakega polja. Posestniku Bocu so tatovi pokradli poleg krompirja in zelenjave nekaj nad 400 kg pese v vrednosti 400 Din.

u— **Stavbna družba d. d. se je preselila** iz svojih dosedanjih prostorov na Vrtači s pisarno na Dunajsko cesto 17, s skladiščem, stavbnim in tesarskim obratovališčem ter z žago pa na Kette - Murnovo (Šmartinsko) cesto 44.

u— **Vpisovanje v plesno šolo TKD »Atene«** bo danes v četrtek od 17. do 19. v beli dvorani Uniona. Vabimo vse od najmlajših do najstarejših.

u— **Zobni atelje IVAN RADOVAN, Šelenburgova ulica 4, ostane do 27. septembra zaprt.**

u— **Plesalka Meta Vidmarjeva** sprejema učence v telovadnici ženske realne gimnazije na Bleiweisovi cesti od 8. do 9. ure zvečer.

Iz Celja

e— **Cvetlični dan Podmladka rdečega križa v Celju** v prid šolske kuhinje na meščanski šoli bo v nedeljo 14. t. m. Meščani, podprite dobrodelno akcijo!

e— **Z gradbo gospodinjske šole pri Sv. Juriju ob južni železnici so že pričeli.** Z zgradbo dvonadstropnega poslopja nove gospodinjske šole pri Sv. Juriju ob južni železnici je podjetje »Probuda« iz Ljubljane že pričelo. Šola, ki se gradi na stroške banske uprave, bo veljala okrog 660.000 Din. Nadzorstvo nad gradbenimi deli vodi tehnični oddelek celjskega sreskega načelstva.

e— **Smrtna kosa.** V Čretu občina Teharje pri Celju je umrla 65-letna posestnica Marija Kolarjeva. Včeraj zjutraj pa je umrl v Celju na Glavnem trgu 16 Anton Bračič, 76-letni mizarski mojster. V celjski javni bolnici sta umrla 58-letni delavec Maks Petelinšek iz Laškega in 53-letni Ludovik Krajnc, delavec v železarni v Štorah.

e— **Prosimo ponovno za pomoč!** Že ponovno so listi pisali o nujni potrebi odstranitve živčno bolne soproge državnega upokojenca g. M. v kak primeren zavod, ker njeni škandalozni pocestni izpadi in nadlegovanja ljudi, dalje večkratni nočni nemiri in ekscesi presedajo že vsemu mestu kakor tudi tujcem in letoviščarjem, ki stalno posečajo Celje. Istotako ne more miniti nobena narodna, državna ali kulturna manifestacija ali javna prireditev, da ne bi omenjena ženska s svojim smešnim in abnormalnim obnašanjem ne nadlegovala civilnih in vojaških predstavnikov oblastev in drugih gostov ter s svojim škandaloznim početjem ne osmešila še tako resne in pomembne slavnosti. Sličen, skrajno neprijeten prizor je moralo vse mesto doživeti pretekli torek ob priliki svečane predaje nove polkovne zastave na Krekovem trgu. Naj bi predstojništvo mestne policije omenjeno žensko ob sličnih prireditvah vsaj za čas trajanja slavnosti nekje konfiniralo, če že ni mogoče najti kakega drugega izhoda.

e— **Razne nesreče.** Pred dnevi se je igral 13letni posestnikov sin Polner Leopold iz Spodnje Hudinje v družbi nekaterih tovarišev s flobertovko. Ko je držal flobertovko v rokah neki njegov znanec, se je petelin nenadoma sprožil in je krogljica zadela Polnerja v levo stegno. — S hruške je padel 10letni sin dninarice Mihael Kos iz Stenice pri Ločah in si zlomil desno nadleht. — Osemletni posestnikov sin Alojzij Pišek iz Marije Reke se je pred dnevi igral v družbi svojega starejšega brata s sekiro in je poskušal sekati drva. Ko sta se z bratom slučajno ruvala za sekiro, je ta tako nesrečno spodletela, da je ostrina popolnoma presekala dečkove kite v zapestju. — V Vojniku je padel dveletni posestnikov sin Tonček Pugmeister tako nesrečno z mize na tla, da si je zlomil levo nogo v stegnu. — Pri razstreljevanju skalovja se je v nedeljo izredno težko poškodoval 21letni sin malega posestnika Martin Grubin iz Kamenika. Ko je pripravil in zažgal neko močno mino, je ta predčasno eksplodirala in Grubinu razmesarila vso desno roko. Večino prstov je eksplozija Grubinu odtrgala. — Isti dan je ugriznil domači konj 53letnega kočijaža Mateja Bručija s Fužin pri Vitanju v meso leve roke. — Včeraj zjutraj je šel 42letni delavec Anton Mikuš iz Topolščice kot običajno vsak delavnik na delo. Med potjo mu je spodrsnilo na gladkih ilovnatih tleh in je Mikuš padel ter si izpahnil levo roko v komolcu. — Vsi ponesrečenci se zdravijo v celjski javni bolnici.

e— **Čigavo je zaplenjeno kolo?** Celjska mestna policija je predvčerajšnjim aretirala v Gaberju 34-letnega brezposelnega mesarskega pomočnika Jakoba Z. iz Levca pri Celju, ker je prodajal skoro popolnoma novo moško kolo znamke »Peugeot«, dirkalno, rjavo pleskano, obe kolesi pocinkani, tovarniška številka 427.365 in z gonilno ploščo, izrezano v obliki 3 levov, za malenkostno ceno 700 Din, čeprav je kolo vredno najmanj 1500 Din. Nadalje je policija ugotovila, da zasledujejo razna varnostna oblastva Jakoba Z. tudi še zaradi raznih drugih tatvin. Lastnik kolesa se poziva, naj se takoj zglasi pri predstojništvu celjske mestne policije.

e— **Kdo ima prav?** Natakarici Cilki Grobelnikovi v Bergerjevi gostilni v Kapucinski ulici dolguje delavec Martin L. na pijači in jedi znesek 240 Din, pa se za vse njeno prigovarjanje, naj poravna svoj dolg, nič kaj dosti ni zmenil. Predvčerajšnjim pa je prinesel njegov delodajalec v omenjeno gostilno Martinov zaslužek 150 dinarjev, ki jih je pa urna Cilka nemudoma zaplenila. Martin pravi zdaj, da je denar last njegovega brata Franceta, in se je obrnil po pomoč na policiji. Cilka je pa zopet uverjena, da je denar Martinov, in ga nikakor noče dati iz rok. Zadevo bo moralo rešiti sodišče.

e— **Dve tatvini.** Policiji je prijavil Zangerjev hlapec Franc Kolšek, da mu je v noči od 8. na 9. t. m. iz nezaklenjenega kozolca ob Ljubljanski cesti ukradel ne-

znan tat 4-kolesni ročni voziček. Sled ukradenega vozička vodi v Celje. — Soproga krojaškega mojstra Antonija Kovačeva iz Razlagove ulice je prijavila policiji, da je prišel v torek popoldne v lokal njenega soproga neki okrog 20 let star mladenič in vprašal za delo. Ko je odšel iz trgovine, je gospa opazila, da so izginile z njim tudi velike prikrojevalne škarje.

e— **Štedilnik ji je odpeljal.** Helena Gmajnerjeva iz Gaberja ima res smolo s svojimi podnajemniki. Skoro vsak teden mora priromati na policijo z ovadbo, da ji je ta ali oni »cimerher« odnesel toliko in toliko na hrani in stanovanju. Pred dnevi pa je policiji potožila, da ji je neki Rudolf B. iz Jurkloštra pri selitvi iz njenega stanovanja baje odpeljal celo štedilnik.

e— **V gostilni sta mu izginila ura in denar.** Na policijo se je predvčerajšnjim zatekel po pomoč upokojeni železničar Ivan Molk iz Logatca, katerega je skušal neki neznanec, ki se mu je predstavil za Alojzija Z., tudi upokoj. železničarja iz Bolunca pri Trstu, olajšati za denar in vrednosti, oziroma ga je tudi olajšal. Seznanila sta se slučajno in sta sedla v Kreuhovo gostilno v Matije Gubca ulici, ker sta izpila poldrugi liter vina. Nato je Z. odšel brez slovesa v Zavodno, kar se je Molku zdelo precej čudno. Takoj je nekaj zasumil in ugotovil, da mu je v gostilni izginila iz žepa srebrna ura in pa 70 dinarjev denarja. Klical je za bežečim sopivcem Z., naj počaka, toda ta mu je ušel. Včeraj ga je policija le aretirala in dognala, da ima Z. morda še razne hujše grehe na sebi. Uvedene so bile obširne poizvedbe, dočim je bil Z. izročen sodišču. Z. vsako krivdo dosledno zanika.

Iz Maribora

Razpis mariborskega gledališkega abonmaja

Uprava Narodnega gledališča v Mariboru razpisuje za sezono 1930/31 abonma, obsegajoč 25 predstav, 15 dramskih in 10 glasbenih (mesečno po tri predstave). Abonma, ki znači velik popust napram večernim cenam, se plačuje v osmih zaporednih mesečnih obrokih; prvi obrok na dan podpisa, ostalih sedem obrokov pa v prvih 5 dneh vsakega nadaljnjega meseca.

Cene za vsak mesečni obrok (ves abonma stane torej 8 takih obrokov) so naslednje: ložni sedeži 75, 62, 45, 33, 25 Din; parterni sedeži 60, 53, 42, 33; balkonski 60, 45, 30, 23 in galerijski 25, 20, 14 Din.

Cene za uradnike so: ložni sedeži, obrok po 63, 53, 35, 28, 22 Din; parterni sedeži 50, 45, 37, 30; balkonski 50, 35, 25, 19 in galerijski 20, 15, 10 Din.

Dobe se tudi b l o k i, ki omogočajo obisk gledališča pri poljubnih 15 dramskih in 10 glasbenih predstavah. (Izvzete so le one predstave, ki imajo označbo »Izven« na plakatih.) Cene teh blokov so nekoliko višje kot pri navadnem abonmanu. Priglase sprejema gledališka blagajna dnevno od 9. do pol 13. ter od 15. do 17. (ob nedeljah in praznikih samo dopoldne) do četrtka 25. t. m. Za lanske abonente pa ostanejo dosedanji prostori rezervirani do četrtka 18. t. m. Uprava prosi vse, ki se nameravajo abonirati, da to store čimprej. Abonma je neprenosljiv na drugo osebo in med sezono neodpovedljiv.

---

a— **Češkoslovaški in poljski sadjarji,** ki so nameravali na svojem povratku s potovanja po Jugoslaviji prispeti skozi Maribor že v torek zvečer, so prišli šele snoči z vlakom ob 18. Izletniki, ki jih je 31, so prenočili v Mariborskem dvoru; danes dopoldne si bodo ogledali Vinarsko in sadjarsko šolo, Mariborski otok in po možnosti še druge znamenitosti Maribora, popoldne ob pol 16. pa se bodo odpeljali proti severu.

a— **Mariborske knjižnice v avgustu.** »Ljudska knjižnica« v Narodnem domu je izposodila meseca avgusta 622 članom 1562 knjig. Tekom 18. uradnih dni je vstopilo 26 novih članov. — Knjižnica Delavske zbornice v hiši Pokojninskega zavoda pa je izposodila pretekli mesec 758 članom 1251 knjig, a novih članov je pristopilo 25. Skupno sta obedve knjižnici izposodili v avgustu 2813 knjig.

a— **Izmed maturantov-50-letnikov iz leta 1880.,** ki jih živi še — kakor smo javili včeraj — osem, se jih je včeraj sestalo v Mariboru petero, in sicer: dvorni svetnik dr. Miroslav Ploj, notar Oton Ploj, vseuč. prof. dr. Matija Murko, dr. Lastavec in upokojeni župnik Kostanjevec. Slednji je ob 9. v cerkvi sv. Alojzija bral mašo, katere so se udeležili vsi jubilanti, nato pa so imeli prijeten sestanek in kosilo pri obeh bratih Plojih. Vsi jubilanti se še telesno in duševno drže prav krepko.

a— **Epilog h komunističnemu procesu.** Povodom sprejemanja češkoslovaških Sokolov v Mariboru se je komisar obmejne policije g. Jakša Stanič izrazil napram tretji osebi o g. dr. Reismanu, ki je v lastnosti zagovornika komunizma obtoženih železničarjev imel tudi z njim posla, češ, da je tudi on komunist. Dr. Reisman je vložil tožbo in se je danes dopoldne vršila razprava. G. komisar Stanič je pred sodiščem svojo izjavo preklical in podal častno izjavo, da mu nima ničesar očitati. Plačal je tudi vse stroške in 100 Din za JCligo, nakar je dr. Reisman tožbo umaknil.

a— **Kopalna sezona na Mariborskem otoku** se bliža koncu. Z nastopajočimi hladnejšimi dnevi je tudi obisk kopalcev na otoku vedno manjši in je bilo v torek popoldne komaj kakih 30—50 kopalcev. Čujemo, da se razpravlja o zaključku kopalne sezone sredi tega meseca.

a— **Zdravstveno stanje v Mariboru.** Mariborskemu mestnemu fizikatu so bili od 1. do 7. t. m. prijavljeni 4 primeri obolelosti za škrlatinko, 3 primeri davice in 1 primer legarja, ki so pa vsi lažjega značaja.

a— **Smrtna kosa.** V Tvorniški ulici 22 je umrla v torek 9. t. m. gospa Marija Čelofiga, vdova po železničarju, stara 65 let.

a— **Na obrtni nadaljevalni šoli v Mariboru** se začne redni pouk v nedeljo 5. oktobra ob 8. zjutraj. Vajenci in vajenke, ki so vpisani v šolo, naj pridejo po svoje pridelilne listke na mestni magistrat od 29. septembra do 4. oktobra vsak dan od 10. do 12. Zaključek vpisovanja je dne 14. t. m. Kdor dotlej iz lastne krivde ne bo vpisan, bo kaznovan.

a— **Pevski zbor Glasbene Matice** prične z rednimi pevskimi vajami v petek 12. t. m. Odbor se obrača na učiteljstvo in na vse druge muzikalne osebe, naj vstopijo v vrste pevskega zbora in tako podpro kulturno delo društva ob severni meji. V tekočem poslovnem letu bo zbor priredil po možnosti, dve, gotovo pa vsaj eno turnejo.

a— **Krstna slava Udruženja rezervnih oficirjev** bo 15. t. m. ob pol 11. na Trgu Svobode.

a— **Ljudska univerza.** Letošnjo koncertno sezono otvori v ponedeljek 22. t. m. violinski virtuoz Karlo Rupel iz Ljubljane, ki je že predlanskim vzbudil v Mariboru največje zanimanje in priznanje. Na klavirju ga bo spremljal M. Lipovšek.

a— **Enoletni trgovski tečaj Slov. trg. društva** na tukajšnji Trgovski akademiji je bil v torek otvorjen. Otvoril ga je z nagovorom predsednik Slovenskega trgovskega društva g. Branko Mejovšek. Danes se je pričel redni pouk. Poučuje se 14 predmetov. Kot učitelji so se dali na razpolago člani profesorskega zbora Trgovske akademije.

a— **Rana trgatev.** Solnčni dnevi preteklega tedna so tukaj že dobro osladili rujni trtni sad. Kakor nam poročajo, bodo že prihodnje dni brali portugalko. Oblasti so izdale odlok, s katerim se za letos točno določa čas trgatve, zdi pa se, da je prebivalstvo Slovenskih goric premalo o tem obveščeno.

a— **Konjske dirke,** ki jih priredi kasaško društvo 13. in 14. t. m. na dirkališču na Teznu, bodo letos posebno zanimive. Nad 40 prijav je došlo iz raznih krajev, najštevilnejše pa so zastopani ljutomerski konjerejci, kojih konjereja se od leta do leta izboljšava. Domači konji bodo imeli težko borbo z inozemci, ki imajo naslednje rekorde: Feminist 1.25, Anfängerin 1.25, Conkurrent 1.26, Jon 1.29. Opozarjamo dalje na prvorazredni materijal triletnikov Na dirkališču na Teznu in na Turnišču trenirajo nove dvovprege. Naša edina kobilarna v dravski banovini g. R. Lippitta pošlje letos na dirko večje število svojih najboljših Dirke se pričnó oba dneva točno ob pol 15. in bo izpred Velike kavarne vozil mestni avtobus na dirkališče.

a— **Prošnja na mestno električno podjetje.** Gornji del Koroščeve ulice je jako slabo razsvetljen. To občutijo zlasti šoloobvezni otroci, ki se vračajo zvečer domov. Tudi se po takih teminah radi potikajo sumljivi elementi, katerih dolge prste je občutila lansko zimo marsikatera vila v tem okolišu. Prizadeti prosijo električno podjetje, naj dobi tudi gornja Koroščeva ulica potrebno razsvetljavo.

a— **Z nožem.** V ponedeljek ob 2. ponoči je bilo mariborsko rešilno moštvo poklicano v Orehovo vas. Blizu Prinčičeve gostilne je prišlo med fanti do prepira, ki se je kmalu izcimil v krvav pretep 22letni železničar Fran Soršak iz Slivnice je dobil več vbodov z nožem v levo nogo. Ranjenca so z rešilnim avtomobilom prepeljali v mariborsko bolnico.

a— **Policijska kronika.** Od ponedeljka na torek zaznamuje pet aretacij, od teh 3 zaradi hazardne igre. Vendar se je ta zadeva že razjasnila in so aretiranci izpuščeni. — Aretirana je bila tudi 21letna Antonija Koren, ki je svojega enoletnega nezakonskega otroka včeraj dopoldne zanesla v hlev, kjer služi nezakonski oče kot hlapec, in mu ga položila na posteljo. — Osumljena žepne tatvine in aretirana sta bila Fr. Kaiser in Aleksander Lang. V ponedeljek okrog 22. ju je osumil v neki gostilni v Danjkovi ulici rudar Ivan D., ki je vinjen pri mizi zadremal, in ko se je zbudil, je zapazal, da mu manjka 300 Din. Kaiser se je tudi upiral aretaciji in poškodoval stražniku roko. — V kleti samostana šolskih sester pa je pričel v ponedeljek dopoldne tleti premog, ki ga je bilo notri 2000 kg. Požarna bramba je nevarnost preprečila, premog pa so morali znositi na dvorišče.

a— **Zboljšana hrana v Javni kuhinji na Slomškovem trgu 6** v A-razredu opoldne in zvečer 8.30 Din, v B-razredu 12.30 Din, v C-razredu 14.30 Din. Priglašajte se!

Iz Škofje Loke

šl— **Pri sprejemu polkovne zastave 52. pp.** so še govorili: Za Rdeči križ predsednik Avgust Blaznik; za škofjeloške gasilce trgovec Lovro Planina; za dekliško šolo Pavla Krmeljeva in Tončka Udovičeva, za Udruženje vojnih invalidov Franc Ravnikar in za Prosvetno društvo filozof Franc Jesenovec. S slavnostnega zbora na Glavnem trgu je bila odposlana Nj. Vel. kralju Aleksandru brzojavka, v kateri izrekata škofjeloško meščanstvo in ves škofjeloški okraj visokemu domu svojo vdanost in zvestobo. Slovesnost sprejema zastave je zaključila vrlo lepo uspela večerna zabava v Sokolskem domu. V prijetnem razpoloženju navzočih je ubirala godba dravske divizije plesne melodije do poznih ur. Dom je bil okrašen z zelenjem, cvetjem in trobojnicami.

šl— **Škofjeloški nogometaši** so odigrali v ponedeljek popoldne tekmo s SK »Orkanom« iz Ljubljane. Igro, ki se je vršila na sokolskem telovadišču, je posetilo prav lepo število občinstva. Oba kluba sta imela lepo, fino igro, ki se je končala z rezultatom 3 : 3. V prvi polovici so bili gostje močnejši.

Iz Kranja

r— **Požar v Vogljah.** V torek 9. t. m. je okrog 11. dopoldne nastal požar v Vogljah, ki je uničil gospodarski poslopji posestnikov Alojzija in Janeza Bobnarja. Na pomoč so takoj prihiteli gasilci domačega društva, za njimi pa društva Trboje (z malo motorno brizgalno, ki je izvrstno delovada), Brnki, Šenčur in Kranj. Zadnja društva niso stopila v akcijo, ker je bil ta čas požar že lokaliziran in udušen. Vzrok požara je zaenkrat še nepojasnjen. Sumi pa se, da je nastal zaradi nepreviďnosti. Posestnika trpita precejšnjo škodo, a zavarovana sta bila le za malenkost.

Iz Radomlja

rd— **Tatvina kolesa.** Na veselici gasilnega društva v Dobu je bilo ukradeno posestnikovemu sinu Francetu Kralju iz Radomlja kolo, ki ga je storilec po odvzetju pnevmatike pustil v bližnjem gozdu. Orožniki so storilca, ki je doma iz Vačenberga, izsledili.

Iz Novega mesta

n— **Zagrebški nadškof dr. Ante Bauer** počasti s svojim prihodom večkrat naše mesto. Tudi v torek se je mudil tu nekoliko časa. Njegov avto se je ustavil pred hotelom »Koklič«, kjer je nadškof izstopil s svojim spremstvom. Po kratki uri bivanja na restavracijskem vrtu hotela se je g. nadškof odpeljal proti Zagrebu.

n— **Še enkrat o zvezi šentjanške železnice na Dolenjskem z Belo Krajino.** Že opetovano smo opozorili na popolno pomanjkanje prikladne zveze šentjanške železnice z Belo Krajino in pristojno železniško direkcijo prosili odpomoči v tem smislu, da bi mešanec Št. Janž—Trebnje št. 9435, ki pripelje sedaj v Trebnje ob 18.40, izpremenil svoj vozni red v toliko, da bi imel priključek na potniški vlak Ljubljana—Karlovac št. 9217, ki prispe sedaj v Trebnje ob 18.05. Ponovno prosimo odločilna mesta, naj dovolijo šentjanškemu mešancu št. 9435 priključek na potniški vlak Ljubljana—Karlovac št. 9217. Tako bi pri treh dnevnih vlakih imeli iz Mirniške doline vsaj enkrat na dan, in to po dovršenih dnevnih poslih, takojšnjo zvezo z Belo Krajino in Karlovcem in bi bili rešeni obupnega triurnega čakanja ter zapravljanja dragocenega časa v postajni čakalnici.

Iz Gornjega grada

gg— **Visok obisk.** V ponedeljek 8. t. m. sta obiskala nadškofa dr. Jegliča papeški nuncij g. Pelegrineti in zagrebški nadškof g. dr. Bauer.

gg— **Sokolski peš-izlet v Bočno** bo v nedeljo 14. t. m. Odhod ob 13. izpred šole. Vabljeni tudi nečlani.

Iz Pragerskega

pr— **Predavanje o sadjarstvu.** V nedeljo 14. t. m. se bo v pragerski šoli pod okriljem podružnice sadjarskega in vrtnarskega društva vršilo javno predavanje o sadjarstvu. Pričetek ob 2. popoldne. Predaval bo kmetijski referent g. inž. Ferlic o napakah pri vzgajanju sadnega drevja in o določanju najprimernejših sadnih sort za naš okoliš s posebnim ozirom na sadni izbor. Ker bo predavanje velike važnosti, upamo, da se ga bodo udeležili sadjarji v čim večjem številu.

SPORT

Plavalni dvomatch LPP — ZPP

V nedeljo. 14. t. m. nam bo dana lepa prilika, da v celodnevnem tekmovanju v kopališču SK Ilirije vidimo drugič v letošnji sezoni krasno borbo, ki nam jo bosta nudili reprezentanci zagrebškega in ljubljanskega plavalnega podsaveza. Večji del zagrebške reprezentance bo tvorila sušaška Viktorija, ki si je s svojo izborno juniorsko damsko gardo na juniorskem državnem prvenstvu v Ljubljani priborila prvo mesto.

Nastop državnih prvakinj in novih rekorderk v našem plavalnem sportu, Medanič, Župan, Wninner in Bier, je zadosten povod, da bo borba v damskih disciplinah nadvse ogorčena, kajti ljubljanska reprezetanca pošlje v boj svojo najboljšo damsko gardo: Prekuh, Lampret, Wohlfart, Bradač, Sever, Marn itd., ki bo skušala na vsak način odvzeti reprezentantkinjam ZPP marsikatero zmago, na katero sledje računajo z gotovostjo.

Toda tudi plavači sušaške Viktorije, ki bodo ojačeni z letošnjim državnim prvakom v prsnem plavanju Frankovićem od zagrebške Concordije in nekaterimi člani karlovških klubov KSU in Gradjanskega, so letos v dvomatchu z državnim seniorskim prvakom Jadranom iz Splita dokazali, da spadajo v prvo vrsto jugoslovenskega plavalnega sporta.

Ljubljana postavi v borbo proti Zagrebu najmočnejšo gardo na čelu s favoritom v vseh disciplinah, v katerih starta, odličnim Wilfanom, vendar naši seniorji v splošnem še niso dosegli višine svojih tovarišic. Odličnega pomena za izid dvomatcha bodo tekmovanja v moških in damskih skokih ter waterpolo.

Dočim more ZPP nastopiti samo z enim skakačem izborne kvalitete, našim rojakom Grilcem, razpolaga Ljubljana v Kordeliču, Strnadu, Juntesu, Čerčku itd. z odlično trupo skakačev, ki bo v borbi z večkratnim državnim prvakom Grilcem skušala nadoknaditi ves minus v plavalnih disciplinah.

Tudi v waterpolu pričakujemo ugoden rezultat, ker je naš podsavezni prvak ASK Primorje na letošnjem drž. prvenstvu v Dubrovniku kljub nekompletni postavi izvojeval neodločen rezultat in je ljubljanska reprezentanca v kombinirani postavi Ilirija: ASK Primorje brez dvoma znatno močnejša.

V drugič se nam torej nudi v letošnji sezoni krasen užitek v plavalnem sportu, zaradi česar je pričakovati, da bo naša publika prisostvovala tej prvovrstni prireditvi v velikem številu.

Pričetek je dopoldne ob 10., popoldne pa ob 15. uri.

*

Program dvomatcha LPP : ZPP

V nedeljo, dne 14. t. m. se bo vršil v kopališču Ilirije celodnevni plavalni dvomatch med reprezentancama zagrebškega in ljubljanskega plavalnega podsaveza s sledečim programom in redosledom:

a) Dopoldne, pričetek ob 10. uri:
1. gospodje 50 m prosto;
2. ob 10.15: dame 50 m prosto;
3. ob 10.30: gospodje 100 m prsno;
4. ob 10.45: gospodje, skoki z deske;
5. ob 11.15: gospodje 200 m prosto;
6. ob 11.45: dame 100 m hrbtno.

b) Popoldne, pričetek ob 15. uri:
1. dame 100 m prsno;
2. ob 15.15: gospodje 100 m hrbtno;
3. ob 15.30: dame 4×50 m prosto;
4. ob 15.45: dame, skoki z deske;
5. ob 16.15: gospodje, skoki z stolpa;
6. ob 16.45: gospodje, 4×100 m prosto;
7. ob 17.00: waterpolo.

Za vsako reprezentanco nastopijo v plavalnih in skakalnih disciplinah po trije tekmovalci; v štafetah in v waterpolo po eno moštvo za vsak podsavez. V solodisciplinah se klasificira šest mest z: 13, 8, 5, 3, 2, 1 točkami; watrepolo in štafeti pa prvo mesto s 26 točkami, drugo mesto s 16 točkami.

Razpis propagandnega lahkoatletskega mitinga SK Ilirije

SK Ilirija priredi v nedeljo 28. septembra t. l. propagandni lahkoatletski miting na svojem igrišču ob Celovški cesti.

Tekmuje se v naslednjih točkah: tek 100 m seniorji, tek 60 m juniorji, met diska 1 kg jun., tek 400 m sen., skok v daljavo jun., met krogle sen., tek 1000 m jun., skok v daljavo sen., tek 1000 m sen., skok v višino sen., štafeta 4×100 m sen.

Tekališče je dolgo 386 m in je pokrito z ugaski ter ima dva nedvignjena zavoja. Tekmuje se po pravilih JLAS, pravico starta imajo vsi atleti. Nagrade: prvi trije v seniorskih disciplinah kolajne, prvi trije v juniorskih disciplinah dobe diplome.

Prijave s prijavnino, ki znaša za sen. točko 10 Din, za jun. točko 5 Din in za štafeto 15 Din, je poslati najkasneje do 21. septembra na naslov: kap. Vizjak, Ljubljana, kavarna Evropa.

Kongres Jugoslovenskega olimpijskega odbora

V nedeljo se je vršil v Beogradu olimpijski kongres, ki naj bi rešil ta vseh 10 let obstoja krnajoči in loveči se olimpijski forum. Od ustanovitve olimpijskega odbora v letu 1919. pa do letošnjega kongresa, naš olimpijski odbor ni mogel najti tistega položaja, ki bi mu moral pripasti po važnosti te sportne institucije. Napaka je ležala v tem, da se je držal olimpijski odbor oblike mednarodnega olimpijskega odbora in ni iskal stikov s savezi v oni meri, kot bi to moral storiti. Nepovoljno funkcioniranje tega odbora v Beogradu v zadnjih letih je dovedlo do preloma na zadnjem kongresu, ki je izvolil upravo za dobo 6 mesecev, a ta uprava ni obnovila po preteku te dobe kongresa ter si je tako sama zapravila funkcijo. Mednarodni olimpijski kongres je povzročil, da se je sklical pri nas ta kongres tik pred kongresom sportnih savezov, ki bo 18. oktobra v Zagrebu. Na tem kongresu je morala pasti odločitev, ali naj ostane olimpijski odbor še nadalje kot samostojni forum, ali naj se priključi Savezu sportnih savezov.

Kongres je vzbudil spošno zanimanje. Prisotna sta bila naša delegata v mednarodnem olimpijskem odboru, gen. Djukić in dr. Bučar, 11 sportnih savezov (veslaški, plavalni, zimskosportni, lahko- in težkoatletski, hazena, boksaški, teniški, kolesarski, moto, mačevalski) Savez Sokola in Savez sportnih savezov. Pokrovitelj Saveza Nj. Vel. kralj je poslal svojega odposlanca, enako minister vojske in prosvete ter beograjska občina. Prvič se je Savez Sokola udeležil olimpijskega kongresa ter s tem omogočil skupno delo vseh interesentov za olimpijzem.

Kongres je zavzel takoj začetkoma stvarno in resno noto, kar je vplivalo na potek zborovanja, da je bil vreden najvišje sportne organizacije. Naša država je bila zastopana na letošnjem olimpijskem kongresu v Berlinu ter je dr. Bučar, ki je predsedoval kongresu, poročal o sklepih in delu tega kongresa. Poročilo je bilo vzeto na znanje, na kar je sledil razgovor o naši udeležbi na naslednji olimpijadi, ki se vrši v Ameriki. Kljub ogromnim stroškim, ki se računajo na 500 dolarjev na osebo, se je načelno sklenilo, da se udeležimo te olimpijade ter da se pravočasno zainteresira vlada za potrebno denarno podporo za udeležbo. Osvojilo se je načelo, naj se iz dobljene podpore omogoči vsem savezom trening, a na olimpijado bodo poslali le one sportnike, ki bodo v tem času dosegli primerne mednarodne rezultate. Savezi bodo morali že sedaj napraviti točen načrt o pripravah za olimpijado in projektirani udeležbi, kar bo služilo za točno ugotovitev potrebne vsote za našo udeležbo. Predvideva se, da bo prišlo 50 atletov v poštev, in sicer v 10 sportnih panogah.

V stvari zakona o telesni vzgoji se je po daljši razpravi sklenila resolucija, ki se bo predložila vladi in v kateri se prosi, da se izda zakon o podpiranju privatne iniciative na polju telesne vzgoje ter da se ustanovi vzorni zavod v državi za vzgojo sportnih učiteljev, napravo stadionov, denarno podporo i. dr.

Razprava o bodočnosti Jugoslov. olimp. odbora je dovedla do sklepa, da mora biti ta odbor izključno institucija savezov, ki so člani mednarodnih amaterskih federacij in pa naših delegatov v mednarodnem olimpijskem odboru. Zaradi tega odpadejo iz odbora hazena savez in amaterski bokserski savez. Izključna naloga odbora je priprava za olimpijade in naša udeležba na njih. Sedež mu je v Beogradu, glavna skupščina pa se vrši najkasneje 6 mesecev po končani olimpijadi. Novost je, da predvidevajo pravila seje upravnega odbora tako, da se morajo vršiti iste vsako četrtletje po ena seja vrsteče se v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Predsedstvo je bilo poverjeno zopet gen. Dušanu Stefanoviću, podpredsedniki so polk. Knežević (Savez Sokola), dr. Stevo Hadži (Tenis), dr. Ciril Pavlin (JZSS), tajnika inž. Popović (plavalni), Macanović (lahkoatletski), blagajnik Čarapić; odborniki: Tajić, Josifović (mačevalački), Kilar (veslaški), Joso Gorec (JZSS), Nikola Bošković (kolesarski), Dennich (težkoatletski), nadzorni odbor pa tvorijo: dr. Bogosavljević (kolesarski), Bartole (plavalni), dr. Žižek (JZSS).

Kongres je pozdravil brzojavno svojega pokrovitelja kralja in predsednika Stefanovića, ki se nahaja v Solunu.

S to ureditvijo je upati, da se je našla prava rešitev te naše izredno važne organizacije. Savezi so prevzeli ta odbor nase ter s tem odgovornost za delovanje. Vse druge osebe so izločene od vplivanja na delovanje te organizacije. Ker so si savezi ustanovili pred tem tudi Savez sportnih savezov, je sedaj delokrog obeh forumov jasno začrtan, ker ima JOO izključno nalogo skrbeti za naše udeležbe na olimpijadah, SSS pa reševati vprašanja, ki se tičejo vseh savezov in so v interesu celokupnega sportnega pokreta. Za napredek v naši splošni sportni organizaciji služi dejstvo, da Savezi čimdalje bolj uvidevajo velik pomen skupnih medsebojnih nastopov ter da se pri debatah drže strogo stvarnega razpravljanja. To znatno dvigne vrednost razprav in privede do uspešnega dela.

Ako moremo sklepati po delu tega kongresa, je kriza v našem olimpijskem forumu odpravljena in lahko upamo, da smo dobili sposoben Jugoslov. olimp. odbor, ki bo napravil vse, kar je v naših razmerah mo[illegible] — G.

Službene objave Ljubljanskega plavalnega podsaveza

Za plavalni dvomatch med reprezentancami LPPa in ZPPa, ki se vrši v nedeljo, dne 14. t. m. v kopališču SK Ilirije, se določa sledeča postava:

Dopoldne, pričetek ob 10. uri:

a) **gospodje 50 m prosto:** Wilfan (P), Fritsch (I), Turnšek (I); rez.: Tuma Ostoj (P), Lavrenčič (I);

b) **Dame 50 m prosto:** Lampret, Jenko, Bradač; rez. Wohlfart, Fettich (vse I);

c) **gospodje 100 m prsno:** Sever (I), Sturm (P), Tominšek (Maribor); rez. Grilc (I), Ogrin (P);

d) **gospodje skoki z deske:** Kordelič (I), Juntes (P), Žvan (I); rez. Čerček (I);

e) **gospodje 200 m prosto:** Wilfan (P), Turnšek (I), Tuma Ostoj (P); rez: Žirovnik (I);

f) **dame 100 m hrbtno:** Prekuh Vika (P), Lampret (I), Dolenec (I), rez. Wohlfart in Kušej (I).

Popoldne ob 15. uri:

a) dame 100 m prsno: Prekuh (P), Sever Mara (I), Aplenc (I); rez: Kušej (I), Wohlfart (I);

b) gospodje 100 m hrbtno: Wilfan (P), Žirovnik (I), Bertoncelj (Maribor); rez. Šturm (P), Lavrenčič (I);

c) dame 4 krat 50 m prosto: Lampret, Bradač, Jenko, Wohlfart, rez. Fettich (vse I)

d) gospodje 4 krat 100 m: Wilfan, Tuma Ostoj (P), Turnšek, Fritsch (I); rez. Lavrenčič, Žirovnik (I);

e) gospodje skoki s stolpa: Kordelič (I), Strnad (I), Čerček (I); rez. Trost (I);

f) dame skoki z deske: Baumgarten (I), Pretnar (I), Dovč (I); rez. Wohlfart (I), Dougan Nuša (I);

g) waterpolo: Trampuž (P), Sketelj (P), Grilc (I), Tuma O. (P), Otruba (I), Kolar (P), Bleiweis (P); rez. Štolfa (P), Sever (I), Šramel (P), Turnšek (I).

Opozarjajo se vsi v reprezentanco določeni tekmovalci in tekmovalke, da morajo biti na tekmovališču vsakokrat najpozneje pol ure pred pričetkom tekmovanja.

V interesu ugleda našega plavalnega sporta je, da brezpogojno vsi nastopijo; le tehten razlog jih opravičuje nenastopa, toda isti mora biti javljen tehn. referentu LPPa, Savo Sancinu, Tavčarjeva ulica 1, pismeno in sicer najpozneje do sobote ob 18. uri. Proti kršiteljem tega bo LPP prisiljen nastopiti najstrožje glasom pravil JPSa.

Vljudno se pozivata kluba Ilirija in ASK Primorje, da do sobote ob 18. uri imenoma nominirata po pet rediteljev. Isti morajo biti v nedeljo pred kopališčem Ilirije najpozneje ob 9.15 uri. Upr. odbor LPPa.

Službeno iz JLAS. Opozarjajo se klubi, da je zadnji rok za prijave za II del državnega prvenstva 12. septembra do 12. ure opoldne na naslov tajnika Zdravka Frančića, Zagreb, Jurišićeva ul. 8.

SK Jadran poziva gg. Matjašič, Pivk, Sever, Klobčaver, Milač, Bezlaj, Steiner in Benedetič, da se brezpogojno udeleže sestanka danes v četrtek ob 20.30 v restavraciji »Mrak«, Prešernova soba.

SK Krakovo. Danes ob 20. seja ožjega odbora v gostilni pri Mraku, Rimska cesta.

SK Svoboda, Vič. V soboto ob 8. seja poslovnega odbora. Drevi prinesite opremo v garderobo.

SK Slovan (predsedstvo). V petek ob 20. odborova seja pri Prešernu. Naprošeni so: Kunaver, Globelnik, Marchiotti, Volkar, Skalar, Kramar, Černivec, Burger, pozivajo pa se: Globelnik L., Vidic, Seunik, Žnidarič, Klučec, Potocky, Pirš.

SK Ilirija (table-tenis). Navedeni igrači naj pridejo na glavni kolodvor danes ob 9 dopoldne zaradi odhoda v Sombor: Dečman, Grünfeld Janez in Franjo, Gosak, Geržinič Slavko in Leo. Javijo naj se vodji g. Denesu.

Svečanosti v Topoli

Že včeraj smo prinesli poleg poročila tudi več slik z velike trojne svečanosti v Topoli. V tem zgodovinskem šumadinskem mestecu je bila v ponedeljek posvečena nova krasna cerkev na Oplencu kot zadužbina naše kraljevske rodbine; v zadužbino so iz stare topolske cerkve prenesli krsto s kostmi vodje Karadjordje, početnika borbe za osvobojenje Srbov in vseh Jugoslovenov, obenem pa so v novi cerkvi namestili stare srbske vojaške zastave, ki so vodile naše junake v osvobodilnih vojnah. Ta dan ostane zato zapisan ne le v zgodovini Topole, temveč dobi skupno z minulo soboto častno mesto v jugoslovenski zgodovini sploh.

Danes objavljamo s svečanosti še par fotografskih posnetkov:

Kraljevska rodbina posluša pred cerkvijo na Oplencu govor patrijarha Varnave. Od desne na levo stoje prestolonaslednik Peter, kraljica Marija, kralj Aleksander, knez Arzen, kneginja Olga in knez Pavle

Patrijarh Varnava (prvi) zapušča z duhovščino staro cerkev v Topoli, da vodi procesijo k novi cerkvi na Oplencu

Poveljniki naše vojske nesejo krsto z zemskimi ostanki velikega Karadjordja v novo cerkev. V prvi vrsti sta na desni vojvoda Bojović, na levi pa vojni minister Hadžić

Kje naj bo sedež laškega sreza

Laško, 10. septembra

Sedaj, ko se polnijo predali naših dnevnikov s članki, razpravljajočimi o potrebi sreske ekspoziture ali celo sreskega načelstva v Trbovljah, in ko se je za njo izrekla zagorska dolina, proti pa hrastniška dolina, torej velik del trboveljske občine same, in istotako občina Dol, je potrebno, da se oglasimo tudi Laščani, ki se nas to vprašanje najbolj tiče in bi utegnilo postati celo vitalnega pomena za obstanek in razvoj našega mesta. Pri zagovornikih trboveljske sreske ekspoziture pogrešamo vsakih stvarnih razlogov, ki bi govorili za njeno ustanovitev. Kajti ni dovolj, če se navaja, da so Trbovlje centrum industrije in štejejo 15.000 prebivalstva. Prav z enako pravico bi lahko zahteval urade Hrastnik, pa se vendarle ne oglasi, nasprotno, celo odkrito priznava, da uradi ne spadajo v sredino industrije. Trdi se menda, da bi se s trboveljsko ekspozituro večini sreza prihranilo pota in stroške potovanja v Laško. Ista trditev pa ni zdržljiva, temveč bi se ogromnemu številu prebivalstva napravila le še večja bremena. Sicer pa Trbovlje brez Hrastnika štejejo komaj 10.000 prebivalcev in to po večini delavstva, ki nikdar ne potrebuje glavarstva, razen če se izseli v inozemstvo (potni list), ali pa orožni list, če je dotičnik slučajno lovec. V tem oziru pa so Trboveljčani tako preskrbljeni z uradnimi dnevi, da lahko trdimo, da mesečno ne pride 10 ljudi iz Trbovelj na sresko načelstvo v Laškem. Ravno tako je preskrbljeno Zagorje in Hrastnik. Najbolj neumljivo je stališče Zagorjanov. V najboljšem primeru jim bodo Trbovlje dovolile uradne dneve in bodo natančno pri tistem, kakor so danes, odnosno na slabšem, ker ekspozitura jim ne bo mogla nuditi tistega kakor načelstvo. V kakšnem položaju pa bodo Zagorjani, če ne bi imeli uradnih dni, si lahko predstavljamo. Za enkrat ni nobenih komunikacij. Zgraditi cesto preko Bevškega ali Kleka zaradi sreskega načelstva ne bo kazalo. Prišlo bo do ceste, pa ta bo vodila ob Savi in ta pač ne bo služila potovanju sreskega načelstva. Splošno je znano, kako neugodno lego imajo Trbovlje ravno z ozirom na namestitev uradov. Kot dolgo črevo se vleče trboveljska dolina od postaje proti Mrzlici. V kateri kot naj pride načelstvo? Zagorjani bodo menda zahtevali tja v Bevško, drugi še bližje postaje, tretji, to so oni, ki si najbolj želijo urade, pa v trg. Oni prostori, ki so baje zdaj pripravljeni, se nahajajo skoro v Podmeji in se brez dvoma merodajni činitelji ne bodo mogli izreči za nje.

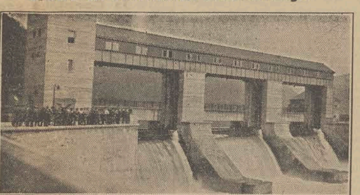
Kdo največ potrebuje upravno oblast? Industrija, trgovec, obrtnik in kmet. Delavec-rudar, kakor že zgoraj povedano, skoro nič. In ker je v Trbovljah močna industrija in z njo v zvezi trgovina in obrt, so potrebne številne komisije. Na leto jih je povprečno 24, nekaj od teh jih odpade na Hrastnik, polovica pa na TPD! Na ostalo prebivalstvo pride tedaj kvečjemu 10 komisij letno in če stane ena okoli 300 Din, bi to zneslo letno 3000 Din. Ali so to obresti od glavnice, ki bi se morala vreči v lokale in zgradbo? In vendar bi bila to edina korist, ki bi jo imela trboveljska občina od sedeža sreza. Bolj, kakor kdaj prej, pa postaja aktualno vprašanje ločitve Hrastnika od trboveljske občine in njega združitev z Dolom, kajti nihče ne more zagovarjati še nadaljnji obstoj te nenaravne zveze. In ne bodo Hrastničani z vso pravico zahtevali, da jim mora občina Trbovlje še zgraditi vodovod in šolo?

Zagorjani so navedli še en vzrok za ustanovitev sreskega načelstva v Trbovljah, tako da bi ta srez obsegal vse industrijske kraje. Bogat bi bil ta srez, gradil bi bolnice, hiralnice, šole, ceste, podpiral kmetijstvo, socialne ustanove in ne vem, kaj še vse. Pri banovinski upravi gotovo ne bodo združili v eno celoto same bogate industrijske kraje, v drugo pa samo kmečko in kočarsko revščino. Vsi vemo, da črpa industrija svoje bogastvo iz daljnega okoliša, da pritegne nase delavce, zdrave roke, kmetije pa hirajo in pešajo, ker nimajo delavnih moči ali pa jih morajo drago plačati. Zato pa se mora zenačiti to stanje baš na ta način, da se onim siromašnim krajem povrne potom doklad i. dr. njih neprostovoljno prispevanje k bogastvu industrijskih krajev. To pravilo bo večno in ga tudi nove razmere ne bodo mogle spremeniti.

Ni dvoma več, da ni stvarne potrebe za ustanovitev sreske ekspoziture ali načelstva v Trbovljah, temveč da so to le želje posameznikov. Vse to pa niso razlogi za tako važne in resne spremembe, ki globoko zarežejo v zgodovino gotovih krajev in kjer mora biti salus patriae suprema lex. To načelo bo brez dvoma obveljalo tudi v vprašanju sreske ekspoziture v Trbovljah. Stara stvar pa je, da take ekspoziture nimajo življenske upravičenosti in že avstrijska uprava je bila na stališču, naj se ukinejo vse obstoječe politične ekspoziture. Tudi ona, ki je mišljena v občini Trbovlje, bi imela samo en del poslov sreskega načelstva, tako da bi se prebivalstvo moralo obračati v gotovih zadevah na ekspozituro, v drugih pa na sresko načelstvo. Da se s takim poslovanjem ne pospeši uradovanja v obeh uradih, leži na dlani. Ljudstvo bi bilo prikrajšano, nastalo bi nezadovoljstvo in uspeh ekspoziture bi bil negativen. Kar pa potrebujejo naši industrijski kraji, je policijski komisarijat, ki bi poleg drugih poslov delil tudi potne in orožne liste, imel nadzorstvo nad industrijo itd. Kje naj bi bil sedež, je vprašanje, ki ga bodo reševali v Ljubljani in Beogradu, mislimo pa, da je mesto za ta komisarijat v Trbovljah in ne na Zidanem mostu, kakor se je to že ugibalo.

Po svojem premogu so postale Trbovlje to, kar so, v industriji leži slava, ugled in moč Trbovelj iz nje črpajo svoje bogastvo, od katerega so radodarno dajali drobtine in kose tudi ostalemu okraju, ki je gledal vedno z zaupanjem, hvaležnostjo in ponosom na Trbovlje. Ni jim treba imeti skomin po uradih, ker jih ne potrebujejo in ker jim uradi obeležja in bodočnosti ne bodo predrugačili. In kakor zavisijo Trbovlje od svoje industrije, tako je usoda Laškega v tesni zvezi z uradi. Po njih je Laško nastalo, z njimi živi in pade, oni mu dajejo značaj in eksistenco.

Poučna tehniška ekskurzija

Organizacija praktičnih elektrotehnikov in strojnih tehnikov v Ljubljani (OPEST), v kateri so včlanjeni absolventi naših delovodskih šol, je priredila tudi letos svojo vsakoletno ekskurzijo v inozemstvo. Ekskurzija je šla to pot v Avstrijo in na Češkoslovaško, vodil pa jo je gosp. inž. Ditrich. Udeleženci so odpotovali iz Ljubljane 24. avgusta in so si še isti dan ogledali velike hidroelektrične naprave firme STEWEAG (Štajerske elektrarne) v Perneggu in Mixnitzu. Med Perneggom in Gradcem se gradi ob Muri nov kanal, ki bo dolg nad 7 km. Pri gradnji je zaposlenih 1200 delavcev, uporabljajo pa se najmodernejši vrtalni in kopalni stroji. Čez kanal je že montiran železen most, ki je prvi v Avstriji zvarjen električno, brez zakovičnih ali vijačnih šivov. Nova električna centrala, ki bo imela dve turbini z navpično osjo, vsaka po 11.000 konjskih sil, bo oddajala električni tok tudi na Dunaj.

V naslednjih dneh so si ekskurzisti ogledali ogromne Böhlerjeve jeklarne v Kapfenbergu in so prisostvovali tudi izredno zanimivim preizkusom v laboratoriju. Ogledali so si nato še Linz, nakar so se odpeljali v Plzen. Pod vodstvom našega dalmatinskega rojaka inž. Radoslava Šemiza so si ogledali ogromne in najmoderneje opremljene Škodove zavode. Zlasti interesanten je bilo pogled na množico parnih in električnih lokomotiv ter vagonov, namenjenih za Kitajsko. Enako zanimiv je bil obisk tudi v svetovno znani plzenski pivovarni »Prazdroj« in v njenih 9 km dolgih, v živo skalo vsekanih tunelih. Lepa slovenska pesem izletnikov je privabila kmalu prijetno družbo domačinov, ki so se pomešali med Slovence, tako da se je razvila prisrčna domača zabava.

Dva dneva sta bila posvečena ogledu krasne bratske prestolnice, zlate Prage, potem pa so se ekskurzisti odpeljali na Dunaj, si tam ogledali tovarne firme Siemens - Schuckert, dunajsko mestno kalorično centralo Simmering in razne druge znamenitosti. Dne 31. avgusta so se izletniki vrnili v Ljub-

ljano, veseli in zadovoljni, da so si na tem lepem potovanju lahko razširili svoje obzorje.

Tostran in onstran Karpatov

(Pismo s potovaja).

Drohobič, koncem avgusta.

Pišem v Drohobiču, mestu Vzhodne Malopoljske (bivše Galicije), iz krajev, kjer vre iz zemlje nafta in ki bi že zato zaslužili, da jih bolje poznamo, ali tokrat hočem najprej opozoriti na par stvari, ki sem jih opazil ali doživel na prejšnjem svojem potovanju.

V Mariboru na kolodvoru me je nekaj prijetno iznenadilo: videl sem, da ima prodajalec časopisov tudi krakovski dnevnik »Ilustrowany Kurjer Codzienny« (kratko imenovan Kurjerek), torej tudi poljski časopis. Ko sem ga vprašal, od kdaj že prodaja Kurjerek, mi je rekel, da že dva meseca. To je vesel pojav, pomeni namreč, da mnogo Poljakov potuje skozi Maribor, večinoma na naše morje. Statistika gostov na Jadranu to potrjuje. Aprila meseca so bili na Hvaru gostje skoro samo Poljaki in Nemci. Na severni obali Jadrana so se utaborili Čehi, na jugu pa tudi Čehi, v sredini pa se utaborjajo Poljaki.

En dan sem se mudil na Dunaju, da pogledam nekaj v tamošnji nacionalni, prejšnji dvorni biblioteki. Stopil sem v kavarno »Beethoven«: dobiš v njej tudi dandanes časopise raznih slovanskih jezikov: bilo je »Jutro«, bil je »Obzor«, krakovski »Czas«, praški »Národni Listy«. Spomnil sem se pri tem slovanske mizerije po naših slovanskih mestih; najdemo večkrat edino kak češki časopis (»Lidové Noviny« ali »Národne Liste«, a posebno tudi »Prager Presse«, ki je res odlično redigirana in že zato vredna, da jo človek v roke vzame, a mnogi jo čitajo zato, ker je pisana — nemški, kakor so nekdaj v Ljubljani izmed zagrebških časopisov čitali večinoma in kvečjemu nemški pisani »Agramer Tagblatt«). Ljubljana menda nima v nobeni kavarni poljskega časopisa. Po prizadevanju »Poljsko-jugoslovenskega društva« v Zagrebu ima poljski časopis zagrebška kavarna »Medulič«. Gre pa za to, da bi časopise drugih slovanskih narodov čitali tudi naši ljudje, ne samo potujoči drugi Slovani.

Da ni bilo že zvečer in da niso bile trgovine že zaprte, bil bi kupil berlinsko »Die literarische Welt« (tako se menda imenuje časopis), ki je izdala »avstrijsko številko«. Čital sem v uvodniku te številke po priliki to-le: »Mi (namreč: Prusi, Berlinčani) ljubimo Avstrijo, ali je ne razumemo. Je tam nekaj mehkega, nekaj slovanskega. Avstrija je bila integracija raznih elementov (torej: njih združevanje, spajanje v novo enoto). Pruska pa je abstrakcija (to pomeni: iz grobov vsega prejšnjega je nastala — kakšna uprav nemška filozofska beseda: »abstrakcija« mesto besede: »nasilje«, »uničevanje«, »pobijanje«, reelnosti!). *Oesterreich ist entstanden, Preussen ist gewollt*«. (Zopet terminologija nemške filozofije, ki čudovito zna prikrivati istino ali nje pravi obraz pomakniti v meglo nejasnosti.) Ta pruska »abstrakcija«, »dieses gewollte Preußen« odločuje v nemštvu, ne avstrijski Dunaj, ter govori iz ust ministra Treviranusa ne samo Poljakom nego vsem zapadnim Slovanom. Pred meseci je ugleden slovenski pisatelj v nekem ljubljanskem dnevniku rekel, češ, po vojni se je značaj nemškega naroda čisto izpremenil. Kakor da bi se to, kar tiči v jedru nature, moglo izpremeniti tekom par let ali tekom ene vojne, pa najsi je bila ona še tako strašna in zato poučna. Danes se nemška »abstrakcija« pojavlja posebno ostro kot »Drang nach Osten« ter ograža direktno Poljsko; Nemci so dobri metodiki; pride zopet na vrsto »Drang nad Süden«. Zato nam na Jadranu ne sme biti indiferentno, kar Treviranus govori nad Baltikom. Vso pozornost moramo kot Slovani posvečati danes Poljski. Ljubljane se to vse čisto posebno tiče, a baš v Ljubljani je doslej »in polonicis« bilo slabo.

O češkoslovaškem Turčanskem Sv. Martinu sem napisal poseben feljton. Zato sedaj na sever od Karpat!

Južno od Krakova je lep svet, predgorje Tatram. Hribovit kakor Dolenjska, kakor hrvatsko Zagorje ali Slovenske gorice. Poznam tam dobro vse železniške zveze, tudi lokalnih železniških prog. In tako sem pred par dnevi izstopil na neznatni železniški postaji Breznica (Brzeznica) — česa sem iskal tam? Kaj najdem tam, v taki vasi ne daleč od Visle?

V literarni zapuščini Ljudevita Gaja sem našel posetnico Adama Gorczynskega, poljskega pisatelja iz Prešernovih časov, ki je po končanih univerzitetskih študijah gospodaril v Breznici, pisateljeval in svoje knjige pošiljal tudi Ilircem. Kdaj in kje se je Gorczynski seznanil z Gajem? Na to vprašanje si doslej nisem mogel odgovoriti. In sklenil sem, oditi v Breznico: je-li tam ostal kak spomin na Gorczynskega? Kakšne knjige ali korespondenca?

Šel sem od kolodvora v vas in vprašal nekoga, ali je v vasi šola ali župnija »Šola je,« so mi odgovorili. Stopil sem v šolo in tam zvedel od učiteljice iz neke sosedne vasi, da je rodbina Gorczynskih še v Breznici, da je gospodski dvor Gorczynskih takoj gori na hribu.

Gospod Sygmunt Gorczynski, današnji lastnik vlastelinstva, je vnuk Adama — pisatelja, čigar sledove sem iskal. Mislil sem, da najdem samo kakšno starinsko, razpadlo hišo, a v resnici je to dobro ohranjen, velik poljski dvor z velikimi dvoranami, starimi slikami in staro biblioteko. Gospod Sygmunt mi je razkazal obširno svoje vlastelinstvo, a me obenem s svojo soprogo, Poljkinjo, rojeno v Tiflisu, bogato pogostil. Literarni spomini deda njegovega Adama so ohranjeni; ko mi vse pripravi, se bom v Breznici lotil literarno-zgodovinskega dela.

Pa da vidite park vlastelinstva! Nikoli nisem videl tako visokih lip, kakor tukaj. Navadno so lipe široke in ne posebno visoke, a te so silno visoke in v krogu stoje, tvoreč na ta način milo prirodno senco. Menda pri nobenem slovanskem narodu ni bil kult lipe tako udomačen kakor pri Poljakih. Odkar je poezija Kochanowskega v 16. stoletju posvetila njegovo lipo v Crnem Lesu, ne izgine lipa iz poljskega pesništva in življenja.

Nazaj na kolodvor nisem več pešačil, nego sem se vozil z vlastelinskimi konji. Bil je že mrak, a meni je bilo jasno v duši.

Drugačno sliko pa sem gledal sledečega dne, ko me je železnica v Podkarpatju (torej ne glavna in brza proga: Krakov-Lvov) nesla na vzhod. Svet je lep kakor oni zapadno od Krakova in vendar, vendar..., zakaj vozili smo se po bojišču l. 1915., po bojišču težke nemške ofenzive iz prvih dni maja 1915, znane v zgodovini svetovne vojne pod imenom ofenzive in bitke pri *Gorlicah*, ki je pomenila konec ruske slave. Gorlic samih ni videti, zakaj leže nekoliko južno od naše železniške proge. Poljak, ki se je vozil z menoj, mi je pojasnjeval položaj. Kakor plin se je nemško-avstrijska vojna sila zalila tam od Novega Sonča, krita s svoje desne strani po Karpatih, v ruske pozicije. Bitka se je bila glavno na treh točkah in ena izmed njih je tik ob železnici: neznatni hribi, z gozdi pokriti, kažejo potniku velika vojaška pokopališča, kmetske hiše so skoro vse nove, zakaj v bitki so bile prejšnje uničene.

Proti večeru sem se pripeljal v Drohobič, v kraljestvo petroleja. *Dr. Fr. Ilešič.*

Slovanski svet

Te so Slovani! Med svetovno vojno je nastalo debelo prijateljstvo med Bolgari in Madžari, češ da sta oba naroda mongolskega pokolenja. — To je bilo takrat, ko so gotovi bolgarski šovinisti z vso resnostjo zatrjevali, da Bolgari sploh niso Slovani, marveč Mongoli. Po vojni, ki se je za Bolgarijo tako nesrečno končala, se je zdelo, da je Bolgare iztreznila nesreča, ki jih je zadela. Bolgarski listi so slovesno proglašali, da je bilo pobratimstvo z Madžari zabloda, ki je bila bolgarskemu narodu samo v sramoto in pogubo. Toda, kakor vse kaže, je ljubimkanje z Madžari v gotovih krogih na Bolgarskem še vedno v modi. Tako obstoja v Sofiji bolgarsko-madžarsko društvo, ki opravlja za Madžare najživahnejšo propagando v bolgarski prestolnici. Tu deluje tudi organizacija, ki širi znanje madžarskega jezika in skrbi za tesne gospodarske stike med Sofijo in Budimpešto, tu je dalje madžarska šola, ki jo marljivo poseča bolgarska deca. Da svoje simpatije do Madžarov še bolj posvedočijo, priredé v septembru iz Sofije veliko ekskurzijo v Budimpešto, da se udeleže »bolgarskega tedna«, ki ga pripravljajo Madžari Bolgarom na čast. Za to ekskurzijo delajo veliko reklamo vsi bolgarski listi, ne izvzemši »Mira«, glasila slovansko orijentirane narodne stranke. Čudni ljudje so Bolgari: pravijo, da so Slovani, pa obiskujejo Italijane in Madžare, nismo pa doslej še čitali, da bi bil kdo v Sofiji sprožil misel, da bi kazalo posetiti Beograd, Zagreb, Ljubljano, ali vsaj Prago ali Varšavo.

V suhi Ameriki

V eni od najboljših newyorških restavracij se je vršila ta teden celo za Ameriko izjemna slavnost. Znani tihotapec alkohola Dunn je stopil v pokoj, ker je zaslužil s kršenjem »suhega« zakona več milijonov dolarjev. Poleg stanovski htovarišev so bili pri svečanem kosilu navzoči tudi javni delavci: politiki in dr. Dunn je pozdravil številne goste s kratkim nagovorom: Nisem dober govornik. Tihotapil sem samo žganje in pivo. Cariniki me niso ujeli in zdaj bom postal miren državljan. Prosim povabljence, naj se veselijo, kakor hočejo: vse je plačano!« Pri kosilu je bilo 600 oseb in je stalo 15.000 dolarjev.

Iz življenja in sveta

Po požaru v cerkvi
V ameriškem mestu Buffalu je požar uničil tamošnjo katedralo. Slika nam prikazuje ruševine, med katerimi je po čudnem naključju ostal skoro nedotaknjen kip Križanega

Skrivnostna zadeva ameriškega letalca

Nemški častnik-pilot se je smrtno ponesrečil v Rusiji — Njegova vdova je izvršila samomor pod okoliščinami, da je samomor popolnoma neverjeten

Pred nekaj dnevi smo priobčili sliko nemškega letalca Amlingerja in njegove mlade soproge, ki je po smrtni nesreči svojega moža baje sama skočila z letala, da se usmrti na isti način kakor je umrl njen mož. Kakor pa sedaj poročajo nemški listi, je zadeva močno tajinstvena. Že ob smrti letalca Amlingerja so oblasti najprej skušale potlačiti zadevo in javnost je bila obveščena, da se je Amlinger smrtno ponesrečil pri konjskih dirkah v Rusiji. Ker pa je bilo splošno znano, da pokojni letalec ni imel baš nikakšnega smisla za konjski sport, so oblasti priznale, da ga je doletela smrt pri poskusnem poletu na ruskih tleh. V javnosti so začeli šušljati, da ima Nemčija v Rusiji cel park letal in z njimi tudi precej pilotov. Nenadni odstop nemškega generala Heyeja je nekako potrdil to domnevo.

Stvar bi bila morda zaspala, da ni mlada Amlingerjeva vdova izvršila samomora s tem, da se je vrgla z letala, ko je bila na poti v Berlin k moževemu pogrebu. S tem pa je zadeva postala še sumljivejša, kajti javnost je takoj spoznala, da o samomoru ne more biti govora. Skozi ozko okno letala se človek pri brzini 150 km na uro na noben način ne more preriniti, pa naj ima še tako trden namen za samomor. Ako bi se mu pa to kljub vsem težavam posrečilo, je naravnost čudež, da padajoče telo ni poškodovalo krmila. Kakor pa se glasi poročilo, so šele po nekaj urah, ko je letalo že pristalo, opazili, da gospe Amlingerjeve ni več v letalu. Še več: z nesrečno vdovo so se vozile še 3 druge osebe, kojih imen ni mogoče dognati. Pri vseh drugih vožnjah se natančno zapišejo imena potnikov, ker so za to strogi predpisi. le pri tej vožnji so vse te formalnosti odpadle. Razen tega so vsi časopisi poročali o nesreči in izvajali sum, kako se je mogla gospa brez vsake pomoči preriniti skozi okno. Vendar se do danes ni javil nihče izmed treh sopotnikov.

V javnost počasi prodira prepričanje, da gre v tem primeru za dobro pripravljen in premišljen umor z namenom, da izgine obremenilna priča, ki so ji nedvomno znane podrobnosti o poslih njenega moža v Rusiji. Zdaj je tudi že znano, da je poročnik Amlinger v Rusiji poskušal nov tip letala in pri tem izgubil življenje. Vdova bi morda v svoji bolesti izdala kako skrivnost nemških vojaških krogov, ki so tedaj imeli dovolj povoda, da se rešijo neprijetne priče. »Leipziger Volkszeitung«, ki poroča podrobno o tej skrivnostni zadevi, poziva državno pravdništvo, naj uvede strogo preiskavo, kajti na samemu zanikanju vojaške oblasti že nihče več ne verjame.

Moč reklame

V vsaki francoski kavarni dobiva gost na zahtevo primerno drago »zajamčeno pristno pravo importno nemško pivo«. Med tem kaže uradna statistika, da je bilo med eno milijardo osemsto tisoč litrov piva, ki so ga lani popili Francozi, samo 1,200.000 litrov nemškega, 1 milijon angleškega in 600.000 litrov češkoslovaškega blaga. To pomeni, da pride na vsakih 15 tisoč vrčkov domačega francoskega pridelka komaj en vrček angleškega aleja, pristnega monakovskega ali plzenjskega piva. Toda gostilničarji rajši označijo svojo pijačo kot tujo, da jo dražje zaračunajo, in ljubitelji piva jim slepo zaupajo.

Brezbožni cariniki

Cariniki so znani po tem, da jim ni nobena stvar sveta ter da premečejo celo svete pošiljke. To je morala skusiti tudi ameriška svetnica Macphersenova, ki se je nedavno vrnila s potovanja po sveti deželi. Prinesla je s seboj velike kovčege spominov iz Palestine. Prti, kamenja, vode, oljčnih vejic in sličnih predmetov iz svetih krajev. Vsaj na nekaterih kovčegih je bilo tako napisano. Brezbožni cariniki pa so le odprli prtljago svetnice ter med raznimi svetimi spominčki odkrili tudi lepe svilene damske obleke iz Pariza, celo goro finega perila in sličnih modnih potrebščin. Gospa Macphersenova je morala za vse to plačati carino in se ni preveč pritoževala. Pač pa ji je bilo preveč, ko so neverni cariniki odmašili steklenice z vodo iz Jordana in iz Rdečega morja, ker so slutili v njih kako krepkejšo pijačo. Resnici na ljubo pa je treba povedati, da so se možakarji opekli, kajti v steklenicah je bila res voda.

Taksa za poljube v Italiji

V Firencah je bila nedavno obsojena na 3 mesece zapora dvojica mladih ljudi, ki sta napravila ta grozoviti zločin, da sta se na ulici javno poljubila. Odvetniku, ki je branil obtoženca, se je posrečilo po dolgem trudu omečiti sodnika, da je izrekel kazen pogojno za leto dni. Kakor izgleda, pada težka pest fašistične pravice na vsakogar, ki daje slab vzgled drugim in širi javno pohujšanje. Vendar je treba pripomniti, da sodišče ne čuva morale po vsej Italiji z enako neizprosno strogostjo. Za takšen zločin, ki mu v Firencah sledi kazen treh mesecev, se dobi v Rimu le globa 40 lir. Pri obravnavah o teh zločinih se mora sodišče zanesti le na izpoved bistrookega stražnika, ki je zapazil in ovadil kaznivo dejanje. Od njegove izpovedi zavisi višina kazni, kajti stražnik lahko oceni pohujšanje po lastni uvidevnosti in sodnik mu je dolžan verjeti.

Grozna noč

Petorica mladih Američanov je v družbi neke gospodične napravila izlet z jadrnico po Massachusettskem jezeru. Nenadoma pa je izbruhnil silovit vihar. Izletniki so slabo krmarili in čoln se je prevrnil. Nesrečna šestorica je plavala vso noč okoli čolna, se oprijemala polzkega gredla in morala kljubovati valovom. Opolnoči je z obupnim krikom kot prva utonila onemogla gospodična. Kmalu so ji sledili drug za drugim moški sopotniki. Šele ob svitu so rešili ribiči na pol mrtvega Fadena Garcijo, sina bostonskega odvetnika, kot edinega od nesrečnih izletnikov.

Pogumna plesalka

Znana ameriška plesalka Peg Joyce je potolkla vse mednarodne rekorde na področju ločitev, ker se je poročila že 14-krat. Zdaj je izdala knjigo »Moje življenje«, kjer popisuje vso to zakonsko zgodovino. Povzročila je v Ameriki veliko senzacijo, ker navaja vse svoje može s popolnimi imeni. Prvič je šla v zakon s 15 leti in vzela cirkuškega kolesarja Hartna. Ušla mu je s premožnim posestnikom Archerjem, pa je z njim vzdržala samo pet dni. Postala je potem soproga gledališkega podjetnika Hopkinsa, ki jo je vpeljal na oder in razširil njeno slavo. Kmalu pa je seznanil mlado ženo z nekim gledalcem, vplivnim politikom in še istega večera, tri mesece po zakonu, je izgubil ženo. Potem je Peg postala grofica Mornero, dokler se ni naveličala grofa. Njenega brnega življenja, ki je zanj komaj prostora v beli knjigi, sploh ni mogoče popisati. Zadnji soprog, gospod Joyce, je zelo bogat. Peg je izdala za priprave pred svatbo en milijon dolarjev v enem tednu. Tega moža tudi menda ne bo tako nepremišljeno zapustila.

Belgijska prestolonaslednička dvojica

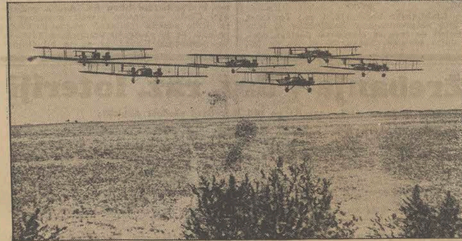
Prestolonaslednik Leopold in soproga princesa Astrid, ki je nedavno rodila dečka. Po vsej Belgiji vlada veliko zadovoljstvo in vrše se obširne priprave za slavnostni krst.

Morska bolezen

Pasteurjev zavod v Parizu je v svojem proučevanju morske bolezni opazoval učinke valov na vseh mogočih živalih. Izkazalo se je, da so psi silno občutljivi za enakomerno nihanje, ki ga povzročajo morski valovi. Popolnoma nedostopne pa so morski bolezni race in gosi, ki jih najsilnejše valovanje ne spravi iz ravnotežja. Zanimivo je, da valovanje morja ne vpliva na zlate ribice, v laboratoriju pa niso vzdržale umetnega valovanja in so se vse obrnile s trebuščkom navzgor.

Dobičkanosna tatvina

Navadno vrže tatvina dobiček tatu, ne pa okradenemu. A ni pravila brez izjeme, o čemer se je prepričal krznar Emile Saudrona v Parizu. Zvečer se je vrnil iz trgovine domov in našel vlomljena vrata. V sobah je bilo vse razmetano. Obupani krznar je takoj pričel pregledovati svoje imetje. Kmalu pa se je oddahnil, ker je videl, da ni ničesar izgubil. Ne samo to, marveč je pod posteljo našel celo zavojček z dragulji v vrednosti 200.000 frankov. Menda je nekdo prepodil tatove, pa so v naglici pozabili dobiček prejšnjega izdatnejšega vloma. Namesto izgube bo zdaj dobil Saudron vsaj najdnino ali pa tudi kaj več, če se ne bo našel pravi lastnik.

Zračna vojna brez pilotov
Skupina letal ameriške mornarice, ki jih upravljajo brezžično s kopnega. Vzdignila so se v zrak brez letalcev ter lete proti sovražniku.

SOKOL

Sokolska nastopa v Kranju in Stražišču

V proslavo rojstnega dne svojega starešine Nj. Vis. prestolonaslednika Petra, je priredilo sokolsko društvo v Kranju v soboto ob 20. uri javen nastop svojih oddelkov.

Park pred Narodnim domom je s svojim zelenjem in lepo razsvetljavo nudil prav posrečeno okolje cele prireditve. Nekaj po osmi uri so prikorakali na telovadišče vsi društveni oddelki in se razvrstili pred stopnicami Narodnega doma. Iz vrst moške dece, ki je bila postavljena vrh stopnic, je izstopil France Ekar in pozdravil vse navzoče ter očrtal pomen prireditve. V svojem krasno zamišljenem in lepo podanem govoru je najprej omenil jubilej Nj. Vis. prestolonaslednika Petra, poudarjal ljubezen vsega članstva, zlasti pa moške dece do njega in nato očrtal pomen beograjskih svečanosti. V vznešenih besedah nam je predočil vrednost starih polkovnih zastav, teh novih prič junaških in krvavih bojev, teh svetinj na še zmagovite vojske in pomen novih enotnih zastav, kot simbol edinstva celega našega naroda. Svoj govor je končal z vzklikom kraljevini Jugoslaviji, sokolskemu starešini prestolonasledniku in Nj. Vel. kralju Aleksandru, kar je izzvalo vihar navdušenja. Moška deca je nato zapela državno himno.

Kot prva telovadna točka je nastopilo 13 članov sokolskega društva Naklo, ki so izvajali proste vaje za vsesokolski zlet v Zagrebu l. 1906. Njih nastop in izvedba sta bila res strumna, kar je še bolj presenetljivo, če upoštevano, da je bilo društvo šele v juliju t. l. ustanovljeno. Upamo in želimo, da bi se društvo še nadalje razvijalo v tem pravcu. Za njimi je 8 članic prav lično izvajalo proste vaje, lastno sestavo njih vodnice s. Geister. Prav dober je bil zatem nastop moške dece s prostimi vajami za vsesokolski zlet v Beogradu, pod vodstvom neumornega, rekli bi drugega očeta, učitelja br. Stanka Završnika. Za moško deco je prikorakalo na telovadišče 12 članov domačega društva pod vodstvom br. načelnika C. Žebreta, ki so precizno in skladno izvedli proste vaje sokolskega društva Ljubljana I. za l. 1929. Ženska deca pod vodstvom N. Kušarjeve je žela s prostimi vajami aplavz. Njim je sledil nastop 60 moške dece s pestro točko: igre, To je res panoga sokolskega telovadnega sistema, ki prija tudi našim najmlajšim, jim je v zabavo in krepi obenem v rani mladosti njih telo. Tudi v nizu telovadnih točk javnega nastopa je to svetel moment, ki zanima in razveseljuje vse občinstvo. Moški naraščaj je nastopil z vajami O. S. Ž. za l. 1924. Ta točka nas ni povsem zadovoljila, najbrže zato ne, ker smo bili dosedaj vajeni, da je nastop moškega naraščaja izmed vseh oddelkov najstrumnejši in najeksaktnejši, zlasti pa nas je razočaralo majhno število (7) sodelujočih. Kam se porazgube mladi telovadci, ko odrastejo moški deci, ki je že precej let sem jako številna: Moškemu naraščaju je sledil nastop 6 članic z vajami s kiji. Rutinirane telovadke, katerim je bilo videti, da so se udeležile že marsikaterega nastopa, so izvedle vaje res vzorno in žele pri občinstvu velik aplavz. Kot zadnja točka vzporeda je 6 članov predvedlo simbolično vežbo »šestero boj«. Njih nastop in izvajanje sta bila prav dobra, dasi zahteva vaja izvežbanih telovadcev, in bi bila vsekakor še boljša, če bi se vršil nastop na gladkih tleh.

Ves nastop je potekel hitro v določenem redu, brez nepotrebnih pavz in zavlačevanj. Vse telovadne točke je spremljala na klavirju sestra Hani Sajovičeva. Društvu je bilo naklonjeno tudi nebo, ki je spremljalo ves nastop z bližajočim se grmenjem in bliski, pa je vendar poslalo prve kaplje dežja šele po zadnji točki nastopa.

Kranjsko meščanstvo ni pokazalo za nastop zadostnega zanimanja, celo društveni odbor ni bil polnoštevilno navzoč, kar je oboje vsekakor zelo žalostno. Vsi oni pa, ki so nastopu prisostvovali, so sledili točkam z velikim zanimanjem in niso štedili s pohvalo.

V nedeljo popoldne ob 15. uri pa je priredilo svoj javni nastop sokolsko društvo v Stražišču, s sodelovanjem bratskih društev Kranj, Škofja Loka in Tržič.

Kot prva točka je nastopilo 57 moške dece s prostimi vajami, izvedba dobra.

Njim je sledil ličen nastop ženske dece (22) s prostimi vajami za zlet v Beogradu. 22 članov je izvajalo Murnikove vaje, ki so kljub dolgoletnemu vežbanju trd oreh za vsa naša društva, njih nastop je bil razen posameznih gibov (vzročenje) dokaj zadovoljiv. Pri sledečem nastopu članic (16), ki je bil boljši od članov, je motila neenotno uvežbanost posameznih gibov pri različnih društvih. K orodni telovadbi so nastopile 4 vrste članstva, ena na drogu, 2 na bradljah in četrta z reševalnim platnom, ki je skrbela za zabavo občinstva. Med vajami smo videli nekaj skoro vrhunskih vaj, v splošnem pa naj bi člani raje izvajali nekoliko lažje vaje in te sigurno ter precizno, kakor pa, da poskušajo prvine, ki se jim le posrečijo. Nesigurna izvedba vpliva mučno na gledalca. Najlepša točka je bil nastop 7 članic domačega društva z vajami z robčki, žele so obilno in res zasluženo pohvalo. Spored je zaključil nastop 17 članov s prostimi vajami sokolskega društva Ljubljana I. za l. 1929., ki je bil skladen, vendar bi bila izvedba vaj lahko nekoliko bolj strumna. Nastop je vodil društveni podnačelnik br. Oman, telovadne točke pa je spremljal orkester domačega društva.

Med publiko, ki je bila žal jako maloštevilna, smo opazili tudi brata saveznega načelnika Bajžlja, ki je rodom iz Stražišča.

Oba nastopa v Kranju in Stražišču sta pokazala neumorno delovanje naših sokolskih društev, ki zaslužita iskreno pohvalo.

Velika sokolska prireditev v obmejnem trgu v Gornji Radgoni

V nedeljo 7. t. m. se je na severo-zapadni meji vršila v sokolski postojanki v Gornjie Radgoni pomembna sokolska prireditev. Ves trg je bil v zelenju in v jugoslovenskih zastavah. Po prisrčnem sprejemu sokolskih gostov iz Prekmurja, Murskega polja in Slovenskih goric so se vršile na lično okrašenem telovadišču skušnje za popoldanski nastop, ki so pokazale popolno pripravljenost. Domače društvo je postavilo primerno število telovadečih v dobrem stilu, le mladinskim oddelkom je treba posvetiti v bodoče še več pažnje! — Posebno so se pri skušnjah odrezali kot gosti člani iz Veržeja s slikovitimi sokolskimi vežbami in moškim naraščajem. Ves dopoldan je vladalo na veselišču živahno vrvenje, enako tudi na ulicah, ki so bile polne številnih gostov in občinstva. V avtomobilih so se pripeljali tudi Sokoli iz Maribora, Sv. Lenarta in Sv. Antona ter Sv. Benedikta, z njimi so prispeli tudi pevci »Jadrana«. Točno ob 3. je krenila iz telovadnice po trgu številna sokolska povorka, v kateri je bilo do 200 Sokolstva, četa gasilstva, ljutomerska godba in številno narodno občinstvo ter razne nacionalne organizacije, kakor Narodna odbrana, Meja, Jadranska Straža, ki so s svojim predsedstvom še povečali povorko in slavje. Izpred mestne hiše je pozdravil v značilnem govoru Sokolstvo in goste v imenu Gornje Radgone g. obč. odbornik Ivan Lančič, nakar je bil svečan zaključek povorke na telovadišču, kjer se je zahvalil za številni poset društveni starosta br. K. Mavrič in očrtal kratek historijat nacionalnega gibanja — posebno Sokolstva ob meji — do današnjega dne. Z vzklikom prvemu starosti Nj. Vis. prestolonasledniku Petru, kralju in kraljevskemu domu ter odsviranjem državne himne je bil završen oficijelni slavnostni del, nakar se je počel telovadni del pod vodstvom br. nač. dr. Potočnika, br. Stanovnika in C. Prelogove. Žal, je dež prekinil lep in bogat spored. Med številnimi gosti smo opazili g. Müllerja, zastopnika sreskega načelstva, br. žup. podst. dr. Goriška in br. ter. s. žup. načelnika in načelnico Mačusa. V splošnem je moralen uspeh kar največji, kar posebno poudarjamo združenju vseh narodnih sil ob meji za procvit in utrditev nacionalne jugoslovenske misli.

Zdravo! —ar.

Radio

IZVLEČEK IZ PROGRAMOV

Četrtek, 11. septembra.

LJUBLJANA 12.30: Plošče. — 13: Napoved časa, borza, plošče. — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 18.30: Koncert radio orkestra. — 19.30: Otroška ura. — 20: Plošče. — 20.30: G. Deržaj poje slovenske nar. pesmi. — Ga Sax-Pristovškova zapoje štiri balade. — 21.30: Prenos z Bleda. — 22.30: Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 10.30: Plošče. — 12.30: Koncert radio orkestra. — 17.30: Jazz-band. — 20.30: Jugoslovenski večer (prenos iz Zagreba). — 21.20: Koncert radio kvarteta. — ZAGREB 12.30: Opoldanski koncert. — 20.30: Jugoslovenski večer (instrumentalen koncert). — 21.20: Prenos iz Beograda. — PRAGA 17: Prenos koncerta iz Brna. — 19.35: Program iz Brna. — 20: Prenos simf. koncerta iz Karlovih Varov. — 22.15: Koncert na orgle. — BRNO 17: Orkestralen koncert. — 19.35: Humoreske. — 20: Prenos simf. koncerta iz Prage. — VARŠAVA 17.15: Violinski koncert. — 20.15: Večer mednarodnih plesov. — 21.30: Sluhoigra. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 15.15: Lahka godba orkestra. — 19.30: Prenos iz drž. opere: Massenet: »Manon.« — Tonfilmska glasba. — BERLIN 19.30: Koncert pevskega zbora. — 20.30: Dunaj - Pariz; odlomki iz operet dveh narodov. — Godba za ples. — FRANKFURT 19.30: Instrumenti orkestra. — 20: Književni program. — 20.30: Orkestralen in pevski koncert. — LANGENBERG 17.30: Večerni koncert. — 20: Orkestralen in klavirski koncert. — 21: Simfoničen koncert. — Nočni koncert in ples. — STUTTGART 19.30: Prenos vsega programa iz Frankfurta. — BUDIMPEŠTA 9.15: Dopoldanski koncert. — 17.40: Ciganska godba. — 20.35: Koncert na treh klavirjih. — 21.45: Plošče.

GOSPODARSTVO

Šumarska razstava in naše gozdarstvo

Kakor je že tako na svetu, se ljudje mnogo premalo zanimajo za najbolj koristne stvari. To lahko trdimo o letošnji šumarski razstavi na ljubljanskem velesejmu.

Najvažnejša gospodarska panoga je gotovo pri nas gozdarstvo. Poljedelstvo posebno v gorskih krajih komaj toliko donaša, da se more kmetovalec skromno preživljati, za kritje drugih potrebščin pa si mora na drug način zaslužiti denar.

Razmeroma udobno žive le tisti prebivalci Slovenije, ki prebivajo v krajih, kjer se nahajajo dobro oskrbovani gozdovi. Od gozdov imajo dohodke posestniki gozdov, tisti ki les sekajo, ki ga vozijo na žage, delavci na žagah kakor tudi lesni industrijci in trgovci. Vsi žive od gozda.

Iz tega vidika je bilo gotovo zelo primerno, da se je ob desetletnici velesejmska uprava odločila prirediti šumarsko razstavo, da prikaže na čim bolj nazoren način bogastvo naših gozdov, racionelno izkoriščanje gozdov, gojitev gozdov, gozdne škodljivce, moderno gozdno tehniko itd.

Šumarji, ki so razstavo priredili, so kaj dobro pogodili, ko so ob vsakem primeru pokazali pomen gozdov za narodno gospodarstvo. Vzemimo samo gospodarsko važnost drevesnic. Na razstavi imamo priliko videti kakšne so sadike v prvem, drugem ali tretjem letu, kako prednost imajo presajene sadike, kakšne so godne za saditi in slično.

Zelo važno za naše posestnike je nadalje, da vidijo kako hitro raste eno ali drugo drevo, in kako se razlikuje kakovost lesa raznih vrst in slično. Prav poučno je prikazana tudi uporaba lesa in racionelno žaganje, pri katerem se skoraj nič lesa ne izgubi. Baš to bi bilo zelo priporočljivo, da bi si ogledali naši žagarji z dežele, ki so v mnogih primerih gluhi za vse dobre nasvete in jih niti slabo prodajanje ne izuči. Prav poučno je prikazano tudi spravljanje lesa.

Zanimiv je kotiček nadupravitelja Josipa Goedererja iz Turjaka, ki si je za vso razstavo, poleg predsednika dvornega svetnika g. Rubstie in neumornega šumskega referenta g. Josipa Vodopivca, priboril največ zaslug. V njegovem oddelku vidimo trgovsko kakor tudi tehnično plat. Prav tako praktično, kakor je prikazal poslovanje v knjigah, je na drugi strani izloženo tehnično delo. Žal, da omenjeni razstavljalec ni svojega kotička raztegnil in zainteresiral za svoje tabele, ki si jih je sestavil v teku večdesetletne prakse, tudi take posetnike, ki poznajo kubičen meter lesa le kadar ga lahko primejo. Merjenje prirastka s posebnim svedrom, ki ga je sam izumil, bi se dalo koncem koncev tudi praktično prav tako raztolmačiti kakor se dajo pazljivim učencem tolmačiti logaritmične tabele. Da gospod nadupravitelj ni samo teoretik, marveč tudi velik praktik, ter da je mojster v nazornem pouku, je najbolje dokazal z miniaturno žago, ki jo občudujejo vsi posetniki razstave. Ta žaga je pač bolj zanimiva in mnogo važnejša kakor tista lesena cerkvica in še marsikaj drugega, omenjenega v naših dnevnikih.

Veliko zanimanje vzbuja med posetniki velesejma smolarenje. Tudi to izkoriščanje gozda je važno za posestnike gozdov v Sloveniji. Sredi paviljona »M« vidimo tri različno narezana debla, iz katerih se cedi smola v lončke, v kakršne navadno sadimo cvetlice. En način je nemški, drugi je francoski, tretji pa avstrijski. Najrentabilnejši in priprostejši je videti nemški, ki so ga pred par meseci uvedli v mariborski okolici v tamošnjih borovih gozdovih. Seveda bo tudi pri pridobivanju smole, ki se sedaj prodaja za prav lep denar, treba stroge kontrole šumskih uprav, da se to ne bo razširilo v škodo gozdov.

Kakor že v uvodu omenjeno, dobi pazljiv posetnik vtis, da se baš oni, v čijih interesu je razstava prirejena, mnogo premalo zanimajo za to velevažno gospodarsko prireditev.

Delna krivda leži morda v neprimerni propagandi, ki bi jo morali delati prireditelji sami, posebno pa oblasti, ki imajo skrbeti za ug[illegible]ni gospodarski razvoj in napredek. Potre[illegible] bi bilo, da bi sreska poglavarstva, ka[illegible]r tudi podeželska županstva ljudstvo zainteresirala, da pride sedaj v Ljubljano in si vse to ogleda. Tudi pogostejša predavanja bi bila priporočljiva.

Zborovanje žateških hmeljarjev

Preteklo nedeljo se je v Žatcu vršilo veliko zborovanje hmeljarjev, ki ga je sklicala nemška sekcija žateškega združenja hmeljarjev. Ker se je skupščine udeležilo 4000 hmeljarjev, se je moralo zborovanje vršiti na prostem. O aktuelnih problemih hmeljarstva je poročal poslanec Böllmann, ki je razpravljal zlasti o ukrepih za zaščito hmeljarjev in o potrebi reforme provenijenčnega zakona. Daljša razprava se je vršila zlasti glede sramotnih cen, ki jih nudijo trgovci za letošnji hmelj.

V resolucijah, ki so bile soglasno sklenjene, zahtevajo hmeljarji **reformo provenijenčnega zakona** v tem smislu, da se obvezno signiranje raztegne tudi na hmelj, ki se rabi za domači konsum. Nadalje se zahteva **valorizacija hmeljskih cen** z državno pomočjo za ves letos pridelani hmelj, pri čemer naj se istočasno hmeljarji, ki bodo v okviru tega valorizacijskega sistema prodali svoj hmelj, pravomočno obvežejo, **da bodo hmeljske kulture nadalje skrčili za 30 %**, tako da se bo moral vsak tak hmeljar izkazati, da je v letih 1929, 1930 odnosno 1931 skrčil svoje nasade za najmanj 40 %.

Nadalje pozivajo hmeljarji češkoslovaško vlado, naj pri bodočih trgovinskih pogajanjih s konsumnimi državami doseže primerno znižanje uvoznih carin na hmelj v teh državah. Vlada naj ugodi tudi dolgoletni zahtevi hmeljarjev po ukinjenju tranzitnih skladišč in naj s sedežem v Žatcu postavi posebnega komisarja za hmelj. Prepove naj se vsaka terminska kupčija s hmeljem. Čim prej se mora ustanoviti prisilni sindikat za hmeljsko trgovino, ki naj določi enotne nakupne in prodajne pogoje.

*

Vprašanje prisilne porabe domačega hmelja v Nemčiji. Deputacija nemškega združenja hmeljarjev je te dni obiskala državnega ministra za prehrano Schieleja, da podpre predloge bavarske vlade glede nujnih ukrepov za hmeljarstvo. Minister Schiele je izjavil delegaciji, da bi bila prisilna poraba danes že zakonsko uveljavljena, če ne bi bil razpuščen državni zbor. Obljubil je deputaciji, da bo prisilno porabo domačega hmelja kot nujni predlog stavil novemu državnemu zboru, čim se sestane. Trgovinska pogajanja s Francijo zaradi povišanja carine na hmelj pa se bodo že v kratkem pričela.

Pogoji za uveljavljenje preferenčnega carinskega sistema

Kakor znano, je varšavska konferenca agrarnih držav osvojila načelo Jugoslavije, Rumunije in Madžarske glede zahteve po uvedbi preferenčnih (ugodnostnih) carin za evropske agrarne proizvode v evropskih industrijskih državah. S tem je napovedala predvsem boj dosedanjemu sistemu neomejene klavzule o največjih ugodnostih. V znani češki reviji »Hospodářská Politika« je bila glede možnosti uvedbe agrarnega preferenčnega sistema te dni objavljena zanimiva razprava češkega gospodarskega strokovnjaka Bittermanna, ki poudarja, da je zahteva po agrarnih preferenčnih carinah enostranska, dokler ni predvidena istočasna uvedba preferenčnih carin za uvoz industrijskih izdelkov v evropske agrarne države. Industrijske preferenčne carine so po njegovem mnenju pogoj za uvedbo evropskega agrarnega preferenčnega sistema. Agrarne preferenčne carine v industrijskih državah in industrijske preferenčne carine v agrarnih državah se morajo medsebojno izpopolnjevati. Nadaljnji pogoj za uvedbo evropskega preferenčnega sistema je ta, da mora tak sistem s svojimi prednostmi nadomestiti industrijskim državam vso trgovinsko - politično škodo, ki bi nastala zaradi retorzijskih ukrepov prekomorskih držav. Velike evropske industrijske države pa imajo znatne izvozne interese izven Evrope, ki bi bili po uvedbi preferenčnega sistema oškodovani. Končno pa je mnenja, da bo uspeh prizadevanj agrarnih držav mnogo odvisen od tega, če bo mogoče preferenčni sistem spraviti v sklad z mogočnimi interesi agrarcev v industrijskih državah.

— **Financiranje cestnih in železniških gradb.** AA. Udruženje jugoslovenske industrije za predelovanje železa in bakra je izročilo ministru za trgovino in industrijo vlogo, v kateri prosi, naj priporoča kraljevski vladi, da se velika javna dela po načrtu gradbenega ministra s predvidenimi stroški 1800 milijonov Din, ne odstopijo tujim podjetjem, ki bi hkrati tudi finansirala ta dela. Udruženje predlaga, da ministrstvo za zgradbe vzame izvedbo predvidenih del v svoje roke in jih izvrši v lastni režiji. Udruženje zlasti naglaša, da bo državna uprava na tej podlagi dobila mnogo povoljnejše pogoje za uspešnost del, kar je nekaj čisto drugega za delodajalca, v tem primeru za državo, če ni odvisna od podjetnika, ki s pogodbo finansira ta dela. Upoštevati je tudi treba, da tuji podjetniki pri sklenitvi pogodb dobe velike ugodnosti, ki gredo na škodo ne samo gospodarstvu, nego tudi državni blagajni. Te ugodnosti obsegajo med drugim carine prost uvoz orodja in materijala, dovoljenje za zaposlitev tujega tehničnega in strokovnega osobja in naposled oprostitev raznih državnih in samoupravnih dajatev.

— **Izplačilni promet Poštne hranilnice z Rumunijo.** Te dni se je ravnatelj Poštne hranilnice dr. Nedeljković mudil v Bukarešti, kjer mu je uspelo vzpostaviti zvezo za virmanski in izplačilni promet z Rumunijo. Poštna hranilnica vrši izplačilni in virmanski promet že z večino držav in je sedaj izpopolnila vrzel, ki je obstojala v prometu z Rumunijo. Ker Rumunija nima poštno-hranilnične ali državne čekovne institucije, je naša Poštna hranilnica stopila v zvezo z Rumunsko trgovsko banko (Banque Commerciale de Roumanie), ki bo izplačevala vse vloge za Rumunijo. Uvedba tega prometa je tem važnejša, ker z Rumunijo še nimamo niti običajnega poštnonakazniškega prometa.

— **Brodska tvornica vagonov proučuje možnost produkcije tovornih avtomobilov.** Z Dunaja poročajo, da se posebna komisija strokovnjakov Brodske tvornice vagonov in njene večinske delničarke dunajske Staatseisenbahngesellschaft peča z vprašanjem, kako preurediti brodsko tvornico za produkcijo drugih kovinskih proizvodov. Najintenzivnejše se proučuje vprašanje fabrikacije tovornih avtomobilov. Brodska tvornica vagonov bi v tem primeru vzela licenco za izdelavo gotovih tipov tovornih avtomobilov od kake inozemske specialne tvornice.

— **Znižanje diskonta v Avstriji.** Avstrijska Narodna banka je včeraj znižala diskont od 5 in pol na 5 odstotkov. Dosedanji diskont 5 in pol odstotka je bil v veljavi od 24. marca t. l. S tem znižanim diskontom je avstrijska Narodna banka le deloma prilagodila svojo obrestno mero sedanji situaciji na denarnem trgu, ki jo karakterizira dejstvo, da se privatni diskont giblje v zadnjem času na višini 4 in eni osmini odstotka in da stanejo kratkoročni dolarski in funtovi krediti komaj 3 do 31 in en četrt odstotka letno

— **Dobave.** Dir. drž. rud. Velenje sprejema do 15. t. m. ponudbe za dobavo kemikalij; do 22. t. m. glede dobave 1000 kg avtomobilskega olja, 500 kg olja za dinamo in 300 q žganega apna. Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 11. t. m. ponudbe glede dobave 2000 kg olja in 3000 kg masti; do 17. t. m. pa glede dobave 2000 kg karbolineja. Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 19. t. m. ponudbe glede dobave spojk za vrtalni stroj; do 22. t. m pa glede dobave 3000 kg mila. (Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.

— **Dobave.** Splošni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 13. t. m. ponudbe glede dobave 30 komadov rešilnih skrinjic; do 15. t. m. pa glede dobave 1 otomane; prometno-komercijalni oddelek do 15. t. m. ponudbe glede dobave 150 komadov vzvodov za signalne stranske svetiljke; gradbeni oddelek pa do 23. t. m. ponudbe glede dobave pohištva za železniške postaje. (Predmetni pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.) Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 15. t. m. ponudbe glede dobave krede za markiranje mokrega lesa, 100 tub sidola, do 22. t. m. pa glede dobave parnih ventilov in ležajev. Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 18. t. m. ponudbe glede dobave 900 kg pločevine. Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 25. t. m. ponudbe glede dobave pločevine, lopat za premog in bencina. (Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.) Dne 12. t. m. se bo vršila pri dravski stalni vojni bolnici v Ljubljani licitacija glede dobave živil (meso, mleko, kruh, riž, zdrob, testenine, sladkor, čaj, fižol, olze itd.). (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI, pogoji pa v pisarni omenjene bolnice.) Dne 25. t. m. se bo vršila pri glavnem sanitetskem skladišču v Zemunu ofertna licitacija glede dobave 150 komadov posod za premog in 100 komadov železnih umivalnikov. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI, pogoji pa pri istem skladišču.)

BORZE

10. septembra.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet zopet slab in je bilo le v devizah Oslo in Budimpešta nekaj več prometa. Tečaji so z malimi spremembami ostali skoro nespremenjeni.

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda nadalje čvrsta. Za aranžma se je danes trgovala po 442, za december pa po 442.5 — 443. V ostalih državnih papirjih ni bilo prometa. Med bančnimi vrednotami je bilo več zaključkov v Praštedioni po 922.5 do 925 in nekaj v Jugobanki po 78 ter v Poljodelski po 56. Med industrijskimi papirji pa je bil promet v Trboveljski po 399, v Dubrovački po 460 in v Dravi po 217.5 do 220.

Devize in valute.

Ljubljana: Amsterdam 22.74, Berlin 13.455, Bruselj 7.8796, Budimpešta 987.55 do 990.55 (989.05), Curih 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 7.9632—7.9932 (7.9782), London 274.65, Newyork 56.365, Pariz 22.73, Praga 167.62, Trst 294.60—296.60 (295.60), Oslo 1509.80—1513.80 (1511.80).

Zagreb. Amsterdam 22.74, Dunaj 796.32 do 799.32, Berlin 13.44—13.47, Bruselj 787.96 Budimpešta 987.55—990.55, Milan 294.676 do 296.676, London 274.25—275.05, Newyork ček 56.2650—56.4650, Pariz 220.73—222.73, Praga 167.22—168.02, Zürich 1094.40 do 1097.40.

Curih. Zagreb 9.12875, Pariz 20.23, London 25.06, Newyork 515.2750, Bruselj 71.90, Milan 26.99, Madrid 56.—, Amsterdam 207.4750, Berlin 122.7650, Dunaj 72.77, Sofija 3.7350, Praga 15.2950, Varšava 57.70, Budimpešta 90.25, Bukarešta 3.0750.

Dunaj. Beograd 12.5225 — 12.5625, Berlin 168.35 — 168.85, London 34.38125—34.48125, Milan 37.015 — 37.115, Newyork 706.75 do 709.25, Curih 137.13 — 137.63; dinarji 12.45 do 12.51.

Efekti.

Ljubljana. 8 % Blair 98 bl., 7 % Blair 87.25 bl., Celjska 160 den., Ljub. kred. 122 den., Praštediona 925 den., Kreditni zavod 170—180. Vevče 124 den., Ruše 280—300. Stavbna družba 40 den.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma in kasa 442—442.50, za december 442.50 — 443, investicijsko 87.75 — 88.50, agrarne 55—55.50, 8 % Blair 97—98, 7 % Blair 86.75—87, 7 % Drž. hip. banka 85.50 do 86, 6 % begluške 76.25—77; bančne vrednote: Praštediona 925—927.50, Union 192—194, Jugo 77.50—78, Narodna 8100 do 8200, Srpska 188 den., Zemaljska 130—132, Poljo 56—57.50, Ljublj. kreditna 122 den.; industrijske vrednote: Nar. šumska 25 den., Našička 1100—1250, Gutmann 152.50 —160, Slaveks 60 den., Slavonija 200 den., Drava 215—225, Šećerana 312.50—315, Brod vagon 98—100, Union 120 den., Vevče 124 den., Isis 40—50, Dubrovačka 400—405, Trbovlje 398—400.

Blagovna tržišča

LES

+ **Ljubljanska borza** (10. t. m.). Tendenca nespremenjena. Zaključkov ni bilo. Povpraševanje je za 2 vagona lepega bukovega oglja (80 % canello in 20 % kosovnega oglja, takojšna dobava). Nudi se 100 m. lepih, tesanih tramov, 1 vagon lepega belega javorja (plohi, 27—100 mm) in partija brzojavnih drogov.

ŽITO

+ **Ljubljanska borza** (10. t. m.) Tendenca za žito nespremenjena. Zaključkov ni bilo. Ponujali so (vse za slovensko postajo, plač. 30 dni): **pšenico:** baško, 80/81 kg po 225 do 227.5, 79/80 kg po 215—217.5, 78/79 kg do 212.5; **koruzo:** baško, rešet., za promptno dobavo po 177.5 — 180; **ječmen:** baški, ozimni, 66/67 kg po 175 — 177.5; **oves:** baranjski po 205—207.5; **rž:** baška, 72 kg 167.5 — 170; **moka:** baška »0« po 380 do 385.

+ **Novosadska blagovna borza.** (10. t. m.) Tendenca mirna. Promet: 19 vag. pšenice, 42 vag. koruze, 7 vag. moke in 5 vagonov otrobov. **Pšenica:** baška in gornjebaška 79/80 kg 157.50—162.50; banaška, Tisa, šlep, 79/80 kg 162.50—167.50; gornjebanaška, 79/80 kg 16—162.50; sremska, slavonska, 78 kg 147.80—152.50. **Oves:** baški in sremski 127.50—132.50. **Ječmen:** baški in sremski, 63/64 kg 107.50—110. **Koruza:** baška in sremska 110—115; banaška 107.50—112.50; ladja Dunav 112.50—117.50. **Moka:** baška »0g« in »0gg« 285—295; »2« 255—265; »5« 220—230; »6« 172.50—182.50; »7« 115 do 120; »8« 95—100. **Otrobi:** baški, sremski 80—85. **Fižol:** baški, beli 260—280.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (10. t. m.). Tendenca mirna; promet srednji. **Pšenica:** za oktober 15.80—15.82, za marec 17.23—17.24, za maj 17.59—17.60; **rž:** za oktober 9.60—9.63, za marec 10.82—10.83; **koruza:** za september 14.85—14.90, za maj 14.29—14.30, tranzitna za maj 12.55—12.60.

Iz Ljutomera

lj— **Iz občinske seje.** Na svoji zadnji seji je občinska uprava sklenila, da se pokojninska zadeva bivšega tajnika Kollerja uredi pozneje. Dalje je priznala novemu tajniku primerno stanarino, dokler mu ne nakaže službenega stanovanja. Proračun za klavnico se zviša na največ 200.000 Din, dela pa se razpišejo in oddado brez ozira na najnižjo ponudbo. Mestna hranilnica v Ljubljani je izjavila svojo načelno pripravljenost, da da mestni občini posojilo 3,000.000 Din, ki bi se naj porabilo za zgradbo novega uradnega poslopja za sresko načelstvo, občino in druge urade. Posojilo bi se amortiziralo v 30 letih. Občina razpiše tudi oddajo regulačnega načrta ter najame za to tudi primerno posojilo. Tri prošnje sokolskega društva in sicer za prodajo starega požarnega stolpa, za prodajo male zemljiščne parcele in za črtanje letošnjega obroka za stavbišče Sokolskega doma so bile odklonjene. Nato je uprava določila minimalne cene za vino letnika 1928. Ker obstoja v Ljutomeru že mestna hranilnica, je občinska uprava mnenja, da je ustanovitev nove (banovinske) hranilnice nepotrebna. Dalje se je sklenilo, da se naj predlaga banski upravi združitev obeh cestnih odborov (ljutomerskega in gornjeradgonskega) v en odbor za ves srez. Invalidu Erhartu Mavriču se dovoli, da postavi na Glavnem trgu ličen paviljon za trafiko; v to svrho mu da mestna občina prostor s površino 8 kvadratnih metrov v najem. Nato je uprava obravnavala nekatere prošnje Olepševalnega društva zaradi obcestnih kanalov pri novih občinskih hišah zaradi napisnih tabel zoper vožnje po pešpotih, zaradi onesnaženja Ščavnice ter nekatere manj važne zadeve.

lj— **Prenos.** Pretekli teden so dvignili rakvi lani umrlega dr. Karola Grossmanna in njegove žene Matilde iz grobnice obitelji Zemljič, v kateri sta začasno počivala, ter ju prenesli v novo grobnico, ki so jo pustili zgraditi otroci pokojnikov poleg grobnice Joška Rajha.

Iz Slov. Bistrice

sb— *Uboj.* V noči od 7. na 8. t. m. je obhajala gospodinja velikega pohorskega kmeta Jožeta Podkrižnika, podomače Moma iz Frajhajma blizu Sv. Areha godovanje. Godci so veselo svirali, gospodar pa je došle sosede prijazno pogostil. Okrog polnoči se je pridružil veseljakom še kovaški pomočnik Kovač, ki pa je bil že precej vinjen. Ko so gostje pričeli okrog treh zjutraj odhajati, je hotel objestni Kovač za vsako ceno ostati pri dekli, s katero je baje imel ljubavne odnošaje. Vse prigovarjanje ni pomagalo in ko je gospodar hotel trmastega gosta energično odpraviti iz dekline čumnate, je ta potegnil dolg lovski nož ter nenadoma in z vso silo zabodel svojega gostitelja Podkrižnika v srce, tako da je nesrečni gospodar v lastni hiši trenutno izdihnil. Nenavadni primer posurovelosti vzbuja v celi okolici ogorčenje, zlasti še, ker je bil zabodeni kmet v vsej soseščini zelo priljubljen.

Iz Ptuja

j— Podružnici CMD priredita v nedeljo 12. oktobra svojo običajno tombolo s krasnimi dobitki. Odbor prosi ostala narodna in kulturna društva, da se ozirajo na zgorajšnji datum pri določanju svojih prireditev.

j— *Društvo jugoslovenskih akademikov v Ptuju.* Na IX. rednem občnem zboru, 5. t. m. je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik cand. ing. Tonejc Stane, podpredsednik cand. med. Pogrujc Stanko, tajnik stud. iur. Zajšek Mate, blagajnik stud. pharm. Tobias Brunon; odbornika stud. pharm. Gorjup Zdenko in stud. iur. Kolarič Karl; revizorja cand. med. Toplak Lojze in stud. iur. Žagar Ignac. Častno razsodišče: dipl. iur. Brumen Anton, dipl. iur. Petrovič Simon in stud. iur. Rubin Maks.

Dopisi

BOŠTANJ OB SAVI. V ponedeljek 1. t. m. je bila v svrho razširjenja šolskih prostorov pri nas komisija, katero so tvorili višji šolski nadzornik Skulj, banovinski stavbni inženjer, sreski načelnik doktor Šiška, sreski zdravstveni referent dr. Vidmar in sreski šolski nadzornik Levstik. Navzoča sta bila tudi šolski in občinski odbor. Po vsestranskem preudarku je projektirano novo šolsko poslopje na zemljišču posestnice Redenškove poleg sedanjega šolskega vrta. Prvo nadstropje sedanje šole se bo preuredilo v učiteljska stanovanja, v pritličju se pa preuredijo lokali za gasilno društvo, Strojno zadrugo, občinsko pisarno itd. Z realizacijo tega posrečenega načrta bo dobil Boštanj moderno šolsko poslopje, obenem bo pa tudi rešeno vprašanje javnih in društvenih lokalov.

ŠOLSTVO

Glasbena šola v Kranju. Vpisovanje v glasbeno šolo bo v ponedeljek 15. t. m. od 9. do 10. in od 16. do 17. v glasbeni sobi v pritličju gimnazije. Reden pouk se prične v torek 16. t. m. Poučevala se bosta klavir in violina, po potrebi tudi drugi instrumenti in teoretični predmeti.

Zvezni učni zavod za gradbeno stroko in umetno obrt, Gradec, Brockmanngasse 70. Vpisovanje bo 16. t. m. za gradbeno strokovno šolo in umetnoobrtni oddelek (4 letniki). Sprejemni izpiti bodo od 16. do 18. t. m. Vpisovanje v javne učilnice (umetno-obrtno risanje osnutkov, figuralno risanje, modeliranje, vezenje, umetnostna zgodovina in strokovno risanje za obrtnike) od 1. oktobra dalje v začetku vsakega meseca. Vpisovanje v gradbeno rokodelsko šolo 15. oktobra (3 zimski tečaji). Programi in druga pojasnila se dobe od direkcije. Telefon 30—23.

Iz uradnih in drugih službenih objav

Okrajni cestni odbor mariborski razpisuje za zgradbo prvega kilometra občinske ceste prvega reda Sv. Ožbolt—Kapla, pričenši pri Sv. Ožboltu ob Dravi, prvo javno pismeno ofertno licitacijo v skrajšanem roku 14 dni na dan 20. t. m. ob 10. v prostorih okrajnega cestnega odbora mariborskega, Koroška cesta št. 26/II. Istotam se dobijo potrebna pojasnila in podatki; ponudbe je predložiti v obliki enotnega popusta v odstotkih na ceno uradno odobrenega proračuna, ki znaša 313.504.94 Din. Okrajni cestni odbor si izrečno pridržuje pravico oddati gradbena dela brez ozira na višino ponujene vsote.

W. Mastermann:

Kdo jo je umoril?

Roman

»Prav tisti večer, ko se je zgodila tragedija, sem se vozil preko Kanala; zvedel sem o njej šele iz pariških listov. Zdaj seveda izprevidim, da bi se bil moral takoj vrniti.«

»Pričakovali sva te,« je z rahlim očitanjem rekla gospa Lakeova; »brez gospoda Kenyona in Georgea bi bili popolnoma zapuščeni.«

»Seveda je bilo neoprostljivo z moje strani, a vendar si tega ne smeta razlagati s pomanjkanjem sočutja. Ko sem se vrnil, je trajalo še nekaj časa, predno sem vaju našel.« Zadnje besede so bile nekam negotove in tihe.

Utihnili so. Vsak je hotel nekaj reči, a nobeden ni našel prave besede.

Naposled je Anthony vstal, rekoč: »Dajva, milostiva, pojdiva se malce izprehajat po obali. Artur in Madelina se bosta gotovo hotela kaj pomeniti.«

Madelino je izpreletelo, a rekla ni niti besedice. Gospa Lakeova je bila Anthonyjevega predloga vesela. Čeprav je drugače sovražila nastope, se ji je vendar zdelo, da je krepka nevihta med »otrokoma« edino sredstvo, ki še more očistiti zrak.

Madelina je počakala, dokler nista bila ona dva dovolj daleč, nato pa je stopila pred Arturja. Še nikoli v svojem življenju ni bil videl, da bi obličje ženskega bitja izražalo tolikšno besnost.

»Lopov! Ti podli lopov! Tak to je bilo! Ne zini mi besedice, drugače te udarim po obrazu. Ali misliš, da sem bila ves ta čas slepa? Opazovala sem te in dobro videla, kako si se vtihotapil v Kittino srce. Upala sem, da boš toliko mož in se boš premagal — da nas boš popolnoma pustil ali pa mi odkrito in pošteno povedal, da ljubiš Kitty, ne mene. Namestu tega si pa še dalje hlinil nagnenje do mene — in to so zdaj posledice.«

Potegnila si je zaročni prstan s prsta in ga vrgla ob tla.

»Na! Vzemi ga nazaj! Tako mi je, kakor da bi mi zastrupljal roko. In pojdi — pojdi! Zakaj še nisi odšel?! Morda najdeš kje drugod odpuščanje! Pri meni ne! Pri meni ne!!«

Gledala je v obraz, ki ni bil nič manj besen od njenega. S stisnjenimi pestmi je stopil proti njej.

»Da se le drzneš izreči zoper mene to peklensko obdolžitev! Pobil bi te, če bi bila mož!«

»Jaz na tvojem mestu se ne bi pomišljala,« je odgovorila; glas ji je drhtel od brezmejnega zaničevanja.

Le z največjim naporom se je premagoval.

»Madelina, ali me res dolžiš, da sem umoril tvojo sestro?«

»Pri tebi je vse mogoče! A to bi bilo v mojih očeh manjši zločin kakor ono drugo — — — ono drugo!«

Stal je, kakor da je treščilo vanj. »Blazna moraš biti, blazna! Slovesno ti zastavim častno besedo, da me po krivem obdolžuješ. Strahota je, da moreš le pomisliti na to.«

»Oh, če bi ti smela verjeti, če bi me mogel prepričati!! Pokleknila bi predte in te prosila odpuščanja! A to ni mogoče. Videla sem vaju skupaj; imenuj me vohunko, če hočeš — borila sem se za svojo ljubezen. Videla sem, kako te je gledala. Ženska se v takih stvareh ne moti.«

»Bila si slepa od ljubosumnosti pa si videla strahove!«

»Ali se upaš trditi, da je nisi ljubil? Če je v tebi le še iskrica moštva, povej zdaj resnico!«

»Bog mi odpusti, da, ljubil sem jo.« Pobesil je glavo.

»Da, Bog ti odpusti!« je kriknila z zaničevanjem. »Le kliči Boga, kakor da bi stal na strani zapeljivcev.«

»Lažeš, Madelina,« je zakričal v onemogli besnosti. »Ali te ne more res nič prepričati? Povedal sem ti resnico. Da, ljubil sem jo, a to ni v ničemer zmanjšalo moje ljubezni do tebe — prisežem ti, da ji nisem nikoli pokazal svojih čustev.«

»Kakšna podlost, kakšna neizrekljiva nizkota! Spravi se! Že tvoja navzočnost okužuje zrak! Nikoli več te nočem videti, dokler bom živa! Glej, da se spraviš, ali pa pokličem ljudi na pomoč!«

Mešalo se ji je. Artur je vzel svojo potno torbo in se okrenil, da bi odšel. »Prišel bo dan, ko ti bo žal, da si me pahnila od sebe. Dotlej pa odhajam iz tvojega življenja kakor sama hočeš.«

Madelina je ostala sama. Skušala je poteptati prstan s petami. Nato se je s krčevitim ihtenjem zgrudila in skoro nezavestna obležala na tleh.

Tako sta jo našla gospa Lakeova in Anthony, ko sta se vrnila; mati jo je pobrala in jo nežno peljala k naslanjaču. »Kaj se ti je zgodilo, dragica, in kje je Artur?«

Madelina se je komaj premagovala. »Če me imaš kaj rada, mama, ne izreci pred menoj nikoli več imena tega človeka. Odšel je za zmerom.«

Anthony se je zdrznil in na njegovem licu se je pokazal začuden izraz.

Žalost, ki ni več poznala upanja, se je bila spustila na hišo.

8. poglavje.
Narednik Curtis gre na delo.

Narednik Curtis se je dobro zavedal svoje odgovornosti. Naloga, razjasniti »littleworthsko skrivnost«, je bila težka in vrli mož je živel v neprestanem strahu, da mu ne bi vzeli zadeve iz rok.

Ko je stopila v njegovo pisarno visoka postava Kenyonova, spremljana po redarju, je presenečen dvignil glavo iznad papirjev.

»S čim vam lahko ustrežem?« je vprašal in vstal.

»Vi uradujete v zadevi Kitty Lakeove, kaj ne, gospod narednik?«

»Da, jaz.«

»Rad bi šel v svojo hišo, da vzamem neke papirje, ki sem jih pustil tam. Moj voz čaka zunaj in če utegnete, bi vas prosil, da bi se peljali z menoj.«

»Prav rad. Samo po ključe stopim, pa vam bom takoj na razpolago.«

Čez nekaj minut sta se peljala po strmi cesti, ki vodi skozi gozdove k nesrečni hiši. Zbrzela sta mimo cerkvice, skrite med gostim zelenjem, in njene sosede, majcene šole, kjer so se vsako jutro zbirali kmečki otroci k pouku. Kmetije so bile raztresene daleč naokoli, tod blizu pa ni bilo nikjer videti človeškega bivališča.

Kenyonova hiša je kazala sledove zanemarjenja. Trata je bila podivjala in povsod je poganjal plevel. Oknice so bile zaprte in ljudska praznovernost je že snovala okoli hše vse polno strašnih istorij o nočnih strahovih in pošastnih tožbah, ki se oglašajo v njej. Kmetje so ponoči le tedaj ubirali pot mimo hiše, če so bili v to neizogibno prisiljeni. Pri vrtnih vratih sta moža obstala.

»Čudno,« je rekel Curtis, »kaj lahko napravi zanemara v nekaj dneh. Človek bi si mislil, da je hiša že več mesecev zapuščena.«

»Jaz ne bom tu nikoli več stanoval,« je rekel Kenyon.

»Najbrže jo mislite prodati?«

»Ne, pustil jo bom tako, kakor stoji.«

Curtis se je zasmejal. »Tedaj bo gotovo postala znamenitost. Posebno Američani bodo drli semkaj, da se nagledajo zaklete hiše. Le pazite, da Cook ničesar ne zve o tem.«

CENE MALIM OGLASOM:
Za oglase, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če naj pove naslov Oglasni oddelek »Jutra«, je plačati posebno pristojbino 2 Din. Če pa je oglas priobčen pod šifro je plačati pristojbino za šifro 3 Din.
Telefonske številke: 2492, 3492

Mali oglasi

Kdor hoče da se mu pošlje po pošti naslov ali kako drugo informacijo tičočo se malih oglasov naj priloži v znamkah 2 Din sicer ne bo prejel odgovora!

CENE MALIM OGLASOM:
Ženitve in dopisovanja ter oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 5 Din. Vse pristojbine je uposlati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčujejo. Št. ček. rač. pri Pošt. hranilnici v Ljubljani, 11842.

Naslovi malih oglasov

in druge informacije tičoče se oglasov, se dobijo tudi v podružnicah »JUTRA« v

Novem mestu, Ljubljanska cesta št. 42, in na Jesenicah, pri kolodvoru št. 100

Male oglase in inserate naročajte v naših podružnicah.

Službo dobi

Učenca
pridnega in poštenega s potrebno šolsko predizobrazbo, dobrega računarja, sprejme velika trgovina z mešanim blagom na deželi. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe pod »Marljiv učenec« na ogl. odd. »Jutra« v Ljubljani. 36000-1

Vajenca
poštenih staršev sprejmem v trgovino z meš. blagom. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 35969-1

Korespondentinjo
dobro izvežbano na stroju z znanjem hrvatskega, nemškega jezika in obeh stenografij išče za takoj tvornica »Titan« d. d. v Kamniku pri Ljubljani. — Dobra plača. Obširne ponudbe poslati direktno na tvornico. 35892-1

Dobro šiviljo
za pletenine in eno navijalko (špularico) sprejmem takoj za stalno. Poizve se v trgovini »Pri Solncu«. 36480—2

Praktikantinjo
ki je z dobrim uspehom dovršila trgovsko šolo ali trgovski tečaj, sprejmem. Pismene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Stalno mesto M«. 36485-1

Dobrega kamnoseka
sprejmem takoj. Delo v notranjosti poslopja za 3 mesece. Stavbenik Schell, Mavrerjeva ul. 29, Ljublj. VII. 36466—1

4 lepe vitke plesalke
gospodične za zbor »girls« iščem za zimsko sezono v Zagrebu. Ponudbe s sliko na oglasni oddelek »Jutra« pod »Iz vseh krajev dravske banovine«. 36492—1

Kroj. pomočnika
in vajenca sprejmem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36506—1

2 mizar. pomočnika
in vajenca sprejmem. Sodarska ul. 2, Andlovic. 36422—1

Dekle
ki je vajeno samostojne kuhe ter vseh gospodinjskih del, najraje z gospodinjskim tečajem, sprejme družina z enim otrokom. Ponudbe na naslov: Marja Vidic, Litija. 36508—1

Gospodična
lepe zunanjosti, do 20 let stara, kavcije zmožna (1500.—), ki ima veselje do gostilniške obrti, se sprejme takoj v boljši gostilni kot začetnica. Dobra računarica predpogoj. Izve se v oglasnem oddelku »Jutra«. 36519—1

Učenca
s predpisano šolsko izobrazbo, iz dobre hiše, takoj sprejme v trgovino mešanega blaga Josip Polanc, Petrovče pri Celju. Hrana in stanovanje v hiši. 36535—1

Brivskega vajenca
poštenih staršev, s primerno šolsko izobrazbo, doma iz Ljubljane, sprejme brivnica in česalnica Mohar, Sv. Petra cesta 38, Ljubljana. 36458—1

Sprejmem družinc
delovno in pošteno, katera je zmožna urejevati mlin in žago, in ki razume potrebna popravila. — Ponudbe na Spreitzer Matija, Stara žaga št. 14, p. Černomošnjice. 36403—1

Hišno
za čas dnevno od 7. zjutraj do 7. zvečer proti kompletni hrani in plači išče za takoj fina familija. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36443—1

Prodajalko
izurjeno v manufakturi, z večletnimi izpričevali in znanjem nemščine sprejme Ivan Savnik, Kranj. 35801-1

Trgov. pomočnika
mešane stroke, perfektnega manufakturista, dobrega izložbenega aranžerja, vojaščine prostega, sprejme velika trgov. z mešanim blagom v mestu na deželi. Ponudbe z navedbo dosedanjih službovanj in plačilnih zahtevkov pod »Agilen pomočnik« na ogl. oddel. »Jutra«. 36432—1

G. Th. Rotman:

Sambo in Joko

Vesela levja zgodba.

35.

Rrrompompompom! Električna priropoče mimo in kakor keglji na kegljišču popadajo vsi hrabri junaki na tla, da se jim nosovi kar ploščijo ob kamenju. Res pretresljivo je gledati tak poraz!

Izložbenega aranžerja
z večletnimi izpričevali, ki je tudi dober prodajalec, sprejme Ivan Savnik, Kranj. 35800-1

Plačil. natakarja
srednjih let z letnimi izpričevali, sprejmem. Dopise na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Plačilni natakar«. 36388—1

Služkinjo
res pridno, kuhanja in otrok vajeno, katera reflektira na stalno mesto, sprejmem takoj. Oglasiti se pri Mira Krek, Einspilerjeva cesta, Vila Krek Ljubljana. 36352—1

Briv. pomočnika
samo za striženje »Bubi frizur« sprejme takoj damski salon Gjud Aleks., Ljubljana, Kongresni trg 6. Reflektira se samo na prvovrstno moč, katera je v tej stroki popolnoma samostojna. 36324—1

Vzgojiteljico
razumno tudi pri hišnih in gospodinjskih delih, z znanjem nemškega in francoskega jezika in glasovirja, iščem. Poleg tega iščem popolnoma samostojno pisarniško moč z večletno prakso, z znanjem slovenskega, nemškega jezika in po možnosti tudi francoskega jezika. Ponudbe pod šifro »Vzgojiteljica« oziroma »Samostojna pisarniška moč« na oglasni oddelek »Jutra«. 36404—1

Mlajšo služkinjo
katera je vajena kuhanja in sobe v redu in čisto držati, torej za vsa hišna dela, se sprejme takoj k 3 osebam. Pismene ponudbe z navedbo plače, starosti in prepis spričeval na gospo Lizeto Rozman, soprogo ravnatelja v Mojstrani. Gorenjsko. 36406-1

Pekov. vajenca
sprejme takoj pekarna Dolenc Pavel, Domžale. 36442—1

Varuhinjo otrok
k dojenčku in 3 letnemu otroku sprejmem. Pismene ponudbe s prepisi spričeval in fotografijo na Glaserja, Zagreb, Zorjavićeva ul. 6. 36435-1

Pismoslikarski pomočnik
mlajši, dobi takoj mesto. Pismene ponudbe na D. Podhraški, Zagreb, Preradovićeva 34. 36431—1

Učenca
s potrebno šolsko predizobrazbo in dobro vzgojo sprejme velika trg. z mešanim blagom v mestu na deželi. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe pod »Dober računar« na oglas. oddel. »Jutra«. 36433—1

Vzgojiteljico
s perfektnim znanjem slovenščine in nemščine prejmem k tri in osemletni deklici. Ponudbe z navedbo plačilnih zahtevkov, prilogo prepisov, spričeval in slike pod »Vzgojiteljica« na oglasni oddelek »Jutra«. 36434—1

Hlapec
pošten in marljiv, dobi službo pri pekarni za raznašanje kruha in druga dela. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Pekarna«. 36468—1

Čevljar. pomočnika
za boljša dela sprejmem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Franc Pajk, Hudo - Stična. 36478—1

Trgovski potniki

Potnika
manufakturne stroke, za obisk privatnih strank za Gorenjsko, sprejmem pod ugodnimi pogoji v stalno službo. Cenj. ponudbe na podružnico »Jutra« na Jesenicah pod šifro »Potnik Gorenjsko«. 36211—5

Vinskega potnika
sprejme velevinogradnik. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod »Velevinogradnik«. 36002-5

Potnik
da poltovorni avto za potovanje ev. prevoz na razpolago tovarni, večji trgovini, katera da stanovanje zastonj ali proti dogovoru. Šoferski izpit imam. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Dogovor«. 36452—5

Trgovski potnik
v Sloveniji dobro uveden, z lastnim avtom, prevzame zastopstvo večje solidne firme. Ponudbe pod šifro »Soliden trgovec« na oglasni oddelek »Jutra«. 36450—5

Zaslužek

Zastopnika
papirnate stroke, dobro uvedenega po vsej Sloveniji, išče proti visoki proviziji zagrebška veletrgovina. Ponudbe s referencami poslati na pošt. pret. 34 Zagreb I. 35661

Šivilja
boljša moč, se priporoča za delo oblek, plaščev, kostumov, moške obleke in perila. Gre tudi na dom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36521—3

Pouk

Visokošolka
želi poučevati v fini družini vse predmete realne gimnazije proti stanovanju in hrani. Ponudbe pod značko »Visokošolka« na oglasni oddelek »Jutra«. 36362—4

Oblastv. koncesionirana
Šoferska šola
Camernik, Ljubljana
Dunajska cesta štev. 36 (Jugoavto) telefon 2236. Pouk in praktične vožnje. 251

Gosli poučuje
bivši učitelj konservatorija, Studentovska ul. 9/I. 35243

Oblastveno koncesionirana
Šoferska šola
Gojko Pipenbacher
Gosposvetska 12. — Enomesečen kurs. 34695

Višji uradnik v p.
s sposobnim spričevalom, poučuje nemščino, francoščino, event. italijanščino. Slovnica, konverzacija. — Pričetek pouka 16. 9. Ciril Metodova 19/I—4. 36487—4

Prvovrsten klavirski pouk
daje pianistka Jadviga Poženel. Velika ugodnost! 100 Din mesečno. Prijave Mestni trg 17. 36375—4

Francoščino in klavir
poučuje izkušeno izprašana učiteljica. Wolfova ul. 10/II. (Hiša na dvorišču.) 36465—4

Službe išče

Ekonom
neoženjen, verziran v vseh panogah kmetijstva, išče službe oskrbnika ali gospodarskega pristava na veleposestvu. Cenjene dopise na oglas. oddel. »Jutra« pod »Pristav«. 35708

Kinooperater
izprašan, išče službe. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Nastopim takoj 12«. 36317-2

Kot trgov. učenka
z 2 leti meščanske šole s prav dobrim uspehom, poštenih kmetskih staršev z dežele, išče v mestu ali na deželi mesto v trgovini, za kar ima posebno veselje. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Pridna učenka«. 36412—2

Udova
stara 40 let, želi službe k manjši družini ali samostojnemu gospodu. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Poštena«. 36400—2

Kuharica
samostojna, govori tudi nemško, išče službe pri kaki boljši družini ali samskem gospodu s 15. septembrom. Naslov v ogl. oddel. »Jutra«. 36444—2

Priden, pošten fant
vojaščine prost, želi mesto nišnika, pisarniškega sluge ali kaj primernega, vešč vseh hišnih gospodarskih in nekaj pisarniških del, govori slovensko, srbohrvaško in nekoliko nemško. Naslov v oglasnem odd. »Jutra«. 36257-2

Knjigovodinja
perfektna bilancistinja z večletno prakso, zmožna slovenskega, nemškega in italijanskega jezika in vseh pisarniških del, išče službe. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Begunka Trst«. 36471—2

Gospodična
vestna in točna, želi namestitve kot pisarniška moč. Cenj. tvrdke naj pošljejo naslove na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Sigurna računarica«. 35875

Blagajničarka
želi mesto v trgovini ali kot pisarniška moč. Ponudbe se prosijo na oglas. oddelek »Jutra« pod »Točni računi«. 36474-2

Brivski pomočnik
želi premeniti službo. Dobra moč. — Reflektira na stalno službo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36467—2

Izprašan strojnik
išče stalne službe, gre eventuelno tudi za kurjača. Razume se tudi pri elektriki. Najboljša spričevala. Nastop takoj ali kasneje. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 36464—2

Trg. sotrudnica
želi premeniti mesto z 1. oktobrom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36513—2

Abiturijent
srednje tehnične šole za lesno industrijo išče primernega nameščenja v lesni industriji. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Lesna industrija«. 36525—2

Prodam

2 okni kompletni
63 krat 1.85 m in železni štedilnik prodam. Cesta v Rožno dolino 36. 36172—6

Daljnogled »Zeiss«
šestkratna povečava, ugodno naprodaj. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 36033-6

Veliko prešo
za grozdje, nemontirano, nov enovprežni voz z diro in 50 lesenih poljskih postelj (Feldbett) proda F. Cvek, Kamnik. 36364—6

Puhasto perje
kg po 38 Din razpošiljam po povzetju, najmanj 5 kg, potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čisti puh kg po 250 Din. L. Brozović, Zagreb, Ilica 82, kemična čistilnica perja. 262

Lesene jermenice
vseh dimenzij, prvovrsten izdelek, ima stalno v zalogi Rudolf Držaj, Ljubljana, Kolodvorska ul. 28. 298

Lep premog
trboveljski, ter drva, dostavlja na dom najceneje ter tudi na obroke Franc Slovša, Kolezijska 20. 204—6

Dalmatinsko vino
belo in rdeče po Din 4.— (za mesto s trošarino po Din 7.50) naprodaj v Javnih skladiščih, dokler zaloga traja. 36447—6

Za sejmarje, Krošnjarje!
Pod tovarniško ceno prodam 80 kosov
raznega sukna
(štofa in kamgarna). Ivan Železnikar, Ljubljana, Marijin trg 3. 36479—6

Otroški voziček
lep, poniklјan, prodam za Din 550.—. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36512—6

Radio

»Radione«
tri ali štiricevni, dobro ohranjen, kupim. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36453—9

Kolesa

Moško kolo
rabljeno, kupim poceni. Kolo naj se pokaže: Poljanski nasip 40 pri vratarju. 36414—11

Motorna vozila

1 Oakland Sedan
5 sedežen, zaprt avtomobil, 6 kompletnih koles, vse nove pnevmatike, kovčeg za prtljago v zelo dobrem stanju, za ceno od Din 60.000 —

1 Pontiac Coah
5 sedežen, zaprt avtomobil, v vozno pripravnem stanju, dve rezervi, cena 52.000 Din, proda »Beka«, družba z o. z., Gosposvetska c. 3, Ljubljana. 35859-10

Ford avto
Roadster (zadaj zaprt se deži) zelo dobro ohranjen radi nabave večjega voza ceno naprodaj. Pismena vprašanja na oglasni oddelek »Jutra« pod »Novi Ford«. 36258-10

Chevrolet-avto
4 sedežen, 4 cilinderski, odprt, z 2 rezervama, v najboljšem stanju, se radi bolezni lastnika takoj proda za Din 26.000 in sicer pod zelo ugodnimi plačilnimi pogoji. Oglasiti se je v avtogaraži Kapiteljska ulica 3 (poleg Mestnega doma). 36510—10

Kupim

Gepelj
na konjski pogon, dobro ohranjen, kupim. Zevnik, Dobrepolje. 36343—7

Parni kotel
polovan, od 7—12 atmosfer, z ogrevalno površino od 80—100 kub. merov, kupimo. Ponudbe poslati upravi Rudnika »Kostolac«, pošta Požarevac. 35653

Železno blagajno
rabljeno, dobroohranjeno, kupimo. — Ponudbe pod »Blagajna« na oglasni oddelek »Jutra«. 35615

Posestva

Trgovska hiša
v Ljutomeru je po ceni na prodaj. Najbolj pripravna za veščega steklarja. Pojasnila daje A. Lentz, Maribor, Aleksandrova 67. 36527—20

Lepo posestvo
18 oralov, letošnji pridelek sadja in vina, kamnolom za cesto, ki se gradi, naprodaj. Potreben kapital Din 60.000. Vpraša se v pisarni dr. Kodermana, Maribor, Aleksandrova 12. 36532-20

Hišo v Konjicah
kupi samo na prometnem kraju za trgovino ali drugje Frizer, Ilica 58 v Zagrebu. Posredovanje plačano. 36430—20

Hišo
z osmimi stanovanji in dvema lokaloma, dvoriščem in kletjo prodam v centru mesta. 36518—20

Posestvo
ki leži 25 min. od kolodvora in meri 20 oralov, pol gozda, polovica obdelane zemlje, dosti sadja in tri četrt orala vinograda s hramom, vse v enem kosu, s hišo in gospodarskim poslopjem vred, zelo poceni proda radi starosti in preselitve za 95.000 Din — če potrebno, še za tretjino pogojne cene počaka. Leskovšek v Kozjem št. 100. 35811-20

Lepa parcela
pod ali na Rožniku na prodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36383—20

Parcela
vogalna, na suhem prostoru, naprodaj; material za temelj v zemlji. Poizve se v oglasnem oddelku »Jutra«. 36269—20

Načrte in proračune
za zgradbe izvršuje tehnični biro »Tehna«, Ljubljana, Mestni trg št. 25-I.

Hotel z mesarijo
prodam zaradi bolezni z vsem inventarjem, vse v najboljšem stanju, v prometnem manjšem mestu Slovenije. Letovišče, državni uradi, srez, sodišče, davčna uprava, ob glavni progi Maribor—Ljubljana. Vse pri hiši: mesnica, klavnica, ledenica, kopalnica, hlevi, električna luč, vodovod, parketne sobe, vrt in nekaj zemljišča. 35359

Hiša z lokalom
ali brez lokala se išče za trgovino mešanega blaga blizu farne cerkve ali v veliki stranski vasi, v najem. Pozneje se tudi kupi. Ponudbe poslati pod »Trgovina na Dolenjskem« na oglasni oddelek »Jutra«. 35808

Parcela
gozdna, za hišo poljubne velikosti, studenec in elektrika na razpolago, ½ ure hoda do mesta, nudim prijatelju narave po ugodni ceni. Vprašanja pod »Solnčna lega« na oglasni oddelek »Jutra«. 36473—20

Kapital

Kompanjona
iščem za dobro idočo lesno trgovino na deželi, z 10.000 Din. Obresti se izračunajo in plačajo vsak mesec takoj. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36264-16

Gospodična
z lastno koncesijo za trgovino specerijskega, kolonijalnega blaga in delikateso, išče družabnico(ka) s premoženjem radi ustanovitve ali prevzema kake dobro vpeljane trgovine v mestu ali na deželi. Ponudbe pod značko »Koncesija št. 36« na oglasni oddelek »Jutra«. 36505-16

Družabnika (-co)
sodelujočega, za staro dobrovpeljano trgovino iščem. Dopise pod 20—30.000 na oglasni oddelek »Jutra«, Maribor. 36530—16

Vrednote

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
Černe — juvelir
Ljubljana, Wolfova ul. 3. 38

Pohištvo

Oprava za mlekarno ali slaščičarno
ali pa delikateso, cela, poceni naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36482—12

Mizarski mojstri!
Kdo bi hotel izdelovati mehko pohištvo srednje kvalitete za trgovino. Ponudbe s ceno na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Konkurenčna cena«. 36508—12

Prehrana

Več dijakov in delavcev
sprejmem na dobro domačo hrano. Kosilo Din 6.—, večerja Din 8. Poizve se: Rimska cesta 13, v mlekarni. 36321—14

Oblačila

Damski plašč
jesenski, popolnoma nov, naprodaj za srednje veliko postavo. Na ogled samo v dopoldanskih urah v Prisojni ul. št. 3, parter levo. 34353

Lokali

Pisarniški prostori
se oddajo v najem. Poizve se Krekov trg 10. 35668

Lokal na Jesenicah
pripraven za čevljarja, brivca ali pa za malo trgovino, oddam. Poleg lokala tudi stanovanje. Naslov v podružnici »Jutra« na Jesenicah. 36429—19

Lokal v Karlovcu
s stanovanjem, dobro uvedenim poslom, na glavni cesti na prometnem kraju prodam radi družinskih ozirov. Liščić, Šetalište 3. 35783—19

Tovarniško podjetje
išče trgovski lokal z lepimi izložbami v sredini mesta. Ponudbe z navedbo cene poslati na oglasni oddelek »Jutra« pod »Podjetje«. 36470—19

2 trgovska lokala
oddam takoj v najem. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36469—17

Brivnico
prodam na lepi prometni točki v Celju. Vpraša se pri g. Cohu, Ljubljanska cesta 6, frizerju v Celju. 36534—19

Les

Bukova drva
suha in lepa prodam v vsaki množini po znižani ceni v trgovini I. Usenik, Borštnikov trg 2. 36342-15

Bukova drva
samo prima, vsako množino kupi »Drvara« Zagreb, Kamaufova 3. 36361-15

V najem

Hlev
oddam v najem za več let. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36399—17

Prostore
ki so zelo prikladni za izdelovanje cementnih izdelkov, dajem v najem. Prvovrsten pesek v bližini. Posestvo ob državni cesti in železniški postaji. Več pove oglasni oddelek »Jutra«. 35301

V najem
vzamem srednje posestvo za daljšo dobo. Naslov v podružnici »Jutra« na Jesenicah. 36428—17

Gostilniško kuhinjo
oddam v novo prevzeti gostilni. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36446

Pridelki

Mleko, čajno maslo in sir
nudi po konkurenčni ceni in dostavi na dom šele nova mlekarna Mlekarske zadruge Medvode-Svetje. 36522—33

Dijaška stanovanja

1 ali 2 dijaka
sprejmem v celo dobro oskrbo. Zračna soba s solnčno lego. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35557—22

2—3 nižješolce
sprejme učiteljska družina v solnčno sobo in dobro hrano. Blizu realke, obrtne in meščanske šole. 36448—22

Mlajšega dijaka
sprejmem v vso oskrbo. — Strogo nadzorstvo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36483—22

Dijake
sprejme učiteljska družina v vso oskrbo ter strogo nadzorstvo. Pomoč pri pouku. Čisto, zračno stanovanje v neposredni bližini vseh srednjih šol. Naslov v oglasnem oddel. »Jutra«. 36486—22

Dijaka
sprejmem v popolno oskrbo. Nemška konverzacija. Poizve se v oglasnem oddelku »Jutra«. 36497—22

Dijaka
samo iz fine hiše, sprejmem v celo oskrbo v sredini mesta. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36500-23

2 dijaka (-inje)
sprejmem v celo oskrbo po 600 Din mesečno. Klavir na razpolago. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36495—22

2 mlajši dijakinji
sprejme boljša družina sredi mesta v solnčno sobo z vso oskrbo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36489—22

Dijaka
sprejmem k mirnemu dijaku II. let. srednje tehnike. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36488—22

Boljšega dijaka
sprejmem v oskrbo. Solnčna soba poleg II. realne gimnazije. Klavir. Pomoč pri učenju. V. K., Poljanska 18, I. nadstr., levo. 36504—22

Srednješolca
sprejmem na stanovanje in hrano. Cena nizka. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36523—22

Dijaka
sprejmem na stanovanje z zajtrkom. Naslov v oglasnem odd. »Jutra«. 36524-22

Dijaka
sprejmem na stanovanje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36526-22

Dve dijakinji
za učiteljišče v Mariboru sprejmem iz boljše hiše. Strogo nadzorstvo, vrt, glasovir, na željo instrukcija. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36533-22

Dijaka srednješolca
sprejme učiteljska družina v lepo zračno sobo in dobro oskrbo v bližini realke Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36537—22

Dva dijaka
sprejme v skrbno oskrbo uradniška rodbina v sredini mesta. Nemška konverzacija. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 36256-22

1 ali 2 dijaka
sprejmem na stanovanje in dobro hrano v sredini mesta. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36253-22

Dijaka
sprejmem v popolno oskrbo v bližini srednje tehnične šole in realke. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36247-22

2 dijaka nižješolca
sprejme učiteljska družina v dobro oskrbo in pod strogo nadzorstvo. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra« 36159—22

Dijakinjo
sprejmem na dobro hrano in zračno sobo Miklošičeva cesta 6-II, levo stopnice, levo 36379—22

Garantirana konstrukcija!

Prostor za posteljnino.

Franc Jager

tapetništvo

Ljubljana, Sv. Petra nasip 29.

Priporoča svoje najmodernejše spalne fotelje vseh vrst modroce, otomane itd. 12890

Oglejte si razstavo na velesejmu paviljon „E" 54-56

Najmodernejša oblika!

---

1 dijaka (-injo)
(nižješolca) sprejmem v sredini mesta na stanovanje in dobro domačo hrano. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36335—22

Dijaka, dijakinjo
sprejmem na stanovanje in hrano v vili v bližini obrtne šole in realke za Din 650.—. Klavir na razpolago. Cenj. ponudbe pod »Blizu šole« na oglasni oddelek »Jutra«. 36320—22

2 dijaka
sprejmem v celo dobro oskrbo. Zračna soba s solnčno lego. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 35557

Dijaka
nižješolca iz boljše rodbine sprejmem na hrano in stanovanje. R. I. Ljubljana, Poljanski nasip št. 12. II. nad., vrata št. 10. 35417

Dijakinjo
sprejmem v Mariboru na stanovanje in hrano. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35181

Učiteljica
sprejme dijakinjo v vso oskrbo v sredini mesta. Velika, svetla soba, elektrika, klavir, nemščina. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36100-22

Dva dijaka
sprejmem na stanovanje in eventuelno na hrano. Zaloška cesta 10, Novi Vodmat. 36441—22

Dijaka
sprejmem na dobro hrano in stanovanje v sredini mesta. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36413-22

Dva dijaka
nižješolca, sprejme učiteljska družina za 650 Din. Pomoč pri učenju. — Elektrika. Naslov v ogl. oddel. »Jutra«. 35433

Dijakinjo
sprejmem na stanovanje in hrano po zmerni ceni. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36399a—22

Dijakinjo
sprejmem v vso oskrbo. Nemška konverzacija na razpolago. Naslov v oglas. oddel. »Jutra«. 36419—22

Dijakinjo
sprejmem na stanovanje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36411—22

Dijakinjo
sprejme boljša družina. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36418—22

Dva dijaka (-inje)
sprejmem na stanovanje eventuelno z vso oskrbo. Solnčna soba z elektriko v sredini mesta. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36449—22

Dva dijaka (-inji)
sprejmem na stanovanje z vso oskrbo v sredini mesta. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36415-22

Dijaška stanovanja
se posredujejo Poljanska cesta 15, II. stop., II. nad. vrata 9. 36421—22

2 boljši dijakinji
sprejmem v vso oskrbo v sredini mesta. Klavir. Naslov v oglasnem odelku »Jutra«. 36456—22

Stanovanja

Solnčno stanovanje
4 sobno, s kopalnico in vsemi pritiklinami na Miklošičevi cesti, oddam s 1. oktobrom v najem. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Solnčno stanovanje«. 36111-21

Stanovanje
2—3 sob s kopalnico in ostalimi pritiklinami išče za 1. oktober ali 1. november t. l. družina brez otrok. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Brez otrok«. 36371—21

Stanovanje
oddam takoj. Stožice 101. 36436—2

Stanovanje
ali lokale 3 sob, pritiklin, elektr., plin, oddam takoj na Dunajski cesti. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36455—21

Lepo stanovanje
obstoječe iz 3 sob in pritiklin se odda v sredini mesta. Ponudbe pod »Centrum mesta« na oglasni oddelek »Jutra«. 36311—21

2 sobno stanovanje
oddam takoj ali s 1. oktobrom. Poizve se v gostilni Zvezda, Sp. Šiška. 36424—21

Stanovanje
sobe in kuhinje oddam onemu, ki da 3000—4000 Din naprej. Več v oglasnem oddelku »Jutra«. 36457—21

Stanovanje
3 ali 2 sob, kabineta, kuhinje in pritiklin išče za oktober ali november mirna stranka. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Točen plačnik 12«. 36477—21

Stanovanje
trisobno, komfortno, z vsemi pritiklinami, oddam s 1. novembrom 1930 v najem v Pražakovi ulici št. 15. Podrobni pogoji so na razpolago pri Pokojninskem zavodu za nameščence v Ljubljani, Gledališka ul. 8. 36511—21

Sobe

Sostanovalca
sprejmem na hrano in stanovanje. Lepa soba, poseben vhod, elektrika, mesečno Din 650.—. Restavracija »Soča«, Sv. Petra c. 3. 35872—23

Sostanovalca
mladega, sprejmem v celo oskrbo. Elektrika, parket. Cena nizka. Stari trg 34. II. nad., levo, vrata 1. 35721—21

Lepo solnčno sobo
oddam gospodu ali dijaku v bližini tehnične srednje šole. Cena zmerna. Event. tudi s hrano. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36381—23

2 prazni sobi
veliki, za mirno pisarno, oddam za 1. oktober. Tavčarjeva 12/I, vrata 4. 36334—23

Lepo sobo
s posebnim vhodom in elektriko oddam blizu Tabora. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36423-23

Sobo
oddam gospodu, zakoncema ali gospodičnama. — Beethovnova 4, pritličje desno. 36402—23

Lepo sobo
oddam takoj. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 36438—23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom in električno razsvetljavo, oddam s 15. sept. oziroma 1. okt. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36440—23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom v I. nadstropju, strogi center mesta, oddam. Vpraša se v trgovini I. Sax, Mestni trg 14. 36401—23

Preprosto sobico
išče nižji poštni uslužbenec, po možnosti v centru. Ponudbe pod »Do 200« na oglasni oddelek »Jutra«. 36502—23

Prazno sobo
elektrika, parket, poseben vhod, v sredini mesta, iščem. Plačam 400—500 Din. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »400—500«. 36509—23

Lepo sobo
takoj oddam s hrano ali brez. Žid. 6/I. 36514—23

Opremljeno sobo
lepo, s poseb. vhodom, elektriko, parket, event. z zajtrkom ali klavirjem oddam enemu ali dvema gospodoma takoj. Tabor. 5. I. nad. des. 36515—23

Sobo
oddam. Bethovnova 15, desne stopnjice, vrata 17. 36516—23

Lepo sobo
nemeblovano, s teraso, eventualno tudi z zajtrkom, oddam v novi vili. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36517—23

2 prazni sobi
oddam v centru mesta. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36520—23

Zračno sobo
oddam Gosposvetska cesta 13/I, 100. 36420—23

Sobo s štedilnikom
oddam v Koleziji. Poizve se: Cesta na Loko 22, Trnovo. 36416—23

4 pisarniške sobe
lepe, oddam takoj v Kolodvorski ulici 8. 36439-23

Sobo
s separ. vhodom išče uradnik v bližini univerze. — Ponudbe pod »Soliden 3« na oglasni oddelek »Jutra«. 36462-23

Podstrešno sobico
prazno in suho v svrho shrambe knjig iščem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Suha sobica« 36461—23

Več gospodov
sprejmem na stanovanje in hrano. Parket, elektrika, sredina mesta. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 36501—23

Sobo
s klavirjem iščem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Klavir«. 36472-23

Lepo sobo
s posebnim vhodom oddam zakonskemu paru brez otrok blizu Zvezde. Cena 500 Din mesečno. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36475—23

Sobo
s posebnim vhodom iščem za takoj v sredini mesta. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Takoj 11«. 36474—23

2 gospodični
sprejmem v vso oskrbo. Celovška c. 48, Jos. Bešter. 36459—23

1—2 gospodičnam
oddam lepo parketirano sobo z elektriko in vso oskrbo. Naslov v oglas. oddel. »Jutra«. 36460—23

Sobo
z 2 posteljama, zelo elegantno, išče za takoj v bližini glavne pošte. Ponudbe pod »Wien 100« na oglasni oddelek »Jutra«. 36499—23

Sobo
z malo kuhinjo ali s štedilnikom iščem za takoj. Ponudbe pod »Snažnost 94« na oglasni oddelek »Jutra« 36494—23

Sobo
prazno ali opremljeno v bližini glavne pošte, prikladno za pisarno, vzamem takoj v najem. Ponudbe pod »Wien 101« na oglasni oddelek »Jutra«. 36498—23

Filatelija

Znamke lepe
več tisoč, zamenjam za dobro ohranjen motor. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36490—39

Dopisi

Katera boljša dama
neodvisna in samostojna, do 40. let, bi reflektirala na prijateljstvo inteligenta srednjih let ter mu pomagala razširiti obrat z zneskom do 40.000.— Din. Samo resne ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Udeležba na dobičku« 35702

Morje 10
Prosim za Vaš naslov na oglasni oddelek »Jutra« pod značke »Udovec 32«. 36445—24

Lepemu kapelniku
vsa čast, tvoje smo tudi me »Lepe koprivce«. 36407—24

Lepi kapelnik
Odsotne radi dežja. Kje te vidimo lepe rožice. 36408-24

Vrhniški kapelnik
je dirigiral, a lepi kapelnik je komandiral. Me smo pa v dežju pri Nacetu pile. 36409—24

Po lepoti vrhniškega kapelnika
hrepenečim »Kranjčankam« nujno priporočamo, naj se dajo preiskati po psihiatru! 36410—24

Ženitve

Trgovec
star 45 let, z dobro idočo trgovino v centru mesta, želi znanja z gospodično ali vdovo brez otrok s premoženjem. Le resne ponudbe s sliko in polnim imenom pod šifro »Sreča in zadovoljstvo« na oglasni oddelek »Jutra«. Tajnost strogo diskretna. 36496—25

Glasbila

Klavir
dobro ohranjen, z lepim glasom, po nizki ceni prodam. Ogleda in poizve se pri Josip Heybalu, organist v Kamniku. 35971-26

Klavirji
Preden kupite klavir, si oglejte mojo bogato zalogo prvovrstnih klavirjev. Prodajam najceneje, na najmanjše obroke, z garancijo, brez vsakega pribitka ali vračunanja kakršnihkoli obresti. Izposojevalnica WARBINEK, Ljubljana, Gregorčičeva 5 (v bližini Glasbene Matice). 35747-26

Mandola!
v najlepšem stanju, že izigrana, naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36491—26

Glasovirji in pianina »Dalibor« (ČSR)
opetovano razstavljamo na Velesejmu v Ljubljani. Paviljon E od 31. 8. do 15. 9 1930. Izrabite to priliko za nakup prvovrstnega instrumenta »Dalibor« poceni in pod ugodnimi plačilnimi pogoji. 34972

³/₄ violino
dobro ohranjeno, kupim. Pismeno na Franjo Volavšek, opera. 36425—26

Lep gramofon
velik, s ploščami naprodaj. Bleiweisova 27/II. 36436—26

Mayerjev leksikon
najnovejši, ceno prodam. Knafljeva 17, pritličje. 36437—26

Živali

Grlica
je odletela. Oddati proti nagradi Pred Škofijo 15/3. 36378—28

Srno
čisto udomačeno, 3½ meseca staro, prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36286-27

Lovska psica
poenterca bele barve z rujavimi lisami, dolgim repom, se je zatekla. Sliši na ime Alma. Vrne se naj proti nagradi na naslov: Matija Perko, mizarska tov., Lj. VII, Celovška c. 121. 36476—28

Mlad črn psiček
star približno 4 mesece, se je našel. Lastnik naj se oglasi pri Rakove Marija, tu, Vošnjakova ul. 20. 36507—28

Izgubljeno

Trije ključi
6. t. m. najdeni, naj se vrnejo na oglasni oddelek »Jutra«. 36451—28

Stroji

Pletilni stroj
8/50 »Ideal« prodam ter kupca tudi naučim. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36289-29

Obrt

Pokrajinske razglednice
po Vaši sliki ali negativu v pristni fotografiji izgotovi do 20 000 dnevno tvornica kart Lojze Šmuc. Ljubljana VII. Aleševčeva št. 26 Zahtevajte ponudbe in cenik! 242

Priporočilo!
Avtokaroserije in vsa druga dela v tovarniškem obsegu se solidno izvršujejo v novi moderni, z najnovejšimi stroji opremljeni delavnici. — Pogon z lastno električno centralo. Se priporoča Ferdo Laznik, splošno kolarstvo, Radeče. 33318

Razno

Pustite kajenje
ker Vam škoduje na zdravju in denarju! Nikoprost Vas odvadi takoj. Stane franco 76 Din. Razpošilja Lindič, Komenskega 36. 36192—37

za Ia trb. premog, suha drva ali koks kličite tel. 2056 oz. naročite v Wolfovi 1 pri Dom. Čebin 289

IZVANREDNA PRILIKA!
Železna služinska patent postelja zložljiva, s tapeciranom madracom, zelo praktična za vsako hišo, hotele, nočne službe in potujuče osobe stane samo Din 390.— Razpošiljam po pošinenom povzetju.

Lesena patent postelja, zložljiva, s tapeciranim madracom, zelo praktična. stane samo D 280.

Ležalka za sunčanje — (Liegestuhl) najnovije vrsti, stane samo Din 150.

Madraci punjeni z volnom stanejo samo D 750.

L. BROZOVIĆ, ZAGREB ILICA 82. 262

ŠOLSKE ZVEZKE
risalno orodje in druge šolske potrebščine na debelo in drobno najceneje kupite pri
L. PEVALEK,
Židovska ulica 6.
12641

Rimske Toplice
Radio-aktivno termalno kopališče, sezona maj—oktober. Odlično proti revmatizmu, ženskim boleznim, nervoznemu živčnemu stanju (penzija pred in po sezoni 60 Din). V glavni sezoni 80 Din dnevno. — Pojasnila daje brezplačno kopališčno ravnateljstvo — Rimske Toplice. 117

Stavbeni materijal

vedno in najcenejše na zalogi pri

MATERIAL
d. z o. z.

LJUBLJANA, Dunajska cesta 36.
Tel. 27—16. Brzojav: Material

157

Spreimemo strojnika.
ki se razume na obratovanje z elektromotorji.
Gradbeno podjetje **Ing. Fran Tavčar,** Ljubljana, Dolenjska cesta 26. 12962

DEKLIŠKI ZAVOD PETERSHOF
Gradec (Graz) — St. Peter

specijalne stroke: trgovski tečaj in jeziki. Nadaljna izobrazba: gospodinjstvo, glasba. Krasna lega, lastna vila v velikem vrtu. Najboljše reference, prospekti. 12941

Zahvala

Za mnogobrojne izraze sožalja povodom smrti naše nepozabne

Mary Drašlerjeve

izrekamo vsem iskreno zahvalo. Posebno se zahvaljujemo požrtvovalnemu g. dr. Fr. Zupanu, obitelji Košutovi, članstvu tukajšnjega Sokola za častno stražo ob krsti pokojnice, za častno spremstvo ob sprevodu, nadalje zastopnikom vrhniškega in preserskega Sokola, vsem darovateljem številnih vencev in šopkov, pevcem za ganljive žalostinke, vsem udeležencem pogreba, sploh vsem, ki ste kakorkoli izkazali in izrazili sočutje ob nenadomestni izgubi naše mile rajnke.

Borovnica, 8. septembra 1930.

Žalujoča rodbina Drašlerjeva.
12972

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša srčno ljubljena soproga, zlata, dobra mamica, hčerka, sestra itd., gospa

Matilda Potočnik, roj. Vrenk

soproga narednika-vodnika v Kumanovem

po kratki, mučni bolezni, v starosti 40 let, dne 7. septembra 1930, ob eni ponoči, mirno v Bogu zaspala.

Truplo nepozabne pokojnice se začasno pokoplje v Kumanovem ter se začetkom oktobra prepelje v Ljubljano k večnemu počitku.

Kumanovo — Ljubljana, dne 10. septembra 1930. 12981

Potočnik Rudolf, narednik-vodnik, soprog. Dušan in Majda, otroka. Marjeta Vrenk, mati. Malči Vrenk, sestra, in ostali sorodniki.

Kljub vsemu zmaguje

LIGIS LIGA

nad vsemi ostalimi brezalkoholnimi pijačami! Kdor enkrat poskusi, ostane za vedno njen pripadnik. 11607

Kranjske klobase, pravi **kraški peršut** in pristni **kraški teran** v paviljonu 12637
K. Jarc na Velesejmu.

ADVOKATA
dr. Josip Hacin
in
dr. Josip Sajovic

STA PRESELILA SVOJO PISARNO z dnem 9. septembrom **iz Kolodvorske ulice štev. 8** v prvo nadstropje poslopja **Prve hrvatske štedionice** na vogalu Aleksandrove ceste in Beethovnove ulice (vhod iz Beethovnove ulice) 12866

Naš nad vse ljubljeni sinček edinček

BOGDAN

se je v torek 9. t. m. po daljšem bolehanju preselil k svojemu ateku.

Pogreb bo v četrtek 11. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Dolenjavas 28, na pokopališče v Prigorici. 12966

Dolenja vas pri Ribnici, 9. septembra 1930.

MARA MERHAR, mati. MILENA, sestrica

INSERIRAJTE V „JUTRU"

POROČILA STA SE
JOSIP RUS in MINA MRAK
Javorje — Beograd — Kranjska gora
dne 11. septembra 1930 12973

Dvokolesa, motorji, šivalni stroji,
otroški in igračni vozički, pnevmatika, posamezni deli. — Velika izbira, najnižje cene. — Prodaja na obroke, ceniki franko. 6

TRIBUNA F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovška cesta št. 4.

Podjetje v Dalmaciji sprejme KVALIFICIRANEGA STRUGARJA
za vsakovrstne lesene izdelke. Prednost imajo oni, ki so verzirani tudi v poliranju. Plača po sporazumu. Nastop po možnosti takoj.

Samo prvovrstni in solidni reflektanti s potrebnimi spričevali naj se osebno predstavijo v hotelu Union, Ljubljana, 13. ali 14. septembra med 14. in 16. uro. 12948

Potrti in žalostni sporočamo vsem, ki nas poznajo, da nam je nenadoma umrl v ljubljanski bolnišnici in da smo v torek 9. septembra pokopali pri Sv. Jurju v Stožicah našega ljubljenega brata in sina-edinca, komaj 18letnega

Stankota Novaka

Hkratu se prav toplo zahvaljujemo vsem, ki so nam v urah žalosti stali na strani s tolažili, ter onim, ki so dragega nam pokojnika spremili na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo g. župniku Koširju in g. organistu Cerarju, dalje fantom, ki so nosili krsto, pa onim, ki so pokojnemu poklonili rož in cvetja, zlasti ožjemu krogu tovarišev pokojnega za prekrasen venec in govor na pokopališču.

Vsem prisrčna hvala, pokojnega pa priporočamo v molitev.

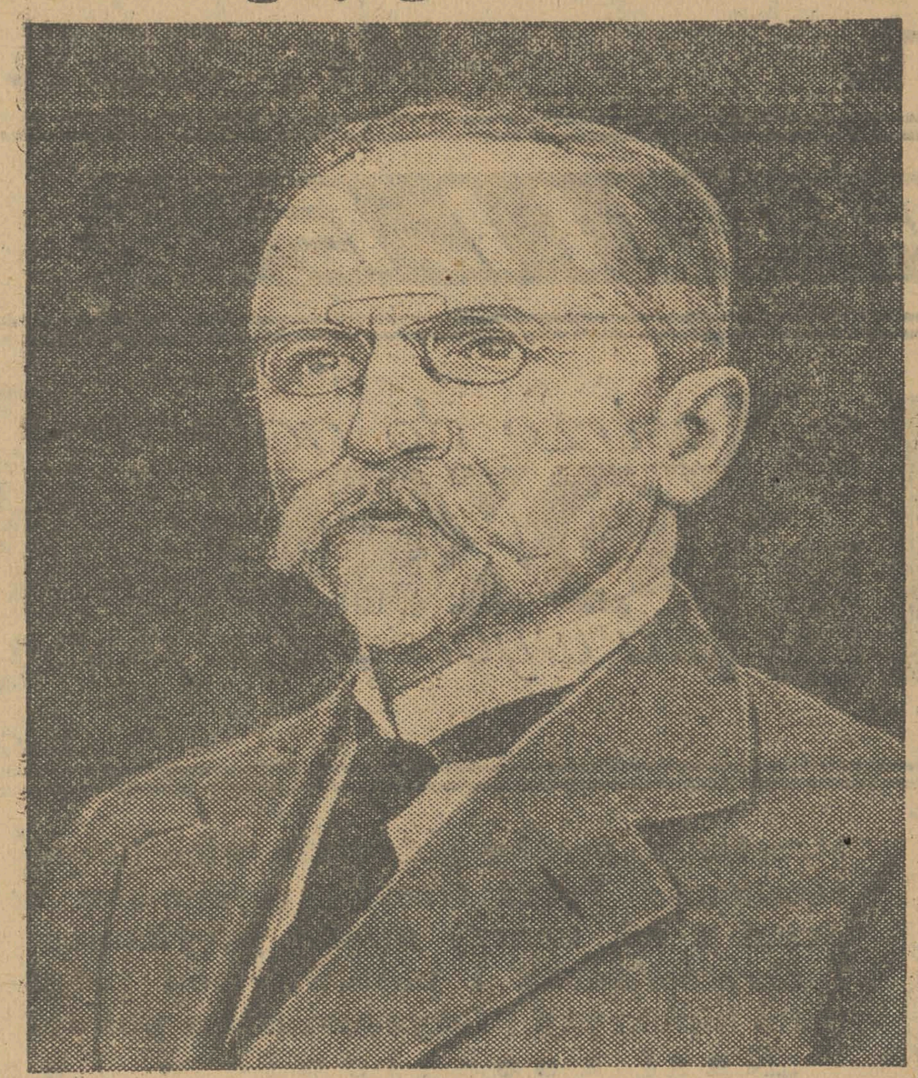
Ježica — Stožice, 10. septembra 1930.

Rodbina Novakova.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

82

30-lecie pracy naukowej uczonego jugosłowiańskiego

Prof. Franciszek Ilesić, twórca i prezes polsk[o-] jugosłowiańskiego zbliżenia, profesor literatur[y] słowiańskiej w Zagrzebiu, obchodził w r. b. trz[y]dziestolecie swej pracy naukowej. W związk[u] z tem ku jego czci odbył się obchód w Prad[ze] Czeskiej, a następnie w Poznaniu i w Warsz[a]wie. Prof. Ilesić jest gościem Stowarzyszen[ia] polsko-jugosłowiańskiego.

11/X. 1931.

Konto żyrowe: Dom bankowy A. Holzer — Kraków.
nto czekowe Nr.: 140-725 (Warszawa). 400 200 (Kraków)

HWILE.

strzeżenia, prośby pozostały więc bezużytecznemi. Teraz trzeba natychmiast zedrzeć z ich twarzy maskę pacyfistyczną i chrześcijańską i postawić pod pręgierzem hipokryzji i faryzeuszostwa pokoju".

„Nasi konsulowie w Turcji i Indjach muszą podburzyć i zapalić okrucieństwem cały świat Islamu przeciw temu wstrętnemu narodowi kupczyków, kłamców i idjotów, bowiem jeśli mamy zgi-

